

MERÅKER KOMMUNE

Økonomiplan 2019 - 2022 Budsjett 2019

Rådmannens forslag av 31.10.2018

Forord

Meråker kommune har i mange år utarbeidet økonomiplaner. Kravet til å utarbeide økonomiplaner ble lovfestet fra og med 1997. Dagens lovhjemmel er § 44 i lov om kommuner og fylkeskommuner av 25. september 1992. Før 1997 utarbeidet mange kommuner langtidsbudsjett som på mange måter var en forenklet økonomiplan.

I forhold til de gamle langtidsbudsjettene er de nye økonomiplanene langt mer omfattende samtidig som de nå er pliktige dokumenter på samme måten som årsbudsjett og regnskap. I det ligger også at økonomiplanen for hvert budsjettår i planperioden må tilfredsstille de krav kommuneloven stiller til årsbudsjettet og de krav budsjett- og regnskapsforskriftene stiller til hvordan ulike typer midler kan disponeres.

Økonomiplanen inneholder fire hoveddeler:

- Del I Økonomisk statusbeskrivelse
- Del II Konsekvensjustert budsjettoversikt 2019 – 2022
- Del III Økonomisk handlefrihet/budsjettbalanse 2019 – 2022
- Del IV Budsjettskjemaer 1A, 1B, 2A og 2B
Politisk behandling

I tillegg kommer et kapittel med generelle opplysninger som redegjør for hensikten med økonomiplanlegging, nærmere om økonomiplanens enkelte deler, ansvarsforhold, offentlighet og forholdet til årsbudsjettet og annen kommunal planlegging.

De enkelte delene i økonomiplanen bygger på hverandre og danner grunnlag for de andre delene, dvs. at del I bør leses før del II også videre. Det er følgelig viktig å sette seg grundig inn i hver enkelt del i kronologisk rekkefølge for å få bakgrunnsinformasjon om hvorfor økonomiplanen inneholder de tilpasningene til økonomien som den gjør.

Av mange viktige elementer og detaljer i økonomiplanen er det spesielt viktig å merke seg kapittel 0.5 om økonomiplanen og forholdet til årsbudsjettet og annen kommunal planlegging. Av nevnte kapittel fremgår det bl.a. at hovedpremissene som ligger til grunn i økonomiplanen ikke kan fravikes i andre planer (årsbudsjett, sektorplaner, kommuneplaner etc.) uten at konsekvensene er vurdert i økonomiplansammenheng. I det ligger at økonomiplanen bl.a. binder opp årsbudsjettbehandlingen på en helt annen måte enn tidligere år hvor det var utarbeidet langtidsbudsjetter som kun var retningsgivende. Dagens bestemmelser stiller følgelig krav om både større grundighet og langsiktig perspektiv på planleggingen for både kommunestyret og rådmannen.

Meråker, 31. oktober 2018

Inge Falstad (sign.)
konstituert rådmann

Innholdsfortegnelse

Generelt om økonomiplanen

0.1	Hensikten med økonomiplanlegging	1
0.2	Økonomiplanens enkelte deler	1
0.3	Ansvarsforhold	2
0.4	Overordnede bestemmelser for utarbeidelse av økonomiplan og budsjett	2

Del I - Økonomisk statusbeskrivelse

Regnskapsresultatet	4
Driftsinntektene	4
Driftsutgiftene	5
Avvik mellom utgifter og inntekter i årsregnskapet og regulert budsjett	5
Investeringene	7
Finansiering av investeringene	7
Balanse pr. 31.12.	8
Langsiktig lånegjeld pr. 31.12.	8
Nøkkeltall	8
Fond pr. 31.12.	8
Finansutgifter/inntekter	9
Flere nøkkeltall	10
Likviditet	10
Oppsummering	11
Den økonomiske utviklingen så langt i 2018	11

Del II - Konsekvensjustert budsjettoversikt

2. Statsbudsjettet kommunal og moderniseringsdepartementet	
Hovedmål og prioriteringer	13
2.1 Innledning	13
2.2 Prioriteringer i budsjettet for 2019	13
2.3 Levende lokaldemokrati	14
2.4 En enklere hverdag	17
2.5 Trygge og gode boforhold	25
3. Det økonomiske opplegget for kommunesektoren	26
3.1 Kommunesektorens inntekter i 2018	26
3.2 Kommunesektorens inntekter i 2019	26
3.3 Aktuelle saker med betydning for kommunesektoren	30
4. Kommunens rammebetingelser	33
4.1 Befolkningsutvikling	33
4.1.1 Utviklingen i befolkningen siste 22 år	33
4.1.2 Prognose for folketall for neste år og for økonomiplanperioden	33
4.2 Frie inntekter	35
4.2.1 Skatt og rammetilskudd	35
4.2.2 Eiendomsskatt	37
4.2.3 Konesjonskraftinntekter	38
4.2.4 Utbytte fra NTE	39
4.2.5 Rentekompensasjon for investeringer	40
4.2.6 Statstilskudd flyktninger	41
4.3 Konesjonsavgifter	41
4.4 Lønns- og prisvekst, endringer i pensjonsutgiftene, arbeidsgiveravgift	41
4.5 Langsiktig lånegjeld, finanskostnader- og inntekter	42
4.6 Disposisjonsfond	45
4.7 Konsekvensjusterte korrigert netto driftsresultat	45

Del III - Økonomisk handlefrihet

5.1	Innledning	47
5.2	Overordnede mål og rammer for ønsket økonomisk politikk	47
5.3	Mål- og strategidokumentet for økonomiplanperioden 2019-2022	47
5.4	Sentraladministrasjonen og politiske organer	48
5.5	Sektor skole, oppvekst og kultur	52
5.6	Sektor helse, pleie og omsorg	66
5.7	Sektor kommunal utvikling	75
5.8	Meråker menighet	90
5.9	Kommunal kraftlinje	92
5.10	Tilskudd til utbygging av bygdefiber	93
5.11	Arbeidet med fengsel	93
5.12	Profilering	93
5.13	Grenseløse Meråkerdager	93
5.14	Oppsummering bruk av kraftfondet	94
5.15	Utlån av startlån	95
5.16	Langsiktig gjeld	97
5.17	Driftsbelastende finansutgifter	98
5.18	Oppsummering	98
5.19	Saldering av budsjettet for 2019 og økonomiplanen for perioden 2019 – 2022	99
6.	Kommunale avgifter og gebyrer	101
6.1	Oversikt over foreslåtte endringer for 2019	101
6.2	Betalingssatser for skolefritidsordningen (SFO)	102
6.3	Betalingssatser for kulturskolen	103
6.4	Betalingssatser for opphold i barnehage	104
6.5	Egenandeler for pleie- og omsorgstjenester	106
6.6	Renovasjon – avgiftsgrunnlag og gebyrer	108
6.7	Vann, avløp og slam - avgiftsgrunnlag og gebyrer	110
6.8	Avgiftsgrunnlag og gebyrer for feiing og tilsyn	115
6.9	Gebyr for byggesak, plansak og oppmåling	117
6.10	Utleiesatser for skole- og idrettsanlegg	125
6.11	Betalingssatser for husleie	127

DEL IV – Budsjettskjemaer

Hovedoversikt drift	128
Budsjettskjema 1A	129
Noter til driftsbudsjettet – vedlegg til budsjettskjema 1A	129
Budsjettskjema 1B	130
Hovedoversikt investering	131
Budsjettskjema 2A	132
Budsjettskjema 2B	133

Vedlegg

Budsjett 2019 og økonomiplan 2019 – 2022 for Meråker menighetsråd
Kontrollutvalgets forslag til driftsbudsjett 2019 for kontroll og tilsyn
Søknad fra Frivillisentralen om økt stillingsandel
Søknad fra I.L Varden om redusert halleie

Generelt om økonomiplanen

0.1 Hensikten med økonomiplanlegging

Hovedhensikten med økonomiplanlegging er å få kartlagt den økonomiske handlefriheten med sikte på å få fram de økonomiske rammer som de kommunale virksomhetene skal forholde seg til. Ved en stabil utvikling i de økonomiske rammene vil en kunne bidra til en rasjonell og effektiv kommunal forvaltning. I denne forbindelse er det vesentlig at kommunen opparbeider seg økonomiske buffere i økonomisk gode år som kan benyttes i år hvor de økonomiske vilkår er mindre gunstige. Det er også vesentlig at en på forhånd har utarbeidet strategier for hvilke tiltak som skal settes iverk dersom ulike plan-/budsjettforutsetninger ikke viser seg å bli oppfylt.

Økonomiplanprosessen skal ende opp i et plandokument hvor det framgår hvordan de økonomiske rammer er fordelt på formål/rammeområder.

0.2 Økonomiplanens enkelte deler

Økonomiplanen skal utarbeides etter bestemte retningslinjer og inneholder 4 hoveddeler:

1. Økonomisk statusbeskrivelse

- Under del 1 skal det gis en verbal framstilling av hvordan kommunen ser på den økonomiske stillingen pr dags dato. En kan her ta utgangspunkt i sist avlagte årsoppgjør (årsregnskapsdokumentet og årsmeldinga). Den verbale framstillingen skal baseres på så oppdaterte opplysninger som mulig, dvs. en skal kommentere eventuelle endringer i den økonomiske situasjonen fra foregående års regnskap og fram til dags dato.

Hovedhensikten med statusbeskrivelsen er å få en bakgrunn for å vurdere den økonomiske handlingsfrihet med sikte på å få fram hvilke tilpasningsbehov eller økonomiske frihetsgrader som foreligger.

2. Konsekvensjustert budsjettoversikt

- Under del 2 skal det for å få en oversikt over den økonomiske handlingsfriheten for økonomiplanperioden utarbeides en konsekvensjustert budsjettoversikt. Med utgangspunkt i inneværende års gjeldende budsjett skal en se på konsekvenene av å opprettholde dagens driftsaktivitet.

3. Økonomisk handlefrihet

- Når den konsekvensjusterte budsjettoversikten er satt opp, skal det foretas en gjennomgang/vurdering av de økonomiske utgiftsrammene til de ulike kommunale virksomhetene. En skal også ha med en vurdering av inntektspotensialet for kommunen. Spesielt skal det foretas en drøfting knyttet til den avgifts- og egenbetalingspolitikk som har vært ført. Siktet er å få fram den faktiske økonomiske handlefriheten.

4. Endelig budsjettoversikt

- Gjennom analyser og drøftinger som er skissert foran under del 1 - 3, har en fått kartlagt de politiske prioriteringer, den økonomiske handlefriheten og behovene for økonomisk tilpasning. Dette skulle således gi et godt utgangspunkt for utarbeiding av den endelige budsjettoversikten.

0.3 Ansvarsforhold

§ 44 nr 1 i kommuneloven fastslår en plikt for kommunestyret til å utarbeide økonomiplan. Økonomiplanen skal være rullerende og skal vedtas en gang i året. Økonomiplanen utarbeides samtidig med budsjettet.

Det er formannskapet som skal fremme innstilling om økonomiplan til kommunestyret, jfr. lovens § 44 nr 6. Med bakgrunn i innstillingen skal kommunestyret behandle økonomiplansaken.

Formannskapets innstilling til økonomiplan og årsbudsjett skal legges ut til alminnelig ettersyn minst fjorten dager før den behandles i kommunestyret, jfr. § 44 nr 7 og § 45 nr 3 i kommuneloven. Kravet i kommunelovens § 44 nr 7 og § 45 nr 3 om utlegging til alminnelig ettersyn gjelder bare innstillingen i forbindelse med den ordinære, årlige behandlingen av økonomiplanen og årsbudsjettet. Det er således ikke noe krav om utleggelse til ettersyn for innstillinger hvor en foreslår endringer i økonomiplanen eller årsbudsjettet.

0.4 Overordnede bestemmelser for utarbeidelse av økonomiplan og budsjett

Økonomiplanen er en pliktig plan på samme måten som årsbudsjett og regnskap. I det ligger også at økonomiplanen for hvert budsjettår i planperioden må tilfredsstille de krav kommuneloven stiller til årsbudsjettet, og de krav budsjett- og regnskapsforskriftene stiller til hvordan ulike typer midler kan disponeres.

De nærmere bestemmelsene vedr. oppsetting av økonomiplan og budsjettet fremgår av kommunelovens §§ 44 - 47 med forskrifter gitt i medhold av § 46 nr. 8. Økonomiplanen og budsjettet skal vedtas av kommunestyret på bakgrunn av formannskapets innstilling innen årets utgang, jfr. §§ 44 nr. 6 og 45 nr. 2. Formannskapets innstilling skal i henhold til kommunelovens §§ 44 nr. 7 og 45 nr. 3 legges ut til alminnelig ettersyn i minst 14 dager før behandling i kommunestyret.

Hovedkravene til årsbudsjettets innhold fremgår av kommunelovens § 46:

- Årsbudsjettet skal være realistisk. Det skal fastsettes på grunnlag av de inntekter og utgifter som kommunen kan forvente i budsjettåret.
- Det skal budsjetteres med et driftsresultat som minst er tilstrekkelig til å dekke renter, avdrag og nødvendige avsetninger.
- Kommunestyret skal ved budsjetteringen påse at det til enhver tid er tilstrekkelige midler til å dekke løpende utbetalinger.
- Midler som innkommer ved salg av fast eiendom eller av andre større kapitalgjenstander kan ikke brukes til å dekke løpende utgifter.

Budsjettet er en bindende plan for kommunens inntekter og anvendelsen av disse. Budsjettet er inndelt i en driftsdel og en investeringsdel. Grunnlaget for budsjettet legges gjennom behandlingen av økonomiplanen. I Meråker utarbeides økonomiplanen og budsjettet parallelt og skal behandles samtidig av kommunestyret.

All planleggingsvirksomhet i kommunen skal ses i sammenheng med økonomiplanen, jfr. kommunelovens §§ 5 nr. 2, 44 nr. 1, 48 nr. 4 og 50 nr. 7 a. Dette innebærer at de hovedpremissene som ligger til grunn i økonomiplanen, ikke kan fravikes i andre planer (årsbudsjett, sektorplaner, kommuneplaner etc.) uten at konsekvensene er vurdert i økonomiplansammenheng. Spesielt viktig er forholdet til låneopptak og gjeldsbyrde. Det er en forutsetning at rente- og avdragsbelastninger er innarbeidet i økonomiplanen. Drifts- og investeringstiltak kan heller ikke igangsettes før de er fullfinansiert. Kommunestyret har for øvrig plikt til å påse at den samlede gjeldsbyrde holdes på et forsvarlig nivå.

Dersom konsekvensene for økonomiplanen av de øvrige planene er begrensede, i den forstand at det ikke har nevneverdig betydning for kommunens økonomiske handlegfrihet, er det ikke et krav at økonomiplanen tas opp til særskilt revidert behandling. Dette gjelder også for behandling av f.eks. sektorplaner, hvor de økonomiske konsekvenser kan være betydelige, men i første rekke fremmes for å få politiske signaler om hvilke retningslinjer kommunen skal arbeide etter i den videre konkrete planlegging. Det forutsettes at det her ikke er snakk om å fatte bindende vedtak som båndlegger økonomiske ressurser.

Selv om det ikke kreves revidert behandling av økonomiplanen, bør det som hovedregel være slik at kommunestyret blir orientert om antatt effekt i forholdet til gjeldende økonomiplan. Hensikten er at kommunestyret alltid skal ha opplysninger om de økonomiske konsekvenser av de sakene de behandler.

Dersom planene har nevnevedige økonomiske konsekvenser og innebærer konkrete vedtak som binder opp ressurser, kreves det at økonomiplanen tas opp samtidig til revidert behandling.

Dersom det i innstillinger til kommunestyret ikke legges opp til endringer som medfører endringer i de obligatoriske tabelloversikter i økonomiplanen, men at kommunestyrebehandlingen fører til endringer, skal som hovedregel kommunestyret raskt bli gjort oppmerksom på hvilke endringer dette har medført for årsbudsjett og økonomiplan. Det vises i denne forbindelse til det som er sagt foran vedrørende endringer som ikke krever revidert behandling av økonomiplanen.

Del I – Økonomisk statusbeskrivelse

Hovedhensikten med statusbeskrivelsen er å få en bakgrunn for å vurdere den økonomiske handlefriheten med sikte på å få fram hvilke tilpasningsbehov eller økonomiske frihetsgrader som foreligger.

Statusbeskrivelsen vil bli basert på så oppdaterte opplysninger som mulig og vil ta utgangspunkt i sist avlagte årsoppgjør (regnskapsdokument og årsmeldinga for 2017) samt endringer etter den tid. I noen grad vil det for å se utviklingen over tid bli foretatt sammenligninger med tidligere år (perioden fra 2006). Statusbeskrivelsen vil bli presentert ved hjelp av tabeller og forskjellig grafikk samt kommentarer til disse.

Regnskapsresultatet

Tall i 1.000 kr	2017	2016
Sum driftsinntekter	-282 876	-274 292
Sum driftsutgifter	272 212	265 247
Brutto driftsresultat	-10 664	-9 045
Netto finansutgifter	12 505	14 095
Motpost avskrivninger	-17 405	-14 582
Netto driftsresultat	-15 564	-9 532
Netto avsetninger	3 355	1 736
Finan. invest. regnsk.	2 470	1 375
Overskudd/underskudd	-9 739	-6 421

Resultatet er i hovedsak sammensatt slik

Nt.dr.utg. i sekt. høyere enn budsj.	-1 774
Nto. lavere pensjonskostnad enn budsj.	-984
Lavere utg. lønnsoppgjør/avsetning tap på krav	-1 000
Høyere skatteinnt. og rammetilskudd enn budsj.	-2 302
Høyere vertskommune og integreringstilsk. enn budsj.	-2 822
Lavere fin.utg. enn budsjettett	-727
Motpost kalk. Avskrivninger	258
Kommunal kraftlinje	-388
Resultat	-9 739

Avvikene er i forhold til revidert budsjett.

Driftsinntektene

Type inntekt	1.000 kr		%	
	2017	2016	2017	2016
Rammetilsk. fra staten	-106 044	-101 487	37,5	37,0
Skatt på innt. og formue	-47 919	-46 954	16,9	17,1
Eiendomsskatt	-16 979	-12 085	6,0	4,6
Konsesjonskraftinntekter	-11 423	-10 290	4,0	3,8
Sum frie inntekter	-182 365	-171 140	64,5	62,4
Brukerbetaling	-11 660	-11 608	4,1	4,2
Andre salgs- og leieinnt.	-37 806	-37 940	13,4	13,8
Overf. m/krav til motyt.	-34 045	-35 348	12,0	12,9
Andre statlige overf.	-16 935	-16 254	6,1	5,9
Andre overføringer	9 413	7 613	-3,3	-2,8
And. dir. og indir. skatter	-9 478	-9 615	3,4	3,5
Sum driftsinntekter	-282 876	-274 292	100,0	100,0

Skatter og rammetilskudd fra staten er de to største inntektskildene til kommunen. Til sammen utgjorde de i 2017 54,4 % av brutto driftsinntekter. Fra 2016 til 2017 økte disse inntektene med 5,5 mill. kr (3,72 %) til ca 154,0 mill. kr. Tallene inkluderer det løpende inntekts-utjevningstilskuddet i rammetilskuddet. Foruten god nasjonal skatteinntekt og vanlig lønns- og prisvekst er det endring i kostnadsnøkler og innbyggertilskudd som ligger til grunn for endringen

Løpende inntektsutjevning innebærer at kompensasjon/reduksjon for dårlig/god skatteutvikling skjer ved at det inntektsutjevningstilskuddet nå blir utbetalt to måneder etterpå mot tidligere to år. Nyordningen er en stor fordel da en slipper de store svingningene i rammeoverføringene de enkelte år.

Eiendomsskattene og konsesjonskraftinntektene (netto) i 2017 utgjorde 22,0 mill. kr. eller 7,8 % av driftsinntektene. Det er en økning på 5,35 mill. kr eller 32,2 % fra 2016. Det vesentlige av økningen kom som en følge av at eiendomsskatten ble utvidet til å også omfatte boliger og fritidseiendommer. Denne utvidelsen utgjorde 4,7 mill. kr. i 2017. Konsesjonskraften økte med 0,8 mill. kr. til 5,0 mill. kr. i 2017. Eiendomsskatten for næringseiendommer samt verk og bruk ble redusert med 0,1 mill. kr. til 12,3 mill. kr. i 2017. Fra og med 2018 har kommunestyret vedtatt at eiendomsskatt kun skal skrives ut på kategorien verk og bruk. Dette, kombinert med vedtatte endringer i eiendomsskattelovgivningen, vil føre til at disse inntektene vil reduseres og utgjøre en mindre andel av inntektene til kommunen i årene som kommer.

Driftsutgiftene

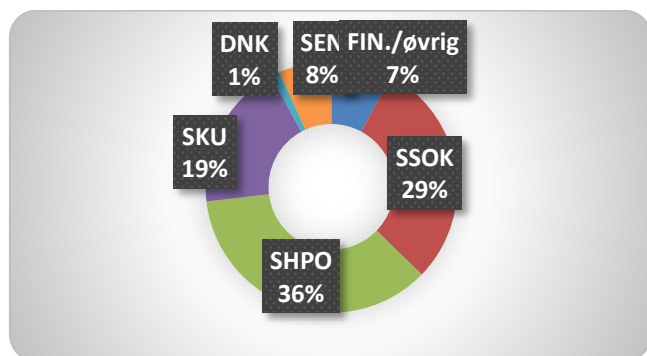
Type utgift	1.000 kr		%	
	2017	2016	2017	2016
Lønnsutgifter	136 585	133 439	50,2	50,3
Sosiale utgifter	32 576	31 620	12,0	11,9
Kj. va./tj. i kom. tj. pr.	44 778	40 565	16,4	16,3
Kj. tj. som erst. kom. tj.	24 029	19 007	8,8	7,7
Overføringer	21 584	21 066	7,9	7,9
Avskrivninger	17 405	14 582	6,4	5,5
Fordelte utg.	-4 745	-4 686	-1,7	-1,8
Sum driftsutgifter	272 212	248 298	100,0	100,0

Personalet er den viktigste ressursen til kommunen. I 2017 gikk 169,2 mill. kr eller 62,2 % av de totale driftsutgiftene med til lønn (inkl. sosiale utgifter). Det er en økning med 4,1 mill. kr eller 2,49 % fra 2016. Lønn uten sosiale kostnader er økt med 3,1 mill. kr. eller 2,36 %. Sosiale utgifter, som består av pensjonsutgifter og arbeidsgiveravgift, har økt med 0,95 mill. kr (3,02 %) til 32,6 mill. kr. i 2017.

Den store lønnsandelen viser at Meråker kommune, som alle andre kommuner, er en arbeidsintensiv serviceorganisasjon. Hovedformålet for kommuner er å yte tjenester og service til innbyggerne i form av undervisning, pleie, omsorg, fritidstilbud og for å legge forholdene til rette for husbygging og næringsutvikling.

Utgifter fordelt etter sektor

SEN = Sentraladministrasjonen, SSOK = Sektor skole, oppvekst og kultur, SHPO = Sektor helse, pleie og omsorg, SKU = Sektor kommunal utvikling, FINANS = Finansutgifter, DNK = Kirke

Sektor helse, pleie og omsorg og sektor skole, oppvekst og kultur er de to største sektorene i kommunen. Til sammen bruker kommunen 169,3 mill. kr eller 65, % av brutto driftsutgifter på disse to sektorene. Finans (netto rente- og avdragsutgifter) utgjør 12,5 mill. kr eller 4,6 % av brutto driftsutgifter.

Avvik mellom utgifter og inntekter i årsregnskapet og regulert budsjett

Kommunestyret vedtar budsjettet på overordnet nivå på budsjettskjema 1A og 1B for drift og 2A og 2B for investeringer. Det redegjøres under tabellene for vesentlige avvik over 10% mellom regnskapsført beløp og regulert budsjett for de enkelte linjene i regnskapsskjemaene (markert grått i tabellene) for de avvik som ikke er kommentert eller forklart andre steder i denne delen av dokumentet.

Regnskapsskjema 1A – drift

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2017	Reg. budsj. 2017	Avvik kr.	Avvik %
Skatt på inntekt og formue	47 919	55 196	-7 277	-13,18 %
Ordinært rammetilskudd	106 044	103 004	3 040	2,95 %
Skatt på eiendom	16 979	16 940	39	0,23 %
Andre direkte eller indirekte skatter	9 478	2 980	6 498	218,05 %
Andre generelle statstilskudd	16 935	13 897	3 039	21,87 %
Sum frie disponible inntekter	197 355	192 017	5 339	
Renteinntekter og utbytte	2 845	2 160	685	31,72 %
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsm.)	0	0	0	
Renteutg.,provisjoner og andre fin.utg.	6 694	6 750	-56	-0,83 %
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	
Avdrag på lån	9 330	9 450	-120	-1,27 %
Netto finansinnt./utg.	-13 180	-14 041	861	
Til dekning av tidligere regnsk.m. merforbruk	0	0	0	
Til ubundne avsetninger	10 721	10 721	0	0,00 %
Til bundne avsetninger	6 467	3 569	2 898	81,21 %
Bruk av tidligere regnsk.m. mindreforbruk	6 421	6 421	0	0,00 %
Bruk av ubundne avsetninger	2 990	2 990	0	0,00 %
Bruk av bundne avsetninger	4 421	9 763	-5 342	-54,72 %
Netto avsetninger	-3 356	4 884	-8 240	
Overført til investeringsregnskapet	2 470	2 470	0	0,00 %
Til fordeling drift	178 350	180 390	-2 040	-1,13 %
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	168 611	180 390	-11 779	-6,53 %
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	9 739	0	9 739	

Avvik når det gjelder *skatt på inntekt og formue* og *andre indirekte skatter* skyldes at naturressursskatten ikke er skilt ut i budsjettet, men er ført på korrekt kostraart i regnskapet. Naturressursskatten kommer som et avvik under *Andre direkte eller indirekte skatter* så netto er det små avvik. Avviket på *andre generelle statstilskudd* skyldes høyere vertskommune- og integreringstilskudd enn i revidert budsjett. *Renteinntekter og utbytte* er høyere enn budsjettet grunnet gjennomgående høyere renteavkastende beholdning enn forutsatt.

Avsetning og bruk av *bundne avsetninger* har fått avvik hovedsakelig grunnet større avsetning til kraftfond og selvkostfond og lavere kraftfondsbruk enn budsjettet.

Regnskapsskjema 2A – investering

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2017	Reg. budsj. 2017	Avvik i kr	Avvik i %
Investeringer i anleggsmidler	7 375	6 842	533	7,79 %
Utlån og forskutteringer	40 718	42 005	-1 287	-3,06 %
Kjøp av aksjer og andeler	789	789	0	0,00 %
Avdrag på lån	3 566	3 808	-242	-6,35 %
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	
Avsetninger	6 044	0	6 044	
Årets finansieringsbehov	58 492	53 444	5 048	
<i>Finansiert slik:</i>	0	0	0	
Bruk av lånemidler	44 780	46 517	-1 737	-3,73 %
Inntekter fra salg av anleggsmidler	500	520	-20	-3,85 %
Tilskudd til investeringer	0	0	0	
Kompensasjon for merverdiavgift	799	0	799	
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	8 764	3 938	4 826	122,55 %
Andre inntekter	0	0	0	
Sum ekstern finansiering	54 843	50 975	3 868	7,59 %
Overført fra driftsregnskapet	2 470	2 470	0	0,00 %
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	
Bruk av avsetninger	0	0	0	
Sum finansiering	57 313	53 444	3 868	
Udekket/udisponert	-1 179	0	-1 179	

Avvik på linjene for *Avsetninger* og *Mottatte avdrag på utlån og refusjoner* fremkommer ved at enkelte startlån er innfridd av låntakere og etter regelverket skal dette innbetales videre til husbanken og derfor er avsatt til bundet fond. Det framkommer at avvik på linjen *Kompensasjon for merverdiavgift* da vedtatt budsjett er satt opp uten merverdiavgift på både inntekts- og utgiftssiden.

REGNSKAPSSKJEMA 1B

Tall i hele 1000 kr		Regnskap 2017	Rev. budsj. 2017	Avvik i kr.	Avvik i %
Sentraladm.	sektor 1				
	Netto utg./innt.	17 031	18 136	-1 105	-6,09 %
Skole, oppvekst og kultur	sektor 2				
	Netto utg./innt.	57 289	54 728	2 561	4,68 %
Helse, pleie og omsorg	sektor 3				
	Netto utg./innt.	74 279	77 136	-2 857	-3,70 %
Kommunal utvikling	sektor 4				
	Netto utg./innt.	22 024	22 556	-532	-2,36 %
Meråker sokn	sektor 5				
	Netto utg./innt.	2 860	2 883	-23	-0,80 %
Fellesområde	sektor 6				
	Netto utg./innt.	1 169	3 541	-2 372	-66,99 %
Selvkost VA	sektor 7				
	Netto utg./innt.	17	-166	183	-110,24 %
Korr. for avskrivn./kalk.renter m.m.		-6 058	1 575	-7 633	-484,63 %

Avviket på *Fellesområde (sektor 6)* fremkommer som et resultat av lavere pensjonskostnader og mindre kostbart lønnsoppgjør enn budsjettet. For *Selvkost VA (sektor 7)* er avviket prosentvis stort, men ubetydelig i kronebeløp. Avviket på linjen *avskrivninger/kalk. renter med mer* framkommer hovedsakelig som summen av merinntekt på rammeoverføringer, lavere finansutgifter og høyere statstilskudd på flyktningeområdet.

REGNSKAPSSKJEMA 2B

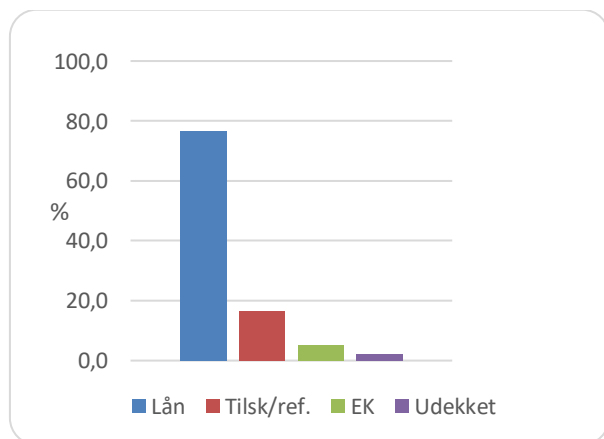
Tall i hele 1000 kr		Regnskap 2017	Rev. budsj. 2017	Avvik i kr.	Avvik i %
Sentraladm.	sektor 1				
	Netto utg./innt.	-15	25	-40	-
Skole, oppvekst og kultur	sektor 2				
	Netto utg./innt.	-	-	-	-
Helse, pleie og omsorg	sektor 3				
	Netto utg./innt.	552	553	-1	-
Kommunal utvikling	sektor 4				
	Netto utg./innt.	394	357	37	10,4 %
Selvkost VA	sektor 7				
	Netto utg./innt.	187	0	187	
Finans m.m.	sektor 9				
	Netto utg./innt.	62	-934	996	
Total		-	-	1 179	

For regnskapsskjema 2B er det et lite avvik i kr på *Selvkost VA (sektor 6)*. På *Finans m.m. (sektor 9)* er det et avvik som skyldes mindre innbetalte ordinære avdrag fra låntakere på startlån enn budsjettet.

Investeringene

Tall i 1.000 kr	2017	2016
Investeringer i anleggsmidler	6 575	9 081
Merverdiavgift utenfor mva. loven	799	701
Utlån og forskutteringer	41 507	12 698
Avdrag på lån	3 566	9 742
Avsetninger	6 044	2 101
Dekning av tidligere års merforbruk	0	2 054
Årets finansieringsbehov	58 491	36 377
Bruk av lånemidler	44 780	20 122
Tilsk., refusjoner og mottatte avdrag utlån	9 563	7 217
Inntekter salg anleggsmidler m.m.	500	1 227
Egenkapital	2 469	7 811
Udekket	1 179	0
Sum finansiering	58 491	36 377

Finansiering av investeringene

I år 2017 ble det finansieringsbehov i investeringsregnskapet på 58,5 mill. kr. Det er ca 22,1 mill. kr høyere enn i 2016. Av disse 58,5 mill. kr. er knappe 7,4 mill. kr. relatert til investeringer i anleggsmidler. De største investe-

ringene har skjedd ved utskifting av gatelys til LED-teknologi, sanering av avløp, utbygging av tjenestebiler, asfaltering av veier, oppgradering av kommunale anlegg samt kommunens andel av felles IT-investeringer i Værnesregionen.

Investeringene er finansiert med 76,6 % eksterne lån (44,8 mill. kr). Låneandelen i 2016 var på 55,3 %. Egenkapitalandelen utgjør 5,1 % (2,5 mill. kr). Andelen tilskudd og refusjoner var i 2017 16,3 % (9,6 mill. kr). For 2017 er investeringsregnskapet gjort opp med et underskudd på knappe 1,2 mill. kr. Dette underskuddet må dekkes inn i investeringsregnskapet på et senere tidspunkt gjennom vedtak av kommunestyret.

Innskjerping av regnskapsregler for investeringsregnskapet medfører at budsjettmessige overskridelser eller manglende finansiering av prosjekter, skal dekkes med frie midler og ubrukte lånemidler opp til samlet budsjettet beløp for investeringsregnskapet.

Dette medfører at investeringsregnskapet må ses på som en helhet og ikke prosjektbasert som tidligere.

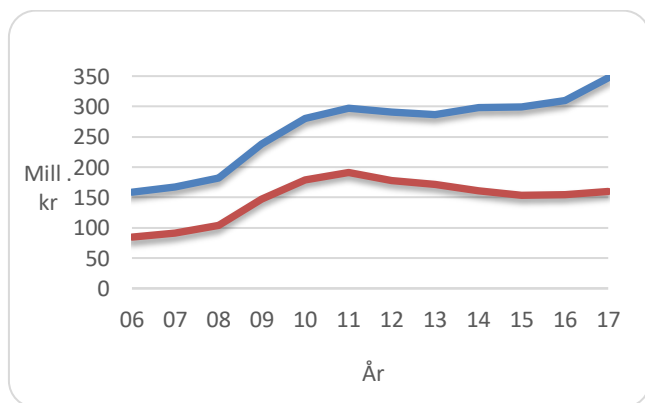
Det innbyrdes forholdet mellom finansieringskildene kan variere en god del fra år til år. Det har sammenheng med valg av finansieringskilde for det enkelte investeringsprosjekt. I enkelte tilfeller vil bruk av egenkapital være å foretrekke, mens andre ganger vil langsiktige lån være å foretrekke. Når det investeres i prosjekter som er tilskuddsberettiget vil denne andelen øke. Investeringer som har kort levetid bør en som hovedregel være tilbakeholdne med å finansiere med eksterne lån.

Balanse pr 31.12

Tall i 1.000 kr.	2017	2016
Eiendeler		
Omløpsmidler	134 706	110 104
.- herav kortsiktige fordr.	25 711	21 838
premieavvik	10 999	11 488
Anleggsmidler	790 194	743 466
.-herav pensjonsmidler	302 769	280 667
herav utl., aksjer og and.	133 316	89 385
Eiendeler i alt	924 900	853 570
Gjeld og egenkapital		
Kortsiktig gjeld	-48 058	-46 910
.- herav kassekreditt	0	0
Pensjonsforpliktelser	-400 827	-378 673
Annen langsiktig gjeld	-347 239	-309 860
Gjeld i alt	-796 124	-735 443
Bokført egenkapital	-128 776	-118 127
.- herav fond	-50 706	-34 885
likviditetsreserve	0	0
udekket i investeringsregnskapet	1 179	0
regnskapsmessig mindreforbruk	-9 739	-6 421
Gjeld og egenkap. i alt	-924 900	-853 570

Både eiendeler og gjeld har i løpet av 2017 økt. Økningen skyldes i hovedsak økning av pensjonsforpliktelsene og langsiktig gjeld på passivasiden. På aktivasisiden har både omløpsmidler og anleggsmidler vokst.

Langsiktig lånegjeld pr 31.12

Den totale langsiktige lånegjelda utgjorde ved årsskiftet 347,2 mill. kr (blå strek) inkl. 113,1 mill. kr i formidlingslån (startlån). Siste år økte den langsiktige gjelda med netto 37,3 mill. kr. Store investeringer gjorde at gjeld ble doblet i perioden fra 2005 til 2011, men har de senere år vært stabil. Lånegjelda vil øke kraftig i gjeldende planperiode, og utgjøre anslagsvis ca 408,0 mill. kr ved utgangen av 2021, jfr. vedtatt økonomiplan. Planlagte låneopptak/forbruk i planperioden er hovedsaklig startlån og veier og anlegg (skolebygg).

Ikke alle lånene tynger like mye. Godkjent kompensasjonsramme lån sykehjem/omsorgsboliger/ skoleanlegg,

startlån og lån i avgiftssektorene (selvkost) utgjør til sammen ca 187,5 mill. kr og belaster som sådan ikke kommunens netto driftsresultat.

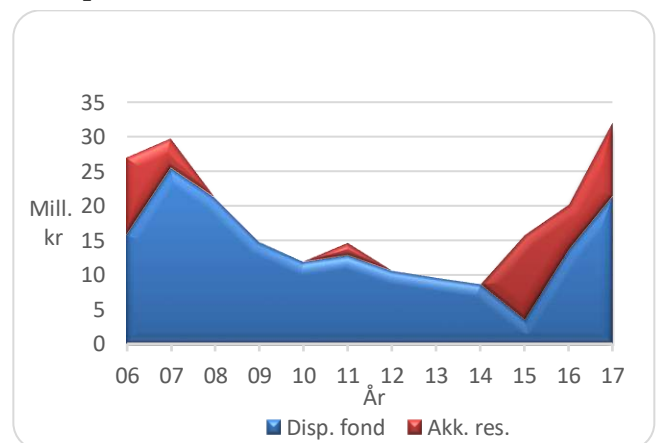
Restgjelden som påvirker driften er pr. 31.12.2016 på om lag 159,7 mill. kr (rød strek), økende til omkring 179,0 mill. kr. i slutten av planperioden i henhold til vedtatt økonomiplan for 2018-2021. Dette er dette tallet som påvirker det økonomiske handlingsrommet.

Nøkkeltall % av driftsinntektene	2017	2016	2015	2014
Netto lånegjeld	84,0 %	84,7 %	88,2 %	97,0 %
Netto lånegjeld (dr.b.)	57,1 %	56,9 %	59,4 %	65,4 %
Disp. fond	7,6 %	5,0 %	1,4 %	3,5 %
Akk. resultat	3,5 %	2,4 %	4,7 %	0,0 %
Ubn. kap. fond	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %

For analysebruk er bl.a. både driftsinntektene- og utgiftene, korrigert for tilskudd til og fra omstillingsfondene og kraftfondet. Disse størrelsene varierer betydelig fra år til år, og er gjort for å få sammenlignbare tall over flere år.

Netto total lånegjeld i prosent av driftsinntektene gikk ned fra 31.12.16 til 31.12.17 med 0,7 prosentpoeng til 84,0 %. Den driftsbelastende andelen av lånegjelda i prosent av driftsinntektene ble økt med 0,2 prosentpoeng fra 2016 til 2017. Årsaken til denne utviklingen er at de senere årene har vært kun beskjedne låneopptak utover det som vedrører selvkostområdene og startlåns-ordningen. Sammenligning av den totale gjelds-belastningen med andre kommuner viser tallene at Meråker har noe høyere lånegjeld i prosent av driftsinntektene enn kommunene i Nord-Trøndelag og betydelig over landsgjennomsnittet. For driftsbelastende låneandel finnes det dessverre ikke tilsvarende tilgjengelig statistikk.

Fond pr 31.12

Fond

Kommunen har en del fondsmidler som ved siste årsskifte utgjorde 50,7 mill. kr. Dette er en økning på 15,8 mill. kr. i forhold til 2016.

En kommunes beholdning av fondsmidler sier noe om den økonomiske handlefriheten kommunen har. Først og fremst gjelder det beholdningen av disposisjonsfond og delvis ubundne kapitalfond. Positivt akkumulert resultat kommer i samme kategorien som disposisjonsfond. Dis-

Del I - Økonomisk statusbeskrivelse

posisjonsfondene (som er de mest anvendelige) og resultat for 2017 utgjorde ved utgangen av året 11,1 % av driftsinntektene eller 31,0 mill. kr.

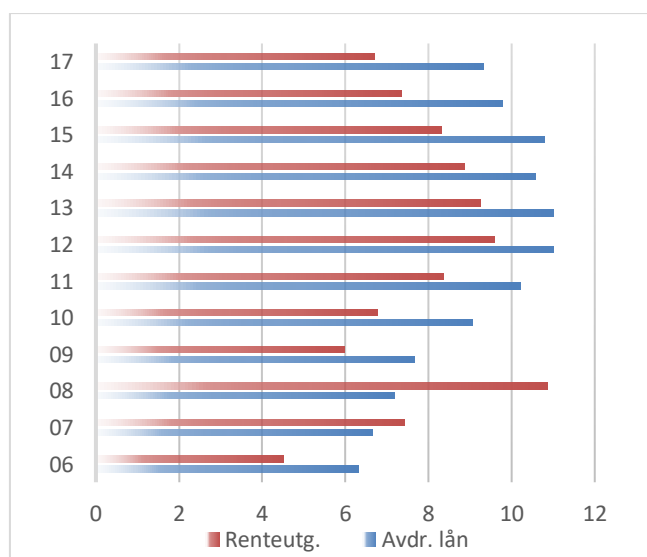
Integreringstilskuddet utgjorde netto 13,5 mill. kr. i 2017. Fra og med budsjettåret 2014 er praksisen med avsetning og bruk av integreringstilskuddet til flyktningefond utviklet. Begrunnelsen for dette er todelt. Integreringsstilskudd er en del av kommunens frie inntekter og er ikke øremerket. De siste årene har fondet hatt veldig lav inngående balanse slik at avsetning og bruk i realiteten ble gjort av budsjettårets inntekter. Regler for strykninger ved regnskapsavslutningen ga uheldige virkninger i regnskapet flere år på rad. Kommunen har likevel en plikt til å utrede og bevilge nødvendige midler til integreringsarbeid, men disse utgiftene ses nå på som en del av kommunens ordinære virksomhet som finansieres av de totale

inntektene. Tidspunkt for utbetaling av tilskuddene sammenfaller ikke med perioden vi pådrar oss tilhørende utgifter til integreringsarbeidet. Derfor er det viktig å ha oversikt over svingningene slik at en ikke bruker opp de utbetalte tilskuddene i et budsjettår når en vet at kostnadene vil komme de påfølgende år.

Det er viktig å ha fondsreserver for å møte svingninger i økonomien og uforutsette merkostnader/ mindreinntekter. Det er også viktig at kommunen har egne midler som kan brukes til finansiering av investeringer slik at man unngår for store låneopptak. Generelt kan man si at felles for mange av fondene (bundne driftsfond som for eksempel kraftfondet og omstillingsfondene) er at de er øremerket til spesielle formål og ikke kan nyttes til andre formål enn de øremerkede.

Type fin.utg./innt.	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Renteutgifter	4 515	7 422	10 853	5 973	6 770	8 366	9 581	9 256	8 869	8 311	7 359	6 694
- Renteinntekter	-1 970	-3 430	-4 556	-2 626	-2 618	-3 801	-2 941	-2 475	-2 380	-2 415	-2 537	-2 845
= Netto renteutg.	2 545	3 992	6 297	3 347	4 152	4 565	6 640	6 781	6 489	5 896	4 822	3 849
Avdrag lån	6 307	6 651	7 193	7 666	9 061	10 215	11 003	11 003	10 566	10 786	9 773	9 330
Netto finansutg.	8 852	10 643	13 490	11 013	13 213	14 780	17 643	17 784	17 055	16 682	14 595	13 179

Brutto finansutgifter

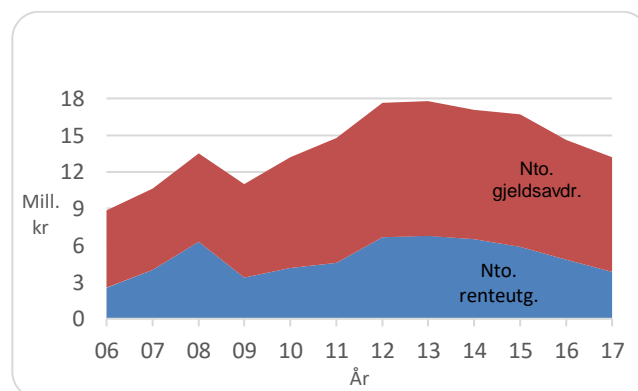

Renteutgiftene ble redusert med 0,7 mill. kr til 6,7 mill. kr i 2017. Reduksjonen følger av et noe lavere rentenivå, utsatt låneopptak samt utløp av fastrenteavtale med noe høyere rentesats.

For å skaffe forutsigbarhet på finansutgiftene ble det høsten 2011 inngått fastrenteavtaler på store deler av kommunens låneportefølje. For den delen av låneporteføljen som hadde fast rente har bindingstiden med kortest løpetid gått ut. Det er for disse, samt nye låneopptak, valgt en blanding av rebinding og flytende rente for å holde renteutgiftene på et stabilt, akseptabelt lavt nivå. Ved årsskiftet er andelen innlån til fast rente 32,74 % og andelen innlån

til flytende rente 67,26 %. På innlån til fast rente er gjennomsnittlig gjestående bindingstid 0,41 år.

Netto finansutgifter

Gjennomsnittlig vektet rente på våre innlån var ved årsskiftet 1,96 %, mens effektiv rente for året ble 2,02 %.

Renteinntektene utgjorde siste året 2,8 mill. kr som er 0,3 mill kr mer enn i 2016. Selv om referanserenten (NIBOR) for våre bankinnskudd i 2017 var stabil, ble avkastningen større enn forrige år grunnet gjennomgående høyere beholdning i bank gjennom året.

Gjeldsavdragene i 2017 er 0,4 mill. kr. mindre enn 2016 og ble 9,3 mill. kr. Budsjettet for 2018 viser at det vil øke til 9,7 mill. kr. I henhold til vedtatt økonomiplan vil avdragsbelastningen bli om lag 12,5 mill. kr. i 2021. Av samlede finansutgifter på 16,0 mill. kr. er driftsbelastende utgifter om lag 7,3 mill. kr. I løpet av planperioden, basert på gjeldende avtaler og estimert rentebane, vil den

driftsbelastende delen gå noe ned i 2018 og 2019 for så å øke til 10,3 mill. kr. i 2021.

Fra og med 2005 ble det en stor nedgang i avdragsutgiftene hvilket skyldes at avdragstiden på lånene ble forlenget maksimalt. Det får den følge at det vil gå betydelig lengre tid før lånene er nedbetalt.

Gjeldsbelastningen økte betydelig i perioden 2008-2011. Årsaken er investeringene som ble gjennomført i perioden, spesielt lånene som er opptatt til finansiering av nytt helsetun, ny barnehage m.m. Disse finansutgiftene vil imidlertid bare delvis belaste kommuneøkonomien da kommunen vil motta kompensasjon for en stor andel fra staten (eldresatsningen). I økonomiplanperioden er det ikke planlagt vesentlige driftsbelastende investeringer før i planperiodens 2 siste år, slik at den driftsbelastende gjelda vil bli redusert i starten da låneavdragene overstiger nye låneopptak. Dette endrer seg i plan-periodens 2 siste år med den planlagte skolebyggingen.

Flere nøkkeltall %

driftsinntektene	2017	2016	2015	2014
Netto driftsres.	5,2 %	2,6 %	3,3 %	0,3 %
Brutto driftsres.	9,9 %	8,0 %	10,0 %	7,3 %
Renter- og avdrag	4,7 %	5,4 %	6,5 %	7,0 %
Rente- og avdrag i % av br. driftsre.	-47,8 %	-67,2 %	-67,4 %	-95,9 %

For analysebruk er bl.a. både driftsinntektene- og utgiftene, korrigerert for tilskudd til og fra omstillingsfondene og kraftfondet. Disse størrelsene varierer betydelig fra år til år, og er gjort for å få sammenlignbare tall over flere år. Korrigeringene fører også til både endret brutto driftsresultat og netto driftsresultat. For 2015 fikk kommunen et korrigerert netto driftsresultat på 8.437' kr.

Netto driftsresultat viser hvor stor del som kan brukes til å finansiere nye investeringer og avsetninger. Tallet må være positivt for at kommunen skal ha økonomisk bæreevne til å finansiere investeringer og avsetninger. Korrigert netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene var for 2017 på 5,2 %, en økning på 2,6 %-poeng fra 2016.

Brutto driftsresultat viser hvor stor del av driftsinntektene som foruten å finansiere nye investeringer og avsetninger kan brukes til å finansiere renter og avdrag. Korrigert brutto driftsresultat i prosent av driftsinntektene var for 2017 på 9,9 % som er en økning fra 2016 (1,9 prosentpoeng). Økningen skyldes at økningen i de løpende driftsutgiftene ekskl. finansutgifter var lavere enn økningen i driftsinntektene.

Renter og avdrag viser hvor stor andel av driftsinntektene som går til å dekke finansutgiftene. I 2017 var andelen 4,7 % som er en bedring på 0,7 prosentpoeng fra 2016. Reduksjonen skyldes høyere korrigererte driftsinntekter og noe lavere rente- og avdragsutgifter.

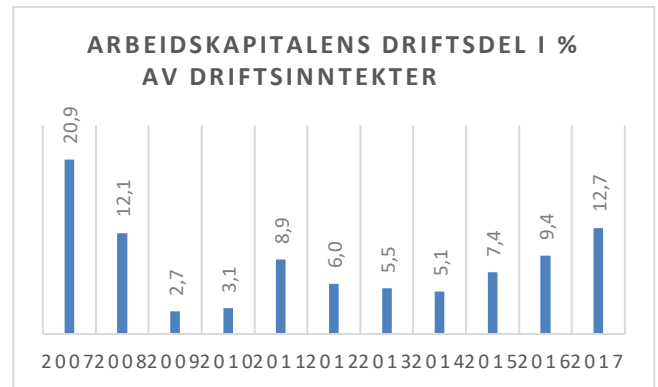
Felles for nøkkeltallene (og kommunens økonomi) er at den har forverret seg siden 2007, da spesielt i 2009 og 2010. 2011 så ut som et år hvor vi stoppet den negative utviklingen, men 2012, 2013 og 2014 ble nok noen år med negativ økonomisk utvikling. Det er da meget gledelig at tallene for de tre siste årene, 2015, 2016 og 2017, både

resultatene og nøkkeltallene viser at den foretatte omstrukturering av tjenestetilbudet og fokuset på løpende økonomistyring er tiltak som hjulpet til med å snu den negative økonomiske utviklingen.

Likviditet

Likvidet i %

driftsinntektene	2017	2016	2015	2014
Arb.kap.dr.del	12,7 %	9,4 %	7,4 %	5,1 %

Arbeidskapitalens driftsdel fremkommer som sum omlopsmidler (kontanter, bankinnskudd og kortsiktige fordringer) fratrukket kortsiktig gjeld, ubrukte lånemidler og bundne fond. Arbeidskapitalens driftsdel er de likvidene som skal dekke de daglige behovene for utbetalinger. Arbeidskapitalens driftsdel var på 12,7 % av korrigererte driftsinntekter pr 31.12.17. Dette er en bedring på 3,3 prosentpoeng fra 2016.

Kommunen har ikke behov for kassekreditt slik som mange andre kommuner. Slik har det imidlertid ikke alltid vært. Gjennom en årrekke frem til 1995 hadde Meråker kommune negativ likviditetsbeholdning og slet med store problemer. Siden 1996 og fram til nå har man hatt en stabil høy beholdning. Likviditetsutviklingen fra 2011 til 2014 viste en betydelig forverring da arbeidskapitalens driftsdel ble redusert med ca. 9,0 mill. kr til rundt 12,5 mill.kr. I 2015, 2016 og 2017 er den økt med 22,9 mill. kr. til 35,5 mill. kr.

Endring av arbeidskapitalen fører også til endringer i finansinntektene som virker på kommuneøkonomien. Oppstår behovet for kassekreditt for at vi skal være i stand til å oppfylle våre forpliktelser vil tilhørende renteutgifter forverre situasjonen.

Oppsummering

Felles for nøkkeltallene (og kommunens økonomi) er at den forverret i perioden mellom 2007 til 2014. Det er gledelig at tallene for de tre siste årene, både resultatene og nøkkeltallene, viser at den foretatte omstrukturering av tjenestetilbudet og fokuset på løpende økonomistyring er tiltak som hjulpet til med å snu den negative økonomiske utviklingen.

Kommunen fikk et korrigert netto driftsresultat på 5,2 % og et korrigert brutto driftsresultat på 9,9 %. Driftsregnskapet ble gjort opp med et regnskapsmessig resultat på kr. 9.739.042,88.

Konsesjonskraftinntektene er i forhold til 2010 redusert med 11,4 mill. kr., mens eiendomsskatten har en økning på 6,8 mill. kr. i samme periode. I forhold til 2016 er netto økning på 5,4 mill. kr. 4,7 mill. kr. av denne økningen utgjør eiendomsskatt på boliger og fritidseiendommer som ble innført i 2017. Eiendomsskatt på boliger og fritidseiendommer er som kjent avvirket fra og med 2018.

Utviklingen av folketallet er også svært usikker. Grunnlaget for innbyggertilskuddet for 2017 var folketallet pr. 1.7.2016. Vi var da 2518 personer. 1.7.2017 var vi 2485, som er grunnlaget for innbyggertilskuddet i 2018. Det er utfordrende med reduksjon i folketallet, men alderssammensetningen på befolkningen innvirker vel så mye på innbyggertilskuddet. Vi opplever en endring i sammensetningen av befolkningen som medfører en betydelig reduksjon i innbyggertilskuddet i tillegg av redusert innbyggertall. Man mottar størst innbyggertilskudd for de eldste og barn i barnehage/ grunnskole og i disse gruppene har vi fått en markant nedgang. Det er for disse aldersgruppene at kostnadene er størst med å gi kommunalt tjenestetilbud og følgelig gir størst uttelling i rammeoverføringene fra staten.

Investeringene som er gjort de senere år, spesielt fram til 2012, er nå svært merkbare. Virkningen av de siste årenes låneopptak til bl.a. to idrettshaller, nytt sykehjem, omsorgsboliger, brannstasjon og barnehage er betydelige. Ikke alle lånene tynger like mye. Godkjent kompensasjonsramme lån sykehjem/omsorgsboliger/ skoleanlegg, startlån og lån i avgiftssektorene belaster som sådan ikke kommunens netto driftsresultat. Gledelig er det at i løpet av de tre siste årene har den prosentvise andelen av gjelda som belaster drifta vist en markant nedgang sett i forhold til driftsinntektene. Låneopptak til investeringer fram til 2011 gjør at en stor andel av driftsinntektene fortsatt går med til å dekke renter og avdrag. Det gjør at det blir mindre igjen til driftstiltak. I økonomiplanperioden er det ikke planlagt vesentlige driftsbelastende investeringer før i planperiodens 2 siste år, slik at den driftsbelastende gjelda vil bli redusert i starten da låneavdragene overstiger nye låneopptak. Dette endrer seg i planperiodens 2 siste år med den planlagte skolebyggingen.

For å skaffe forutsigbarhet på finansutgiftene ble det høsten 2011 inngått fastrenteavtaler på store deler av kommunens låneportefølje. De korteste avtalene har løpt ut i løpet av 2013 -2017 og det ble for disse, samt nye

låneopptak valgt en blanding av rebinding og flytende rente.

Den økonomiske utviklingen så langt i 2018

Gjennom økonomiplanen for perioden 2018 – 2021 og budsjettet for 2018 ble driftsnivået for de kommende årene lagt.

Budsjettet for 2018 inneholdt lavere ressurstilgang til sektor skole, oppvekst og kultur. Dette har en sammenheng med nedleggelse av asylmottakene og bortfall av undervisning til disse gruppene. Reduksjonen i inntektene ser vi er vel så store som utgiftsreduksjonen slik at netto-rammen for sektoren øker med 5,1 mill.kr.

Sektor helse, pleie og omsorg har fått noe redusert utgiftsramme, for det meste grunnet nedleggelse av 4 rom på sykehjemmet. Kombinert med høyere inntekt for salg av sykehjemsplasser gir det en redusert nettoramme på 3,1 mill. kr.

Sektor kommunal utvikling fikk økt sin nettoramme med 0,9 mill. kr.

Det ble i budsjettmøtet i desember vedtatt å avvike eiendomsskatten på boliger og hytter fra og med 2018. For 2018 er det beregnet konsesjonskraftinntekter og eiendomsskatt på til sammen 17,1 mill. kr. Dette er 4,9 mill. kr. lavere enn regnskap for 2017. Disse midlene går inn i driftsbudsjettet og finansierer et høyere aktivitetsnivå enn kommunen ellers kunne ha hatt.

En større andel av konsesjonskrafta selges nå til fastpris enn tidligere. Dette innebærer at vi har redusert risikoen for inntektssvikt i forhold til budsjettert nivå på inntektene siden store deler av inntekten er kjent. Prisene i første kvartal har vært gunstige og markedet forventer fortsatt greie priser i store deler av 2018, slik at budsjettmålet for inneværende år for konsesjonskraftinntektene vil oppnås. Dette vil dog motvirkes av tilsvarende høye priser for kjøp av kraft til den kommunale kraftlinja slik at nettogevinsten blir marginal.

Tilpasningen av driftsnivået som er gjort de senere årene og vedtaket om utvidelse av eiendomsskatt førte til at vi var i ferd med å gjenvinne vår økonomiske handlefrihet. Det var i budsjettet for 2017 frigjort driftsmidler slik at vi var i posisjon til å avsette fondsmidler til egenkapital til fremtidige påkrevde, større investeringer. Vedtaket om å avvike eiendomsskatt på boliger og fritidseiendommer samt netto inntektsbortfall etter nedleggelse av asylmottakene ga vesentlige endrede forutsetninger for økonomiplanen. Budsjettet for 2018 er satt opp med netto bruk av disposisjonsfond på 1,5 mill. kr. Det er vedtatt mange tiltak for å tilpasse driftsnivået til de nye forutsetningene slik at det utover i planperioden vil igjen kunne frigjøres midler til avsetninger. Det må dog bemerkes at vi likevel er godt under sentrale anbefalinger på driftsmargin og

kommunestyrets egne vedtatte måltall for økonomisk utvikling slik at ytterligere tilpasninger må gjennomføres for at vi skal ha ønsket økonomisk status.

Selv om kommunen leverer et godt resultat ett enkelt regnskapsår, endrer det lite på den langsiktige utviklingen vi har i våre økonomiske rammebetingelser. Det gode resultatet for 2017 skyldes i stor grad sammenfallende heldige omstendigheter og gir ikke et reelt bilde av vår langsiktige økonomiske status. Ingen av forutsetningene som lå til grunn i gjeldende økonomiplan er endret til det bedre, snarere tvert om. Vi ser at innbyggertallet er ytterligere redusert, noe vi vet vil gi utslag i rammeoverføringene.

Det vil fortsatt være nødvendig å tilpasse driftsnivået for i årene framover for å få en sunn kommuneøkonomi.

Sist avlagte tertialrapport pr. 31.8.2018 konkluderte med at kommunen antydningvis kommer ut med et merforbruk på mellom 0,5 – 1,5 mill. kr. Rådmannen viste til at det ved vedtak av årsregnskapet for 2017 ble avsatt store summer til disposisjonsfond av fjorårets regnskapsmessige mindreforbruk. Eventuelle negative avvik i år vil redusere denne avsetningen gjennom strykningsbestemmelsene. Det medfører at regnskapsmessig avvik ikke vil fremkomme på bunmlinjen for 2018.

Del II - Konsekvensjustert budsjett

For å få en bedre oversikt over den økonomiske handlefriheten for økonomiplanperioden skal det utarbeides en konsekvensjustert budsjettoversikt. Med utgangspunkt i inneværende års budsjett skal en se på konsekvensene av å opprettholde dagens driftsaktivitet uten at det settes i gang nye driftstiltak og nye investeringer.

I konsekvensjustert budsjett for årene 2019 - 2022 sier handlingsrommet noe om hvilke muligheter kommunen har til å påta seg nye driftsutgifter/investeringer, dvs. om kommunen har økonomisk handlefrihet eller ikke.

2. Statsbudsjettet kommunal- og moderniseringsdepartementet Hovedmål og prioriteringer

Regjeringen Solberg sier dette i sitt forslag til kommuneopplegget i statsbudsjettet for 2019:

2.1 Innledning

Regjeringen vil føre en politikk som skaper muligheter for alle. Kommunal- og moderniseringsdepartementet arbeider med flere ansvarsområder for å fornye, forenkle og forbedre offentlig sektor. Blant disse er:

- *Levende lokaldemokrati.*
- *En enklere hverdag.*
- *Trygge og gode boforhold.*

Nærmere informasjon om disse ansvarsområdene framgår under pkt. 2.3, 2.4 og 2.5.

2.2 Prioriteringer i budsjettet for 2019

Kommunesektoren har hatt god inntektsvekst de siste årene, og har et godt økonomisk fundament. En god og forutsigbar kommuneøkonomi er avgjørende for et godt og stabilt tjenestetilbud til innbyggerne. For å bidra til et levende lokaldemokrati og styrke det kommunale velferdstilbudet, legger regjeringens budsjettforslag til rette for at kommunene og fylkeskommunene kan tilby flere og bedre tjenester.

Regjeringen foreslår en realvekst i kommunesektorens samlede inntekter i 2019 på om lag 1,9 mrd. kroner. Realveksten i frie inntekter anslås til om lag 2,6 mrd. kroner. Veksten er regnet fra anslått inntektsnivå for 2018 etter Stortingets behandling av revidert nasjonalbudsjett.

Regjeringen foreslår at veksten i frie inntekter på om lag 2,6 mrd. kroner i sin helhet tildeles kommunene. Av veksten begrunnes 200 mill. kroner med opptrappingsplanen på rusfeltet, 100 mill. kroner med opptrappingsplanen for habilitering og rehabilitering og 200 mill. kroner med tidlig innsats i skolen. Innenfor rammen av fylkeskommunenes frie inntekter økes midlene som gis med en særskilt fordeling til opprusting og fornying av fylkesvegnettet med 100 mill. kroner.

For å bidra til en enklere hverdag, fortsetter regjeringen arbeidet med å fornye, forenkle og forbedre offentlig sektor. Det skal legges til rette for innovasjon, omstilling og digitalisering. Regjeringen foreslår blant annet å doble bevilgningen til StimuLab med 10 mill. kroner til 20 mill. kroner. Ordningen skal stimulere til innovasjon og tjenestedesign i offentlig sektor.

Regjeringen foreslår i overkant av 1,7 mrd. kroner til nye IT- og digitaliseringstiltak i 2019. På Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett foreslås det blant annet 127 mill. kroner til medfinansieringsordningen for digitaliseringsprosjekter.

Arbeidet med å forenkle og digitalisere plan- og byggesaksprosessene fortsetter i 2019. Det skal blant annet utvikles digitale søknads- og saksbehandlingssystemer for byggesaker. I forbindelse med moderniseringen av Husbankens IKT-systemer skal det utvikles et nytt forvaltnings- og saksbehandlingssystem for lån og tilskudd.

Trygge og gode boforhold er viktig for å bekjempe fattigdom. Bostøtten er et effektivt virkemiddel for å hjelpe dem som trenger det mest. Regjeringen foreslår å øke bostøtten for barnefamilier og andre store husstander med 60 mill. kroner. I tillegg foreslås det at kompensasjonsordningen for uføre som hadde bostøtte før uførereformen i 2015, gjøres varig. Det foreslås også å øke de samlede bevilgningene til område-satsinger i storbyene med 40 mill. kroner til om lag 220 mill. kroner. På Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett foreslås det en økning på 20 mill. kroner. Regjeringen foreslår en låneramme for Husbanken på 16 mrd. kroner i 2019.

Byggeaktiviteten i statlige byggeprosjekter opprettholdes på et høyt nivå også i 2019. De to store byggeprosjektene Campus Ås og nytt nasjonalmuseum på Vestbanen foreslås videreført med en samlet bevilgning på om lag 2,3 mrd. kroner. Videre foreslås oppstart av Saemien Sijte (sørsamisk museum og kultursenter) og energiløsning i regjeringskvartalet samt forsterket fellesskapsavdeling ved Ila fengsel og forvaringsanstalt.

Regjeringen forsetter å vri den regional- og distriktpolitiske innsatsen i retning av generelle virkemidler. Bevilgningen over programkategori 13.50 foreslås redusert med 223 mill. kroner. Dette gir rom for økte bevilgninger til samferdsel og andre næringsrettede tiltak som vil bidra til å styrke vekstkraften i hele landet.

Regjeringen og Sametinget har blitt enige om at det fra 2019 etableres en ny budsjettordning, hvor de årlige overføringene til Sametinget i hovedsak samles under én post. Bevilgningen til Sametinget foreslås derfor økt med vel 170 mill. kroner. Sametinget vil med dette få større handlingsrom til å prioritere mellom ulike virkemidler.

2.3 Levende lokaldemokrati

Regjeringen vil legge til rette for levende lokalsamfunn over hele landet. Et sterkt lokalt folkestyre gir folk og lokalsamfunn frihet og mulighet til å styre sin egen hverdag og samfunnsutvikling. Kommunesektoren har hatt et godt økonomisk handlingsrom de senere årene. En god og forutsigbar kommuneøkonomi er avgjørende for å realisere regjeringens hovedsatsinger, og regjeringen vil fortsette å prioritere gode økonomiske rammebetingelser for kommunesektoren også i 2019. Regjeringen vil arbeide for å redusere statlig detaljstyring og byråkrati, spre makt og myndighet og bygge samfunnet nedenfra.

Større og sterkere kommuner

I perioden 2014–2017 ble totalt 119 kommuner vedtatt slått sammen til 47 nye kommuner. Fem av de nye kommunene trådte i kraft i 2017 og 2018, mens 109 kommuner nå gjennomfører sammenslåingsprosesser for å danne nye kommuner fra 2020. Det vil da være 356 kommuner i Norge.

Etter at den første fasen med kommunereform nå er gjennomført, ønsker regjeringen at arbeidet med kommunesammenslåinger fortsetter. Til tross for et høyt antall sammenslåinger i reformen, er ikke hovedtrekkene ved kommunestrukturen endret. Fortsatt vil om lag halvparten av kommunene ha under 5 000 innbyggere. Flere enn 120 kommuner vil ha færre enn 3 000 innbyggere. Regjeringen ønsker å oppretthol-

de den norske tradisjonen med sterke velferdskommuner med et stort og reelt selvstyre. Det forutsetter ytterligere endringer i kommunestrukturen framover.

Ved behandlingen av kommuneproposisjonen for 2019 sluttet Stortinget seg til regjeringens opplegg for det videre arbeidet med endringer i kommunestrukturen. Det vil i perioden 2018–2021 fortsatt være gode og langsiktige økonomiske virkemidler for kommuner som ønsker å slå seg sammen. Departementet vil følge opp vedtak fra kommuner om sammenslåing ved å legge til rette for vedtak av Kongen i statsråd, i tråd med reglene i inndelingslova. Kommuner som blir vedtatt slått sammen, vil motta engangstilskudd ved kommunesammenslåing. Tilskuddet beregnes etter en standardisert modell, basert på antall innbyggere og antall kommuner i sammenslåingen. De nye kommunene vil også motta et inndelingstilskudd hvor kommunene får kompensasjon for tap av basistilskudd og netto nedgang i distriktstilskudd som følge av sammenslåingen.

Fylkesmennenes tilrådninger fra høsten 2016 om kommunestrukturen på lang sikt gir en god dokumentasjon på utfordringsbildet i landets kommuner, og vil være et viktig grunnlag for det videre arbeidet med kommunesammenslåinger. Det er særlig to forhold som gjør det nødvendig å jobbe videre med endringer i kommunestrukturen:

- Befolkningsnedgang og demografiske endringer gjør at mange av de små kommunene i løpet av 10–15 år ikke vil ha et bærekraftig forhold mellom antall innbyggere i arbeidsfør alder og antall innbyggere over 67 år. Disse kommunene har allerede i dag små organisasjoner og store utfordringer med å ha tilstrekkelig kapasitet og kompetanse til å dekke opp alle fagområder. Utviklingen forsterker mangelen på arbeidskraft til viktige tjenester.
- Kommuner i byområder opplever befolkningsvekst. Flere steder er ikke kommunegrensene tilpasset dagens bosettings- og arbeidsmønstre, og mange av de store byene har mangel på egnet areal for å legge til rette for framtidig vekst. I disse områdene er det nødvendig med større kommuner for å få en bærekraftig samfunnsutvikling og -planlegging hvor samlet areal og befolkning ses i sammenheng.

Regjeringen ønsker at planlegging skal være et effektivt verktøy for gjennomføring av nasjonal, regional og kommunal politikk. Gjennom kommuneplanlegging etter plan- og bygningsloven er kommunene gitt et handlingsrom til å sette dagsorden og forme den lokale utviklingen både innenfor egne ansvarsområder og for utviklingen av lokalsamfunnet som helhet. Kommunene er den viktigste planmyndigheten og førstelinjen for næringsutvikling. Nærhet til innbyggere og næringsliv gir kommunene gode forutsetninger for å være en pådriver i samfunns- og næringsutviklingen. Større kommuner vil få økt kompetanse og kapasitet, noe som vil styrke rollen som utviklingsaktør.

Ny kommunelov ble vedtatt av Stortinget i juni i år. Den nye loven skal styrke det kommunale selvstyret. Dette gjør den på flere måter. Det kommunale selvstyret blir for første gang lovfestet i en ny og egen bestemmelse. I tillegg er det tatt inn prinsipper for forholdet mellom nasjonale myndigheter og det kommunale selvstyret. I utformingen av loven er det lagt stor vekt på å gjøre den enkel og tydelig. Den vil derfor bli lettere å etterleve. Regjeringen tar sikte på at loven i hovedsak skal tre i kraft 1. juli 2019.

Regionreform

Regionreformen gir færre og sterkere fylkeskommuner. Stortinget vedtok 8. juni 2017 at vi skal ha et sterkt folkevalgt nivå mellom stat og kommune. 13 fylkeskommuner ble vedtatt slått sammen til 6 nye, slik at vi får elleve fylker fra 2020: 10 fylkeskommuner og Oslo kommune med fylkeskommunale oppgaver. Regionreformen gir en betydelig høyere minstepørrelse for fylkeskommunene enn tidligere. Den nye fylkestrukturen gir grunnlag for å desentralisere makt og myndighet til dette folkevalgte nivået. Regjeringspartiene og Kristelig Folkeparti har kommet til en enighet som sikrer at fylkeskommunene får nye oppgaver og virkemidler og blir sterkere regionale samfunnsutviklere. Enigheten innebærer også at den vedtatte strukturen med elleve fylker ligger fast. Regjeringen vil legge fram en egen sak om nye oppgaver til fylkeskommunene i oktober 2018.

Bærekraftige byer og sterke distrikter

Regjeringen vil legge til rette for byer og lokalsamfunn som gir gode vilkår for mennesker, næringsliv og miljø. Dette ble beskrevet i Meld. St. 18 (2017–2018) *Bærekraftige byar og sterke distrikt*.

Det viktigste for å sikre vekstkraftige regioner i hele landet, er et næringsliv som er i stand til å ta vare på og skape nye lønnsomme arbeidsplasser. Derfor legger regjeringen vekt på utvikling av langsiktig omstillingsevne for konkurransedyktig næringsliv i alle deler av landet. Satsing på blant annet samferdsel, forskning, utvikling og innovasjon, vekstfremmende skattelettelse og regionale strategier for vekst og tilgang på arbeidskraft vil samtidig styrke koblingene mellom bedrifter og offentlige institusjoner i byer og distrikter. En aktiv politikk for lokalisering av statlige arbeidsplasser skal bidra til utvikling av sterkere arbeidsmarkeder i hele landet. Ny statlig virksomhet skal i hovedsak etableres utenfor Oslo. I områder med særlige distriktsutfordringer legger regjeringen vekt på et verdiskapende næringsliv, inkluderende og vekstkraftige lokalsamfunn og tilgang til grunnleggende private tjenester.

Regjeringen vil styrke og myndiggjøre lokale samfunn og distriktssentre, og gjøre det mulig å bo og leve i hele landet. Kommunene som lykkes med å utvikle attraktive, levende og vekstkraftige byer og lokalsamfunn, er kjennetegnet av at de tar en aktiv rolle som samfunnsutviklere, har et helhetlig og langsiktig grep om arbeidet og spiller på lag med innbyggere og næringsliv. Samspill mellom privat sektor, sivilsamfunnet og offentlig sektor, kan gi nye løsninger på komplekse problemer, i både by og distrikt. Samarbeid mellom by- og omlandskommuner kan øke potensialet for vekst i regionen.

De bygde omgivelsene virker inn på folks hverdagsliv, trivsel, livskvalitet og trygghet. For å styrke by- og tettstedssentrene er det viktig at kommunene har en aktiv og helhetlig sentrumspolitikk og tilrettelegger for etablering av boliger, arbeidsplasser, handel og servicefunksjoner i sentrum. Kompakt by- og tettstedsutvikling vil bidra til økt aktivitet i sentrum, samtidig som korte avstander mellom bolig og daglige gjøremål gjør hverdagen enklere. Tilrettelegging for sykkel og gange, klimatilpasning og tiltak for å unngå områder med dårlige levekår er særlig viktig. For å styrke kommunenes, fylkeskommunenes og statens arbeid med klimatilpasning, tas dette inn i eksisterende statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging.

Samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging

Attraktive byer med levende bymiljø kjennetegnes ved at de klarer å kombinere økt tetthet med effektive transportløsninger og høy livskvalitet. Storbyer i vekst må ta helhetlige grep for å bli funksjonelle og bærekraftige byområder. Byvekstavtalene er et sentralt virkemiddel for å oppnå dette.

Samferdselsdepartementet har det overordnede ansvaret fra statens side i arbeidet med å utvikle byvekstavtaler for de ni største byområdene. Kommunal- og moderniseringsdepartementet har ansvaret for det som gjelder arealbruk. Arealdelen av avtalene skal sikre en effektiv og forutsigbar oppfølging av regionale og interkommunale areal- og transportplaner. Avtalene skal sikre forpliktende samarbeid om utvikling av kollektivknutepunkter, samtidig som by- og bokvaliteten ivaretas. Det er viktig at staten følger opp sin areal- og transportpolitikk aktivt og tydelig ved lokalisering av statlige virksomheter i storbyområdene hvor byvekstavtaler inngås. Avtalene skal sørge for en arealbruk som bygger opp under investeringer i kollektivtransport, sykling og gange.

Våren 2018 ble det startet opp reforhandling av tidligere inngåtte byvekstavtaler for Bergen og Nord-Jæren, og forhandlinger om byvekstavtaler med Oslo og Akershus og Trondheimsområdet. Det pågår forberedende arbeider i Kristiansandsregionen, Tromsø, Nedre Glomma, Grenland og Buskerudbyen. Regjeringen vil legge til rette for at forhandlinger i disse byområdene kan komme i gang raskt, og så snart nødvendige lokalpolitiske vedtak er fattet.

Departementet har en tilskuddsordning på kap. 590, post 61 Byvekstavtaler som bygger opp under arbeidet med areal i byvekstavtalene. Tilskuddsordningen supplerer bevilgninger over Samferdselsdepartementets budsjett til bymiljøavtaler, byvekstavtaler og Belønningsordningen. Det vises til nærmere omtale i Prop. 1 S (2018–2019) for Samferdselsdepartementet.

2.4 En enklere hverdag

En brukerorientert, moderne og effektiv offentlig forvaltning

Offentlig sektor har høy tillit i Norge, og de fleste innbyggerne er fornøyd med tjenestene stat og kommune leverer. Det er et godt utgangspunkt. Samtidig må velferdssamfunnet bygges bærekraftig. Offentlig sektor må være forberedt på lavere oljeinntekter og en økende andel eldre i befolkningen. Offentlig sektor må være omstillingsdyktig og bruke ressursene effektivt og i samsvar med innbyggernes behov. Sammen med viktige strukturreformer skal dette omstillingsarbeidet gi effektivitet og gjennomføringskraft i offentlig sektor.

Siden regjeringen tiltrådte i 2013 har den hatt stor oppmerksomhet på å fornye, forenkle og forbedre offentlig sektor. En rekke forenklingstiltak er gjennomført innenfor de ulike sektorene. Mange av tiltakene handler om å forenkle lov- og regelverk, fjerne tidstyver, forenkle rutiner, lage digitale selvbetjeningsløsninger og øke valgfriheten for innbyggerne. For at innbyggerne og næringslivet skal få en enklere hverdag, er det viktig at det brukes mindre tid og penger på unødvendig eller tungvint administrasjon og mer på å levere gode tjenester.

Dette arbeidet blir ikke ferdig. Det må kontinuerlig bygges en kultur for innovasjon og omstilling i offentlig sektor, med mindre detaljstyring og mer tillit. Regjeringen vil sørge for at både næringsliv og kommuner kan bruke mer tid på å skape verdier og mindre tid på papirarbeid. Enklere regler, mindre byråkrati og brukervennlige digitale tjenester vil skape større frihet i hverdagen og et bedre møte mellom offentlig sektor og innbyggerne. Utviklingen av offentlig forvaltning skal sikre gode tjenester, bedre samordning og god bruk av samfunnets ressurser. Utviklingen skal forankres i sentrale forvaltningsverdier.

Nedenfor gjøres det rede for noen av departementets konkrete tiltak for å fremme denne utviklingen. I tillegg vil det være satsinger og tiltak på andre departementers områder som er sentrale for dette.

Innovasjon i offentlig sektor

Forventninger fra brukerne og krav til effektivisering fordrer nye løsninger, og innovasjon gjør det mulig å løse samfunnsoppdraget på helt nye måter. Regjeringen tar sikte på å legge fram en stortingsmelding om innovasjon i offentlig sektor i 2020. Meldingen skal presentere en nasjonal politikk som staker ut en tydelig retning for arbeidet som står seg over tid, etablerer gode rammevilkår og legger til rette for en kultur for økt innovasjon. Den skal gi konkrete verktøy for ledere og ansatte som stimulerer til nytenkning og innovasjon.

StimuLab er en stimuleringsordning for innovasjon og tjenestedesign i offentlig sektor. Formålet med ordningen er å øke innovasjonskapasiteten og å bidra til kunnskapsutvikling og brukerorientert nyskaping i statlige virksomheter og kommuner gjennom tilskudd og faglig veiledning til prosjekter. Se nærmere omtale av ordningen under kap. 540, post 26.

Innovasjonspartnerskap

Departementet foreslår 24 mill. kroner til finansiering av ordningen Innovasjonspartnerskap i regi av Innovasjon Norge. Innovasjonspartnerskap er et tiltak for offentlig-privat samarbeid om innovative offentlige innkjøp. Målet med ordningen er for offentlig sektor økt produktivitet, reduserte kostnader og økt kvalitet i tilbud og tjenester. For næringslivet er målet nye produkter og markeder som treffer langsiktige og strategiske behov i det offentlige. Nærings- og fiskeridepartementet og Samferdselsdepartementet bidrar også med midler til ordningen.

Å opprettholde en effektiv offentlig sektor som leverer tjenester av høy kvalitet til innbyggerne, er avgjørende både for velferdsstatens framtid og for å nå målene i distrikts- og regionalpolitikken. Distriktsområdene vil være de første til å merke konsekvensene av at det blir flere eldre per person i yrkesaktiv alder, og mangel på arbeidskraft kan bli et større problem enn arbeidsledighet. Innovasjon i offentlig sektor er avgjørende for å møte disse utfordringene, og offentlig-privat samarbeid kan bli en del av løsningen. Derfor er

tiltaket foreslått som en del av distrikts- og regionalpolitikken, med finansiering over programkategori 13.50.

Klarspråk

Statlige virksomheter har fått beskjed om å forbedre informasjonen til sine brukere, slik at denne blir mer forståelig. Regjeringen gir støtte til KS til et landsomfattende klarspråkprosjekt som skal vare til 2020. I løpet av det første året har nesten 100 kommuner benyttet tiltak i prosjektet. Juridiske tekster danner grunnlaget for mange andre tekster i det offentlige. Departementet har derfor inngått en tiårig avtale med det juridiske fakultet på Universitetet i Oslo om å integrere klart språk som del av jusutdanningen, forskning og formidling.

Oversikt over styrer, råd og utvalg i staten

Departementet har i 2018 lansert en ny database for styrer, råd og utvalg. Databasen gir en mer brukervennlig og oppdatert oversikt enn tidligere løsning over hvem som sitter i styrer, råd og utvalg og hvilke slike organer som finnes til enhver tid. Dette vil være til nytte både for forvaltningen og for publikum og media. Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon (DSS) har driftsansvaret for basen.

Offentlige anskaffelser

Gode offentlige anskaffelser er et virkemiddel for effektivisering av offentlig sektor. Anskaffelser bidrar til bedre tjenester til innbyggerne, en mer effektiv tjenesteproduksjon og et lønnsomt og omstillingsdyktig næringsliv. Difis veiledning og maler er viktige virkemidler for å styrke forvaltningens kompetanse om anskaffelser. Statens innkjøpssenter skal inngå og forvalte felles avtaler på vegne av statlige virksomheter. Målet er mer profesjonelle, effektive og enkle innkjøpsprosesser samt bedre og mer gunstige kjøp for staten. De fire første fellesavtalene gjennom Statens innkjøpssenter er beregnet å gi staten en besparelse på ca. 200 mill. kroner i året. Se nærmere omtale under programkategori 13.40.

Ny fylkesmannsstruktur

I sammenheng med den pågående kommune- og regionreformen har regjeringen også gjennomgått fylkesmannsembetenes struktur. Agder-embetene ble slått sammen med virkning fra 1. januar 2016, og embetene i Trøndelag ble slått sammen med virkning fra 1. januar 2018. Ytterligere fem sammenslåinger av fylkesmannsembeter ble besluttet våren 2017 med virkning fra 1. januar 2019. Det vil etter dette være ti fylkesmannsembeter, og den geografiske inndelingen sammenfaller i stor grad med landets fylkeskommuner. Ny struktur vil effektivisere arbeidet i embetene, styrke kompetansen og gi bedre tjenester. Se nærmere omtale under programkategori 13.25.

Etablering av Fylkesmennes fellesadministrasjon

Regjeringen har besluttet at det skal etableres en ny enhet, Fylkesmennes fellesadministrasjon (FMFA), med virkning fra 1. januar 2019. FMFA vil få ansvar for styrings-, drifts- og utviklingsoppgaver på det administrative området. Organisasjonen vil ha hovedsete i Arendal, mens storparten av medarbeiderne vil ha kontorplass ved embetene rundt i landet som i dag. Etablering av FMFA innebærer å samle og styrke kompetansemiljøer og tydeliggjøre styringslinjer og ansvar. Målet er kostnadseffektive administrative tjenester for embetene med riktig kvalitet, økt fokus på fornying og forenkling og redusert sårbarhet.

FMFA vil overta oppfølgingen av IKT-strategien for fylkesmennene som gjelder for perioden 2017–2022. Strategien legger opp til større grad av felles rutiner og avtaler, likere arbeidsprosesser og forbedret internkontroll i tilknytning til sikkerhet for IKT-tjenestene.

Database med nøkkeltall over statlige eiendommer og leide lokaler

Statsbygg utvikler en database for registrering av informasjon over statlige leieforhold i sivil sektor. Alle departement med underliggende virksomheter skal innen utgangen av 2018 legge inn nøkkeltall om leieforhold i databasen. Formålet er å gi en helhetlig oversikt for å sikre mer effektiv arealbruk. Potensialet for å redusere utgifter til lokaleie i staten er stort. Bedre informasjon, dokumentasjon og sammenlikninger mellom virksomheter kan bidra til å realisere potensialet.

Nytt regjeringskvartal og et mer effektivt og velfungerende departementsfellesskap

Nytt regjeringskvartal har som målsetting å legge til rette for et effektivt og godt departementsfellesskap med nødvendig sikkerhet i et langtidsperspektiv. Etableringen av et nytt regjeringskvartal med samlokalisering av departementene skal gi bedre fysiske rammebetingelser enn i dag for mer effektiv og bedre oppgaveløsning i departementsfellesskapet.

Pågående arbeid med standardisering og digitalisering av administrative funksjoner i departementsfellesskapet vil støtte opp under målsettingen om et mer effektivt og velfungerende departementsfellesskap. Det pågår også et arbeid med å etablere en felles IKT-løsning for alle departementene og Statsministerens kontor, som skal bidra til økt samhandling og bedre informasjonssikkerhet.

Bedre bruk av arbeidskraft

For å styrke statlige virksomheters omstillingsevne, gjennomføringsevne og ressursutnyttelse, må arbeidsgiverpolitikken i staten gi virksomhetene økt handlingsrom og bevisstgjøre ledere på å utnytte det handlingsrommet de har. Statens arbeidsgiverpolitikk skal bidra til at virksomhetene rekrutterer, utvikler og beholder kompetente medarbeidere, slik at staten kan oppfylle sitt samfunnsoppdrag. En hovedstrategi har vært å gi virksomhetene økt innflytelse på utformingen og gjennomføringen av arbeidsgiverpolitikken. For å oppnå dette ble Arbeidsgiverrådet, med 15 virksomhetsledere som medlemmer, etablert i 2017. Arbeidsgiverrådet fremmer statlige virksomheters interesser i utviklingen og gjennomføringen av arbeidsgiverpolitikken i staten, blant annet ved å gi råd til Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Regjeringen har i Jeløya-plattformen trukket fram et inkluderende arbeidsliv og gjennomføring av et integreringsløft som to av seks hovedområder for å møte de store utfordringene Norge står ovenfor. Statlige virksomheter skal gå foran i arbeidet med inkluderingsdugnaden og delta i integreringsløftet. Minst 5 pst. av alle nyansatte i statlige virksomheter skal være personer med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV'en. Det vises til nærmere omtale av departementets oppfølging av inkluderingsdugnaden under programkategori 13.00 og 13.40.

Departementet har lagt til rette for støtte og rådgivning til statlige virksomheter, særlig knyttet til omstilling, gjennom Difis nye veiledningstjeneste. En digital, statlig arbeidsgiverportal ble etablert i januar 2018. Tariffoppgjøret 2018 videreførte arbeidet med å modernisere lønns- og forhandlingssystemet i staten. Særlig ble lønssystemet modernisert i avtalen med Akademikerne. En betydelig andel av lønnpotten er satt av til lokale forhandlinger, slik at lokale parter har mulighet for å rekruttere, utvikle og beholde gode medarbeidere. I de to hovedtariffavtalene i staten er det avtalt at arbeidet med å videreutvikle lønns- og forhandlingssystemet i staten skal fortsette.

Bedre og enklere prosesser for plan- og byggesaker

Departementet vil videreføre arbeidet med å legge til rette for enklere og mer effektive plan- og byggesaksprosesser, slik at boliger, infrastruktur og næringsområder kan bygges ut raskere og rimeligere. Med et mer oversiktlig og forutsigbart regelverk og med klarere krav som ikke oppleves som unødvendig strenge, legger departementet også til rette for økt produktivitet i næringslivet. Reglene blir enklere, næringen sparer tid på byggesøknader og kommunene kan prioritere ressursene sine bedre.

Bedre arealutnyttelse og redusert reisetid gir mer effektiv ressursbruk for samfunnet. Samordning og god oppfølging av bolig-, areal- og transportplanleggingen er viktig, særlig i de store byområdene. Regjeringen vil se på hvordan det kan legges til rette for raskere og enklere gjennomføring av utbygging i kompliserte fortettings- og transformasjonsområder. Næringsutvikling og spredt utbygging bør i større grad avklares i kommunale planer. Departementet vil også videreføre arbeidet for bedre og mer samordnet planlegging av sjøområder og strandsonen.

Planpolitiske føringer fra staten er et viktig grunnlag for den regionale og lokale planleggingen. I tråd med plan- og bygningsloven vil departementet legge fram nye *Nasjonale forventninger til regional og kommu-*

nal planlegging tidlig i 2019. Forventningene skal bidra til bedre samhandling mellom plannivåene og i sum gi bedre relevans, måloppnåelse og myndighetssamordning i planleggingen.

Regjeringens arbeid med planprosessene har ført til at terskelen for innsigelser er hevet, og antall planer møtt med innsigelser har gått ned. Fylkesmennene og andre innsigelsesmyndigheter er bedt om å gi innspill om viktige nasjonale interesser tidlig i planprosessene og legge økt vekt på kommunens vurderinger. Regionalt planforum er nå lovfestet og er en viktig arena for dialog og interesseavklaring mellom statlige, regionale og kommunale myndigheter. Regjeringen vil bruke statlig plan på flere prosjekter av nasjonal betydning. Det skal blant annet bidra til effektivisering av store samferdselsprosjekter.

Forenklinger i plan- og byggeprosesser

Regjeringen la i juni 2015 fram en strategi for boligmarkedet, der formålet var å bidra til en mer bærekraftig utvikling i boligpriser og gjeld, blant annet ved å legge forholdene til rette for enklere, raskere og billigere boligbygging. Regjeringen har nå lagt fram en oppdatert og revidert versjon av strategien. Den nye strategien inneholder en gjennomgang av tiltakene som ble annonsert i forbindelse med forrige strategi, en oversikt over pågående prosesser og nye tiltak. I årene som kommer vil regjeringen legge til rette for ytterligere forenklinger i plan- og byggeprosesser og prioriterte tiltak for økt trygghet i bolighandelen. Gjennom Bygg21 samarbeider statlige myndigheter og bygge- og eiendomsnæringen for å legge til rette for at næringen bedre kan løse utfordringer som bærekraft, produktivitet og kostnadsutvikling. Bygg21 har anslått at næringen har potensial til å redusere byggekostnadene med 20 pst. innen 2020. Styret i Bygg21 har fått i oppdrag å bidra til kunnskapsspredning og deling av beste praksis, og legge til rette for bedre samhandling innad i næringen.

Digitalisering av plan- og byggesaksprosesser

Regjeringen prioriterer å digitalisere og forenkle plan- og byggesaksprosessene. Arealplaner bør bli enklere å forstå og bruke, og mer entydige. Visualisering gir bedre kommunikasjon og medvirkning i planprosessene, og er også et viktig bidrag i arbeidet med digitale byggesaksprosesser. Arbeidet med nasjonal detaljert høydemodell fortsetter, med mål om full dekning i 2022. Høydemodellen styrker grunnlaget for klimatilpasning, ressurskartlegging og flom- og skredvern i planarbeidet.

Direktoratet for byggkvalitet (DiBK) skal gjennom oppfølging av ByggNett-strategien være en pådriver for at aktørene i markedet utvikler gode verktøy og tjenester for plan- og byggesaker. Publikums og næringens forventninger til digitale løsninger øker stadig. ByggNett-strategien legger derfor til grunn prinsipper om brukerretting og selvbetjening. Strategien benytter en lærende og skrittvis tilnærming med stor vekt på åpenhet og samarbeid og bruk av markedets innovasjonskraft til å levere løsninger.

Gjennom prosjektet eByggeSak tar kommune-Norge i bruk nye digitale fagsystemer for byggesaksbehandling. Behandlingen av digitale byggesøknader blir mer effektiv og standardisert. Det blir mer likebehandling, og både næringen og kommunene kan spare tid og penger.

I januar 2018 lanserte DiBK Fellestjenester BYGG som er en digital tjenesteplattform på Altinn. Fellestjenester BYGG er en verktøykasse for tjenesteleverandører i IKT-bransjen som ønsker å utvikle kommersielle søknadsløsninger for byggesøknader både for profesjonelle aktører og publikum. Ved hjelp av fellestjenesten vil alle digitale byggesøknader komme til kommunene i et felles format og utseende, uavhengig av hvilket søknadssystem som er valgt. Fellestjenester BYGG tilbyr automatisk kontroll av en byggesøknad før innsending til kommunen. I tillegg ivaretas digital viderefremidling av søknader og videre dialog mellom søkeren og kommunen i forbindelse med behandling av søknaden.

Bedre og mer effektive tjenester i Husbanken

I 2017 fikk departementet en ekstern utredning fra Agenda Kaupang som gjennomgikk Husbankens organisering, oppgaveløsning, digitalisering og departementets styring av etaten. På bakgrunn av blant annet anbefalingene fra denne utredningen, iverksatte Husbanken ny organisasjonsstruktur i mai 2018. Omorganiseringen legger til rette for en klarere styringsstruktur, tydeligere plassering av ansvar og effektivisering

av drift. Husbanken beholder regionkontorer for å opprettholde nærheten til kommuner, marked og innbyggere.

Regjeringen legger til rette for at Husbanken kan videreføre moderniseringen av IKT-systemene i 2019. Dette innebærer blant annet at Husbanken skal utvikle nytt forvaltnings- og saksbehandlingssystem for lån og tilskudd.

Digitalisering av Norge

Norge må utnytte mulighetene digitalisering og bruk av IT gir for økt verdiskaping, innovasjon og bærekraftig utvikling. Formålet med IT-politikken er å påvirke utviklingen i bruken av IT for å oppnå forenkling og effektivisering i offentlig sektor, fremme innovasjon og verdiskaping i næringslivet og en bærekraftig og inkluderende samfunnsutvikling. Det er viktig å understøtte digital deltakelse og å styrke befolkningens digitale kompetanse. Det er også viktig å ha gode rammebetingelser for utvikling og bruk av digitale tjenester og nye forretningsmodeller i hele samfunnet og for alle sektorer.

Digitalisering er en av de viktigste drivkreftene for økt produktivitet og bedre tjenestetilbud i offentlig sektor. Dette forutsetter omstillingsevne, samarbeid på tvers av virksomheter og sektorer og godt samarbeid med privat sektor.

Arbeidet med digitalisering av offentlige tjenester skal fortsette i tråd med føringene i Meld. St. 27 (2015–2016) *Digital agenda for Norge – IKT for en enklere hverdag og økt produktivitet*. Jeløya-plattformen markerer en styrking av digitalisering i alle sektorer. Tempoet i digitaliseringen av offentlig sektor skal øke ytterligere og samarbeidet med privat sektor forsterkes. Arbeidet i skolen og i høyere utdanning må forberede elever og studenter på en digital framtid. Lover og reguleringer må tilpasses digitale løsninger.

Digital agenda for Norge fastsatte prinsippene for digitalisering av offentlig sektor på et overordnet nivå. Det er også behov for en mer operativ strategi for digitalisering i offentlig sektor. Utviklingen av en slik strategi for å forsterke innsats, samarbeid og samordning er varslet i Jeløya-plattformen. Regjeringen er i gang med dette arbeidet.

Regjeringen vil utvikle digitale løsninger som tar utgangspunkt i brukernes behov på tvers av sektorer og forvaltningsnivå. De offentlige virksomhetene må forenkle og samordne slik at brukeren i størst mulig grad kan gjøre én henvendelse til offentlig sektor. Informasjonen må deles internt i forvaltningen, og innbyggerne må få tilpassede tjenester ut fra livssituasjon. Tilsvarende må også tjenester for næringslivet samordnes bedre.

Forvaltningen må styrke arbeidet med informasjonsforvaltning og deling av offentlige data. Dette er viktig for å nå det langsiktige målet om at innbyggere og næringsliv skal gi samme informasjon kun én gang. Arbeidet for å få til effektiv utveksling og gjenbruk av informasjon på tvers i forvaltningen må prioriteres. Gjenbruk av data må også økes på tvers av statlig og kommunal sektor. Offentlige data er en viktig ressurs for næringslivet og samfunnet for øvrig. Regjeringen vil arbeide for at offentlige data skal være bedre tilgjengelig for viderebruk.

Av Digital agenda for Norge framgår det at staten skal ta ansvar for mer samordnet digitalisering og IT-utvikling på tvers av statlig og kommunal sektor. Regjeringen arbeider med å operasjonalisere en slik samordning. Statlige virksomheter skal samordne seg når det utvikles digitale løsninger som kommunesektoren skal benytte.

I samarbeid med KS har regjeringen etablert en ordning for kommunale digitaliseringsprosjekter, kalt DigiFin. Regjeringen har i 2017 og 2018 til sammen satt av 125 mill. kroner til ordningen. Per august 2018 har over 280 kommuner og 9 fylkeskommuner gitt tilbakemelding om at de vil være med i finansieringsordningen.

Prosjektene Digihelse, Digisos og Minside er blant de første fellesprosjektene som tas inn i DigiFin. Ved å utvikle løsninger sammen, får kommunene bedre kvalitet og lavere pris på det som utvikles.

Departementet tilrettelegger for at forvaltning og næringsliv kan utnytte datadrevet innovasjon. I dette ligger økt viderebruk av offentlige data, bruk av stordata i offentlig sektor, utvikling og bruk av kunstig intelligens og tilrettelegging for utviklingen av smarte byer og samfunn.

Skytjenester kjøpt i markedet kan gi lavere kostnader i forhold til tradisjonell IT. For de fleste virksomheter betyr skytjenester også mer profesjonell og sikker drift. I *Nasjonal strategi for bruk av skytjenester* fra 2016 er et av tiltakene å undersøke og vurdere ulike modeller for en mulig markeds plass for skytjenester rettet mot offentlig sektor. Et samarbeidsprosjekt mellom departementet og Difi har nå vurdert ulike måter å innrette og organisere en slik markeds plass på.

Kompetanse er helt sentralt for å lykkes med å utnytte mulighetene ved digitalisering på lang sikt, også i næringslivet. Digitaliseringen av samfunnet innebærer nye krav til kompetanse for ansatte i offentlige og private virksomheter. Samtidig vil det bli mindre behov for manuell arbeidskraft. Rekrutteringen til rutinemessige yrker vil avta som følge av at mange arbeidsoppgaver kan automatiseres og robotiseres. Digital kompetanse og deltakelse i hele befolkningen gjennom livsløpet er en sentral forutsetning for å hente ut gevinstene av digitalisering i offentlig og privat sektor.

Det ble bevilget om lag 600 mill. kroner til nye digitaliseringsprosjekter i 2018. Regjeringen har blant annet startet arbeid med utvikling av ny, dialogbasert skattemelding, utvikling av kommunalt pasient- og brukerregister og heldigitalisering av anskaffelsesprosesser i offentlig sektor. Disse tiltakene vil gi mer brukervennlige tjenester, effektivisere arbeidsprosesser, legge til rette for framtidige digitaliseringsinitiativ og styrke sikkerheten i samfunnet.

Det legges til rette for bedre og enklere prosesser for utveksling av eiendomsinformasjon. Elektronisk tinglysing, digitalisering av panteboken, videreutvikling av matrikkelen og bedre tilrettelegging av det offentlige kartgrunnlaget (DOK) er alle tiltak som vil gi bedre kunnskapsgrunnlag. Se nærmere omtale under programkategori 13.90.

I 2017 fikk 14 prosjekter støtte fra medfinansieringsordningen for digitaliseringsprosjekter. I 2018 har 14 prosjekter fått tilsagn om medfinansiering. Dette vil bidra til at flere lønnsomme og innovative prosjekter blir gjennomført, slik at digitaliseringstempoet i offentlig sektor økes. Mulig innsparingspotensial i offentlig sektor for prosjektene som har fått tilsagn i 2018, er beregnet til om lag 100 mill. kroner per år. Regjeringen vil at 50 pst. av nettogevinstene som oppstår internt i virksomheten skal bidra til økt handlingsrom i budsjettet gjennom en reduksjon av virksomhetens budsjetttramme. Prosjektene som har fått tilsagn i 2018 vil blant annet utvikle digitale tjenester for sosialhjelpsmottakere på nav.no, lage en nasjonal portal for bekymringsmeldinger til barnevernstjenesten og digitalisere prosessen med å fornye førerkort. Det vises til nærmere omtale av medfinansieringsordningen under programkategori 13.40.

1,7 mrd. kroner til nye IT- og digitaliseringstiltak i 2019

Regjeringen foreslår en offensiv satsing på IT og digitalisering. Digitaliseringstempoet vil økes ytterligere. Regjeringens forslag til satsinger og omprioriteringer i statsbudsjettet for 2019 vil gjøre det mulig å realisere flere nye IT- og digitaliseringstiltak. Tiltakene vil bidra til forenkling og effektivisering i offentlig sektor, bedre offentlige tjenester og økt IT-sikkerhet.

Tabell 2.1 gir en oversikt over nye IT- og digitaliseringstiltak i statsbudsjettet for 2019. Inkludert nye digitaliseringsprosjekter som vil få finansiering gjennom medfinansieringsordningen for digitaliseringsprosjekter i 2019, vil regjeringens budsjettforslag innebære i overkant av 1,7 mrd. kroner til nye IT- og digitaliseringstiltak i 2019.

Tabell 2.1 Nye IT- og digitaliseringstiltak i statsbudsjettet for 2019

Departement	Kort omtale av tiltaket	Forslag (mill. kroner)
ASD	Tilpasning til modernisert Folkeregister i Arbeids- og velferdsetaten ¹	5,0
ASD	IKT-utvikling i SPK for å forberede nye samordningsregler mv.	50,0
ASD	IKT-modernisering i Arbeids- og velferdsetaten	423,5
BLD	Digitalt barnevern	25,5
FIN	Systemstøtte for mer effektiv kontroll og fortolling	50,0
FIN	Likere konkurransevilkår med riktigere mva.	50,0
HOD	Helseplattformen ²	575,0
HOD	Tilpasning til modernisert Folkeregister i helsesektoren	60,0
HOD	Helseanalyseplattformen	40,0
JD	Sikrede datasentre for justissektoren	148,2
JD	Økt kapasitet i PST til arbeid mot cybertrusler	25,0
JD	IKT-sikkerhet og inntrengingstesting	25,0
KD	Ny gjennomføringsløsning for eksamen og prøver	49,0
KMD	Utrede ny felles IKT-plattform	40,0
KMD	Medfinansieringsordningen for digitaliseringsprosjekter	127,2
NFD	Digital 21	10,0
SD	Øke midler til IKT-sikkerhet i NKOM. Avgiftsfinansiert.	8,8
SD	Forenklet fiberutbygging. Avgiftsfinansiert.	15,7
SD	Lovkrav tilsyn digital signatur. Avgiftsfinansiert.	1,1
	Sum	1 729,0

¹ Regjeringen foreslår en bevilgning på 40 mill. kroner til formålet i 2019, en økning på 5 mill. kroner fra 2018.

² Investeringslån 465 mill. kroner og tilskuddsordning kommunene 110 mill. kroner.

Regjeringen foreslår 423,5 mill. kroner til Prosjekt 3 i IKT-moderniseringen i Arbeids- og velferdsetaten. IKT-moderniseringen er et langsiktig program fordelt på tre prosjekter som skal etablere moderne systemløsninger for Arbeids- og velferdsetatens ytelsesforvaltning. Prosjekt 1 er avsluttet, Prosjekt 2 er planlagt avsluttet i løpet av 2. kvartal 2019, og Prosjekt 3 startes opp i 2019. I Prosjekt 3 planlegges det å innføre nye løsninger for blant annet sykepenger, pleiepenger og omsorgspenger.

Regjeringen foreslår 25,5 mill. kroner til digitalisering i barnevernet. Digitaliseringstiltakene skal bidra til en mer effektiv saksbehandling, bedre faglige rammer rundt barnevernets arbeid, mer systematikk, riktige beslutninger, mer legitime beslutningsprosesser og bedre dokumentasjon. Tiltakene utgjør en vesentlig del av regjeringens varslede kvalitets- og kompetanseløft for det kommunale barnevernet.

Regjeringen foreslår 575 mill. kroner til finansiering av Helseplattformen i Midt-Norge. Regjeringen foreslår at 465 mill. kroner av dette gis i investeringslån til Helse Midt-Norge RHF og 110 mill. kroner i en tilskuddsordning tilsvarende den faste investeringskostnaden for kommuner og fastleger. Dette er et tilskudd som skal betales tilbake med renter etter hvert som kommuner og fastleger tar i bruk løsningen. Til-

taket innebærer utvikling av nytt system for pasientadministrasjon og pasientjournal som vil gi grunnlag for bedre samhandling mellom sykehus og kommunale helse- og omsorgstjenester.

Regjeringen foreslår 40 mill. kroner til Helseanalyseplattformen. Helseregistrene moderniseres og samordnes gjennom Helse-dataprogrammet i regi av Direktoratet for e-helse. Programmet skal prioritere utvikling og bruk av tekniske fellesløsninger på tvers av registrene og etablering av en plattform for å gjøre tilgjengelig og analysere helsedata. Helseanalyseplattformen har et stort potensial for å redusere ressursbruk på datainnsamling, og for å frigjøre ressurser til forskning og analyse. Plattformen skal gi mulighet for innbygget personvern og gi innbyggerne mer kontroll over hvordan egne data brukes.

Regjeringen foreslår flere satsinger for å styrke IKT-sikkerheten. Regjeringen foreslår blant annet 148,2 mill. kroner til sikrede datasentre i justissektoren. Midlene skal gå til etablering av et nytt høygradert data-senter og utvidelse av et tidligere etablert data-senter som har blitt benyttet av politiet siden 2016.

Regjeringen foreslår også 25 mill. kroner til økt kapasitet i PST til arbeid mot cybertrusler.

Videre foreslår regjeringen 25 mill. kroner til forskning på IKT-sikkerhet og til inntrengingstesting.

Regjeringen foreslår 49 mill. kroner til ny gjennomføringsløsning for eksamen og prøver. Ny løsning skal blant annet tilfredsstillende nye krav om universell utforming av alle nettløsninger.

Regjeringen foreslår 50 mill. kroner til et nytt system i Skatteetaten for behandling av merverdiavgift. Tiltaket vil gi en ny teknisk plattform for mottak og behandling av skattemeldingen for mva. Et nytt system vil blant annet gjøre det lettere for de avgiftspliktige å etterleve regelverket og legge til rette for bedre kontroller.

Regjeringen foreslår 50 mill. kroner til systemstøtte i Tolletaten for mer effektiv kontroll og fortolling. Mangelfull IKT-basert systemstøtte på kontrollområdet gjør at etatens bemanningsbehov øker i takt med transportvolumet over grensen. Med bedre systemstøtte kan informasjonsinnhenting effektiviseres, analysekapasiteten og -kvaliteten økes og treffsikkerheten bedres. Flere ulovligheter vil kunne avdekkes, og lovlydige transportører og reisende blir utsatt for færre kontroller. Forslaget omfatter også utvikling av en ekspressfortollingsløsning, som innebærer automatisering av selve grensepasseringen. Løsningen vil gi besparelser for næringslivet fordi færre transporter må stoppe for manuell tollekspedering.

Regjeringen foreslår 15,7 mill. kroner for å legge til rette for forenklet fiberutbygging. Regjeringens mål er tilbud om 100 Mbit/s nedlasting til 90 pst. av husstandene i 2020. Forslaget vil legge til rette for viktige forenklinger og effektiviseringer som vil bidra til lavere kostnader ved fiberutbygging, og slik bidra til å nå regjeringens målsetninger på bredbåndsområdet, og gjøre dette på en måte som øker sikkerheten og robustheten.

Regjeringen foreslår også flere satsinger til tiltak som omfatter IT-forskning, blant annet 10 mill. kroner til økt satsing på IKTPLUS, jf. omtale under programkategori 13.00 kap. 500, post 50, og 65 mill. kroner til forskning på muliggjørende teknologier.

I tillegg videreføres allerede vedtatte IT-satsinger på flere sentrale områder, og en rekke prosjekter blir gjennomført innenfor gjeldende rammer. Dette gjelder blant annet Skatteetatens modernisering av Folkeregisteret, flere innsynsløsninger på Helsenorge.no og videre forberedelse av moderniseringsprogrammet i SSB. Det vises til omtale i de enkelte departementenes fagproposisjoner.

2.5 Trygge og gode boforhold

Egnede boliger for alle

Selv om samfunnet har godt utbygde velferdsordninger, er det fortsatt en del som ikke får den hjelpen de har behov for. Regjeringen fortsetter arbeidet med å tette hullene i sikkerhetsnettet for grupper som i dag faller gjennom, blant annet ved å forsterke innsatsen overfor vanskeligstilte på boligmarkedet. Vanskeligstilte på boligmarkedet er personer og familier som ikke har mulighet til å skaffe seg eller opprettholde tilfredsstillende boforhold på egenhånd. Disse kan være uten egen bolig, stå i fare for å miste boligen sin eller bo i uegnet bolig eller bomiljø. Regjeringen vil sørge for at Husbanken har tilstrekkelige rammer til å dekke boligsosiale behov, og fleksible ordninger tilpasset den enkeltes og kommunenes behov. Regjeringen vil også legge til rette for at flere kan eie sin egen bolig, blant annet gjennom å ta i bruk leie-til-eie modeller i hele landet. Bostøtteordningen, tilskudd til utleieboliger, startlån og tilskudd til etablering og tilpasning av bolig er de viktigste boligsosiale virkemidlene som bidrar til trygge og gode boforhold i Norge.

Formålet med den nasjonale strategien for boligsosialt arbeid *Bolig for velferd* (2014–2020) er at kommunene skal møte en samordnet stat og få bedre rammebetingelser i arbeidet med å hjelpe vanskeligstilte på boligmarkedet. Barn og unge er en prioritert målgruppe i strategien. Det boligsosiale arbeidet har gitt mange viktige resultater. Antall bostedsløse i perioden 2012–2016 er redusert med over en tredel, og endringen har vært særlig stor blant bostedsløse barn. Bruken av midlertidige botilbud har gått ned, samtidig som antall kommunalt disponerte utleieboliger har økt i perioden fra 2014 til 2016. Ett av to prioriterte tiltak for den gjenstående strategiperioden er å tilrettelegge for at vanskeligstilte barnefamilier bor i egnet bolig. Dette støtter opp under regjeringens mål om et samfunn med små forskjeller, og styrker innsatsen for å bekjempe fattigdom, særlig blant barnefamilier. Det andre prioriterte tiltaket er å bidra til helhetlig tilbud av boliger og tjenester for personer med rusavhengighet og psykiske lidelser. Se nærmere omtale av arbeidet med strategien under programkategori 13.80.

Regjeringen vil sørge for en god og målrettet bostøtteordning. Bostøtten skal gi husstander med lave inntekter og høye boutgifter bedre mulighet til å skaffe seg og beholde en egnet bolig. Både omleggingen i 2017 til å bruke oppdaterte inntektsdata ved beregning av bostøtte og nye rutiner som sikrer at realverdien av bostøtten opprettholdes år for år, er viktige tiltak for å oppnå dette. Trygge og gode boforhold er viktig for å bekjempe fattigdom, og bostøtten er et effektivt virkemiddel for å hjelpe dem som trenger det mest. Regjeringen foreslår derfor å styrke bostøtten med 60 mill. kroner for barnefamilier og andre store husstander ved å øke boutgiftstakene til disse mottakergruppene. Andelen av slike mottakere som har høyere boutgifter enn regelverket tar hensyn til, ventes å gå ned fra 82 pst. til om lag 78 pst. Videre foreslår regjeringen at kompensasjonsordningen for uføre som hadde bostøtte før uførereformen trådte i kraft 1. januar 2015, gjøres varig.

Områdesatsing i byer

Staten bidrar til områdesatsing i enkelte områder i storbyene med særskilte levekårsutfordringer. Satsingene har ulik innretning, men skal bidra til forbedringer av tjenester og nærmiljøkvaliteter der behovene er størst, slik at flere beboere i disse områdene blir økonomisk selvstendige gjennom arbeid og aktiv deltakelse i lokalsamfunn og storsamfunn. Over departementets budsjett foreslås det å styrke innsatsen for 2019 med om lag 20 mill. kroner til en samlet innsats på om lag 82 mill. kroner. Totalt for departementene foreslås det om lag 220 mill. kroner til områdesatsinger i Oslo, Drammen, Bergen, Trondheim og Stavanger i 2019. Dette er en økning på om lag 40 mill. kroner fra saldert budsjett for 2018.

Departementet har i 2018 fornyet og forlenget en satsing i Oslo Sør. Departementet vil sammen med Oslo kommune utvikle og konkretisere tiltak i satsingen. Forebyggende arbeid, tidlig innsats i barnehage, skole og arbeid er trukket fram som viktige tema. Et sterkere samarbeid med sosiale entreprenører i området kan også bidra til å løse konkrete utfordringer. Departementet er enig med Oslo kommune om å inngå en intensjonsavtale om en ny områdesatsing i Oslo indre øst høsten 2018. Se nærmere omtale av arbeidet med områdesatsinger under programkategori 13.90.

3. Det økonomiske opplegget for kommunesektoren

3.1 Kommunesektorens inntekter i 2018

Regjeringen Solberg sier dette i sitt forslag om kommunesektorens inntekter i 2018:

I Meld. St. 2 (2017–2018) *Revidert nasjonalbudsjett 2018* ble realveksten i kommunesektorens samlede inntekter i 2018 anslått til 1,9 mrd. kroner. Det ble på samme tidspunkt anslått en reell nedgang i de frie inntektene på 2,6 mrd. kroner. Nedgangen i frie inntekter som ble anslått i revidert nasjonalbudsjett, må ses i sammenheng med at kommunesektoren fikk betydelige, ekstra skatteinntekter i 2017 som ikke ble videreført. Videre ble skatteanslaget for 2018 nedjustert med knapt 0,5 mrd. kroner i revidert nasjonalbudsjett for 2018.

Ny informasjon om skatteinngangen i 2018 tyder på at kommunesektorens skatteinntekter i 2018 blir 2,4 mrd. kroner høyere enn lagt til grunn i revidert nasjonalbudsjett for 2018. Bakgrunnen er ekstraordinært store uttak av utbytter til personlige skattytere for inntektsåret 2017, som trolig skyldes tilpasninger til skattereformen.

Den samlede pris- og kostnadsveksten i kommunesektoren i 2018 anslås nå til 3,0 pst. Dette er 0,4 prosentenheter høyere enn i revidert nasjonalbudsjett for 2018. Kostnadsveksten skyldes i hovedsak økte elektrisitetspriser. Dette reduserer isolert sett realverdien av kommunesektorens samlede inntekter i 2018 med 1,9 mrd. kroner.

I revidert nasjonalbudsjett for 2018 ble det varslet en økning i kommunesektorens inntekter i 2018 på 2,4 mrd. kroner i forbindelse med salg av oppdrettstillatelser i havbruksnæringen. Kommunesektorens inntekter i 2018 fra salg av oppdrettstillatelser er nå oppjustert med ytterligere om lag 460 mill. kroner. Inntektene fordeles mellom 164 kommuner og 10 fylkeskommuner hvor det er oppdrettsvirksomhet. Den reelle veksten i kommunesektorens samlede inntekter i 2018 anslås nå til 2,7 mrd. kroner, tilsvarende 0,6 pst. De frie inntektene anslås reelt redusert med 1,6 mrd. kroner, tilsvarende -0,4 pst.

3.2 Kommunesektorens inntekter i 2019

Regjeringen Solberg sier dette i sitt forslag om kommunesektorens inntekter i 2019:

Kommunesektoren har et godt økonomisk fundament og har hatt god vekst i de frie inntektene de siste årene. Dette har gitt gode netto driftsresultater og en betydelig nedgang i antall kommuner i Register om betinget godkjenning og kontroll (ROBEK). En god og forutsigbar kommuneøkonomi er avgjørende for å realisere regjeringens hovedsatsinger.

I kommuneproposisjonen for 2019 la regjeringen opp til en reell vekst i kommunesektorens samlede inntekter på mellom 1 og 2 mrd. kroner i 2019. Regjeringen legger nå opp til en reell vekst i kommunesektorens samlede inntekter i 2019 på om lag 1,9 mrd. kroner, tilsvarende 0,4 pst. Inntektsveksten er regnet fra inntektsnivået i 2018 slik det ble anslått etter stortingsbehandlingen av revidert nasjonalbudsjett for 2018. Ved beregning av realvekst i kommunesektorens inntekter er det lagt til grunn en pris- og kostnadsvekst i kommunal tjenesteyting på 2,8 pst. fra 2018 til 2019.

Anslaget på vekst i samlede inntekter i 2019 må ses i sammenheng med at kommunesektoren ved behandlingen av revidert nasjonalbudsjett ble tildelt om lag 2,4 mrd. kroner i 2018 som følge av salg av oppdrettstillatelser i havbruksnæringen. Disse inntektene videreføres ikke til 2019.

I kommuneproposisjonen varslet regjeringen at kommunesektoren ville få en realvekst i frie inntekter på mellom 2,6 og 3,2 mrd. kroner. Av veksten var 200 mill. kroner begrunnet med opptrappingsplanen for

rusfeltet og 100 mill. kroner begrunnet med opptrappingsplanen for habilitering og rehabilitering. Det ble videre varslet at kommunene ville få mellom 2,6 og 3,2 mrd. kroner av veksten i frie inntekter, mens fylkeskommunene ville få mellom -0,1 og 0,1 mrd. kroner av veksten. Den foreslåtte veksten for fylkeskommunene ble sett i sammenheng med en antatt nedgang i demografiutgiftene som følge av endringer i befolknings sammensetningen.

Regjeringen legger nå opp til en realvekst i frie inntekter i 2019 på om lag 2,6 mrd. kroner. Det tilsvarer en realvekst på 0,7 pst. Inntektsveksten er regnet fra inntektsnivået i 2018 slik det ble anslått etter stortingsbehandlingen av revidert nasjonalbudsjett for 2018. Det innebærer at den siste oppjusteringen av anslaget for kommunesektorens skatteinntekter i 2018 med 2,4 mrd. kroner, jf. pkt. 3.1, ikke påvirker nivået på sektorens inntekter i 2019.

Regjeringen foreslår at veksten i frie inntekter på 2,6 mrd. kroner i sin helhet tildeles kommunene. Av veksten begrunnes 200 mill. kroner med opptrappingsplanen på rusfeltet, 100 mill. kroner er begrunnet med opptrappingsplanen for habilitering og rehabilitering og 200 mill. kroner er begrunnet med tidlig innsats i skolen.

Fylkeskommunenes frie inntekter i 2019 holdes reelt uendret sammenliknet med 2018. Innenfor rammen av fylkeskommunenes frie inntekter foreslås det at midlene som gis med en særskilt fordeling til opprusting og fornying av fylkesveinettet, økes med 100 mill. kroner.

Veksten i frie inntekter i 2019 må ses i sammenheng med kommunesektorens anslåtte merutgifter som følge av befolkningsutviklingen. I kommuneproposisjonen for 2019 ble det ikke gitt anslag på merutgifter for kommunesektoren i 2019 knyttet til befolkningsutviklingen. Bakgrunnen var usikkerhet knyttet til befolkningsframskrivingen fra Statistisk sentralbyrå (SSB) som da forelå, fordi befolkningsveksten gjennom 2017 ble langt lavere enn det framskrivingen fra SSB tilsa. Det ble derfor varslet at departementet ville presentere nye beregninger av merutgifter for kommunesektoren knyttet til demografi i statsbudsjettet for 2019.

SSB la 26. juni fram nye befolkningsframskrivninger. Basert på dette materialet har Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) anslått merkostnadene for kommunesektoren i 2019 av befolkningsendringene til 1,3 mrd. kroner. Av dette anslås det at om lag 1 mrd. kroner må dekkes innenfor kommunesektorens frie inntekter. De anslåtte merutgiftene er betydelig lavere enn det de har vært de senere årene.

I kommuneproposisjonen for 2019 ble veksten i kommunesektorens samlede pensjonskostnader anslått til i størrelsesorden 650 mill. kroner i 2019, ut over det som dekkes av den kommunale deflatoren.

Regjeringens budsjettopplegg for 2019 gir kommunesektoren noe økt handlingsrom og legger til rette for fortsatt vekst og styrking av kvaliteten i det kommunale og fylkeskommunale tjenestetilbudet. Etter at det er tatt hensyn til merutgifter for kommunesektoren som følge av den demografiske utviklingen og pensjonskostnader, innebærer regjeringens budsjettopplegg i alt 0,6 mrd. kroner til satsinger finansiert innenfor frie inntekter og økt handlingsrom på om lag 350 mill. kroner til ytterligere styrking av tjenestene.

Selv om regjeringen legger opp til at kommunene og fylkeskommunene får noe økt handlingsrom, er det fortsatt nødvendig å prioritere og sikre god ressursbruk. En bedre organisering av tjenestene kan frigjøre betydelige midler til bedre tjenester. Analyser fra Senter for økonomisk forskning (SØF) viser at den samlede effektiviteten økte med 0,5 pst. per år i perioden 2008–2016 innen sektorene barnehage, skole og pleie og omsorg. En effektivisering på 0,5 pst. i 2019 i hele kommunesektoren vil kunne frigjøre 1,2 mrd. kroner til ytterligere styrking av tjenestene ut over det som følger av inntektsveksten, jf. tabell 3.1. Beregningsgrunnlaget er den delen av de frie inntektene utenom eiendomsskatt som går til å dekke driftsutgiftene.

Tabell 3.1 Økning i kommunesektorens handlingsrom i 2019 med og uten effektiviseringskrav på 0,5 pst.

	Mrd. kroner
<i>Vekst i frie inntekter</i>	2,6
-merkostnader til demografi	-1,0
-merkostnader til pensjon	-0,7
-satsinger innenfor veksten i frie inntekter	-0,6
<i>Økt handlingsrom uten effektiviseringskrav</i>	0,3
+ effektiviseringskrav	1,2
<i>Økt handlingsrom med effektiviseringskrav</i>	1,5

Nærmere om realveksten i samlede inntekter

I tabell 3.2 er realveksten i kommunesektorens samlede inntekter i 2019 på om lag 1,9 mrd. kroner dekomponert.

Ved pålegg om nye eller utvidede oppgaver for kommunesektoren, avvikling av oppgaver eller regelendringer som har økonomiske konsekvenser, blir kommunesektoren kompensert eller trukket i frie inntekter på grunnlag av beregnet endring i økonomisk belastning. Disse endringene holdes utenom den beregnede veksten i frie inntekter. For 2019 utgjør disse bevilgningsendringene samlet sett en økning på knapt 0,1 mrd. kroner. Endringene knytter seg til økt foreldrebetaling og gratis kjernetid i barnehage, samt utvidet rett til videregående opplæring for innvandrere.

Tabell 3.2 Realvekst i kommunesektorens samlede inntekter i 2019

	Mrd. kroner
Frie inntekter	2,6
Frie inntekter knyttet til endringer i oppgaver ¹	0,1
Øremerkede tilskudd	-1,2
Gebyrinntekter	0,5
Realvekst samlede inntekter	1,9

¹ Disse midlene bevilges som frie inntekter, men regnes ikke med i veksten i frie inntekter siden midlene er knyttet til endringer i pålagte oppgaver. Midlene medregnes i veksten i de samlede inntektene.

Øremerkede tilskudd reduseres netto med 1,2 mrd. kroner. Dette må ses i sammenheng med en betydelig nedgang i overføringer til kommuner og fylkeskommuner knyttet til salg av oppdrettstillatelse i havbruksnæringen.

Nærmere om realveksten i frie inntekter

Den foreslåtte veksten i frie inntekter i 2019 på om lag 2,6 mrd. kroner er regnet fra inntektsnivået i 2018 slik det ble anslått etter stortingsbehandlingen av revidert nasjonalbudsjett for 2018. Oppjusteringen av kommunesektorens skatteinntekter i 2018 med 2,4 mrd. kroner i denne proposisjonen er derfor ikke medregnet ved beregning av veksten. Når veksten i 2019 regnes fra anslått inntektsnivå i 2018 i denne proposisjonen, det vil si at oppjusteringen av skatteinntektene i 2018 medregnes, blir inntektsveksten tilsvarende lavere. Inntektsnivået for kommunesektoren i 2019 påvirkes imidlertid ikke av hvordan *veksten* beregnes.

Tabell 3.3 viser anslag på kommunesektorens frie inntekter i 2018 og 2019 i løpende priser. Inntektsnivået i 2018 er anslag på regnskap i denne proposisjonen. Det innebærer at oppjusteringen av skatteanslaget på 2,4 mrd. kroner er medregnet. Videre er inntektsnivået for 2018 korrigert for oppgaveendringer, regelendringer og endringer i finansieringen av kommunesektorens oppgaver. Hensikten med å korrigere for oppgaveendringer mv. er å gjøre inntektsnivået i 2018 sammenliknbart med inntektsnivået i 2019. Det er redegjort nærmere for korreksjonene i programkategori 13.70, tabell 7.20.

Anslaget på kommunesektorens skatteinntekter i 2019 bygger blant annet på en sysselsettingsvekst på 1,3 pst. og en årslønnsvekst på 3¼ pst. fra 2018 til 2019.

I kommuneproposisjonen for 2019 ble det varslet at den kommunale skattøren skal fastsettes ut fra en målsetting om at skatteinntektene skal utgjøre 40 pst. av kommunesektorens samlede inntekter. Forslag til kommunale og fylkeskommunale skattører for 2019 er fremmet i Prop. 1 LS (2018–2019) *Skatter, avgifter og toll 2019*. Det foreslås at den kommunale skattøren reduseres med 0,25 prosentpoeng til 11,55 pst. Den fylkeskommunale skattøren foreslås redusert med 0,05 prosentpoeng til 2,60 pst. Skatteinntektene anslås etter dette å utgjøre om lag 40 pst. av kommunesektorens samlede inntekter i 2019.

Tabell 3.3 Kommunenes og fylkeskommunenes frie inntekter

	Mill. kroner. Nominelle priser ¹								
	Kommunene ²			Fylkeskommunene ²			Kommunesektoren i alt		
	2018 ³	2019	Pst. endr.	2018 ³	2019	Pst. endr.	2018 ³	2019	Pst. endr.
Skatter i alt	174 955	178 114	1,8	33 400	33 990	1,8	208 355	212 104	1,8
<i>Herav skatt på inntekt og formue</i>	<i>160 330</i>	<i>163 150</i>	<i>1,8</i>	<i>33 400</i>	<i>33 990</i>	<i>1,8</i>	<i>193 730</i>	<i>197 140</i>	<i>1,8</i>
Rammetilskudd ⁴	131 179	136 972	4,4	33 645	34 624	2,9	164 825	171 597	4,1
Sum frie inntekter	306 134	315 086	2,9	67 045	68 614	2,3	373 180	383 701	2,8

¹ Pris- og lønnsveksten i kommunesektoren i 2019 (deflator) er anslått til 2,8 pst.

² Oslo er delt i en kommunedel og en fylkeskommunedel.

³ Anslag på regnskap korrigert for oppgaveendringer, jf. tabell 7.20 under programkategori 13.70.

⁴ Omfatter ikke kap. 571, post 21 Spesielle driftsutgifter.

Kommunesektorens samlede inntekter anslås til om lag 529 mrd. kroner i 2019. Tabell 3.4 viser sammenstillingen av inntektene i 2019 og nominell endring fra 2018.

Tabell 3.4 Kommunesektorens inntekter i 2019

	Mrd. kroner	Andel av samlede inntekter (pst.)	Endring fra 2018 ¹ (pst.)
Frie inntekter	383,7	72,5	2,8
<i>Skatteinntekter</i>	212,1	40,1	1,8
<i>Rammetilskudd</i>	171,6	32,4	4,1
Øremerkede tilskudd ²	32,8	6,2	-1,4
Gebyrer	72,6	13,7	3,5
Merverdiavgiftskompensasjon	24,6	4,6	4,0
Andre inntekter	15,8	3,0	2,8
Totalt	529,4	100,0	2,6

¹ Nominell endring. Beregningsgrunnlaget er anslag på regnskap for 2018 korrigert for oppgaveendringer.

² Ekskl. tilskudd til kommunenes arbeid med flyktninger, personer med opphold på humanitært grunnlag og asylsøkere.

Kommunesektorens skatteinntekter og rammetilskudd er sektorens frie inntekter. De frie inntektene utgjør 72,5 pst. av samlede inntekter. Disse inntektene kan disponeres fritt innenfor rammen av lover og forskrifter, og gir kommunesektoren rom for lokal tilpasning av virksomheten.

Skatteinntekter er kommunesektorens andel av skatt på alminnelig inntekt fra personlige skattytere, samt eiendomsskatt i kommuner som har innført det. Størrelsen på skatteinntektene avhenger blant annet av utviklingen i skattegrunnlagene og av de kommunale og fylkeskommunale skattørene. Rammetilskudd bevilges på Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett, kap. 571 og kap. 572.

Øremerkede tilskudd skal benyttes i tråd med formålet som er angitt for bevilgningen. Andelen øremerkede tilskudd utgjør 6,2 pst. av de samlede inntektene.

Gebyrinntekter er kommunale avgifter og egenbetaling for tjenester som leveres av kommunen, eksempelvis tekniske tjenester, helse- og omsorgstjenester og barnehager, og utgjør 13,7 pst. av de samlede inntektene. Merverdiavgiftskompensasjon er refusjon til kommunesektoren for anskaffelser som er merverdiavgiftspliktige, og utgjør 4,6 pst. av de samlede inntektene.

3.3 Aktuelle saker med betydning for kommunesektoren

Nedenfor presenteres et utvalg aktuelle saker med betydning for kommunesektoren på ulike departementers budsjetter.

Innlemming av boligsosiale tilskudd i rammetilskuddet til kommunene

Som ledd i arbeidet med redusert statlig detaljstyring ble en gradvis innlemming i rammetilskuddet til kommunene av boligsosiale tilskudd igangsatt i statsbudsjettet for 2017 og fortsatt i 2018. Den gradvise innlemmingen slutføres i 2019. Innlemmingen av tilskuddene øker det lokale handlingsrommet for å finne gode tilpassede løsninger for den enkelte i samarbeid mellom ulike kommunale tjenester. Dette vil også redusere kommunenes administrative arbeid knyttet til søknader og rapportering og dermed frigjøre kapasitet til tjenesterettet arbeid.

I statsbudsjettene for 2017 og 2018 ble nærmere 40 mill. kroner fra tilskudd til boligsosialt arbeid på kap. 621, post 63 på Arbeids- og sosialdepartementets budsjett innlemmet i rammetilskuddet. Det foreslås at ytterligere 8,9 mill. kroner innlemmes i 2019. Det videreføres om lag 10 mill. kroner på posten for å bidra

til utviklingen av de sosiale tjenestene i arbeids- og velferdsforvaltningen. Se nærmere omtale i Prop. 1 S (2018–2019) for Arbeids- og sosialdepartementet.

Fra det boligsosiale kompetansetilskuddet på kap. 581, post 78 på Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett ble det innlemmet i overkant av 20 mill. kroner i statsbudsjettene for 2017 og 2018. Det foreslås å innlemme ytterligere 15,6 mill. kroner i 2019. Den delen av tilskuddet som har gått til andre mottakere enn kommunene, er videreført i en ny ordning. Se nærmere omtale under programkategori 13.80.

Tilskudd til frivilligsentraler

De øremerkede midlene til frivilligsentraler ble overført fra Kulturdepartementets budsjett til rammetilskuddet til kommunene i 2017. Midlene gis en særskilt fordeling i en overgangsperiode på fire år. Bevilgningen ble økt i forbindelse med innlemmingen i 2017 og økt ytterligere i 2018. Det foreslås en økning på 7,6 mill. kroner i 2019 til nyetablerte sentraler. Den kommunevise fordelingen av midlene går fram av tabell C-k i Beregningsteknisk dokumentasjon til Prop. 1 S (2018–2019) (Grønt hefte). Se også nærmere omtale i Prop. 1 S (2018–2019) for Kulturdepartementet.

Tidlig innsats

200 mill. kroner av veksten i frie inntekter i 2019 er begrunnet med regjeringens satsing på tidlig innsats i skolen. Midlene, som fordeles etter delkostnadsnøkkelen for grunnskole, kan blant annet brukes til flere lærerårsverk, også i kommuner som allerede oppfyller kravet i lærernormen, og kommer i tillegg til kompensasjonen for lærernormen som bevilges over kap 226, post 63 på Kunnskapsdepartementets budsjett. Se nærmere omtale i Prop. 1 S (2018–2019) for Kunnskapsdepartementet.

Opptappingsplanen for rusfeltet

Opptappingsplanen for rusfeltet (2016–2020) er regjeringens tverrsektorielle satsing på rusfeltet. Stortinget vedtok planen ved behandlingen av Prop. 15 S (2015–2016) *Opptappingsplanen for rusfeltet (2016–2020)*. Regjeringen vil øke bevilgningen til rusfeltet med 2,4 mrd. kroner i planperioden 2016–2020. Det er i 2016, 2017 og 2018 bevilget til sammen 1 527 mill. kroner til oppfølging av planen. For 2019 er 200 mill. kroner av veksten i kommunenes frie inntekter begrunnet med økt satsing på rusfeltet. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for sosialhjelp. Se nærmere omtale i Prop. 1 S (2018–2019) for Helse- og omsorgsdepartementet.

Opptappingsplanen for habilitering og rehabilitering

Stortinget vedtok en opptappingsplan for habilitering og rehabilitering for årene 2017–2019 ved behandlingen av Prop. 1 S (2016–2017). Det ble i 2017 bevilget 100 mill. kroner over Helse- og omsorgsdepartementets budsjett i tilknytning til opptappingsplanen. I tillegg var 100 mill. kroner av veksten i kommunesektorens frie inntekter i 2017 begrunnet med opptappingsplanen. I 2019 er 100 mill. kroner av den foreslåtte veksten i kommunesektorens frie inntekter begrunnet med opptappingsplanen. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for helse. Se nærmere omtale i Prop. 1 S (2018–2019) for Helse- og omsorgsdepartementet.

Investeringsstilskudd til heldøgns omsorgsplasser

Investeringsstilskuddet til heldøgns omsorgsplasser har i perioden 2014–2018 økt betydelig for å gi kommunene bedre muligheter til å fornye og øke tilbudet av omsorgsplasser for personer med behov for heldøgns helse- og omsorgstjenester, uavhengig av alder, diagnose eller funksjonsnedsettelse. I årene som kommer vil det være behov for å øke kapasiteten av heldøgns omsorgsplasser i kommunene ytterligere. For å legge til rette for dette, samt å imøtekomme kravet fra Stortinget om å likebehandle nybygg, oppgradering og modernisering, foreslås det at investeringsstilskuddet fordeles på to poster (kap. 761, postene 63 og 69) med en samlet tilsagnsramme i 2019 på 2 612 mill. kroner. Rammen gir rom for tilskudd til om lag 1 500 heldøgns omsorgsplasser. Se nærmere omtale i Prop. 1 S (2018–2019) for Helse- og omsorgsdepartementet.

Utskrivningsklare pasienter

Tilbudet til mennesker med psykisk helse- og rusproblemer skal styrkes. Kommunal betaling for utskrivningsklare pasienter ble innført for pasienter innlagt i somatiske døgnavdelinger i 2012. Stortinget sluttet seg ved behandlingen av Prop. 88 S (2017–2018) *Kommuneproposisjonen 2019* til at betaling for utskrivningsklare pasienter innføres også for pasienter i psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert behandling av rusavhengighet (TSB). Regjeringen vil derfor endre forskriften om kommunal betaling for utskrivningsklare pasienter til å omfatte disse fagområdene fra 2019. Som følge av dette overføres det 185 mill. kroner fra kap. 732, postene 72–75 til kommunerammen. Forskriften endres også, slik at det er oppholdskommunen som får plikt til å betale for utskrivningsklare pasienter. Dette vil også gjelde innenfor somatikk. Se nærmere omtale i Prop. 1 S (2018–2019) for Helse- og omsorgsdepartementet.

Psykologer i kommunene

Med bakgrunn i Meld. St. 26 (2014–2015) *Fremtidens primærhelsetjeneste – nærhet og helhet* har Stortinget vedtatt et lovkrav om psykologkompetanse i norske kommuner som skal tre i kraft fra 1. januar 2020. Fram til plikten trer i kraft vil kommuner som rekrutterer psykolog til sine helse- og omsorgstjenester kunne motta et årlig tilskudd per psykologårsverk. 287 av landets kommuner og bydeler hadde rekruttert psykolog gjennom tilskuddsordningen per første halvår 2018. Det foreslås å øke bevilgningen på kap. 765, post 60 med 50 mill. kroner 2019, tilsvarende 125 nye psykologstillinger. Med dette har regjeringen lagt til rette for at alle kommuner kan motta tilskudd til å rekruttere psykolog. Se nærmere omtale i Prop. 1 S (2018–2019) for Helse- og omsorgsdepartementet.

Dagaktivitetstilbud til personer med demens

Som del av Demensplan 2020 videreføres tilskuddsordningen til dagaktivitetstilskudd for hjemmeboende personer med demens (kap. 761, post 62 på Helse- og omsorgsdepartementets budsjett). Det foreslås 50 mill. kroner til om lag 450 nye dagaktivitetsplasser i 2019. Kommuner som etablerer nye dagaktivitetsplasser i 2019, vil få økt tilskuddssats for disse svarende til om lag 50 pst. av antatte kostnader. Det er da lagt til rette for vel 8 800 plasser gjennom tilskuddsordningen fra tilskuddet ble opprettet i 2012 til og med 2019. Det vil anslagsvis være etablert opp mot 3 800 plasser med støtte fra tilskuddsordningen ved utgangen av 2018. Dette inkluderer videreførte og nye plasser. Ved videreføring av opprettede plasser fra 2012–2018 vil kommunene få beregnet tilskudd på 30 pst. av antatte kostnader, den samme satsen som for 2018. Målet er å bygge ut tjenestetilbudet før plikten for kommunene til å tilby et dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens gjøres gjeldende fra 1. januar 2020. Se nærmere omtale i Prop. 1 S (2018–2019) for Helse- og omsorgsdepartementet.

Fornyning og opprusting av fylkesveier

Innenfor rammen av fylkeskommunenes frie inntekter økes midlene som gis med en særskilt fordeling til opprusting og fornying av fylkesveinettet med 100 mill. kroner. Sammen med midlene til formålet i årene 2014–2018 gir dette en samlet bevilgning på 1,49 mrd. kroner i 2019. Midlene fordeles forholdsmessig mellom fylkeskommunene på grunnlag av en kartlegging av forfallet på veinettet utført av Statens vegvesen, og fordelingen vises særskilt i tabell C i Beregningsteknisk dokumentasjon til Prop. 1 S (2018–2019) (Grønt hefte). Se også omtale i Prop. 1 S (2018–2019) for Samferdselsdepartementet.

Særskilte saker*Avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform*

Regjeringen vil bygge sin politikk på en effektiv bruk av fellesskapets ressurser. Som i næringslivet er det også i offentlig forvaltning et potensial for å bli mer effektiv. Regjeringen har derfor innført en avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform, og forutsetter at alle statlige virksomheter gjennomfører tiltak for å bli mer effektive. Reformen vil gi insentiver til mer effektiv statlig drift og skaper handlingsrom for prioriteringer i statsbudsjettet. Virksomhetene har også god anledning til å planlegge og gjennomføre tiltak for å effektivisere driften når reformen er et årlig krav. Deler av gevinsten fra mindre byråkrati og mer effektiv bruk av pengene overføres til fellesskapet i de årlige budsjettene. Den årlige overføringen settes til 0,5 pst.

av alle driftsutgifter som bevilges over statsbudsjettet. For Kommunal- og moderniseringsdepartementet innebærer dette at til sammen 30,8 mill. kroner er trukket ut av rammene i 2019.

4. Kommunens rammebetingelser

I konsekvensjustert budsjettoversikt legges det en hel rekke forutsetninger til grunn som prisvekst, lønnsvekst, arbeidsgiveravgift, pensjonskostnader, anslag på skatteinntektene og anslag på rammeoverføringene herunder befolkningsutviklingen, konsesjonskraftinntekter, eiendomsskatt, finanskostnader m.m. i planperioden.

4.1. Befolkningsutvikling

Til grunn for kommunens økonomiplan må det ligge en befolkningsprognose. En god prognose for utviklingen i folketallet og de ulike aldersgruppene er helt nødvendig for å kunne gi realistiske anslag for inntektene og utgiftene i årene som kommer. Utgangspunktet for å planlegge omfanget og innretningen av tjenestene i kommunene er avhengig av hva prognosene sier om vekst eller nedgang i befolkningstallet i kommunen, og hvordan befolkningssammensetningen forventes å endre seg. Befolkningsvekst og befolkningsnedgang gir ulike utfordringer i den økonomiske planleggingen og må håndteres på forskjellige måter, både på driftssiden og investeringssiden.

4.1.1. Utviklingen i befolkningen siste 23 år

Tabellen under viser utviklingen av folketallet de siste 23 årene. Tallene er hentet fra statistikkbanken hos SSB.

Alder	1995	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
0 - 1 år	214	191	166	51	54	48	57	52	43	42	49	42
2 - 5 år				73	66	87	92	105	105	108	104	96
6 - 15 år	326	337	346	304	302	300	277	278	268	267	257	263
16 - 66 år	1622	1541	1564	1581	1606	1636	1654	1638	1634	1601	1572	1542
67 - 79 år	390	357	284	258	280	272	271	294	306	332	346	365
80 - 89 år	162	181	165	162	145	148	143	137	137	120	113	108
90 - over	21	30	35	47	48	43	45	42	46	48	44	43
Totalt	2735	2637	2560	2476	2501	2534	2539	2546	2539	2518	2485	2459

¹⁾ Innbyggertall pr 01.07. f.o.m 2008.

Folketallet i Meråker ble redusert siste året med 26 personer til 2459 (01.07.17 – 01.07.18). Siden 2014 er reduksjonen på 87 personer (3,4 %) Sett i forhold til 2000 har folketallet blitt redusert med 178 personer (6,8 %).

4.1.2. Prognose for folketall for neste år og for økonomiplanperioden

Fra 2003 ble innbyggertilskuddet og utgiftsutjevningen beregnet med utgangspunkt i befolkningstall per 1. januar i budsjettåret. Dette innebar en ordning med oppdatering av innbyggertilskuddet og utgiftsutjevningen midt i budsjettåret, i henhold til befolkningstall pr. 1. januar i budsjettåret. Fra og med 2009 ble denne ordningen avvirket for kommunene, og innbyggertilskuddet, inkludert utgiftsutjevningen, baseres på befolkningstall pr. 1. juli året før budsjettåret. Det er kun for befolkningstallene og alderskriteriene at telledatoen endres. For de andre kriteriene er telledato som tidligere. Dette betyr at oppdateringen av rammetilskuddet til kommunene gjennom budsjettåret avvikles. Endringene er positive da det vil gi mer forutsig-

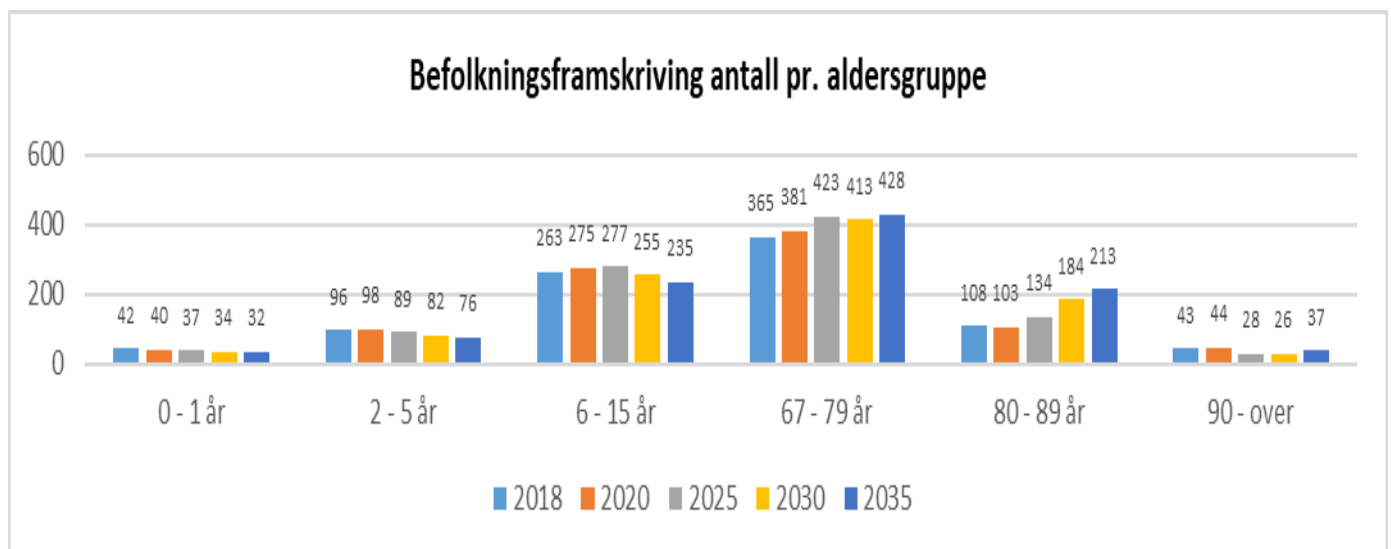
barhet i kommunens inntekter. Når budsjettprosessen starter er man kjent med befolkningstallet. Det blir ikke lenger noen oppdatering av innbyggertilskuddet og utgiftsutjevningen midt i budsjettåret.

Fra 01.07.17 – 01.07.18 gikk folketallet ned med 26 personer. Nedgang i folketallet fører normalt til redusert rammetilskudd (innbyggertilskudd) og motsatt, men slik behøver det ikke alltid være. Det er ikke bare folketallet som påvirker disse inntektene, men også befolkningssammensetningen. Kommunene mottar størst inntekt for de gruppene av befolkningen som det er mest utgifter med. Det er barnehagebarn og grunnskolebarn samt de eldste eldre. Det er svært viktig å ha innsikt i, og formening om demografiske data, slik at tjenestetilbudet tilpasses behovet i befolkningen og de økonomiske rammebetingelsene. Et annet viktig element i beregningen av rammeoverføringene er vår utvikling i innbyggertall sett i forhold til utviklingen for landet samlet. En reduksjon i innbyggertall hos oss samtidig som innbyggertallet i landet som helhet øker, vil medføre en større reduksjon i rammeoverføringene enn den lokale nedgangen isolert sett skulle tilsi.

Til hjelp i vurderingen av befolkningsutviklingen har vi hentet tall fra statistikkbanken hos SSB. Det er sett på et framskrivningsscenarie som kan være aktuelt for Meråker som SSB benevner "Lav nasjonal vekst". Prognosene baserer seg på metoder utarbeidet av SSB for landet sett under ett. Framskrivningene avhenger av fruktbarhet, dødelighet, inn- og utvandring og flytting. Disse tallene må i tillegg bearbeides med lokal kunnskap. SSBs prognoser treffer rimelig godt med tanke på den eldre delen av befolkningen. Denne gruppen er forholdsvis stedbunden og flytter lite på seg. SSB sine metoder er imidlertid lite treffsikre for den yngre del av befolkningen i små kommuner utenfor vekstområde, og da særlig de under 16 år.

Tabellen og figuren under viser forventet befolkningsutvikling fremover. Prognosen for befolkningsutvikling er fordelt på aldersgrupper.

Alder	1995	2000	2005	2010	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2025	2030	2035
0 - 1 år	214	191	166	51	43	42	49	42	44	40	40	39	37	34	32
2 - 5 år				73	105	108	104	96	102	98	97	100	89	82	76
6 - 15 år	326	337	346	304	268	267	257	263	262	275	274	273	277	255	235
16 - 66 år	1622	1541	1564	1581	1634	1601	1572	1542	1525	1521	1510	1495	1466	1422	1338
67 - 79 år	390	357	284	258	306	332	346	365	383	381	392	397	423	413	428
80 - 89 år	162	181	165	162	137	120	113	108	111	103	114	122	134	184	213
90 - over	21	30	35	47	46	48	44	43	43	44	37	36	28	26	37
Totalt	2735	2637	2560	2476	2539	2518	2485	2459	2470	2462	2464	2462	2454	2416	2359

Sammenlignet med befolkningstallet pr 01.07.18 viser befolkningsframskrivningen kun marginale endringer utover i planperioden.

Aldersgruppen 6 – 15 år som er den gruppen som går i grunnskolen, vil øke litt i planperioden. I aldersgruppen 16 – 66 år er det fremskrevet en redusksjon. Aldersgruppen 67 – 79 år viser en stor økning ved slutten av planperioden i 2021/2, en økning som fortsetter mot 2025. Aldersgruppene 80 – 89 år vil øke litt i planperioden, men vil øke merkbart fra 2025 og utover. Gruppen 90+ forventes å synke litt i planperioden før den ser ut til å falle kraftig fra 2023 og videre utover før den jevner seg ut mot 2030. På lang sikt vil aldersgruppen 67 – 79 år som øker sterk utover mot 2020 og 2025 komme inn i aldersgruppene 80 – 89 år og 90 og over.

4.2 Frie inntekter

Frie inntekter består av rammetilskudd, skatteinntekter (fra private og kraftanlegg), eiendomsskatt, konsepsjonskraft og andre ikke øremerkede statlige tilskudd, og er hovedfinansieringskilden for driftsrammene.

4.2.1. Skatt og rammetilskudd

Kommunesektorens rammebetingelser styres i vesentlig grad av de bevilgninger som Stortinget vedtar. Som utgangspunkt for budsjettarbeidet har man hatt Kommuneproposisjonen (Kprp) som kom i mai og Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2019 (Prop. 1 S). Statsbudsjettet er i skrivende stund ikke vedtatt så det er i en viss grad usikkerhet som berører kommuneøkonomien.

Fra og med 2017 ble det et nytt inntektssystem for kommunesektoren. Målet med omleggingen har fra staten sin side vært å sikre gode og likeverdige tjenester i hele landet.

Endringene i det nye inntektssystemet medførte at Meråker kommune fikk drøyt 2,1 millioner mer i overføringer fra staten for 2017 enn vi ville fått med det gamle inntektssystemet. Nesten 1,3 mill kr av dette kan henføres til endrede kostnadsnøkler og resten skyldes resultatet av at vi er definert som «ufrivillig liten» kommune og blir kompensert via det graderte basistilskuddet.

Det som i utgangspunktet kan se ut som en vekst på om lag 2,5 mill kr fra 2018 til 2019, blir påvirket av en rekke faktorer når makrotall brytes ned. For Meråker kommune ser vi bl.a. følgende:

- Forventet lønns- og prisvekst (deflator) på 2,8 %.
- Økte pensjonskostnader som følge av lønnsøkning og regulering av grunnbeløpet (G) i folketrygden må dekkes innenfor veksten i rammeoverføring. Dette motvirkes noe av utviklingen i beregnet premieavvik og amortisert premieavvik som gir positivt utslag i 2019.
- Finanskostnadene er betydelig i handlingsplanperioden.

Anslag på nominell vekst i regjeringens forslag til statsbudsjett i våre frie inntekter ligger på 1,4 prosent. Korrigert for deflator, økte pensjonskostnader og noen få oppgaveendringer har vi fra 2018 til 2019 realnedgang på nærmere 2 % i de frie inntektene.

Kommunesektorens organisasjon (KS) har utviklet et verktøy (prognosemodell) for beregninger av de frie inntektene. Dette verktøyet blir oppdatert jevnlig basert på ny informasjon om inntektsrammene og befolkningsutvikling, og innarbeider blant annet også beregningene som departementet gjør i Grønt hefte.

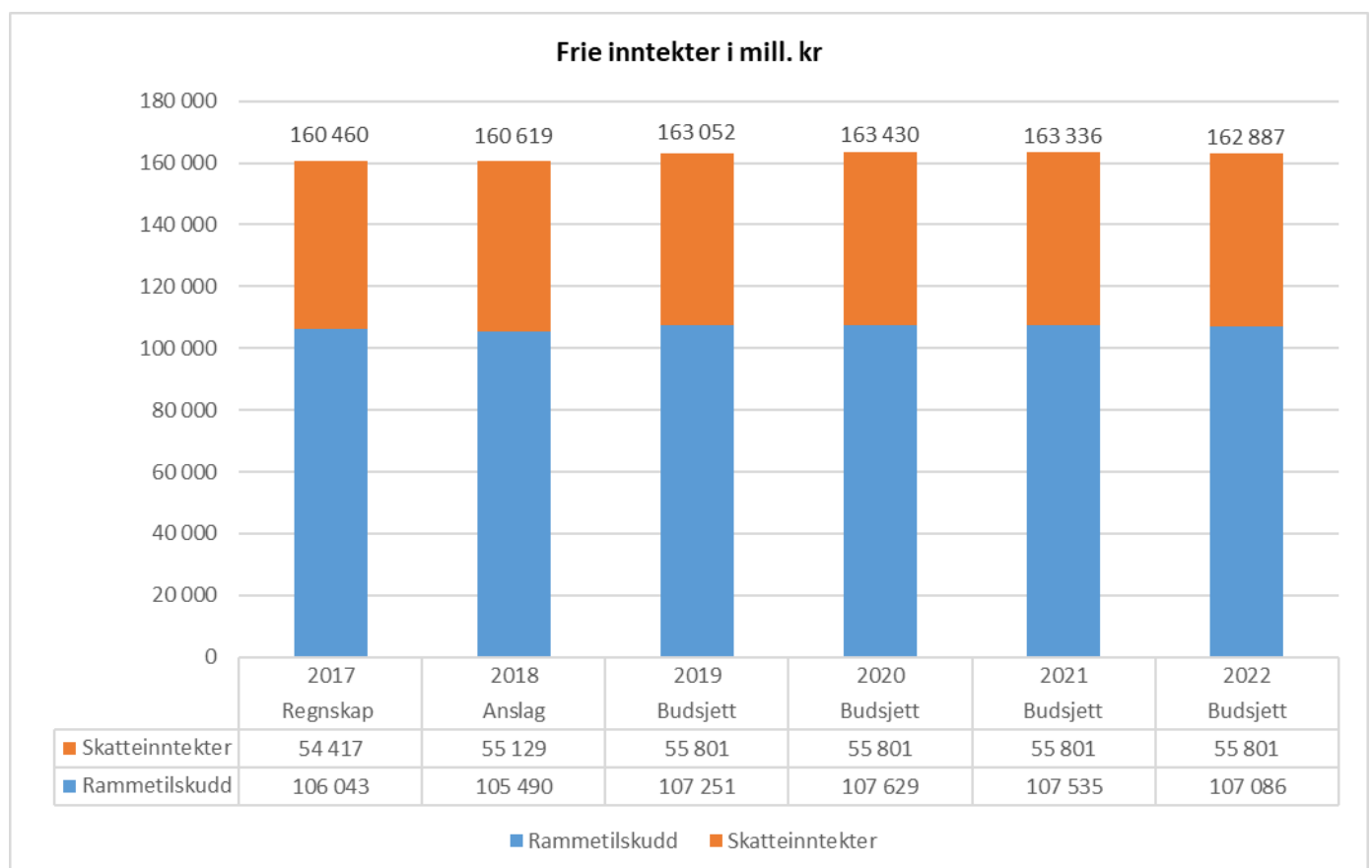
KS' prognosemodell er et godt utgangspunkt for å beregne kommunenes frie inntekter. Den er også nyttig for kommunen å bruke til å utarbeide anslag på de frie inntektene utover i økonomiplanperioden. Kommunen må legge inn egne prognoser på befolkningsutvikling, både for landet som helhet og i egen kommune, samt justere forventet vekst for skatt og rammetilskudd på nasjonalt nivå i økonomiplanperioden. Den enkelte kommune kan vurdere om den vil legge til grunn egne befolkningsprognoser basert på lokal kunnskap eller benytte SSBs befolkningsprognoser. Ved å legge inn SSB sin befolkningsprognose for utviklingen av befolkningen for landet, vil en kunne få et rimelig godt anslag på utviklingen i frie inntekter for egen kommune. Når det gjelder hvilken inntektsvekst på nasjonalt nivå som det vil være rimelig å legge til grunn i økonomiplanen, vil det sjeldent være gitt klare signaler om hvilken inntektsvekst som kan forventes utover det første året fra sentralt hold.

Enkeltelementene i skatt og rammetilskudd for 2019 og i økonomiplanen fremkommer i tabellen nedenfor.

Tabellen er hentet fra prognosemodellen som er utarbeidet av KS på bakgrunn av regjeringens forslag til statsbudsjett for 2019 og befolkningsprognosene for Meråker.

De frie inntektene vil bli ganske like i planperioden.

Man mottar størst innbyggertilskudd for de eldste og barn i barnehage- og grunnskolealderen. Det har sammenheng med at kostnadene er størst med å gi tjenestetilbudene til disse aldersgruppene.

For 2019 har Meråker kommune en utgiftsbehovsindeks på 1,1704, dvs. at vi er vurdert å være 17,04 % dyrere å drifte enn gjennomsnittet av kommunene i Norge. Indeksen vil være stabil i hele planperioden.

4.2.2. Eiendomsskatt

Meråker kommune har hatt eiendomsskatt på verker og bruk i mange år. Satsen er 7 promille som er maksimalsatsen. Eiendomsskattetaksten fastsettes av kommunen med unntak av for kraftanleggene hvor den fastsettes av ligningsmyndighetene.

Kommunestyret fattet i sak FO 17/17 den 30.10.17 følgende vedtak omkring eiendomsskatt:

«Rådmannen får til oppgave å utforme et budsjett uten eiendomsskatt på næring, hus, fritid og hytter (eiendomsskatt på verker og bruk skal bestå) for året 2018 og i økonomiplanen 2018 – 2022. Budsjettforslaget skal ivareta pålagte kommunale oppgaver.»

I tillegg fattet kommunestyret i sak KS 62/18 i mål- og strategidebatten for økonomiplanperioden 2019-2022 følgende i pkt. 2:

«Det legges til grunn at rådmannen i det videre arbeidet med budsjett ikke øker eller utvider eiendomsskatten ut over dagens nivå.»

I økonomiplanens del 2, konsekvensjustert budsjett, og økonomiplanens del 3, økonomisk handlefrihet, er kommunestyrets vedtak ivaretatt.

Eiendomsskatt fra kraftanleggene (verk og bruk)

Eiendomsskattegrunnlaget for kraftverkene har normalt blitt oversendt fra Sentralskattekontoret for storbedrifter rundt 25. oktober. I år skulle en ny løsning for formidling av eiendomsskattegrunnlaget for kraftanlegg bli lansert og grunnlagene sendes elektronisk. Denne lanseringen er dessverre forsinket til første halvdel av november slik at oppdaterte tall ikke foreligger. Vi har fra LVK fått opplyst at det samlede eiendomsskattegrunnlaget på kraftverk for hele landet sett under ett ikke har blitt vesentlig endret for 2019. Vi får da anta at det samme er tilfelle for oss og det videreføres et anslag på 9,5 mill. kr. i årlig eiendomsskatt på kraftverkene i planperioden.

Etter tidligere bestemmelser hadde vi nådd opp i maksimal utbetaling hva angår Meråker kraftverk. Gjennom Landssammenslutningen av vasskraftkommuner (LVK) er det over lengre tid jobbet mot Regjering og Storting for å få endret reglene. Selv om vi ikke fikk gjennomslag for fjerning av makstakreglene, er det gjennom flere statsbudsjett vedtatt endringer som ga oss litt merinntekter. Reduksjonen fra 2014 og framover skyldes innfasing av tidsserier med lavere kraftpriser enn de som fases ut som legges til grunn ved beregning av eiendomsskatten på kraftverk. I tillegg er satsen for den statlige grunnrenteskatten økt og siden grunnrenteskatten kommer til fradrag i kommunens eiendomsskattegrunnlag, skjer det en forskyvning av skattegrunnlaget fra kommunene til staten. Vi har ikke grunnlag for å gjøre vurderinger etter år 2018.

Eiendomsskatt fra andre verk og bruk

Det er gjennomført omtaksering av verk og bruk (unntatt kraftverkene) i 2016. Det ga oss ca. 1,0 mill. kr i økt eiendomsskatt på øvrige verk og bruk. Eiendomsskatt fra øvrige verk og bruk vil i 2019 totalt utgjøre ca. 1,5 mill. kr.

I regjeringens forslag til statsbudsjett er det foreslått omfattende endringer i regelverket om eiendomsskatt. Selv om kommunestyret vedtar at det kun skal skrives ut eiendomsskatt kun på verk og bruk (eiendomskattelovens § 3c) blir vi påvirket av forlaget til endringer.

Endringer i eiendomskatteloven

Ny eiendomskattelov fjerner adgangen til å skrive ut eiendomsskatt på produksjonsutstyr og produksjonsinstallasjoner, med unntak for vindkraftverk og de delene av petroleumsanlegg for olje og gass som omfattes av petroleumsskatteloven.

Teknisk gjøres dette ved at eiendoms-kategorien «verk og bruk» fjernes fra eiendomsskatteloven, og at særreglene for verk og bruk videreføres kun for vannkraftverk, samt «vindkraftverk og anlegg omfatta av særskattereglane for petroleum». Alle andre typer anlegg som i dag er verk og bruk, vil etter forslaget være alminnelig nærings-eiendom.

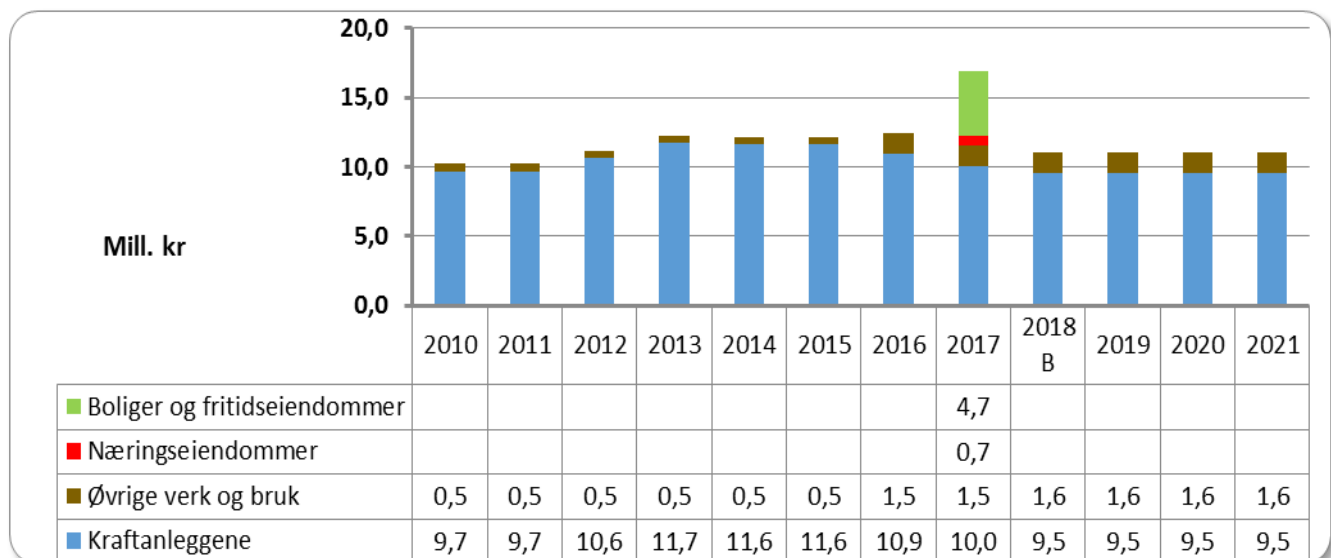
Endringen innebærer at mye av skattegrunnlaget i industrielle anlegg vil bli borte. Det er vedtatt overgangsregler som skal gi en trinnvis reduksjon i skatteinntektene over 7 år fra 2019. Endringene i eiendomsskatteloven medfører at alle kommuner som vil videreføre skatteplikten på de eiendommene som i dag defineres som «verk og bruk» må omtakser eiendommene etter verdsettelsesreglene for alminnelig eiendom. Fylkesmannen har bevilget skjønnsmidler for å dekke kostnadene ved dette.

I lovforslaget var det i utgangspunktet slik at siden kategorien «verk og bruk» var foreslått fjernet ville det for vår del medføre at valget for 2019 ville være å enten (re)utvide skatteplikten til å omfatte all nærings-eiendom fra 2019, eller avstå fra beskatning av all nærings-eiendom. For å dra nytte av overgangsreglene, som skulle gi en gradvis reduksjon av skatteinntektene fra produksjonsutstyret i verk og bruker over 7 år, var det et vilkår at kommunen i overgangsperioden skrev ut eiendomsskatt på all nærings-eiendom.

Vedtatte overgangsregler har nå presisert at det ikke er nødvendig å reinnføre eiendomsskatt på nærings-eiendommer for å videreføre eiendomsskatt på den «gamle» verk og bruk-kategorien og dermed dra nytte av kompensasjonsordningen for inntektsbortfall.

Undersøkelser og beregninger foretatt av KS og LVK viser at det er usikkert om den kompensasjonsordningen som er vedtatt vil dekke inntektstapet som vil oppstå som følge av regelendringene, men det legges til grunn full kompensasjon i planperioden.

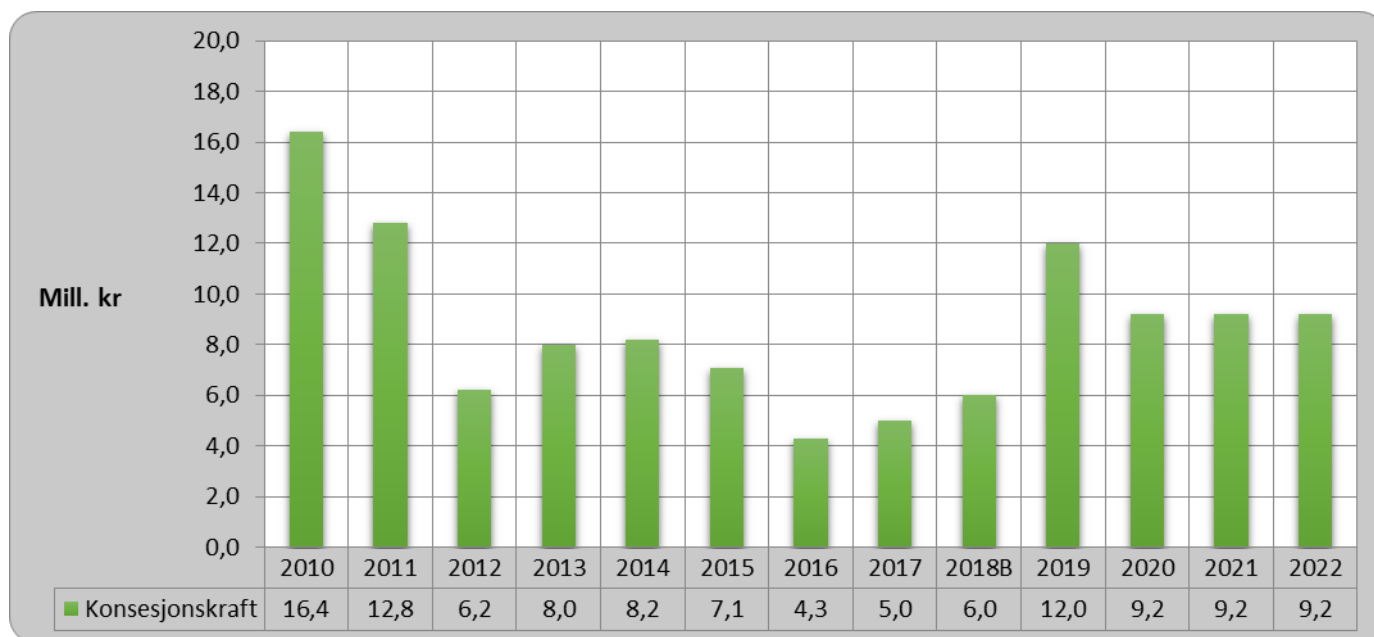
For økonomiplanperioden kan eiendomsskattene anslås slik i mill. kr:

4.2.3. Konesjonskraftinntekter

I vedtak datert 04.11.11 regulerte NVE kraftgrunnlaget, konesjonsavgifter og –kraft for konesjon av 17.4.09. Dette medfører at konesjonskraftmengden har blitt vesentlig redusert og at vi har nådd “taket” i tilgjengelig mengde som kan selges. Totalt for Stjørdalsvassdraget og Nea er mengden nå om lag 46,4 GWH.

For økonomiplanperioden kan konesjonskraftinntektene anslås slik i mill. kr:

Siden 2006 og fram til og med 2012 har all kraft vært solgt til spotpris. Det har ført til at inntektene fra salg av konsesjonskraft har svingt mye fra år til år med en topp i 2010 på 16,4 mill. kr og en foreløpig bunn i 2016 på 4,3 mill. kr. Årsaken til svingningene skyldes tilbud og etterspørsel herunder finanskrisen samt tilgang til kraft og kapasitetsutnyttning i nettet. 2011 ble også et godt år med 12,8 mill. kr i inntekter.

For å redusere risikoen ved salg av konsesjonskraft ble det besluttet at for 2013 skulle ca 34 GWh selges til fastpris og 12,5 GWh selges til spotpris. Samme modell ble brukt i 2014 og 2015. For 2016 ble andelen solgt til fast pris økt til 38 GWh og andel på spot redusert til 8,5 GWh. Samme modell ble valgt for 2017, 2018 og 2019. Konsesjonskraften for 2019 er solgt, og gitt at prisen vi må betale for konsesjonskraften (OED-prisen) samt innmatingskostnader ikke endres vesentlig, kan det anslås en netto inntekt på 12,0 mill. kr i 2018.

Det ble oppnådd en særdeles god pris for 2019. Rådmannen ser det som urealistisk å tro at en kan oppnå samme priser i resten av planperioden. For årene 2020 – 2022 er det derfor lagt til grunn et lavere inntektsnivå enn i 2019, men likevel vesentlig over hva som er oppnådd de senere årene. Ved å selge mesteparten av krafta til fastpris vil risikoen for store avvik mellom regnskap og budsjett være betydelig mindre.

4.2.4. Utbytte fra NTE

I forbindelse med sammenslåingen av Nord-Trøndelag fylkeskommune og Sør-Trøndelag fylkeskommune ble det i april 2016, på nærmere bestemte vilkår, besluttet å overføre eierskapet til aksjene i Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk Holding AS vederlagsfritt fra Nord-Trøndelag fylkeskommune til kommunene i Nord-Trøndelag fra 01.01.18.

Meråker kommune har sammen med de øvrige kommunene truffet vedtak i kommunestyret hvor vilkårene for overdragelsen av aksjene ble akseptert, jfr. kommunestyrets vedtak i sak 14/17 den 27.02.17. På denne bakgrunn har eierkommunene forpliktet seg til å forholde seg til en vedtatt utbytteplan i ti år fra overtakelsen av aksjene i selskapet. Utbytteplanen fremgår av overdragelsesavtalen og innebærer bl.a. at selskapet årlig skal utbetale utbytte til aksjonærene innenfor rammen av gjeldende bestemmelser i aksjeloven og overdragelsesavtalen. Utbytte fra selskapet, fra og med regnskapsåret 2017 (utbetalt i 2018) og for senere år, skal være basert på selskapets årsresultat.

Før det kan utbetales utbytte, skal det aktuelle årsresultatet for vedkommende år reduseres med et beløp som tilsvarer inflasjonsjustert (i henhold til endringene i konsumprisindeksen for det samme år) egenkapi-

tal (med tillegg for ansvarlig lån) for selskapet samme år. Etter at årsresultatet er justert i henhold til foregående setning, er utbytteforventningen at det skal kunne utdeles minimum 25 % utbytte av det overskytende årsresultatet.

Illustrerende eksempel:

- Årsresultat (etter skatt) for inntektsåret 2018 = kr 500.000,-
- Endringer i konsumprisindeksen for 2018 = 3 %
- Bokført egenkapital (inkl. ansvarlig lån) 31. desember 2018 = kr 5.000.000,-
- Inflasjonsjustert egenkapital = kr 150.000,-
- Utbytteforventning = kr 87.500,-

Utbytte for regnskapsåret 2017, utbetalt i 2018, skal tilfalle Trøndelag fylkeskommune. Kommunene forplikter seg frem til og med 10 år etter gjennomføringsdatoen til å forholde seg til den vedtatte utbyttestrategien. Meråker kommunes eierandel er på 4,64 %. Kommunene får utbetalt utbytte første gang i 2019 på bakgrunn av selskapets årsresultat i 2018. Det er lagt til grunn et årlig utbytte på 1 mill. kr i planperioden.

Av overdragelsesavtalen fremgår det at utbyttemidlene forutsettes å inngå som del av hver enkelt kommunes virksomhet, brukes til utviklingstiltak og forvaltes atskilt fra kommunenes øvrige midler. Utbyttemidlene skal i henhold til dette legges over i kommunale/regionale næringsfond og/eller egne kommunale fond for samfunnsutvikling med definerte formål og vedtekter. Det innebærer at midlene ikke kan brukes til ordinær drift.

4.2.5. Rentekompensasjon for investeringer

Skole

I forbindelse med gjennomføringen av grunnskolereformen dekker staten renteutgiftene for til sammen 11,6 mill. kr for Meråker kommunes vedkommende. Beregningen av det årlige kompensasjonsbeløpet er basert på serielån med avdragsåtid på 20 år for bygg og 10 år for inventar og utstyr. Det er beregnet en kompensasjon på kr 183.600,- for 2019. Beløpet vil øke litt hvert år i planperioden selv om beregningsgrunnlaget reduseres årlig da det lagt inn en forventning om økt rentenivå. Beregnet kompensasjon vil være kr 197.500,- i 2022.

Eldreomsorg

I forbindelse med gjennomføringen av «Handlingsplan for eldreomsorgen» kunne kommunene, etter visse betingelser, oppnå både oppstartingsstilskudd og kompensasjonstilskudd ved investeringer knyttet til omsorgsboliger og sykehjem.

Meråker kommune har til sammen fått tilsagn (og utbetalt) ca 12,6 mill. kr i oppstartingsstilskudd til tiltak i eldreplanen. For disse tiltakene mottar vi også kompensasjonstilskudd til dekning av renter og avdrag på lån på 11,1 mill. kr. På bakgrunn av forannevnte er det beregnet at kommunen i planperioden vil få kr 984.700,- i kompensasjonstilskudd fra Husbanken i 2019. Beløpet endres litt hvert år i planperioden da beregningsgrunnlaget reduseres årlig og det lagt inn en forventning om økt rentenivå. Beregnet kompensasjon vil være kr 976.600,- i 2022.

Kirkebygg

I forbindelse med reovering av Meråker kirke dekker staten renteutgiftene for til sammen ca. 1,7 mill. kr for Meråker kommunes vedkommende. Det er beregnet at kommunen vil få kr 22.100,- i kompensasjonstilskudd fra Husbanken i 2019. Grunnlaget for kompensasjonen reduseres i planperioden samtidig som det er antatt at rentenivået økes slik at beregnet kompensasjon i 2022 blir på kr. 21.800,-.

Beløpene vil endre seg utover i planperioden for alle de tre kompensasjonsordningene hvis rentenivået avviker fra rentebanen som husbanken har lagt til grunn ved beregningene.

4.2.6. Statstilskudd flyktninger

Statstilskudd flyktninger (integreringstilskudd) ytes de 5 første årene flyktningene er bosatt i kommunen. For 2019 er inntektene beregnet til 8,8 mill. kr. Det er lagt til grunn samme beløp de øvrige årene i planperioden. Det betinger ny årlig bosetting av ca. 5 flyktninger. Skulle det bli vesentlig lavere bosetting vil inntektene bli lavere og kostnadene må reduseres.

Etter at kommunen har bosatt flyktninger i nærmere 25 år, med varierende størrelse på tilskuddene, er det nå ikke mulig å si hvilke inntekter som finansierer hvilke stillinger fullt ut. Hvis det blir vesentlig lavere bosetting av flyktninger i årene fremover er det ikke mulig å ta ned aktivitet innenfor de områdene som integreringstilskuddet skal dekke i det omfang som inntektene faller bort. Det vil påvirke budsjettbalansen negativt. Slik som situasjonen er i Norge med svært lave asylankomster, og derpå mange færre som skal bosettes, er det sannsynlig at dette etter hvert vil påvirke Meråker kommune også.

De områdene i kommunen som har aktiviteter som omhandler bosetting er tilført de nødvendige ressurser og inntektene vil dekke de budsjetterte utgiftene.

4.3 Konesjonsavgifter

Konesjonsavgiften er budsjettert med kr 2.980.000,-. Konesjonsavgiften reguleres med 5 års mellomrom, sist i 2015. Konesjonsavgiftene avsettes til kraftfondet og tas inn i budsjettet til bruk i kommunens næringsarbeid og til finansiering av felleskommunale tiltak og infrastruktur.

Fondsbeholdningen var pr 31.12.17 på 11,8 mill. kr. Vedtatt bruk for 2018 er på ca. 8,2 mill. kr, men noen av prosjektene er forsinket slik at saldoen blir høyere enn forutsatt. Belastningen vil bli tilsvarende høyere i 2019.

4.4 Lønns- og prisvekst, endringer i pensjonsutgiftene, arbeidsgiveravgift

Lønns- og prisvekst

I statsbudsjettet anslås prisveksten for kommunale varer og tjenester (kommunal deflator) fra 2018 – 2019 til 2,8 %. Kommunenes lønns- og prisvekst kompenseres ved å øke rammetilskuddet med den kommunale deflatoren.

Med samlede lønnskostnader herunder sosiale omkostninger på ca. 160 mill. kr vil selv små lønnstillegg utgjøre store beløp. En årslønnsvekst på 1 % vil utgjøre 1,6 mill. kr, 2 % 3,2 mill. kr osv.

Meråker kommune har avsatt 4,05 mill. kr i 2019 for å finansiere neste års lønnsoppgjør herunder økning i sosiale utgifter som en følge av lønnsoppgjøret. Vi antar at det vil være tilstrekkelig til å dekke merkostnadene.

Arbeidsgivers andel av pensjonsutgiftene

Kommunens pensjonsleverandør er for lærerne Statens pensjonskasse (SPK) og for øvrige ansatte Kommunal landpensjonskasse (KLP).

I budsjettforslaget er normalpremien for pensjonsutgiftene, basert på aktuarberegninger av KLP og SPK lagt til grunn. Beregningene gir følgende beregningssatser for 2019:

KLP – Fellesordningen	10,68 % av brutto lønnsutgift
KLP – Sykepleierordningen	11,13 % av brutto lønnsutgift
SPK	13,34 % av brutto lønnsutgift

Tidligere var det et eget område for folkevalgtordningen. Etter endring i forskrift om pensjonsordninger for folkevalgte opphørte denne ordningen fra 1.1.2014. Meråker kommunestyre vedtok (i KS 27/14) at vi fremdeles skulle ha pensjonsordning for folkevalgte og at ordføreren skulle innlemmes i den ordinære tjenstepensjonsordningen.

Reguleringspremien kommer i tillegg til satsene ovenfor for KLP. Reguleringspremien bestemmes av utfallet av lønns- og trygdeoppgjørene, og kan derfor først fastsettes når lønns- og trygdeoppgjøret er avsluttet våren/sommeren 2019. Med stort forbehold kan reguleringspremien inklusive arbeidsgiveravgift anslås til ca. 10,6 mill. kr.

Alle som har offentlig tjenstepensjon i KLP må skyte inn et egenkapitalinnskudd. Dette innebærer at vi også er eiere av selskapet. Hvis KLPs styre krever ytterligere egenkapitalinnskudd plikter vi som eier å skyte inn dette. Egenkapitalinnskudd i KLP skal føres i investeringsregnskapet. Egenkapitalinnskuddet skal føres i regnskapet som kjøp av andeler og kan ikke lånefinansieres. Beregninger fra KLP viser at egenkapitalinnskuddet for 2019 kan anslås til kr. 923.000,-. Dette beløpet videreføres i planperioden og finansieres med overføring fra driftsregnskapet.

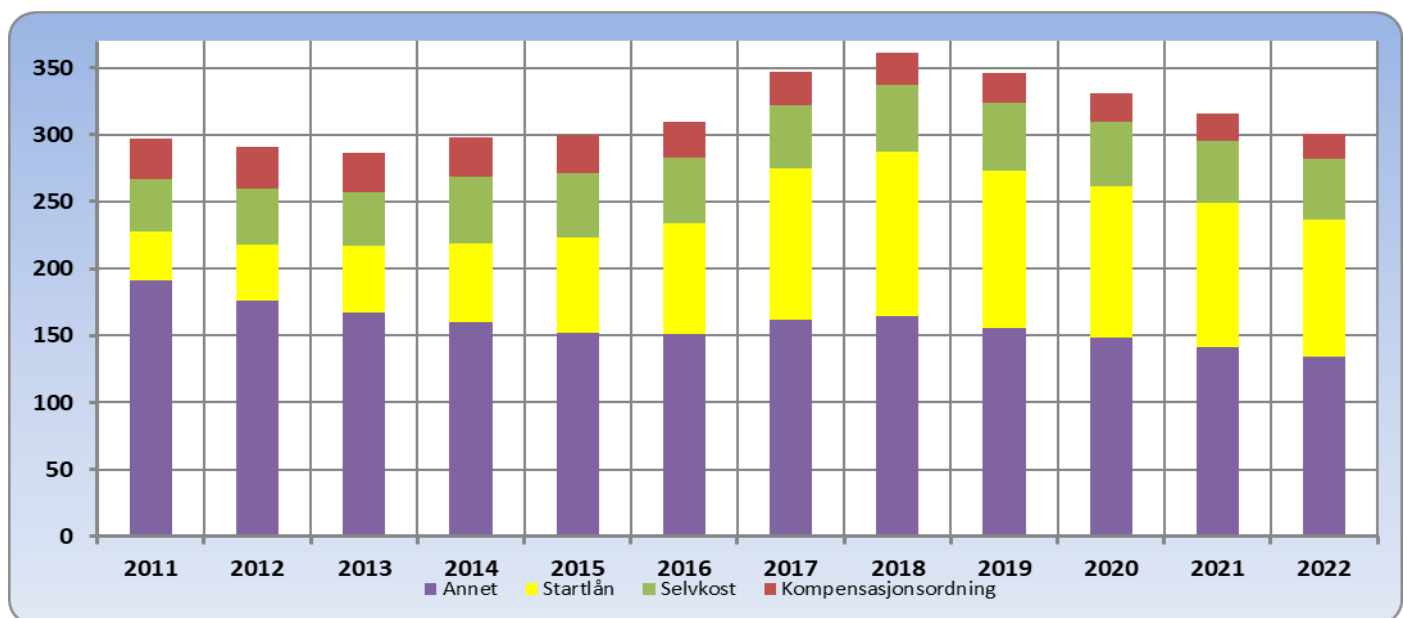
Arbeidsgiveravgift

Kommunen har et samlet budsjett på ca. 14,3 mill. kr i arbeidsgiveravgift for 2019. Dette inkluderer ikke beløp for neste års lønnsoppgjør samt avgift av reguleringspremie.

4.5 Langsiktig lånegjeld, finanskostnader- og inntekter

Langsiktig lånegjeld

For økonomiplanperioden kan utviklingen i den langsiktige lånegjelda anslås slik i mill. kr pr 31.12:

Ved utgangen av 2019 vil kommunen ha ca. 346 mill. kr i langsiktig lån. Deretter vil lånegjelda synke ned til ca. 300 mill. kr ved utgangen av 2022 forutsatt at det ikke blir tatt opp nye lån i perioden. Med så stor langsiktig gjeld blir finanskostnadene høye. I 2019 skal kommunen etter gjeldende låneavtaler betale til sammen omtrent 16,7 mill. kr.

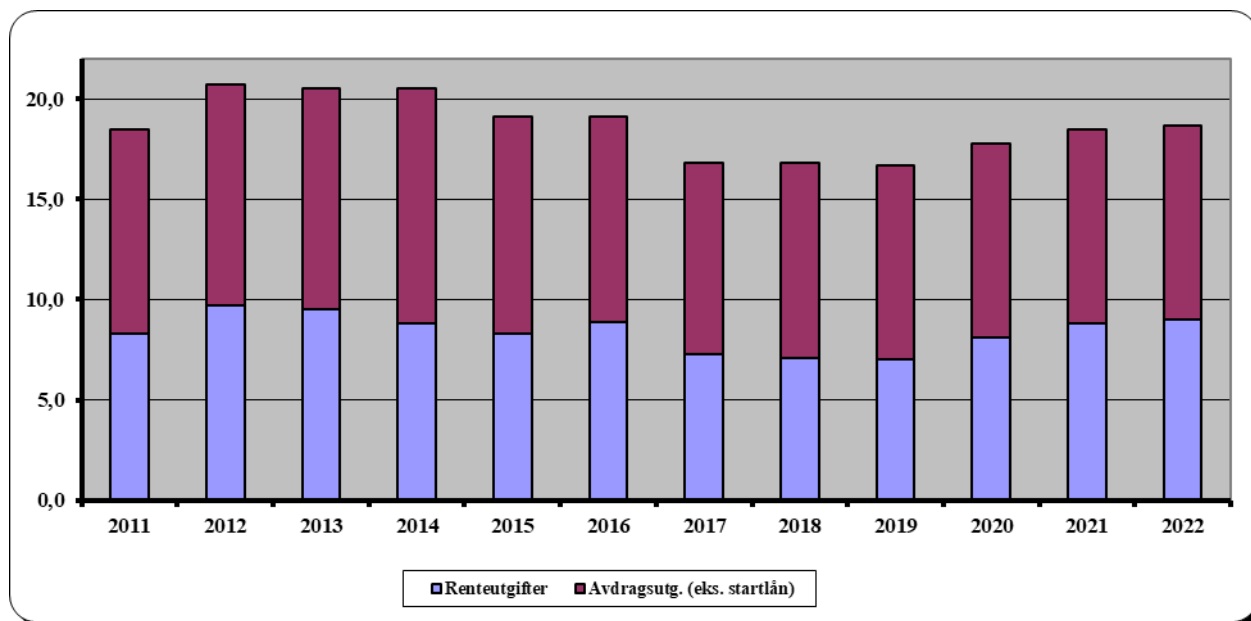
Ikke alle lånene tynger like mye. Godkjent kompensasjonsramme på lån til sykehjem/omsorgsboliger/ skoleanlegg samt startlån (husbank), og lån i avgiftssektorene på til sammen ca 191 mill. kr, belaster ikke

kommunens netto driftsresultat. Restgjelden som påvirker driften vil pr. 31.12.19 være på omlag 155 mill. kr, synkende til 134 mill. kr. i slutten av planperioden.

Finanskostnader

For økonomiplanperioden kan finanskostnadene anslås slik i mill. kr:

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Renteutgifter	8,3	9,7	9,5	8,8	8,3	8,9	7,3	7,1	7	8,1	8,8	9
Avdragsutg. (eks. startlån)	10,2	11,0	11,0	11,7	10,8	10,2	9,5	9,7	9,7	9,7	9,7	9,7
Sum finansutg.	18,5	20,7	20,5	20,5	19,1	19,1	16,8	16,8	16,7	17,8	18,5	18,7

Avdrag

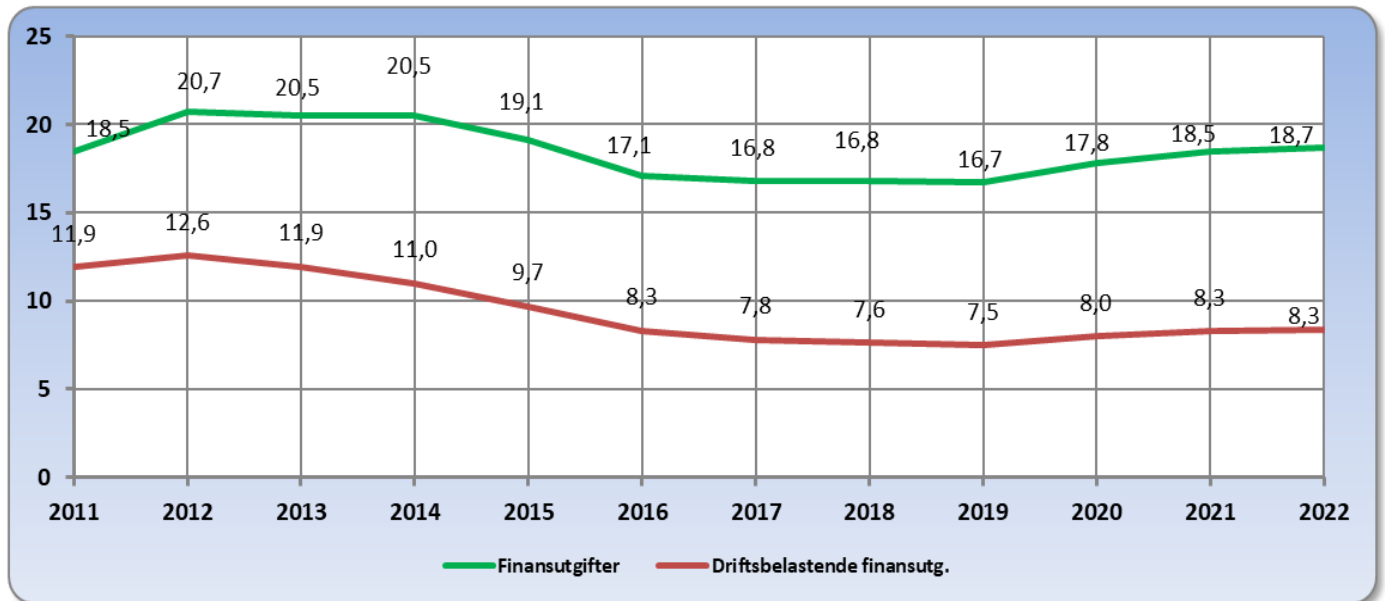
I forbindelse med behandlingen av budsjettet for 2005 og økonomiplanen for 2005 – 2008 ble det vedtatt å forlenge avdragstiden maksimalt på den langsiktige gjelda. De første årene ga det en bedring av budsjettbalansen på årlig ca. 3 mill. kr. Baksiden av dette er at senere nedbetaling av lånene fører til at man kan oppta vesentlig mindre nye lån og at renteutgiftene vil gå litt opp de første årene.

I planperioden 2019 – 2022 blir avdragene på ca. 9,7 mill. kr. Årlig. Dette er situasjonen før nye investeringer (og lån) i planperioden tas med.

Renteutgifter

For 2019 anslås renteutgiftene til 7,0 mill. kr og de øker gradvis til 9,0 mill. kr i 2020. Dette er situasjonen før nye investeringer (og lån) i planperioden tas med.

Driftsbelastede finansutgifter

Av de totale finansutgiftene på 16,7 mill. kr i 2017 utgjør de driftsbelastede finansutgiftene ca. 7,5 mill. kr. Andelen øker gradvis i planperioden og vil i 2022 utgjøre ca. 8,3 mill. kr. Det er disse utgiftene som påvirker kommuneøkonomien. Dette er situasjonen før nye investeringer (og lån) i planperioden tas med.

Mer om renteutgifter

Hovedstyret i Norges Bank valgte i sitt møte 20. september å heve styringsrenten til 0,75 prosent. Siste pengepolitiske rapport fra Norges Bank (september 2018) har forventninger om at styringsrenten vil heves gradvis til opp mot 1,5 prosentpoeng mot slutten av 2021. Rentenivået i norsk økonomi fastsettes med bakgrunn i flere momenter enn styringsrenten, og markedet og forventningene til aktørene der tilsier at rentenivået vil heve seg noe i planperioden.

Med noen små unntak har Meråker kommune kun hatt flytende rente på sine innlån. Man utsetter seg da for stor usikkerhet i forhold til renteutgiftene. For å redusere renterisikoen ble det høsten 2011 foretatt binding til fastrente på innlånene. Andelen av lån som har bundet rente har gradvis blitt redusert og utgjør pr 31.08.18 ca. 23 %.

Ønsket om forutsigbarhet og stabilitet gjorde dette helt nødvendig. Historisk lavt nivå på fastrenter gjorde at det ble foretatt binding av en relativt større andel av lånemassen. Pr 31.08.18 er vektet gjenværende bindingstid 3 mnd. og gjennomsnittlig vektet innlånsrente 1,9 %. At vi har valgt å gjøre dette betyr ikke at risikoen er fjernet, men tilsier at risikoen for store svingninger i renteutgiftene er redusert. Bindingstiden på lånene varierer mellom 2 til 10 år.

I økonomiplanen er det lagt til grunn et svakt stigende rentenivå i planperioden. Det fordrer god og proaktiv finansforvaltning slik at vi ikke eksponeres for kortsiktige svingninger i markedet, men opprettholder finanskostnadene med en stabil rentefot.

Renteinntekter

Renteinntektene er oppført i henhold til gjeldende avtaler og rentenivå på forventet likviditetsbeholdning. Avkastningen på de likvide midlene herunder fondene kan anslås til ca. 0,7 mill. kr hvert av årene i planperioden.

4.6 Disposisjonsfond

Disposisjonsfondene er de mest anvendelige fondene. De kan benyttes til det formålet som kommunen selv ønsker, både driftstiltak og investeringer. Imidlertid er det vanlig å foreta lokal øremerking. Det er gjort i Meråker hvor vi bl.a. har opprettet rentereguleringsfondet og egenkapitalfondet. Akkumulert driftsoverskudd kan benyttes på samme måten som disposisjonsfondene. Saldoen på disposisjonsfondene var pr 31.12.17 på 21,3 mill. kr. I forbindelse med behandlingen av årsregnskapet for 2017, jfr. kommunestyrets sak 17/51 den 18.06.18, ble det vedtatt å sette av 9,7 mill. kr fra det regnskapsmessige mindreforbruket til disposisjonsfondet. Fratrullet budsjettert bruk av disposisjonsfond på 3,1 mill. kr i 2018 vil saldoen på fondet bli på ca. 27,9 mill. kr eller ca. 10,5 % (regnet etter anslåtte driftsinntekter på 265 mill. kr).

Overordnede mål og rammer for ønsket økonomisk politikk

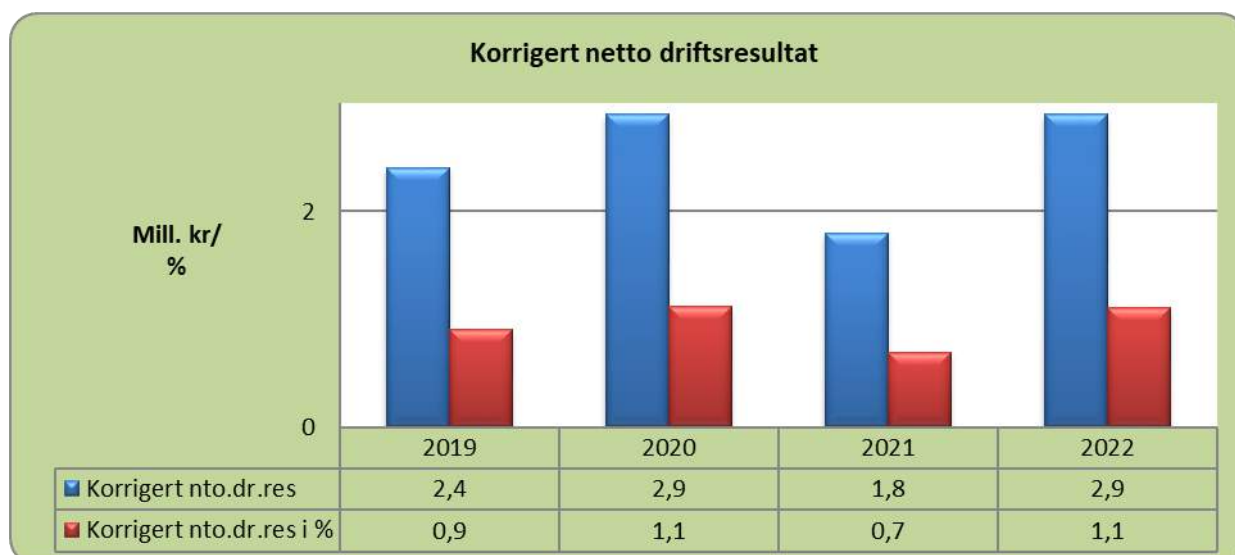
I kommunestyrets sak 52/17 den 19.06.17 ble det vedtatt følgende overordnede mål og rammer for ønsket økonomisk utvikling. Det ble bl.a. vedtatt at:

- *Det er et mål at kommunen til enhver tid har et disposisjonsfond på minst 10 % av budsjetterte brutto driftsinntekter som buffer ved et eventuelt driftsunderskudd.*

Disposisjonsfond er viktig å ha som buffer ved et eventuelt driftsunderskudd, svingninger i økonomien og som egenkapital i investeringer. Med budsjetterte brutto driftsinntekter på ca. 265 mill. kr utgjør målet for fondet ca. 26,5 mill. kr. Den nye beholdningen på ca. 27,9 mill. kr (ca. 10,5 %) kr gjør at man nå oppfyller dette målet.

4.7 Konsekvensjustert korrigert netto driftsresultat

Konsekvensjustert korrigert netto driftsresultat viser litt positivt handlingsrom hvert år i planperioden (2019 – 2022) med 2,4 mill. kr i 2019, deretter hhv. 2,9 – 1,8 og 2,9 mill. kr de påfølgende årene i planperioden. Det er da forutsatt at man opprettholder dagens driftsnivå uforandret og uten nye finanskostnader.

Netto driftsresultat er hovedindikatoren for økonomisk balanse i kommunesektoren. Netto driftsresultat viser årets driftsoverskudd etter at renter og avdrag er betalt, og er et uttrykk for hva kommuner og fylkeskommuner har til disposisjon til avsetninger og investeringer. Over tid må kommunens netto driftsresultat være positivt for å sikre en bærekraftig økonomi og en effektiv ressursbruk.

En viktig årsak til de positive marginene størrelsen på konsesjonskraftsinntektene. I 2019 kan disse inntektene anslås til ca. 12 mill. kr. Det er 6 mill. kr bedre enn i 2018. I planperioden 2019-2022 er det budsjettert

med ca. 8,5 mill. kr årlig i konsesjonskraftinntekter, noe som er høyere enn hva vi har oppnådd de senere årene. I positiv retning trekker også et fortsatt lavt rentenivå.

De senere årene har det vært gjennomført mange tiltak for å tilpasse aktiviteten til kommuneøkonomien. Tiltakene har kommet i de fleste virksomhetene. Sektor skole, oppvekst og kultur og sektor helse, pleie og omsorg har fått betydelig reduserte budsjetttrammer da førstnevnte sektor nå har 26 % færre elever enn for 10 år siden og sistnevnte sektor nå har 32 % færre eldre i aldersgruppen 80 – 89 år.

Tilpasningen som har vært gjennomført de senere årene har vært helt nødvendig. Bortfallet av eiendoms-skatt fra bolig- og fritidseiendommer på ca. 4,7mill. kr fra og med 2018 gjorde at behovet for å redusere driften ble ytterligere forsterket. Tallene som presenteres her hensyntar dette inntektsbortfallet.

Konsekvensjustert korrigert netto driftsresultat målt mot overordnede mål og rammer for ønsket økonomisk politikk

I kommunestyrets sak 52/17 den 19.06.17 ble det vedtatt følgende overordnede mål og rammer for ønsket økonomisk utvikling. Det ble bl.a. vedtatt at:

- Det er et mål at det over driftsbudsjettet årlig avsettes et beløp til disposisjonsfond/egenkapital i årets/fremtidige investeringer. Beløpet skal minimum utgjøre 1,75 % av budsjetterte brutto driftsinntekter for kommunen.

Målet innebærer at det årlig må avsettes ca. 4,6 mill. kr med budsjetterte brutto driftsinntekter på 265 mill. kr (2019).

Konsekvensjustert korrigert netto driftsresultat er positivt hvert år i planperioden med 0,9 % i 2019 med hhv. 1,1% - 0,7% og 1,1% de påfølgende årene i planperioden. Det innebærer at man ikke når målet om å frigjøre 1,75 % av budsjetterte brutto driftsinntekter for kommunen.

Over tid **må** kommunens netto driftsresultat være positivt for å sikre en bærekraftig økonomi og en effektiv ressursbruk. Ved å gjennomføre det vil man sikre at det ikke oppstår ubalanse i økonomien.

Kommuneøkonomien må bedres. Det vil gjøre kommunen mer robust i forhold til valg man har tatt med å bestå som egen kommune. Det gir større muligheter til å møte fremtidens utfordringer gjennom vekst og utvikling. Samtidig gir det muligheter til større grad av vedlikehold av bygg og anlegg samt å realisere nødvendig infrastruktur i det kommunale tjenestetilbudet.

I økonomiplanens del III ser vi på hvilke disposisjoner og driftsendringer som gjøres i planperioden.

Del III - Økonomisk handlefrihet

5.1 Innledning

Del III økonomisk handlefrihet er en videreføring av del II konsekvensjustert budsjett som fokuserte på konsekvensene av å opprettholde dagens driftsaktivitet i økonomiplanperioden.

Del III er en analyse av dagens utgiftsrammer med hensyn på hvilke bindinger som ligger i disse. Siktemålet med analysen er å få fram den faktiske/reelle økonomiske handlefriheten.

Spørsmål det er naturlig å stille seg i den forbindelse er:

- Samsvarer dagens ressursfordeling med de politiske prioriteringer og vurderinger av de ulike behov?
- Benyttes tildelte ressurser til ulike formål på en rasjonell og effektiv måte?
- Oppnår en de resultater som en forventet ved ressurstildelingen til ulike formål?
- Samsvarer dagens subsidiepolitikk (f.eks. avgifts- og egenbetalingspolitikk) med de politiske prioriteringer?

Analysen vil skje ved en drøfting av hver enkelt sektors rammer og vil så langt det er mulig inneholde opplysninger om mulige reelle innsparinger og inntektsøkninger.

Som vi så i del II konsekvensjustert budsjett vil det å videreføre dagens driftsnivå uforandret gi leve positive driftsmarginer hvert år i planperioden.

5.2 Overordnede mål og rammer for ønsket økonomisk politikk

I kommunestyrets sak 52/17 den 19.06.17 ble det vedtatt følgende overordnede mål og rammer for ønsket økonomisk utvikling:

- Kommunens langsiktige planlegging skal ha mål om en bærekraftig økonomisk utvikling som ivaretar nåtidens behov uten å stå i veien for at fremtidige generasjoner klarer å ivareta sine (generasjonsprinsippet).
- Det er et mål at det over driftsbudsjettet årlig avsettes et beløp til disposisjonsfond/egenkapital i årets/-fremtidige investeringer. Beløpet skal minimum utgjøre 1,75 % av budsjetterte brutto driftsinntekter for kommunen.
Målet innebærer at det årlig avsettes ca. 4,6 mill. kr med budsjetterte brutto driftsinntekter på 265 mill. kr (2019).
- Det er et mål at kommunen til enhver tid har et disposisjonsfond på minst 10 % av budsjetterte brutto driftsinntekter som buffer ved et eventuelt driftsunderskudd.
Målet innebærer at kommunen skal ha 26,5 mill. kr i disposisjonsfond (2019).
- Kommunen skal ha en driftsbelastende lånegjeld som ikke overstiger gjennomsnittet for norske kommuner og samtidig ivaretar generasjonsprinsippet.
- Kommunens økonomiplan for de fire neste årene skal ses i lys av det investerings- og driftsbehov kommunen vil ha i et perspektiv på inntil 8 år.

5.3 Mål- og strategidokumentet for økonomiplanperioden 2019 - 2022

Gjennom kommunestyrets sak 21/17 den 27.02.17 om prosess omkring kommunens økonomiarbeid ble det vedtatt at det i juni skal gjennomføres en mål- og prioriteringsdebatt. Der vil kommunestyret kunne debattere på overordnet nivå om prioritering av ressurstilgangen til kommunens virksomheter, investeringer og

finansiering av disse. Denne behandlingen kan benevnes mål- og prioriteringsdebatt. Til grunn for behandlingen er det utarbeidet et mål- og strategidokument for økonomiplanperioden 2019 – 2022.

Gjeldende økonomiplan (for perioden 2018 – 2021) ble vedtatt av kommunestyret i sak 118/17 den 11.12.17. Til grunn for mål- og prioriteringsdebatten ligger gjeldende økonomiplan, siste årsoppgjør, rapportering etter 1. tertial og regjeringens forslag til kommuneproposisjon og revidert nasjonalbudsjett.

Mål- og prioriteringsdebattens tidspunkt gjør at store deler av statens styringsdokumenter som påvirker kommuneøkonomien ikke er kjent når debatten finner sted da disse dokumentene først kommer utover høsten. Det gjør at bl.a. kommunens inntekter for påfølgende år ikke er fullt ut kjent da man først får kunnskap om disse når regjeringen legger fram statsbudsjettet i oktober.

Mål- og prioriteringsdebatten vil gjennom vedtak i kommunestyret kunne gi føringer for det videre arbeidet med budsjettet og økonomiplanen som f.eks. endret ressurstilgang i forhold til gjeldende økonomiplan til noen av kommunens virksomheter, spesielle investeringer som skal gjennomføres og finansiering av disse m.m.

Det opplegget som er lagt i mål- og strategidokumentet er ikke fullt ut i samsvar med de overordnede målene og rammene for ønsket økonomisk utvikling i Meråker kommune, men det ivaretar langt på vei målene.

Kommunestyret behandlet i sak 62/18 den 27.08 mål- og strategidokument for økonomiplanperioden 2019 – 2022 med slikt vedtak:

1. *Mål- og strategidokument for økonomiplanperioden 2019 – 2022, datert 15.8.2018, legges til grunn for det videre arbeidet med økonomiplanen for perioden 2019 – 2022.*
2. *Budsjettutvalget setter i gang sitt arbeid som besluttet i kommunestyret i 2017. Det legges til grunn at rådmannen i det videre arbeidet med budsjett ikke øker eller utvider eiendoms-skatten ut over dagens nivå.*
3. *I det videre arbeidet med budsjett og økonomiplan bes rådmannen prioritere følgende:*
 - *Å innarbeide en årlig sum for satsing på digital infrastruktur (bredbånd og mobil-dekning)*
 - *Å se på muligheten til å sette av midler til digitaliseringstjenester i Meråker kommune*
 - *Finne forslag til aktuelle vertskommuneansvar lokalisert i Meråker*
 - *Ferdig opparbeid næringstomt for fengsel/ andre alternativ*
 - *Utrede oppheving av boplikt på eneboliger.*

Dokumentet som ble utarbeidet til mål- og prioriteringsdebatten trekker opp de store linjene og kommunestyrets prioriteringer for de kommende 4 årene.

5.4 Sentraladministrasjonen og politiske organer

Kommunen godtgjør ordfører på heltid og samt varaordfører i 10 %.

Sentraladministrasjonen og politiske organer omfatter virksomheter tilknyttet kommunestyret, formannskapet, arbeidsmiljøutvalget, kommune- og stortingsvalg, rådmannskontoret, kommunekassen, IKT-tjenesten (Varit) og revisjonen (KomRev Trøndelag IKS), sekretariat kontrollutvalget (KomSek Trøndelag IKS). Lærlingeordningen er også lagt under sentraladministrasjonen. Bemanningen er for tiden på 8,5 årsverk til sammen på kommunekassen og rådmannskontoret.

Budsjett drift sentraladministrasjonen for planperioden

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Sentraladministrasjonen						
Sum kostnader	20 520	19 355	20 659	19 790	19 296	19 052
Sum inntekter	-3 489	-1 484	-554	-554	-554	-554
Nettoutgifter	17 031	17 872	20 106	19 236	18 742	18 498

For årene 2021 og 2022 er det lagt inn rammekutt for sektoren, dette er nærmere omtalt i dokumentets avsnitt 5.19.

Budsjett sentraladministrasjonen for planperioden

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Sentraladministrasjonen						
Lønn og sosiale kostnader	8 275	8 470	9 904	9 480	8 980	8 730
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	4 691	4 134	4 240	3 790	3 790	3 790
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	5 700	6 671	6 441	6 446	6 452	6 458
Overføringer	1 854	81	74	74	74	74
Sum kostnader	20 520	19 355	20 659	19 790	19 296	19 052
Salgsinntekter	-487	-185	-195	-195	-195	-195
Overføringer med krav om motytelse	-327	-172	-352	-352	-352	-352
Overføringer uten krav til motytelse	-1 795	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-880	-1 127	-7	-7	-7	-7
Sum inntekter	-3 489	-1 484	-554	-554	-554	-554
Nettoutgifter	17 031	17 872	20 106	19 236	18 742	18 498

Forslaget til budsjett for 2019 og økonomiplanen for perioden 2019 – 2022 innebærer endringer for sentraladministrasjonen.

Følgende driftstiltak endrer driftskostnadene i planperioden:

Driftsendringer sentraladministrasjonen	2019	2020	2021	2022
Nettverkselektronikk IT	150 000			
Oppgradering av møterom (gjelder alle sektorer)	300 000			
Rammekutt i 2021 og 2022			-500 000	-750 000
Sum driftsendringer	450 000	0	-500 000	-750 000

For årene 2021 og 2022 er det lagt inn rammekutt for sektoren, dette er nærmere omtalt i dokumentets avsnitt 5.19.

Stabs- og støttefunksjoner i sentraladministrasjonen

Stabs- og støttefunksjonene er samlet direkte under rådmannen. En slik organisering gir best utnyttelse og samordning av disse ressursene. Stabs- og støttefunksjonene omfatter 7,5 årsverk fordelt på overordnet plan/økonomi, post/arkiv, personal, HMS, SLT-koordinator (ny 2018), kommuneregnskap og skatteregnskap. Sektorene har verken tilstrekkelig kompetanse eller kapasitet til å håndtere de samlede oppgavene innenfor plan, økonomi, arkiv og personal. Å splitte opp disse ressursene vil gi vesentlig dårligere utnyttelse av ressursene.

Interkommunalt samarbeid som føres innen sentraladministrasjonen

Kommunen er med i det interkommunale samarbeidet Værnesregionen innenfor områdene sekretariat, IKT og innkjøp. Videre deltar kommunen i IKA Trøndelag IKS (interkommunalt selskap for arkiv), KomSek (interkommunalt selskap for sekretariatstjenester for kontrollutvalgene) og KomRev (interkommunalt selskap for revisjon) samt arbeidsgiverkontrollen i Trøndelag.

Disse samarbeidene sikrer kommunen tilgang til effektive tjenester med høy kompetanse.

Tjenester i Værnesregionen

Under sentraladministrasjonen sorterer følgende tjenester i Værnesregionen budsjettmessig:

Tjeneste	Andel drift			
	2019	2020	2021	2022
Sekretariat/adm. ressurs	108 000	108 000	108 000	108 000
Innkjøpssamarbeid	433 000	433 000	433 000	433 000
VarIT inkl. personvernombud	4 795 000	4 795 000	4 795 000	4 795 000
Sum	5 336 000	5 336 000	5 336 000	5 336 000

Budsjettene for 2019 for ovennevnte samarbeidsområder er satt opp i samsvar med behandlingen i Værnesregionen.

Kommunen er også med i det interkommunale samarbeidet innenfor arbeidsgiverkontroll (Arbeidsgiverkontrollen i Trøndelag). Dette samarbeidet omfatter langt flere kommuner enn Værneskommunene. Kommunens andel for 2019 anslås til kr 145.000,-.

Værnesregionen IT (VarIT) ble fra 01.05.10 etablert som et interkommunalt vertskommunesamarbeid med Stjørdal kommune som vertskommune. VarIT skal bidra til at kommunene får økt kompetanse og redusert sårbarhet. Enheten skal legge til rette for at kommunene utnytter og utvikler eksisterende og nye digitale verktøy. Dette for å oppnå effektiviseringsgevinster og bedre ressursutnyttelse. Enheten har som mål å framstå som dyktig, pålitelig og serviceinnstilt. Enheten skal levere stabil og sikker drift.

I tillegg til kostnadene med VarIT har alle samarbeidskommunene lokale kostnader for å kunne levere IT-tjenester. Disse kostnadene utgjør i 2019 om lag 0,4 mill. kr og er drift av kritisk nettverksinfrastruktur.

Innkjøpssamarbeidet i Værnesregionen driver fortløpende konkurranseutsetting av de største produktgruppene for kommunene i Værnesregionen. Videre driver enheten med rådgivning og bistand hos kommunene i forbindelse med utarbeidelse av konkurransedokumenter. Konkurransgjennomføring, kontraktsledelse og oppfølging er de aktivitetene som preger hverdagen. Rådgivning er en økende aktivitet for innkjøp, i tillegg til komplekse anskaffelsesprosesser. Det gode arbeidet som gjøres fører til innsparinger i alle enheter.

Sekretariatet i Værnesregionen skal bl.a. ivareta deltakerkommunenes og regionens interesser for å bedre tjenestetilbudet til innbyggerne, styrke og ivareta eksisterende arbeidsplasser og initierer nye prosjekter som kan gi et bredere og mer variert sysselsettingstilbud i regionen.

Personvernombud i Værnesregionen

Værnesregionen hadde, fra 2011 frem til 2015, felles personvernombud for kommunene Stjørdal, Selbu, Meråker, Frosta og Tydal. Ordningen ble etablert etter en god prosess i regionen og i kommunene. Den personalmessige situasjonen medførte at stillingen var vakant i lengre tid, og de budsjettmessige midlene ble tilslutt overført til styrking av VR Innkjøp.

Behovet for stillingen var åpenbart da, og med en ytterligere forsterkning av lovverket som regulerer dette, va det viktig at VR snarest mulig gjenopprettet funksjonen. Fra 2018 er det igjen opprettet og tilsatt personvernombud i Værnesregionen. Stillingen er av vertskommunen Stjørdal organisatorisk plassert i VarIT og inngår i kostnadene i det tjenestesamarbeidet.

Personvernombudet vil under nytt lovverk få et noe annet innhold enn tidligere, men med forsterket fokus på koblingen lovverk og IT (dataregistrering). Personvernombudet skal gi råd til den behandlingsansvarlige eller databehandleren og til de ansatte som utfører behandlingen av personopplysninger om de forpliktelsene virksomheten har etter personvernlovgivningen. Ombudet skal kontrollere overholdelsen av forordningen og andre relevante regelverk med personvernbestemmelser, samt virksomhetens egne interne retningslinjer for personvern.

Kontroll og tilsyn

Kontrollutvalgets forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet har en ramme på kr 785.000,- for 2019. Rammen er tatt inn i rådmannens forslag. Størstedelen av rammen går til dekning av kjøp av revisjonstjenester og sekretariattjenester for kontrollutvalget.

For nærmere informasjon om kontrollutvalgets budsjettforslag vises det til utvalgets behandling som følger som vedlegg til dette dokumentet.

Næringsarbeide

Kommunestyret vedtok i sak 25/18 at næringsarbeidet skulle organiseres under sektor kommunal utvikling. Som et resultat av manglende finansiering har generalforsamlingen i Meråker Utvikling AS vedtatt å legge ned selskapet. Næringsarbeidet er til og med 2018 finansiert av ved bruk av midler fra 57 GWH-kontrakten (Kopperåfondet). Dette fondet er da oppbrukt og det må finnes alternativ finansiering. Fra og med 2019 legges det til grunn at denne tjenesten finansieres av kraftfondet. Det vises til avsnittet til sektor kommunal utvikling for ytterligere kommentarer.

Sommerjobb for skoleungdom

Tilbudet sommerjobb for skoleungdom har kommunen hatt i mange år og kostet i 2018 ca. kr 150.000,-. Tilbudet foreslås videreført med omtrent samme kostnadsomfang i 2019.

Lærlingeordningen

Ordningen med lærlinger er beregnet til ca. 0,6 mill. kr i 2019. Meråker kommune har lærlinger innen barne- og ungdomsarbeid og helsefag. Ordningen er forslått videreført i samme omfang i planperioden.

Takstutvalget

I forbindelse med behandlingen av økonomiplanen for perioden 2017 – 2020 og budsjettet for 2017, ble det vedtatt å utvide eiendomsskatten til å omfatte alle eiendommer.

Utvidelsen medførte et meget omfattende arbeid i administrasjonen. Det er i ettertid lett å se at det ikke ble avsatt nok ressurser til å gjennomføre takseringsarbeidet og ikke minst håndtere klager i etterkant av utskrivningen. Det er i 2018 innleid ekstern bistand til å håndtere deler av klagebehandlingen og det forventes at alle klager på boliger og fritidseiendommer vil være sluttført i første halvår 2019. Med grunnlag i endringer i eiendomsskatteloven må det gjennomføres retaksering av verk og bruk før utskrivningen for skatteåret 2019. Det er ikke eiendomsskatt på næring, boliger og fritidseiendommer fra og med 2018 slik at behovet for ressurser på dette området er redusert.

5.5 Sektor skole, oppvekst og kultur

Tjenesteområdene omfatter virksomhetene: Tollmoen barnehage, Egga barnehage, Meråker grunnskole, voksenopplæring, grunnskole for voksne, leirskolevirksomhet, logopedtjeneste, kulturskole, bibliotek, allment kulturarbeid herunder spillemiddelbehandling for idrettsanlegg og anleggsutbygging, flyktningeadministrasjon, mekkeverksted, kinotilbud m.m.

Komite for skole, oppvekst og kultur er det politiske organet som har ansvaret for saksområdet med formannskap og kommunestyre som overordnede. I tillegg til komiteen er det eget stadnamnutvalg, idrettsråd, sang- og musikkråd, kulturskoleråd, ungdomsråd og innvandrerråd.

Stiftelsen Meråker-Musea har sitt eget uavhengige styre og Frivilligsentralen har sitt eget uavhengige styre. Hovedarbeidsområdet til sektoren er oppgaver pålagt i medhold av lover og forskrifter, kommunale budsjett og plandokumenter og delegerte arbeidsoppgaver fra rådmannen. De øvrige sektorene og sentraladministrasjonen er viktige støttespillere i det daglige arbeidet. Det er særlig viktig med tett samarbeid opp mot sektor for kommunal utvikling når det gjelder drift og vedlikehold av de forskjellige avdelingene og i det omfattende arbeidet med spillemiddelprosjekter og tilrettelegging for flerbruk i de offentlige anleggene. Samarbeidet med sektor for helse pleie og omsorg dreier seg i hovedsak om å få fram helhetlige tilbud for barn, unge og funksjonshemmede voksne og i arbeidet for de bosatte flyktningene i kommunen.

Sektoren har totalt ca. 88 årsverk i inngangen til 2019, fordelt på de ulike avdelinger. Dette er en netto økning på ca. 4 årsverk. I hovedsak på grunn av innføringen av bemanningsnormen i barnehagene med 2,6 årsverk. Det er samtidig blitt justert inn stillinger i lønnsark, som ikke har ligget der før. Dette gjelder: skolemåltid; 0,5 årsverk, Frivilligsentral; 0,5 årsverk, og prosjektkoordinator i Værnesregionen kompetansenettverk 0,5 årsverk.

Målsettinger for sektoren:

- Sørge for å utnytte de tilgjengelige ressurser innenfor sektoren på best mulig måte. Utøve tilsyn med at de vedtatte prioriteringer blir gjennomført etter statlige og kommunale føringer, og etter de vedtatte kvalitetssikringsplanene og virksomhetsplanene.
- Utvikle «framtida skole» med fokus på nytt skoleanlegg.
- Sørge for den nødvendige og pålagte kompetanseheving innenfor skole- og barnehage satsinga, som følge av vedtatte reformer og endringer i forskrifter.
- Ivareta kulturens plass og aktiviteter innenfor det kommunale tjenesteapparat.
- Iverksette prioriterte saker fra kommunestyret, komite skole, oppvekst og kultur, og sentrale myndigheter.
- Arbeide for best mulig tilrettelegging av idrettsanlegg og uteområdet.

Sektorbudsjett drift for planperioden

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Sektor skole, oppvekst og kultur						
Sum kostnader	76 230	67 008	68 738	68 738	67 038	66 238
Sum inntekter	-18 940	-9 590	-10 972	-10 972	-10 972	-10 972
Nettoutgifter	57 289	57 418	57 766	57 766	56 066	55 266

Forslaget til budsjett for 2019 og 2020 innebærer få endringer.

For årene 2021 og 2022 er det lagt inn rammekutt på hhv. 1,7 og 2,5 mill. kr. for sektoren, dette er nærmere omtalt i dokumentets avsnitt 5.19.

Sektorkontoret

Budsjett for sektoradministrasjonen for planperioden

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Felles						
Lønn og sosiale kostnader	2 947	3 032	2 859	2 859	1 159	359
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	911	347	361	361	361	361
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	797	740	764	764	764	764
Overføringer	319	112	362	362	362	362
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	1	0	0	0	0	0
Sum kostnader	4 975	4 231	4 346	4 346	2 646	1 846
Salgsinntekter	-67	0	0	0	0	0
Overføringer med krav om motytelse	-764	-519	-1 254	-1 254	-1 254	-1 254
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-164	-100	0	0	0	0
Sum inntekter	-996	-619	-1 254	-1 254	-1 254	-1 254
Nettoutgifter	3 979	3 612	3 093	3 093	1 393	593

Ansvar 2000 Komite for skole, oppvekst og kultur

Det forutsettes samme aktivitetsnivå og antall møter som i 2018. Det er avsatt møtegodtgjørelse etter satser vedtatt av Kommunestyret. Målet er å skape et godt og målrettet samarbeid mellom de folkevalgte og administrasjonen i skole, oppvekst og kulturspørsmål, inklusive arbeidet med flerspråklige barn og voksne, på bred basis.

Ansvar 2010 Sektoradministrasjonen

Budsjettert med 1,48 årsverk: 60% sektorsjef, 80% konsulent, og 8 % hovedverneombud i kommunen.

Målet er at sektoren skal være et servicekontor for brukerne av tilbudet under SSOK, avdelingene, deres ansatte, lokalpolitikere og publikum generelt, samt være ansvarlig for framtidutviklingen av tilbudene innenfor de gitte rammene for virksomheten.

Hovedoppgaven er å sikre kvalitet gjennom oppfølging av lover og forskrifter, og lokale planer.

Ansvar 2021 og 2022 pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT)

Her føres vår andel i Værnesregionen Pedagogisk-psykologisk tjeneste, avtale inngått 01.04.13. (ca. 100% stilling). Budsjettert med utgifter på kr. 739.000,-.

Tjenesten er et samarbeid mellom Tydal, Stjørdal, Meråker, Selbu og Frosta. Dette ble gjort for å styrke den faglige kompetansen, og redusere sårbarheten i tjenesten.

PPT er i ferd med å endre sin organisasjon og jobber med å endre sin praksis. Dette er i tråd med rapporten fra *Ekspertutvalget for barn og unge med særskilte behov*. Kjent under benevnelsen «Nordahlrapporten.» I hovedsak skal ansatte i PPT ut i skolen og i klasserommene og veilede på system og individnivå. *Jmf St. meld. 21, (2016/17) Lærelyst- tidlig innsats og kvalitet i skolen.*

PPT har ansvaret for alle barn og voksne som treng spesialpedagogisk hjelp i kommunen. På nåværende tidspunkt er det ingen ventetid i Værnesregionen PPT.

Ansvar 2053 Logopedtjenesten

I budsjettet er det lagt inn 75 % stilling, hvorav 25% benyttes til logopedtjeneste på Kurbadet, med årlig refusjon på kr. 220.000,- Målet er at det skal settes inn *tidlig* tiltak i barnehagene og på skolen, til alle som har behov for hjelp. Fagkompetansen til logopeden er høy, og det jobbes fleksibelt og godt, til det beste for barn og unge med språk,- lese og skriveproblemer.

Ansvar 2113 Kompetanse for mangfold (KFM)

Ansvarer ligger under sektorkontoret, Dette er et satsingsområde som omfatter mange avdelinger i sektoren, og vil fortsette ut 2019. Men det vil ikke avsettes midler på budsjettet, men avdelingene skal fortsette med arbeidet, innenfor egen bevilget ramme.

Avdelingenes målsettinger:

- Grunnskolen: Stryke kompetansen i opplæringen i grunnleggende norsk og styrke kompetansen for å kartlegge elevenes norsksferdigheter.
- Egga barnehage: Bedre språkinnlæringen for flerspråklige, og få bedre utnyttelse og bruk av språkgrupper i barnehagen.
- Tollmoen barnehage: Sikre forståelsen i foreldresamarbeidet med flerspråklige foreldre.
- Flyktningetjenesten og voksenopplæringa: Styrke innvandreres mulighet for deltakelse i yrkes og samfunnslivet, og deres økonomiske selvstendighet.
- Biblioteket: Øke kompetansen til alle som jobber med minoritetsspråklige.

Ansvar 2116 Nasjonal tilskuddsordning for barn og unge

Dette er øremerkede midler som skal gå til *aktivitetstiltak* for barn og unge for å bekjempe barnefattigdom. Midlene kommer fra BUFDIR, (Barne, Ungdom og Familie Direktoratet). Sektorsjef administrerer søknadsbehandling og det vil ikke være mulig å budsjettere med riktig tilskudd, selv om det i statsbudsjettet vil være bevilgninger innenfor dette ansvaret. Sektoren har likevel anslått at vi vil kunne motta tilskudd på inntil kr. 350 000,- Tilskuddet vil i hovedsak gå til Nord-Trøndelag Røde Kors, til drift av ungdomskafeèn, samt aktivitetstiltak for barn og unge i kommunen.

Ansvar 2117 Kompetansenettverket i Værnesregionen -DEKOM

Kunnskapsdepartementet har startet omleggingen til en ny modell for kompetanseutvikling i grunnskolen. Kompetansenettverket i Værnesregionen ble etablert fra 01.01.2018. Nettverkskoordinator i 50 % stilling ble ansatt 01.08.2018.

Det er etablert et kompetansenettverk i Værnesregionen - Ny ordning for desentralisert kompetanseutvikling (DEKOM). Det er etablert ti kompetansenettverk i fylket hvorav Værnesregionen er ett av dem. Universitetene skal være samarbeidspartnere for nettverkene, og skal bidra til at den skolebaserte kompetanseutviklingen er forskning- og kunnskapsbasert. (St. Meld. 21, 2016-2017). Kompetansenettverket skal utvikle et varig og langvarig samarbeid og partnerskap med lærerutdanningene/universitetene, definere og prioritere utviklingstiltak i tråd med statlige føringer, bidra til gode prosesser, koordinere og gi nødvendig veiledning.

Utgifter på dette ansvaret er fullfinansiert for 2019.

Ansvar 2616 Svømmeopplæring

Dette er *øremerkede* midler fra Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, som skal gå til å styrke svømmeopplæringa for barn i førskolealder, barn i grunnskolealder, samt barn med minoritetsspråklig bakgrunn. I de senere årene så har kommunen fått betydelige tilskudd på ansvaret. Det kan ikke budsjetteres med tilskudd for 2019, men får kommunen tilskudd vil vi tilby styrket opplæring i svømming.

Meråker bibliotek (ansvar 2030)**Budsjett for Meråker bibliotek for planperioden**

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Meråker bibliotek						
Lønn og sosiale kostnader	1 332	1 302	1 334	1 334	1 334	1 334
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	368	378	400	400	400	400
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	10	5	5	5	5	5
Sum kostnader	1 710	1 685	1 739	1 739	1 739	1 739
Salgsinntekter	-3	0	0	0	0	0
Overføringer med krav om motytelse	-347	-347	-352	-352	-352	-352
Sum inntekter	-349	-347	-352	-352	-352	-352
Nettoutgifter	1 361	1 338	1 387	1 387	1 387	1 387

Forslaget til budsjett for 2019 og økonomiplanen for perioden 2019 – 2022 innebærer ingen større endringer for biblioteket.

Det er budsjettert med 230% stilling på dette ansvaret. Samarbeidsavtalen mellom Meråker kommune og Meråker videregående skole om åpningstider og bemanning ble underskrevet 24.06.18. Dagens refusjon fra Meråker videregående skole er på kr. 351.500,-. Budsjettramra fra 2018 er beholdt, til tross for at oppgavene på biblioteket er økende.

Flyktningetjenesten (ansvarene 2011 og 2012)**Budsjett for flyktningetjenesten for planperioden**

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Flyktningetjenesten						
Lønn og sosiale kostnader	5 704	5 863	4 003	4 003	4 003	4 003
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	371	341	203	203	203	203
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	50	50	50	50	50	50
Overføringer	1 120	630	350	350	350	350
Sum kostnader	7 245	6 884	4 606	4 606	4 606	4 606
Salgsinntekter	-205	-175	-75	-75	-75	-75
Overføringer med krav om motytelse	-88	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-292	-175	-75	-75	-75	-75
Nettoutgifter	6 952	6 709	4 531	4 531	4 531	4 531

I skrivende stund har kommunen ikke mottatt anmodning fra IMDI, og det er uklart om vi skal bosette i 2019. Vi har lagt opp til at vi skal bosette 5 flyktninger for 2019, samt familiegjenforening i tillegg. Budsjettet vil bli justert når vi får endelige måltall. Utgifter på dette ansvaret dekkes opp av integreringstilskuddet.

Ansvar 2011 Flyktningeadministrasjonen

Det er budsjettert med 1,15% årsverk på dette ansvaret. For året 2018, så er det et 2,3 årsverk. Dette vil medføre at sektoren må nedbemanne ansvaret, og dette skal iverksettes fra 01.04.2019.

Ansvar 2012 tiltak flyktninger

Alle utbetalinger av introduksjonsstønader "lønn" til deltakere i introduksjonsprogrammet utbetales her. Samt utgifter til bosetting og etablering, i forhold til Kommunestyrevedtak, og tolketjenester. Forbruket av midler til flyktningetiltak dekkes over integreringstilskuddet. Målet med introduksjonsordningen er å styrke

nyankomne innvandreres mulighet for deltakelse i yrkes og samfunnslivet, og deres økonomiske selvstendighet.

På ansvaret er det lagt inn kr. 50.000,- som er et treårig prosjekt med Nord-Trøndelag Idrettskrets, som heter «Sprek bosettingskommune.»

Dagens situasjon: Det er 66 bosatte flyktninger i Meråker nå pr. 01.11.2018. (Innenfor 5-års perioden).

Integreringstilskudd for 2019:

Dette gjelder i hovedsak for flyktninger og deres familiegjenforente som ble bosatt i perioden 2015-2019. Det er forskjellige satser som gjelder, avhengig av hvilket år personen ble bosatt for første gang, og hvilken kategori de tilhører.

Tilskuddsår	Bosettingsår	Kategori	Sats
Integreringstilskudd år 1	2019	Enslige voksne	237 000,-
		Voksne	190 500,-
		Enslige mindreårige	187 000,-
		Barn	190 500,-
Integreringstilskudd år 2	2018	Alle flyktninger	242 000,-
Integreringstilskudd år 3	2017	Alle flyktninger	172 000,-
Integreringstilskudd år 4	2016	Alle flyktninger	85 500,-
Integreringstilskudd år 5	2015	Alle flyktninger	71 600,-
Barnehagetilskudd	2019	Barn 0-5 år	26 000,-
Eldretilskudd	2019	Voksne over 60 år	171 800,-

Det er viktig å bemerke at vi har et ansvar for å følge opp flyktningene som bor i kommunen i hele planperioden for 2019-2022.

Meråker skole (ansvarene 2015, 2100, 2102, 2104 og 2111)

Budsjett for Meråker skole for planperioden

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Meråker skole						
Lønn og sosiale kostnader	36 177	29 791	31 507	31 507	31 507	31 507
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	4 045	3 845	3 668	3 668	3 668	3 668
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	625	580	610	610	610	610
Overføringer	0	30	30	30	30	30
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	18	0	0	0	0	0
Sum kostnader	40 864	34 246	35 815	35 815	35 815	35 815
Salgsinntekter	-600	-695	-921	-921	-921	-921
Overføringer med krav om motytelse	-11 174	-3 607	-3 681	-3 681	-3 681	-3 681
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-373	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-12 147	-4 302	-4 602	-4 602	-4 602	-4 602
Nettoutgifter	28 717	29 944	31 213	31 213	31 213	31 213

Forslaget til budsjett for 2019 og økonomiplanen for perioden 2019-2022 innebærer en *merkbar* reduisering i ressurstilgangen for grunnskolen sammenlignet med tidligere år.

For alle ansvarene er det budsjettert med 39,05 årsverk fordelt på pedagogisk personale, samt merkantilt personale og fagarbeidere/assistenter. Det er en reduksjon på totalt 4 årsverk i forhold til 2018.

En betydelig nedgang i elevtall i de senere årene gjør at rammetilskuddet fra staten blir redusert. Status pr. 01.10.18 er 262 elever. Det er dette som er grunnlaget for rammetilskuddet. Nedgangen i antall elever er på nesten 4 % fra 2014. Antallet elever har på 10 år gått ned med 78 elever. Det er en reduksjon på hele 23 %.

Ansvar 2015 «Alternativ opplæringsarena»

Her føres lønn på til sammen 1,15 årsverk. Tilbudet skal benyttes av elever som trenger et alternativ læringsrom, og økt tilpasset undervisning, og en praktisk tilrettelagt undervisning, i tråd med skolens satsingsområder. Vi ser at mulighetene for «alternativ opplæringsarena» er blitt betraktelig redusert, dette pga. ordinær undervisning skal først håndteres. Kommunen har rustet opp Mekkeverkstedet, og ser at dette er en fin arena for «alternativ opplæringsarena».

Det er også ønskelig at skolen benytter seg mer av leirskolen på Fersdalen.

Ansvar 2100 – Meråker grunnskole

På dette ansvaret budsjetteres det med ca. 34,7 årsverk. (Pedagogisk personale, merkantilt, og assistenter/fagarbeidere.).

Meråker grunnskole har en meget kostbar skoledrift. Elevtallet er nå på 262, og har nå stabilisert seg, men det er relativt få elever pr. trinn, dette er meget ressurskrevende. Opplæringsloven skal følges, og alle elever har krav på tilpasset undervisning, samt timer knyttet opp mot enkeltvedtak til spesialundervisning og grunnleggende norsk for flerspråklige elever. (Herunder samisk).

Ressursbruk til kontaktlærere: i budsjett så legges det opp til å bruke 20 kontaktlærere, en kostnad på kr. 470.000,- Det vil ikke være mulig å bruke flere enn 2 kontaktlærere pr. trinn.

I budsjett så ligger det inn en delvis finansiering av de som tar videreutdanning, som avsluttes skoleåret 2018/19. Det er lagt inn midler til delvis finansiering av videreutdanning for skoleåret 2019/20 for en pedagog.

Det er avsatt kr. 140.000,- til kompetanseheving for alle ansatte.

Skoleeier har fokus på at digitalisering skal bli gjennomgripende i alle fag i skolen og det er avsatt kr. 725.000,- til finansiering av datautstyr for ansatte og elever.

Skoleskyss er lagt inn med midtskyss, som er beregnet totalt med en årlig kostnad på kr. 900 000,- Øvrige ekskursjoner/leid skyss budsjetteres med kr. 150.000,-.

Leirskolen til Hitra er lagt inn i budsjett for 2019. Dette finansieres av statlig tilskudd (1/3), inntekter ved 17.mai arrangement (1/3), og kommunal andel (1/3).

Svømmehallen vil være åpen fra høstferien, til vinterferien.

Det vi har oversikt over av inntekter for gjesteelever i vår kommune, samt utgifter til fosterhjemsplasserte barn i andre kommuner er lagt inn i budsjett. Her er det viktig at det vises forståelse for at på dette ansvaret kan det påløpe store uforutsette utgifter ved ytterligere fosterhjemsplasseringer fra vår kommune.

Elevene på u.trinnet ved Meråker skole vil kun få mulighet til å velge 2 valgfag (lovpålagt), og 2 valg innenfor fordypningsfagene.

Skoleeier er pålagt å legge fram en årlig tilstandsrapport for skoler basert på bl.a nasjonale prøver, eksamensresultater og elevundersøkelsen.

Ansvar 2102 - Undervisning grunnleggende norsk

Under dette ansvaret er det lagt inn 2 årsverk. Undervisningstiltakene drives med bakgrunn i de nye bestemmelsene om morsmålsundervisning, tilleggsopplæring i norsk og to-språklig fagopplæring. Under dette ansvaret så føres det undervisning av bosatte flyktninger. Elevene har krav på særskilt norskopplæring (enkeltvedtak), og hvis det i tillegg blir behov for ytterligere enkeltvedtak, (spesialundervisning), så må det tas fra den avsatte budsjetttramma.

Ansvar 2104 SFO

Her budsjetteres det med 2,89 årsverk.

SFO har et åpningstilbud fra kl.06.45 til kl.16.30 hver dag. Avdelingen ledes av SFO-leder i 100% stilling.

SFO følger skoleruta. Dvs, stengt i alle ferier. Unntatt oppstart 01.08, hvert år. Satsene for foreldrebetaling ble redusert i 2015 med 10%. Det hadde da ingen effekt på om flere barn benyttet SFO-tilbudet. Men nå kan vi se at tilbudet er etterspurt, og i skrivende stund så er det 51 barn som benytter seg av SFO-tilbudet, (det har aldri vært så mange).

Det budsjetteres med inntekter på 45 SFO-plasser med inntil 10 timer pr. uke og 5 med inntil 15 timer. Erfaringsvis så er det disse tilbudene som benyttes mest. I tillegg kommer økt foreldrebetaling på ca. 3% for å dekke kostnadsutviklingen.

Det budsjetteres med økt foreldrebetaling på ca. 3% på dette ansvaret.

Nye satser fra 01.01.19:

Inntil 5 timer pr. uke:	kr	885,-pr. måned.
Inntil 10 timer pr. uke:	kr	1.755,-pr. måned.
Inntil 15 timer pr. uke:	kr	2.190,-pr. måned.
Over 15 timer pr. uke:	kr	3.000,-pr. måned.

Det kreves foreldrebetaling for 10. mnd. januar og juli er betalingsfrie måneder.

Målet er å skape et trygt og godt SFO-tilbud som en integrert del av skolens øvrige virksomhet, og en må tilpasse aktiviteten og tilbudet etter de økonomiske rammene som er tilgjengelig.

Alternativet til barn som trenger et tilbud på sommeren er «63 grader nord» og «superuka» i de 2 første ukene i skolens sommerferie.

Ansvar 2111- skolemåltid.

Alle grunnskoleelevene har siden 2017 fått et tilbud om sunn skolefrokost, samt tilbud om å smøre seg matpakke til lunsj. Frokost blir servert i kantina på ungdomstrinnet, i murbygget på mellomtrinnet og i klasserommene på barnetrinnet. De aller minste har fått tilbud om frukt midt på dagen. Enkelte dager har det vært tilbud om varmmat.

Det har vært et meget populært lavterskeltiltak. Tilbakemeldingene fra elever, foreldre og lærere er meget positiv. Elevene sier at dette er en god start på dagen og elevene gleder seg til å starte dagen med en sunn, trivelig og sosial frokost. Dette i samarbeid med Frivilligsentralen og Meråker pensjonistlag.

Det er i skrivende stund søkt om midler fra Fylkesmannen i Trøndelag, til å drifte dette tilbudet.

I budsjettforslaget så legges det inn at kr. 310 000,- vil bli innvilget, slik at ordningen med gratis skolefrokost vil fortsette. Hvis ikke kommunen får innvilget støtte, så har sektoren *ingen* finansiering av tilbudet fra 01.01.2019.

Ansvar 2051 og 2052-Meråker voksenopplæring

Her er det budsjettert med 4,5 årsverk.

Meråker Voksenopplæring har fra 01.01.18 stort sett hatt undervisning av personer med opphold/bosetting i Meråker.

Voksenopplæringa skal tilby følgende:

1. Undervisning for bosatte flyktninger som går i introduksjonsprogram på fulltid (37,5 t/u) og helårlig(47 uker). I skrivende stund 33 elever.
2. Familiegjenforente med herboende borgere, har rett til undervisning på inntil 3000 timer.
3. Grunnskole for voksne; de fleste elevene får i dag dette som en del av introduksjonsprogrammet etter §4A-1. Det er totalt 9 elever som skal ha grunnskoleeksamen våren 2019. Disse elevene har undervisning i norsk, engelsk, samfunnsfag, naturfag og matematikk.
4. Spesialundervisning for voksne, som har et enkeltvedtak om opplæring etter §4A-2. Dette gjelder elever med ervervet hjerneskade, språk-talevansker, syn-hørselshemming, lese og skrivevansker, matematikkvansker, mangelfull grunnskoleopplæring m.m.

Årsverk på ansvarene er lagt som et minimum, vi ser at antall undervisningstimer må reduseres, samt at fagtilbudet vil bli dårligere. Dette gir mindre muligheter for tilpasninger/differensiering.

Introduksjonsdeltagere skal ha 37,5 timer i uka, dette tallet kan ikke reduseres. Vi vil måtte operere med flere timer i en samlet introduksjonsgruppe der tilpasning for den enkelte vanskeligjøres for å kunne gi det timetallet vi er lovpålagt å gjøre.

Kommunen har også plikt til å gi et grunnskoletilbud til de som søker og har rett til dette. En konsekvens av kommunens omstillingsprosjekt, vil være at antall timer i de enkelte fag reduseres. Vi har i dag en klasse i grunnskolen – ei gruppe som skal ta eksamen våren 2019.

Tilbudet delfinansieres med øremerkede statstilskudd, som for 2019 er anslått til ca. kr. 1.970.000,-

Kort forklaring på øremerket statstilskudd, som overføres via IMDI:

- Grunntilskudd kr. 575.000,-.
- Per capita tilskudd: dette vil variere avhengig av hvor eleven kommer fra og i hvilket år de ble bosatt i Norge. Mer penger for 2. år, enn 1. og 3. år. Det vil si at en analfabet og en elev med universitetsutdanning tilfører skolen samme sum, selv om den ene sannsynligvis vil ha et lengre skoleløp.

De som blir bosatt kommer gjerne fra andre mottak og vil da starte rett på år 2. Kommunen mister da statstilskudd for år 1. Tilskuddssatsene er høyere for år 2 (kr. 64..500,-) enn for år 1 (kr. 32.300,-) og år 3 (kr 45.000,-).

Utfordringer for voksenopplæringa:

Mange analfabeter og lesesvake fører til et lenger løp for å kunne fungere i samfunnet.

Storparten har ikke attester fra fullført utdanning, og har behov for å fornye grunnskolen.

Meråker kommune oppfyller pr. i dag kravet om å kvalifisere deltakerne til videre utdanning eller arbeidsliv etter to år, men noen må bruke et ekstra år. Tidlig innsats er veldig viktig også på dette området. Vi ser et voksende behov for veiledning og rådgiving rettet mot elevene på tidspunkt utenom undervisningen, noe som krever personalressurser i en- til- en situasjoner. Viktigheten av rådgiving kan ikke presiseres nok. Den kan øke mulighetene til å komme ut i arbeidslivet og ordinær utdanning mye. Programrådgiver på sektor-kontoret tar en viktig del av dette arbeidet.

Meråker kulturskole

Budsjett for Meråker kulturskole for planperioden

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Kulturskolen						
Lønn og sosiale kostnader	1 519	1 574	1 602	1 602	1 602	1 602
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	149	140	130	130	130	130
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	146	99	99	99	99	99
Sum kostnader	1 814	1 813	1 830	1 830	1 830	1 830
Salgsinntekter	-390	-381	-402	-402	-402	-402
Overføringer med krav om motytelse	-109	-100	-110	-110	-110	-110
Sum inntekter	-499	-481	-512	-512	-512	-512
Nettoutgifter	1 315	1 332	1 318	1 318	1 318	1 318

Forslaget til budsjett for 2019 og økonomiplan for perioden 2019-2022 innebærer ingen større endringer for kulturskolen.

Kulturskolen har 2,48 årsverk. I tillegg kjøpes det tjenester for kr 100.000,-. Det er lagt til grunn en økning i kulturskoleavgifta med 3 % for 2019. Instrumentleie står uendret. Økningen vil gi en merinntekt på ca. kr. 15 000,-.

Nye betalingssetser fra 01.01.2019

Tilbud	Semesterbeløp
Instrumentalopplæring, drama, tegning	Kr. 1.950,-
Barnekor, leik, dans og rytme	Kr. 715,-
Leie av instrument	Kr. 150,- (ingen økning)

- Det gis 50 % søskenmoderasjon.
- Elever som har korpsinstrument som andrevalg, gis 10 % rabatt på korpsinstrument.
- Meråker kommune betaler 40 % av lønn til korpsdirigenten. (Tilsvarende 10% stilling).

Målet er å gi alle som ønsker det ei tilpassa opplæring i kulturskolen, og gi de kulturelle opplevelser gjennom et organisert fellesskap.

Barnehager (ansvarene 2500, 2530 og 2540)**Ansvar 2500 Barnehageadministrasjon**

På dette ansvaret føres 5 % av lønn til konsulent, og 20% av lønn til sektorsjef. Ansvaret skal dekke en del fellesutgifter for barnehagedriften.

I forbindelse med behandlingen av budsjettet for 2014 og økonomiplanen for 2014 – 2017 ble det bl.a. vedtatt felles sommerstenging av barnehagene i 3 uker. Dette fortsetter.

Konsekvensen her er at noen foreldre ikke opplever dette som brukervennlig, og at barnehagen «styrer» når både ansatte og foreldre/barn skal ta ut ferie. Et argumentet for denne løsningen er at dette rammer få barn/familier. En får samlet ferie både til barna og til personalet, kontra at det vil være redusert bemanning ved ferieavvikling, resten av året. Dette er en reell innsparing, og at utgifter til ferievikarer vil bli noe redusert. Det barnehagene ser er at mange barn bare tar ut 3 uker ferie, mens personalet tar ut 4 uker.

Satsene for foreldrebetaling foreslås slik regjeringa har foreslått i statsbudsjettet for 2019, en prisregulering som skal foretas i to trinn. Makspris i for fulltids plass i barnehagen blir fra. 01.01.2019 kr. 2990,- Makspris for fulltids plass i barnehagen blir fra 01.08.2019 kr. 3040,-

Nye betalingssetter fra 01.01.2019: (Det legges opp til en trinnvis økning på ca. 2,6 %)

Tilbud	Månedsbetaling opphold	Månedsbetaling kost
2- dagersplass pr. uke	Kr. 1670,-	Kr. 150,-
3-dagersplass pr. uke	Kr. 2340,-	Kr. 200,-
4-dagersplass pr. uke	Kr. 2700,-	Kr. 250,-
5-dagersplass pr.uke	Kr. 2990,-	Kr. 300,-

Nye betalingssetter fra 01.08.2019: (Ytterligere økning på ca.1,6 %)

Tilbud	Månedsbetaling opphold	Månedsbetaling kost
2- dagersplass pr. uke	Kr. 1690,-	Kr. 150,-
3-dagersplass pr. uke	Kr. 2380,-	Kr. 200,-
4-dagersplass pr. uke	Kr. 2745,-	Kr. 250,-
5-dagersplass pr.uke	Kr. 3040,-	Kr. 300,-

Det gis 30 % søskenmoderasjon for barn nr. 2 og 50 % søskenmoderasjon for barn nr. 3. Det betales for 11 måneder. Juli måned er betalingsfri måned.

Foreldrebetaling og gratis kjernetid

Regjeringen foreslår å utvide ordningen med gratis kjernetid i barnehage til å inkludere toåringer fra familier med lav inntekt. Fra før har regjeringen innført en nasjonal ordning som gir 3-, 4- og 5-åringer fra lavinntektsfamilier gratis kjernetid. I dag gir ordningen barn som bor i husholdninger med samlet årsinntekt under 533.500,- kroner rett til å få 20 timer gratis oppholdstid i barnehage per uke.

Regjeringen viderefører det nasjonale kravet til redusert foreldrebetaling, det vil si at en husholdning ikke skal betale mer enn seks prosent av inntekten sin for en barnehageplass. Det budsjetteres med et inntektstap på anslagsvis kr. 200.000,- (Avhengig av hvor mange som får innvilget søknad).

Kostpengesatsene foreslås ikke endret for 2019.

For 2019 er det budsjettert med ca. 48 barn på Tollmoen og ca. 70 barn på Egga. Ut i fra beregninger, så ser det ut for at antallet barn i barnehagealder vil holdes stabilt i 2019.

Det er innført pedagognorm og bemanningsnorm i barnehagene, jmf. KS 63/18, vedtatt 27.08.2018, som innebærer bemanningsøkning for begge barnehagene.

Ansvar 2530 Egga barnehage

Budsjett for Egga barnehage for planperioden

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Egga barnehage						
Lønn og sosiale kostnader	11 022	9 676	10 190	10 190	10 190	10 190
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	391	372	354	354	354	354
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	2	0	5	5	5	5
Sum kostnader	11 415	10 048	10 549	10 549	10 549	10 549
Salgsinntekter	-1 981	-2 031	-2 314	-2 314	-2 314	-2 314
Overføringer med krav om motytelse	-568	-40	-40	-40	-40	-40
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-200	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-2 749	-2 071	-2 354	-2 354	-2 354	-2 354
Nettoutgifter	8 666	7 977	8 195	8 195	8 195	8 195

Forslaget til budsjett 2019 og økonomiplanen for perioden 2019-2021, innebærer noe økte ressurser for barnehagen.

På dette ansvaret så er det budsjettert med 17,72 % årsverk. Barnehagen har plass til 100 barn fra de minste til de største. Fra 01.01.19 er det beregnet 68 barn.

Ansvar 2540 Tollmoen barnehage

Budsjett for Tollmoen barnehage for planperioden

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Tollmoen barnehage						
Lønn og sosiale kostnader	6 246	6 092	7 732	7 732	7 732	7 732
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	337	324	340	340	340	340
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	12	7	12	12	12	12
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	1	0	0	0	0	0
Sum kostnader	6 596	6 423	8 085	8 085	8 085	8 085
Salgsinntekter	-1 370	-1 353	-1 532	-1 532	-1 532	-1 532
Overføringer med krav om motytelse	-183	-80	-80	-80	-80	-80
Sum inntekter	-1 553	-1 433	-1 612	-1 612	-1 612	-1 612
Nettoutgifter	5 044	4 990	6 473	6 473	6 473	6 473

Forslaget til budsjett for 2019 og økonomiplanen for perioden 2019 – 2022 innebærer noe økte ressurser for barnehagen.

På dette ansvaret så er det budsjettert med 13 årsverk. Fra 01.01.19 er det beregnet 48 barn i barnehagen.

Kultur

Budsjett for kultur for planperioden (ansvarene 2600, 2603, 2605, 2607, 2610, 2612, 2630, 2631, 2632 og 2695)

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Kulturavdeling						
Lønn og sosiale kostnader	452	649	708	708	708	708
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	172	305	305	305	305	305
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	60	71	64	64	64	64
Overføringer	927	653	692	692	692	692
Sum kostnader	1 610	1 678	1 769	1 769	1 769	1 769
Salgsinntekter	-4	-80	-120	-120	-120	-120
Overføringer med krav om motytelse	-142	-83	-92	-92	-92	-92
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-208	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-354	-163	-212	-212	-212	-212
Nettoutgifter	1 256	1 515	1 557	1 557	1 557	1 557

Forslaget til budsjett for 2019 og økonomiplanen for 2019-2022 innebærer kun noen få justeringer.

Ansvar 2600 Kulturadministrasjonen

Her føres lønn på til sammen 90% kulturkonsulent.

Sektoren har sekretariatsansvaret for råd og utvalg:

- Meråker ungdomsråd.
- Meråker idrettsråd
- Meråker sang- og musikkraad
- Stadnamnutvalget
- 17.maikomiteen
- Prosjektledelse av Vern Gilså, Lillefjell og gamle Stordalsvei
- Videre deltar man sporadisk i styret for Stiftelsen Meråker-Musea, Samspell -91 m.fl.
- Sekretariatansvaret for Meråker idrettsråd og Meråker sang- og musikkraad

Arbeidet styres etter vedtatt kulturplan for 2018-2021. PS 107/17 som ble vedtatt 21.11.2017.

En av de største oppgavene kulturkontoret har ansvaret for er behandlingen av spillemiddelsøknadene for Meråker. Den ene kulturkonsulenten jobber nesten hele sin stilling på 40% med spillemidlene. Det vises for øvrig til egen sak om prioriteringer av spillemiddelsøknader for 2019.

I.L. Varden Meråker fotball har i søknad av 25.10.2018 søkt om dekning av 30% halleie. Dette er allerede lagt inn som reduksjon i våre betalingssetser og innvilges etter søknad, se kapittel 6.10 Utleiesatser for skole og idrettsanlegg.

Ansvar 2603 Øvrig kulturtiltak.

Post 1470 Overføring til andre private: Totalt kr. 200.000,-

Kulturmidler 2019 KSOK – driftstilskudd kr. 195.000,-
Kulturprisen kr. 5.000,-

Kulturmidlene vil bli utdelt ved at det søkes hvert år 15.mars. Søknader mottatt etter frist vil ikke bli behandlet. Søkere som mottar støtte fra kommunen under andre ansvar, vil ikke bli prioritert.

Ansvar 2605 Folkehelse og kultur

Her er det tilskudd fra TFK med kr. 54.000,-

Følgende tiltak videreføres som tidligere:

Til Topps i Meråker	kr. 8.000,-
Ut i Meråker	kr. 8.000,-
Samefolkets nasjonaldag	kr. 5.000,-
Sum:	kr. 21.000,-

Søknadsfrist for øvrige folkehelse tiltak settes til 1.mars 2019.

Det ble satt av kr. 50.000,- til tilrettelegging av turstier i kommunen for 2018. Tilsvarende beløp settes av for året 2019. Dette for å øke tilgjengeligheten for innbygger og turister som ferdes i naturen.

Ansvar 2607 Kulturtiltak eldre

Budsjetteres med refusjoner fra Fylkeskommunen på kr. 34.000,- Går til kulturelle tiltak for eldre.

Ansvar 2610 Stiftelsen Meråker-Musea:

Driftstilskuddet til Stiftelsen Meråker-Musea var i årene 2014 og 2015 på kr. 350.000,-.

I budsjett 2017 var det lagt inn et driftstilskudd på kr. 400.000,-. I tillegg fikk stiftelsen et tilskudd på kr. 160.000,- for å skifte ut brannvarslingsanlegget. For budsjett 2019 er driftstilskuddet lagt på kr. 400.000,-.

Ansvar 2612 Frivilligsentral

Meråker kommune søkte om oppstartstilskudd for å etablere frivilligsentral.

Søknaden fra Kulturdepartementet for 2014 ble innvilget. For 2019 så mottar kommunen rammetilskudd med kr. 265 000,- Budsjetterte kostnader på ansvaret er kr. 428 000,- Kommunens reelle utgift på ansvaret er kr. 163 000,-

Kommunen har mottatt søknad av 20.08.18, om økning av stillingsressurs til 100%. Det er ikke funnet budsjettmessig inndekning til at stilling kan økes for 2019.

Frivilligsentralen har et høyt aktivitetsnivå med mange gode tiltak, som er positivt for kommunens innbyggere.

Ansvar 2630 Ungdommens Kulturmønstring:

Bevilgningen fra 2018 beholdes. De budsjetterte kostnader dekker kun den lokale mønstringen. Deltakelse i Fylkesmønstring må betales av deltakerne, ved hjelp av eksterne midler eller at man velger at Meråker ikke deltar.

Ansvar 2631 Mekkeverkstedet

Dette drives i kommunens lokaler på Nustadfoss. Dette tilbudet ble foreslått nedlagt i 2016.

Politikerne valgte ikke å følge administrasjonen, men vedtok at drift skulle fortsette innenfor «sektorens rammer». Sektorsjefen søkte om midler gjennom BUFDIR, og kr. 100.000,- ble bevilget til å ruste opp Mekkeverkstedet, og dermed øke aktiviteten der.

Det er planlagt mer aktivitet opp mot ungdommer i bygda, og det budsjetteres med kr. 50.000,- for 2019.

Ansvar 2632 Ungdomstiltak-aktiv sommer

Sommeren 2012 ble «aktiv sommer» satt i gang for elever på mellomtrinnet.

Dette var ei ukes tilbud til de unge. Dette ble meget godt mottatt, og ble videreført med 2 uker kaldt «63 grader-nord» sommeren 2013 og 2014.

I 2015 ble et nytt tilbud: «superuka» opprettet til elever fra. 1.-4. trinn, istedenfor SFO- tilbud, i de 2 første ukene. Dette er et meget populært tilbud, og mange benytter seg av dette.

Ansvar 2695 17.mai

Det foreslås at denne dagen gjennomføres etter de retningslinjer og kommunale tilskudd som tidligere år.

Oppsummering

Dette viser et stramt driftsbudsjett for alle avdelinger i sektoren. Meråker kommune vil likevel ha et godt tilbud innenfor barnehage, skole, voksenopplæring, og bosetting av flyktninger, og et velutviklet kultur- og idrettstilbud, bibliotek og kulturskole.

5.6 Sektor helse, pleie og omsorg

Sektor helse, pleie og omsorg omfatter bostøtteordninger, startlånsordningen, ulike tjenester for funksjonshemmede, legekantor og helsestasjon, psykisk helsevern, fysioterapitjeneste, institusjonsbasert omsorg som sykehjem, og hjemmebaserte tjenester som omsorgsboliger, kjøkken, dagsenter, hjemmehjelp og hjemmesykepleie. I tillegg kommer interkommunale tjenester innenfor helse, barnevern og NAV hvor Stjørdal kommune er vertskommune.

Sektoren ledes av sektorsjefen og hver avdeling ledes av en enhetsleder som er underlagt sektorsjefen. Komité for helse, pleie og omsorg (KHPO) er overordnet organ for sektoren med formannskap og kommunestyret som overordnede.

Sektorbudsjett drift for planperioden

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Sektor helse, pleie og omsorg						
Sum kostnader	93 988	88 336	88 529	88 199	86 099	85 049
Sum inntekter	-19 710	-17 540	-17 475	-17 475	-17 475	-17 475
Nettoutgifter	74 279	70 796	71 054	70 724	68 624	67 574

Forslaget til budsjett for 2019 og 2020 innebærer få endringer. For årene 2021 og 2022 er det lagt inn rammekutt for sektoren, dette blir omtalt i plandokumentets avsnitt 5.19.

Det er for år 2019 budsjettert med en bemanning på 90,31 årsverk. Dette er ca. 4,2 årsverk lavere enn i 2018. Dette skyldes avvikling av 4 døgnplasser ved sykehjemmet, og en mindre reduksjon ved hjemmetjenesten og i omsorg for funksjonshemmet. Budsjettet for år 2019 er ellers basert på samme aktivitetsnivå som for år 2018.

Følgende driftstiltak endrer driftskostnadene i planperioden:

Driftsendringer sektor helse, pleie og omsorg		2019	2020	2021	2022
3610	Sykehjemmet, diverse utstyr	205 000			
3800	Psykiatri, beholde 0,5 årsverk	317 722	317 722	317 722	317 722
	Rammekutt 2021 og 2022			-2 100 000	-3 150 000
Sum driftsendringer		522 722	317 722	-1 782 278	-2 832 278

For nærmere informasjon om de enkelte tiltakene se kommentarer under enhetene.

Sektorkontoret

Budsjett for sektorkontoret (fellestjenester) for planperioden

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Felles						
Lønn og sosiale kostnader	7 775	6 875	7 234	7 234	5 134	4 084
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	982	1 248	983	983	983	983
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	11 860	13 549	12 889	12 764	12 764	12 764
Overføringer	329	407	407	407	407	407
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	350	0	0	0	0	0
Sum kostnader	21 295	22 079	21 513	21 388	19 288	18 238
Salgsinntekter	-853	-1 001	-743	-743	-743	-743
Overføringer med krav om motytelse	-1 943	-845	-1 242	-1 242	-1 242	-1 242
Overføringer uten krav til motytelse	-350	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-3	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-3 149	-1 847	-1 985	-1 985	-1 985	-1 985
Nettoutgifter	18 147	20 232	19 528	19 403	17 303	16 253

Forslaget til budsjett for 2019 viser en reduksjon i nettoutgiftene med kr 704.000,-. Dette skyldes i hovedsak at ansvar 3100 er slått sammen med ansvar 3609 og at alle kostnader er budsjettetert på dette ansvaret. I tillegg til dette er driftstilskuddet til privatpraktiserende fysioterapeut fjernet.

For årene 2021 og 2022 er det lagt inn rammekutt for sektoren, dette er nærmere omtalt i dokumentets avsnitt 5.19.

Følgende ansvar inngår i fellestjenestene. 3000 komite for HPO, 3003 Værnesregionen, 3010 sektoradministrasjonen, 3015 Kompetansehevende tiltak, 3016 Refusjon lovpålagte tjenester, 3110 helsesøstertjeneste, 3300 fysioterapitjeneste, 3702 Brukerrådet og 3800 psykiaritjenesten.

For nærmere kommentar om tjenestene se kommentarer under de enkelte ansvarene.

3000 Komite for HPO

Her budsjetteres alle kostnader knyttet til drift av komite for helse, pleie og omsorg. Det er i budsjettet for år 2019 lagt til grunn en aktivitet på linje med 2018 og det er således ingen endringer i budsjettet. Budsjettet er ført opp med en nettokostnad på kr 53 452,-.

3003 Værnesregionen – HPO

De kostnadene som er budsjettetert på dette ansvaret for år 2019 er Meråker kommunes andel av kostnadene til interkommunalt samarbeid om Værnesregionen DMS, plasser for øyeblikkelig hjelp døgnopphold i DMS, interkommunal samfunnsmedisinsk enhet, stillingen som samhandlingsleder, legevakt, og interkommunalt forvaltningskontor. Alle kostnader til interkommunal barneverntjeneste og det interkommunale NAV tjenestområdet er også ført på dette ansvaret.

Tabellen viser kommunens andel i de interkommunale tjenestene i sektoren.

Interkommunal tjeneste	2019	2020	2021	2022
Samfunnsmedisinsk enhet inkl. Samhandling	605 000	605 000	605 000	605 000
Legevakt	1 200 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000
Responssenter	412 000	287 000	287 000	287 000
NAV bemanning	1 021 000	1 021 000	1 021 000	1 021 000
NAV kvalifiseringsstønad	300 000	300 000	300 000	300 000
NAV livsopphold m.m.	300 000	300 000	300 000	300 000
NAV boutgifter	1 600 000	1 600 000	1 600 000	1 600 000
Barnevern, bemanning m.m.	1 923 000	1 923 000	1 923 000	1 923 000
Barnevern, juridiske kostnader	50 000	50 000	50 000	50 000
Barnevern, flipover	42 000	42 000	42 000	42 000
Barnevern, miljøarbeider	203 000	203 000	203 000	203 000
Barnevern, tiltak i hjemmet	704 000	704 000	704 000	704 000
Barnevern, tiltak utenfor hjemmet	1 971 000	1 971 000	1 971 000	1 971 000
DMS, intermediær sengepost	642 000	642 000	642 000	642 000
DMS øyeblikkelig hjelp	726 000	726 000	726 000	726 000
Forvaltningskontor	828 000	828 000	828 000	828 000
Sum	12 527 000	12 402 000	12 402 000	12 402 000

Meråker kommunes andel i samarbeidene er satt opp i samsvar med behandlingen i Værnesregionen og er for 2019 budsjettert med kr 12.527.000,-. Dette er i tråd med behandlingen i de politiske nemndene i Værnesregionen

Det er som vanlig usikkerhet omkring tiltaksbudsjettene til NAV og barnevern. For barnevern budsjetteres det med kjente forpliktelser.

3010 Sektoradministrasjonen

På dette ansvaret budsjetteres utgifter til administrasjon av sektoren. Det er 2,75 årsverk fordelt på sektor sjef og konsulentstillinger. Det forventes også i 2019 et høyt aktivitetsnivå.

Driftspostene på ansvaret er tatt ned til et absolutt minimum. Budsjettet er satt opp med en nettokostnad på kr 2.637.531,-. Dette er en økning i forhold til budsjettet for år 2018 på ca. kr 7.900,- og skyldes korrigerende ringeringer av enkeltposter.

3015 Kompetansehevede tiltak

På dette ansvaret er det for år 2019 budsjettert med kostnader til kompetanseheving for ansatte i sektoren. Det er budsjettert med kr 400.000,- i kostnader. Det er også budsjettert med et statlige tilskudd til kompetanseheving. Det er vanskelig å budsjettere eksakt beløp i tilskudd, da en ikke vet hvor mye som innvilges før i mars/april 2019. Budsjettet er satt opp med inntekter (statlige tilskudd) på kr 400.000,- slik at nettokostnaden blir kr 0,00,-.

3016 Refusjon lovpålagte tjenester

På dette ansvaret er det budsjettert med Meråker kommunes andel av kostnadene til krisesenter, overgrepsmottak og incestsenter. Alle disse tjenestene er lovpålagte og løses i samarbeid med andre kommuner i Trøndelag. Videre er det på dette ansvaret budsjettert med kostnadene til norsk pasientskadeerstatning og kostnadene ved gjesteinnbyggere i fastlegeordningen. Budsjettet er satt opp med en nettokostnad på kr 512.000,-.

Tabellen viser kommunens andel i de interkommunale tjenestene i sektoren.

Diverse tilskudd	2 019	2 020	2 021	2 022
Interkommunalt samarbeid incest og overgrep	34 000	34 000	34 000	34 000
Interkommunalt krisesenter	108 000	108 000	108 000	108 000
Norsk pasientskadeerstatning	70 000	70 000	70 000	70 000
Gjesteinnbyggere fastlegeordningen	300 000	300 000	300 000	300 000
Sum driftsendringer	512 000	512 000	512 000	512 000

3110 Helsesøstertjeneste

På dette ansvaret budsjetteres kostnader til 2,2 årsverk helsesøster inkludert koordinator og kjøp av jordmor ressurs tilsvarende 20 % stilling. Budsjettet er satt opp med en nettokostnad på kr 1.777.882,- Dette er en økning på kr 54 304,- i forhold til budsjettet for år 2018 og skyldes korrigeringer av enkeltposter knyttet til lønn. Inntektene fra brukerbetaling og refusjoner utgjør kr 48.000,-. Dette er uforandret.

3300 Fysioterapitjeneste

Her budsjetteres kostnader til kommunens fysioterapitjeneste. Det er for 2019 lagt til grunn en bemanning på 3 faste fysioterapeuter fordelt på 2,6 årsverk. Det er videre en 40 % stilling som holdes vakant i påvente av lovkrav om ergoterapeut. I tillegg til dette er det lagt inn 1 årsverk som turnus fysioterapeut. Dette er en økning på 1 årsverk fra tidligere år og skyldes at en privatpraktiserende stilling er endret til kommunal stilling med virkning fra 2019. Budsjettet for år 2019 er satt opp med en nettokostnad på kr 910.460,-. Dette er en nedgang på kr 200.000,- og skyldes at posten for driftstilskudd til privatpraktiserende fysioterapeut er fjernet. I tillegg til dette er brukerbetalingen økt noe.

3702 Brukerråd

På dette ansvaret budsjetteres alle kostnader knyttet til drift av brukerrådet som er anslått til kr 57.650 for år 2019. Dette er uendret fra år 2018

3800 Psykisk helsevern

Psykiatritjenesten er et lavterskeltilbud til personer med psykiske lidelser som har behov for samtaler, følge til lege, butikk eller som har behov for hjelp til å administrere medisiner. På dette ansvaret budsjetteres kostnader knyttet til 1 årsverk som psykiatrisk sykepleier/vernepleier, og tjenestetilbudet til personer med psykiske lidelser.

Budsjettet for år 2019 er satt opp med en nettokostnad på kr 726.170,-. Dette er en nedgang på kr 308.423,- og skyldes i hovedsak at kostnadene knyttet til en 50 % stilling som psykiatrisk vernepleier ikke er med på ansvaret.

En 50 % stilling som psykiatrisk vernepleier ble foreslått fjernet i budsjettet for 2018, men ble da vedtatt videreført med midlertidig finansiering ut år 2018. En har i budsjettet for 2019 lagt inn denne stillingen som et tiltak med ordinær rammefinansiering.

3200 Legekontoret

Budsjett for legekontoret for planperioden

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Legetjeneste						
Lønn og sosiale kostnader	4 825	3 995	4 194	4 194	4 194	4 194
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	1 082	882	932	932	932	932
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	871	400	400	400	400	400
Overføringer	0	0	0	0	0	0
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0	0
Sum kostnader	6 777	5 277	5 526	5 526	5 526	5 526
Salgsinntekter	-367	-710	-710	-710	-710	-710
Overføringer med krav om motytelse	-963	-1 190	-1 190	-1 190	-1 190	-1 190
Overføringer uten krav til motytelse	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-1 330	-1 900	-1 900	-1 900	-1 900	-1 900
Nettoutgifter	5 447	3 377	3 626	3 626	3 626	3 626

Tabellen viser budsjettet for 2019 og økonomiplanen for perioden 2019 – 2022 for legetjenesten.

Budsjettet er satt opp med en nettokostnad på kr 3.625.878.000. Dette er en økning på kr 249.182,- i forhold til budsjettet for år 2018 og skyldes i hovedsak økte lønnskostnader. I tillegg til dette er det noe justeringer på enkeltposter. Alle kostnader til interkommunal legevakt føres på ansvar 3003.

Inntektene fra brukerbetaling/statstilskudd utgjør kr 1.900.000,-. Dette er uforandret fra år 2018.

3610 Sykehjemmet

Budsjett for sykehjemmet for planperioden

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Meråker sykehjem						
Lønn og sosiale kostnader	28 517	26 741	27 302	27 302	27 302	27 302
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	1 954	2 134	2 058	1 853	1 853	1 853
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	74	115	35	35	35	35
Overføringer	2	0	0	0	0	0
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	125	0	0	0	0	0
Sum kostnader	30 673	28 990	29 395	29 190	29 190	29 190
Salgsinntekter	-6 027	-6 700	-6 600	-6 600	-6 600	-6 600
Overføringer med krav om motytelse	-2 190	-495	-995	-995	-995	-995
Overføringer uten krav til motytelse	-122	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-115	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-8 454	-7 195	-7 595	-7 595	-7 595	-7 595
Nettoutgifter	22 219	21 795	21 800	21 595	21 595	21 595

Sykehjemmet omfatter 3 avdelinger med totalt 40 sengeplasser fordelt på 12 plasser på langtidsavdeling, 14 på korttidsavdeling og 14 på aldersdementavdeling. Det er i 2019 budsjettet med 37,85 årsverk på dette ansvaret. Dette skyldes et nedtrekk på 4,7 årsverk som følge av stenging av 4 døgnplasser. På grunn av samordning av nattvakt ressurser er 1,87 årsverk nattvakt overført fra hjemmetjenesten og til dette ansvaret.

Budsjettet er satt opp med en nettokostnad på kr 21.800.000,- dette er en økning på kr 5.000,- i forhold til vedtatt budsjett for 2018.

Inntektene utgjør kr 7.595.000,- Dette er en økning på kr 400.000,- i forhold til budsjettet for år 2018. Økningen skyldes økt brukerbetaling og en korrigerende av refusjonsposter.

Det er videre lagt til grunn i budsjettet for 2018 at en skal selge 2 døgnplasser til andre kommuner. Dette er beregnet til å gi en inntekt på kr 1.300.000,-

Det er også lagt inn et tiltak på kr 205.000 til innkjøp av møbler og utstyr.

Hjemmetjenestene

Budsjett for hjemmetjenesten i planperioden

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Hjemmetjenestene						
Lønn og sosiale kostnader	16 425	14 586	13 711	13 711	13 711	13 711
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	3 497	2 810	3 149	3 149	3 149	3 149
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	117	250	250	250	250	250
Overføringer	0	0	0	0	0	0
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	9	0	0	0	0	0
Sum kostnader	20 048	17 646	17 110	17 110	17 110	17 110
Salgsinntekter	-867	-825	-1 320	-1 320	-1 320	-1 320
Overføringer med krav om motytelse	-847	-593	-415	-415	-415	-415
Overføringer uten krav til motytelse	-9	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-22	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-1 745	-1 418	-1 735	-1 735	-1 735	-1 735
Nettoutgifter	18 303	16 228	15 375	15 375	15 375	15 375

Tabellen viser budsjettet for 2019 og økonomiplanen for perioden 2019 – 2022 for hjemmetjenesten som består av ansvar 3609, ansvar 3612 og ansvar 3619.

For år 2019 viser budsjettet en reduksjon i nettoutgiftene for hjemmetjenestene på kr 853.308,-. Årsaken til dette er at 1,87 årsverk nattvakt er flyttet til ansvar 3610.

3609 Kjøkken

På dette ansvaret budsjetteres alle kostnader knyttet til drift av kjøkkenet og kantinen. Dette er nytt fra år 2019, og har sammenheng med at disse tjenestene samlokaliseres. Ved kjøkkenet og kantinen er det 4 personer i til sammen 2 årsverk. Disse smører frokost og kveldsmat til sykehjem og beboere i trygdeboliger samt noe ekstra i tillegg til at de betjener kantinen. Man har her et lager for tørrmat og en plass med ansvar for innkjøp og lagerhold av matvarer

Budsjettet er satt opp med en nettokostnad på kr 2.524.335,-. Dette er en økning på kr 209.251,- i forhold til budsjettet for år 2018. Dette skyldes at kostnadene knyttet til kantinen er overført til dette ansvaret. Brukerbetalingen og salgsinntekter fra kantinen er budsjettet til kr 585.000,- i 2019.

3612 Dagsenteret

Dagsenteret har tilsatt to aktivitører i til sammen 100 % stilling. Dagsenteret har åpent fire dager per uke og har vært en viktig bidragsyter til at behovet for institusjonsplasser i kommunen er redusert. Budsjettet er satt opp med en nettokostnad på kr 821.027,-, noe som er en økning på kr 1.164 i forhold til budsjettet for år 2018. Dette skyldes i hovedsak en korrigering av enkeltposter. Brukerbetalingen er budsjettet til kr 145.000,-.

3619 Hjemmebaserte tjenester

På dette ansvaret budsjetteres kostnader til hjemmehjelp og hjemmesykepleie. Det er for år 2019 lagt til grunn en bemanning på 15,74 årsverk. Dette er en reduksjon på 2,38 årsverk i forhold til budsjettet for år 2018. Dette skyldes at 1,87 årsverk nattvakt er flyttet til ansvar 3610 og at 0,5 årsverk er avviklet i tråd med budsjettvedtak for år 2018.

Budsjettet for hjemmebaserte tjenester er satt opp med en nettokostnad på kr 12.029.620,- for år 2019. Dette er en reduksjon på kr 1.063.723,- i forhold til budsjettåret 2018. Dette skyldes i hovedsak endring i årsverkene som nevnt innledningsvis. Inntekter og refusjoner utgjør kr 1.005.000,- Dette er en mindre nedgang fra 2018

3622 Omsorg for funksjonshemmet

På dette ansvaret budsjetteres alle kostnader knyttet til drift av Søgardsjale II og ellers alt tjenestetilbud til funksjonshemmede brukere. I budsjettet er det lagt til grunn at omsorg for funksjonshemmede har 18,26 årsverk. Dette er en reduksjon på 0,5 årsverk, og er i tråd med budsjettvedtaket for år 2018.

Budsjett for omsorg funksjonshemmede for planperioden

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Omsorg funksjonshemmede						
Lønn og sosiale kostnader	13 634	13 187	13 758	13 758	13 758	13 758
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	496	381	452	452	452	452
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	550	562	562	562	562	562
Overføringer	0	0	0	0	0	0
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0	0
Sum kostnader	14 680	14 131	14 772	14 772	14 772	14 772
Salgsinntekter	-53	0	-80	-80	-80	-80
Overføringer med krav om motytelse	-4 607	-5 030	-4 030	-4 030	-4 030	-4 030
Overføringer uten krav til motytelse	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-4 660	-5 030	-4 110	-4 110	-4 110	-4 110
Nettoutgifter	10 020	9 101	10 662	10 662	10 662	10 662

Tabellen viser de budsjetterte kostnadene til drift av omsorg funksjonshemmet. For 2019 viser budsjettet en nettokostnad på kr 10.662.092,-. Dette er en økning på kr 1.561.375,- og skyldes i hovedsak reduserte inntekter for følge av redusert statlige tilskudd.

Investeringer i sektoren

Det foreslås følgende investeringstiltak i sektoren i planperioden 2019 – 2022:

Investeringer i sektor helse, pleie og omsorg			Budsjett	Lån
3619	Hjemmetjenestene	Bil	260 000	260 000
Sum investeringer 2019			260 000	260 000
3619	Hjemmetjenestene	Bil	260 000	260 000
Sum investeringer 2020			260 000	260 000
3619	Hjemmetjenestene	Bil	260 000	260 000
Sum investeringer 2021			260 000	260 000
3619	Hjemmetjenestene	Bil	260 000	260 000
Sum investeringer 2022			260 000	260 000

Kommentarer til investeringstiltakene:

3619 Hjemmetjenestene, innkjøp av kjøretøy

Det er i investeringsbudsjettet for år 2019 og hvert av årene i planperioden 2019 -2022 lagt inn kostnader til en ny bil til hjemmetjenesten. Dette er helt nødvendig for å kunne bytte ut de eldste bilene som er i drift innenfor denne tjenesten. Kostnadene til innkjøp av bilen er budsjettert til kr 260.000,-.

Nytt omsorgsbygg

Det er tidligere gjort utredning er med tanke på etablering av nytt omsorgsbygg i tilknytning til helsetunet og dagens trygdeboliger øst for Aldersheimen. Det er driftsmessige fordeler på sikt å lokalisere evt. nye omsorgsboliger i nærheten av eksisterende omsorgsbygg/helsetunet. Den demografiske utviklingen tilsier at behovet for nytt omsorgsbygg ikke vil komme før etter 2025. Behovet for investering i skolebygg er vurdert mer akutt, og nytt omsorgsbygg er satt på vent. Det kan også bli en løsning at eldre flytter inn i selveid tilpasset bolig som ligger i tilknytning til kommunens omsorgstjenester.

Tilskuddsordningen til omsorgsboliger gjennom Husbanken er under endring, slik at det skal gis tilskudd bare til økt antall omsorgsboliger og ikke til fornying. Hvordan tilskuddsordningen er om noen år, når behovet for nytt omsorgsbygg kommer i Meråker, gjenstår å se.

Utfordringer for sektoren i årene framover

Den største utfordringen sektoren står ovenfor i 2019, og i årene fremover, er å tilpasse tjenestetilbudet til demografiske endringer og endrede rammebetingelser. Prognoser for befolkningsutviklingen viser at antallet personer i aldersgruppen 80 + vil fortsette å gå nedover frem til år 2022. Deretter vil antallet begynne å vokse og etter hvert utover mot 2030 vil det bli en dobling i antallet i aldersgruppen 80 +.

Samhandlingsreformen videreføres i det som kalles pasientens helsetjeneste. Dette innebærer individuelt tilpassede tjenester, som skal ytes i pasientens hjemkommune så langt det er mulig. Dette betyr at det vil bli etablert nye og andre tjenester i kommunen utover i planperioden.

Enhetene i sektoren og de enkelte ansatte innenfor disse enhetene vil stå ovenfor store faglige utfordringer i 2019 og i årene fremover. Det blir derfor viktig å få lagt rammer som gjør at de ansatte er trygge i sine roller, og at en får brukt den kompetansen som finnes blant sektorens ansatte. Skal en greie dette er en helt avhengig av å få til en god intern samhandling mellom ansatte ved sektorens ulike enheter.

I 2019 og i årene videre fremover må en derfor prioritere å øke samhandlingen internt mellom de enkelte enhetene i sektoren. En klar forutsetning for å kunne utvide behandlingstilbudet i sektoren er at de enkelte enhetene samhandler godt slik at de støtter hverandre, og utnytter hverandres kompetanse på en fleksibel og god måte for å sikre et faglig forsvarlig behandlingstilbud til pasientene.

5.7 Sektor kommunal utvikling

Sektor for kommunal utvikling er et vidtspennende område som ivaretar kommunens oppgaver og ansvar for tjenestene WEB, byggesak, plansak, kommuneplanlegging, kart- og oppmåling, næringsarbeid, landbruk, miljø, brann- og feiervesen, grustak, kommunale veier, vann og avløp, renovasjon, forvaltning, drift og vedlikehold av kommunal bygningsmasse.

Sektoren ledes av sektorsjef med avdelingsledere for VVA, FDV og BFV. De andre fagenheter er direkte underlagt sektorsjef. Det har vært vakanse i stilling som avdelingsleder for VVA fra august til og med november i 2018.

Ulike lover og forskrifter hjemler mye av våre oppgaver på forvaltningsområde. Nivå på drift, vedlikehold og investeringer påvirkes i stor grad av omfanget på driftsnivå på de andre tjenesteområder samt politiske vedtak av investeringer. Sektoren søker å være en serviceinstans for både kommunens interne behov og utad mot våre innbyggere, næringsaktører og tjenestemottakere.

Budsjett og regnskap for sektoren føres på hovedansvarsområdene 4 og 7.

Årsverk i sektoren

Sektoren har i konsekvensjustert budsjett for 2019 til sammen 35,39 årsverk. I tillegg kommer 0.17 årsverk i deltids brannvesenet. I forhold til 2017 er sektoren økt opp med 1 årsverk som næringskonsulent (stilling p.t vakant), 1 årsverk som samfunnsutvikler, 0,2 årsverk til beredskapsarbeid, samt 0,4 årsverk som vannforvalter etter avtale med Stjørdal kommune. Sektoren har redusert renhold med 0,41 årsverk i forhold til 2017. Det var lagt inn en innsparing på kr 440 000,- i driftsbudsjettet i 2018. En har dessverre ikke lyktes med full måloppnåelse da det i ettertid har vist seg at flere av tiltakene ikke har vært mulig å gjennomføre (avvikling av leieavtale for voksenopplæringen, full effekt av vaktmesterpool og foreslått sammenslåing av vaktordning innenfor ansvarskapittel 4).

Sektorbudsjett drift for planperioden

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Sektor kommunal utvikling						
Sum kostnader	42 078	43 644	48 128	41 788	40 988	40 338
Sum inntekter	-20 170	-21 419	-25 016	-19 206	-19 206	-19 206
Nettoutgifter	21 909	22 225	23 112	22 582	21 782	21 132

Rammen for sektoren må reduseres i løpet av planperioden. Det vil være viktig å få gjennomført gode prosesser med ansatte og tillitsvalgte, for å få gjennomført langsiktige tiltak som bidrar til en bærekraftig kommuneøkonomi for planperioden. Målsettingen er å bruke ressurser mest mulig effektivt og ha et helhetlig perspektiv på drift og investering.

For årene 2021 og 2022 er det lagt inn rammekutt for sektoren, dette er nærmere omtalt i dokumentets avsnitt 5.19.

Meråker er en attraktiv fritidskommune, og det er regulert store områder for hyttebygging. Det forventes en økning i antall plan- og byggesøknader, samt større arbeidsmengde innenfor kart og oppmåling. Det vil være avgjørende viktig å beholde de dyktige fagfolkene vi har innenfor dette fagfeltet. Økt utbygging og aktivitet i kommunen betinger også et større press på utbygging av kommunal infrastruktur som vei, vann, avløp og tilrettelegging for digital infrastruktur. Her vil det være behov for større investeringer i planperioden, og vi er helt avhengige av å beholde våre dedikerte medarbeidere. Det er menneskene som skaper organisasjonen.

I løpet av 2019 bør det utarbeides en kompetanse- og rekrutteringsplan for planperioden og utover, for å sikre at en rekrutterer de riktige fagfolkene og legger til rette for en bærekraftig økonomistyring.

I økonomiplanperioden 2019 – 2022 gjennomføres det følgende driftstiltak som finansieres av kraftfondet:

Driftsendringer sektor kommunal utvikling, kraftfond			2019	2020	2021	2022
4010	Sektorkontoret	Scanning eiendomsarkivet	800 000			
4011	Næringsutvikling	Næringskonsulent mm.	1 315 000	1 315 000	1 315 000	1 315 000
4100	Landbruk	Beitetaksering	300 000			
4100	Landbruk	Lokal pott jfr. landbruksplan	250 000	250 000	250 000	250 000
4230	Grønt Sentrum	Sentrumsstrategi	200 000			
4301	Kart/oppmåling	Adresseringsprosjektet/skilting	450 000			
4310	Plan	Kjøp av generelle plantjenester	250 000	250 000	250 000	250 000
4310	Plan	Samfunnsutvikler	250 000	250 000	250 000	250 000
4310	Plan	Ferdigstilling reguleringsplan vei til Egg	160 000			
4310	Plan	Utarbeiding av næringsplan (jfr. planstr)	80 000			
4312	Stedsutvikling	Skredsikring- Knippet	650 000			
4312	Stedsutvikling	Skredsikring - Vollan	920 000			
4714	Grova	Tilskudd snøproduksjon	50 000	50 000	50 000	50 000
Sum driftsendringer finansiert av kraftfondet			5 675 000	2 115 000	2 115 000	2 115 000

I økonomiplanperioden 2018 – 2021 gjennomføres følgende driftstiltak innenfor rammen av sektorens driftsbudsjett:

Driftsendringer sektor kommunal utvikling, drift			2019	2020	2021	2022
4104	MVS	Dussjone - tak	20 000			
4104	MVS	Ny heisdør	65 000			
4441	Brannvesen	Opplæring mannskap	200 000			
4432	Maskinavd.	Plogskjær	50 000			
4705	Helsetun	Årlig styrket vedlikehold	150 000	150 000	150 000	150 000
4706	Omsorgsboliger	Årlig styrket vedlikehold	80 000	80 000	80 000	80 000
4710	Grunnskole	Utvendig tak	145 000			
4710	Grunnskole	Fjernvarmedør	60 000			
4710	Grunnskole	Pumpe svømmehall	45 000			
4711	Handballhall	Treningsutstyr	60 000			
4712	Fotballhall	Takbelegg	120 000			
4732	Egga bhg	Maling	35 000			
4733	Tollmoen bhg	Gjerde	60 000			
4740	Utleieboliger	Årlig styrket vedlikehold	220 000	350 000	450 000	200 000
4741	Trygdeboliger	Årlig styrket vedlikehold	100 000	100 000	100 000	100 000
		Rammekutt i 2021 og 2022			-900 000	-1 300 000
Sum driftsendringer finansiert av driftsmidler			1 410 000	680 000	-120 000	-770 000

Sektorkontoret

Budsjett for sektorkontoret for planperioden

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Felles						
Lønn og sosiale kostnader	5 344	5 997	6 851	6 531	5 631	5 231
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	1 915	2 396	3 266	2 396	2 396	2 396
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	1 620	3 149	3 930	1 560	1 560	1 560
Overføringer	86	320	325	325	325	325
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	327	439	2 639	439	439	439
Sum kostnader	9 291	12 300	17 010	11 250	10 350	9 950
Salgsinntekter	-1 465	-1 402	-1 370	-1 370	-1 370	-1 370
Overføringer med krav om motytelse	-1 357	-955	-2 170	-1 070	-1 070	-1 070
Overføringer uten krav til motytelse	-83	-149	-149	-149	-149	-149
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-770	-4 400	-7 243	-2 583	-2 583	-2 583
Sum inntekter	-3 675	-6 906	-10 932	-5 172	-5 172	-5 172
Nettoutgifter	5 616	5 395	6 078	6 078	5 178	4 778

Innenfor sektorkontoret ligger flere ulike ansvarsområder, som post/arkiv, avgifter og gebyrer, plan- og byggesak, kart og oppmåling, landbruk, miljø/utmark og web. Arbeidet med digitalisering av eiendomsarkivet planlegges slutført i første del av 2019. Det leies inn ekstra personell til å gå igjennom papirarkivet før scanning hos IKA Trøndelag. Utgifter til scanning kommer i etterkant av scanning er gjennomført, og vil derfor medføre en del utgifter i 2019. Derfor foreslås det avsatt kr 800 000,- til digitalisering av eiendomsarkivet. Tiltaket finansieres over kraftfondet.

I løpet av året vil det komme ny løsning for hjemmeside på plass. Hjemmesiden er en viktig kommunikasjons- og informasjonskanal både internt og eksternt. WEB-ansvarlig vil følgelig få en sentral rolle med å fylle den nye siden med innhold, og må kobles tett opp mot kommunikasjonsarbeidet i kommunen. Som en oppfølging av samfunnsplanen vil det være naturlig at det arbeides videre med en kommunikasjons- og profileringsstrategi for kommunen. I dette arbeidet bør WEB-ansvarlig involveres.

4011 Næringsutvikling

Kommunestyret har vedtatt i sak 25/18 at næringsarbeidet skal organiseres under sektor for kommunal utvikling. Kommunen sitt tidligere næringsseksjon Merut ble avviklet i april 2018. Det er inngått samarbeidsavtaler med Stjørdal Næringsforum (SNF). Næringslivet har etablert en lokal avdeling gjennom SNF i Meråker, som kommunen har et tett samarbeide med. Det er også inngått avtale med Proneo AS med hensikt å ivareta bedriftsrådgivning til både nyetablerere og mer etablerte bedrifter. Dette for å få tilgang til større fagkompetanse og nettverk som kan komme næringslivet vårt til nytte.

Meråker kommunen har videreført samarbeidsavtale med Åre kommune angående Visit Meråker Storlien. Det er kjøpt inn tjenester for å drifte hjemmeside og FB-side samt produsere magasinet Visit Meråker Storlien. I løpet av 2019 må det utarbeides en strategi for markedsføring av reiselivet, og det må avklares hvilken rolle Meråker kommune skal ha i dette arbeidet. Samarbeidet med Åre kommune må evalueres mht. evt videreføring av avtalen. Erfaring fra 2018 viser at det er behov for at kommunen går inn med et større beløp enn tidligere budsjett med, for å få videreført det gode arbeidet som er gjort med markedsføringen av Meråker gjennom Visit Meråker Storlien. Denne markedsføringsaktiviteten er et tiltak som vil komme hele kommunen til gode. I tillegg må det forventes kjøp av konsulentbistand, f. eks ved arbeide med å få større bedriftsetableringer. Av disse grunner er det lagt inn en økning i forhold til budsjett for næringsarbeidet vedtatt i sak 25/18. Det vises også til sak 95/18 til formannskapet der de økonomiske utfordringer for næringsarbeidet er omtalt.

Næringsarbeidet finansieres over kraftfondet med kr 1 315 000,-.

4100 Landbruk

Meråker kommune kjøper i dag forvaltningstjenester på landbruksområdet fra Stjørdal kommune tilsvarende en 50 % stilling, som følge av at ansatt i stillingen har permisjon frem til februar 2019. Evt videreføring av avtalen må sees i sammenheng med avklaring av stillingen når permisjonstiden utløper. Resterende 50 % stilling som landbruksfaglig rådgiver i kommunen er dekket av vikar. Innhold og stillingsressurser må avklares innen at søknad om permisjon går ut.

Det foreslås at det avsettes kr 250 000 til «Lokal pott» som oppfølging av Landbruksplanen. I tillegg foreslås det bevilgning av kr 300 000,- til vegetasjonskartlegging som oppfølging av Beiteplanen. Tiltakene finansieres over kraftfondet.

4200 Miljø

Meråker er en stor utmarkskommune, og får med det en stor oppgaveportefølje på flere områder som følge av sin arealsammensetning. Særlig arbeidet med rovdyrproblematikk og motorferdsel i utmark har økt voldsomt i omfang. For å avhjelpe økt ressursbruk på området har sektoren foretatt intern omfordeling av arbeidsoppgaver. I løpet av planperioden vil det bli økt ressursbruk på skogbruksdelen av miljøstillingen i forbindelse med utarbeidelse av nye skogbruksplaner til skogeierne i kommunen.

Det ble høsten 2017 inngått en avtale med Stjørdal kommune om stilling som vannområdekoordinator for Stjørdalsvassdraget, og der Meråker sin andel er 40 %. Stjørdal kommune har arbeidsgiveransvaret. Stillingen finansieres delvis av statlige midler og delvis av kommunale midler. I den kommunale andelen er hovedarbeidsoppgaver vannforvaltningssaker. Den kommunale andelen finansieres av midler til oppfølging av private avløpsanlegg under selvkostkapitlet. Oppfølging av avløp tillegges denne stillingsressursen for 2019.

4300 Byggesaksbehandling

I dag er 25 % av forebyggende brannvern lagt inn i stilling som byggesaksbehandler. For å få god nok prioritering av arbeidsoppgavene bør denne stillingsandelen på sikt løses på en annen måte. Det er stor byggeaktivitet i kommunen, som også forventes å øke betydelig i planperioden. Meråker kommune har nå 75 % stilling som byggesaksbehandler, noe som ikke ansees som en bærekraftig løsning for fremtiden.

Det vil være rasjonaliserende for etaten å ha tilgjengelig byggesakskapasitet som ressurs i plansaksbehandlingen. Dette bidrar til god kvalitetssikring og reduksjon av dispensasjonssaker som er spesielt tidkrevende for etaten og utbyggere. Sett i lys av at dette er det behov for å øke ressurser til byggesak i planperioden. Byggesakskompetanse er en viktig ressurs for Meråker kommune. Kvalitet og effektivitet i plan- og byggesaksbehandlingen er en av de viktigste faktorer for omdømmebygging av kommunen; derfor er det så viktig å kunne levere disse tjenester på en best mulig måte. For å sikre at kommunen får inn gebyrinntekter er det også viktig at vi har en god nok bemanning for at tidsfrister for saksbehandling overholdes.

4301 Kart og oppmåling

Det er i budsjettet for 2018 avsatt kr 300 000,- til skilting av kommunale veier. Dette tiltaket har en dessverre ikke kommet i gang med, og det foreslås at tiltaket føres over til 2019. For å få gjennomført tiltaket er det behov for at settes av midler til egen ressurs for oppfølging av tiltaket samt ferdigstille adresseringsprosjektet som har gått over flere år. Det foreslås at det settes av kr 450 000,- til tiltaket som finansieres over kraftfondet.

4310 Plansaksbehandling

Antall plansaker for perioden vil være økende. Det er avgjørende å beholde fagfolk ved avdelingen. Samfunnsplanen skal ferdigstilles første halvår 2019. Arbeid med næringsplan igangsettes etter at samfunnsplanen er ferdigstilt, og det er avsatt kr 80 000,- fra kraftfondet til dette arbeidet. Reguleringsplan for ny veg til

Egga må ferdigstilles i løpet av første halvdel i 2019, og det samme gjelder ny reguleringsplan i forbindelse med planlegging av ny barne- og ungdomsskole.

Tiltakene finansieres over kraftfondet og fra prosjektmidler til skoleutbygging. Det avsettes kr 250 000,- fra kraftfondet til bruk for kjøp av plantjenester i hele planperioden. I tillegg finansieres deler av stilling som samfunnsplanlegger fra kraftfondet med kr 250 000,-

4312 Stedsutvikling

Prosjektet med skredsikring for Meråker sentrum planlegges ferdigstilt i løpet av 2019. Kommunen tar alene kostandene for tiltakene som gjøres på sørsida, på Vollan. Tiltakene ved Flåtten/Møllebakken og Knippet dekkes av NVE med en andel på 80 % begrenset oppad til kr 1 890 000. Kommunen sin andel foreslås dekket av kraftfondet, og det avsettes kr 1 610 000,- for 2019. I skrivende stund foreligger det ikke oversikt over hvor stor andel som blir ferdigstilt i inneværende år, og som må overføres til 2019.

Når tiltakene er ferdigstilt må avtaler med grunneiere kvitteres ut, slik at det ikke kommer krav til kommunen i ettertid.

4715 Tråkkemaskin

Etter avtale med Meråker kommune og Nord-Trøndelag Fylkeskommune, nå Trøndelag fylkeskommune, foreslås det å bruke kr 2 200 000,- i 2019 for utskifting av løypeprepareringsmaskin. Investeringen dekkes 50 % med tilskudd fra fylkeskommunen og tilsvarende beløp fra disposisjonsfondet.

Bygg- og eiendomsavdelingen (FDV)

Budsjett for bygg- og eiendomsavdelingen for planperioden

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Bygg- og eiendomsavdeling						
Lønn og sosiale kostnader	10 154	9 094	9 259	9 259	9 259	9 259
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	12 428	11 889	11 164	10 684	10 784	10 534
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	111	220	220	220	220	220
Overføringer	146	0	0	0	0	0
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	5	0	0	0	0	0
Sum kostnader	22 844	21 203	20 643	20 163	20 263	20 013
Salgsinntekter	-10 233	-9 715	-9 175	-9 175	-9 175	-9 175
Overføringer med krav om motytelse	-1 935	-932	-932	-932	-932	-932
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	0	-20	-20	-20	-20	-20
Sum inntekter	-12 168	-10 667	-10 127	-10 127	-10 127	-10 127
Nettoutgifter	10 676	10 536	10 516	10 036	10 136	9 886

4230, 4431, 4700 – 4761 Uteseksjon og eiendomsavdelingen

Bygge- og eiendomsavdelingen omfatter drift av alle kommunale bygg for tjenesteproduksjon på andre sektorer, og utleiebygg til ulike formål, samt uteseksjon for drift og vedlikehold av uteområdene. Kommunens samlede areal når det gjelder bygningsmassen er på vel 33 000 m²; noe som krever betydelig vedlikehold. Budsjettrammen dekker løpende vedlikehold. Nødvendige tiltak utover løpende vedlikehold er forslått som driftstiltak vist i egen tabell. En del av disse tiltakene er nødvendig for å overholde krav i gjeldende lover og forskrifter. Målet må alltid være å bevare egenkapitalen i bygningsmassen. Sektoren ser behovet for at det utarbeides en egen handlingsplan for drift og vedlikehold av den kommunale bygningsmassen i løpet av 2019, jf. vedtatt planstrategi. Det er også behov for å utarbeide en plan for utskifting og større vedlikehold av biler og større utstyr for både FDV-avdelingen og maskinavdeling.

Sektoren arbeider med å utnytte ressurser og kompetanse innenfor driftsområdet på en best mulig måte. En er bekymret for økt arbeidsbelastning innenfor områder der det er fysisk krevende arbeidsoppgaver og der en allerede ser grad av belastningsskader. For å redusere behov for drift og vedlikehold, vil en videreføring av salg av kommunale boliger være et godt strategisk grep. Det vil arbeides videre med å utføre de oppgaver vi kan med eget mannskap, i tillegg til at det forberedes en reduksjon av vaktmestertjenesten med 0,5 årsverk i 2019 som gir 1,0 årsverk i 2020. I tillegg overføres 0,1 årsverk tilbake til vedlikehold innen funksjon brannvern (se omtale under ansvar 4441). Ved salg/avhending av bygningsmasse må behov for vedlikeholdsmedarbeidere vurderes, og nedtrekk forberedes utover i planperioden.

Det er et overordnet mål å få redusert arbeidstimer på vakt gjennom tydeligere oppgavefordeling mellom brukere av bygninger og driftspersonell. I tillegg må det arbeides videre med å få på plass en felles teknisk vakt for VA og drift, med mål om ferdigstilling til 2020.

Forslaget til budsjett for 2019 og økonomiplan for 2019 – 2022 inneholder følgende driftstiltak:

4104 Meråker videregående skole (MVS)

Det er behov for å skifte ut tak i dusj-sone og ny dør til heis som et nødvendig tiltak utover løpende vedlikehold. Samlet kostnad på kr 85 000,-

4431 Vedlikeholdstjenesten

Det arbeides med å gå bort fra ordningen med stedlige vaktmestre, og søker å bruke kompetanse og ressurser der det er behov. Innsparing må gjøres med å redusere antall årsverk og/eller å redusere innkjøp av eksterne tjenester. Vi gjør det vi kan, og kjøper det vi må. Utarbeiding av handlingsplan for vedlikehold samt en kompetanse- og rekrutteringsplan vil være nyttige verktøy for å planlegge innsparingen i løpet av perioden. I budsjett for 2019 er det lagt inn en reduksjon på 0,5 årsverk med helårsvirkning fra 2020.

I budsjettet for 2018 var det lagt inn en innsparing på samordning av vakttjenester under kap 4 (FDV-vakt, brøytevakt og brannvakt). Rådmannen må erkjenne at det ikke har vært en praktisk gjennomførbar løsning. Om vi ser til andre kommuner er løsningen med en teknisk vakt for FDV og VA, den som synes mest brukt. Det må arbeides videre med å se på løsninger for samordning av vaktordninger med mål om virkning fra 2020. En forutsetning må være at samordning gir reell innsparing.

4705 Helsetunet

Det er lagt inn kr 150 000,- årlig i økonomiplanen for vedlikehold utover det løpende. Som en del av handlingsplan for vedlikehold vil det fremkomme plan for tiltak med prioriteringer som vil bli lagt inn i de senere plandokumenter.

4706/4707 Omsorgsboliger

Det foreslås at det avsettes kr 80 000,- årlig i planperioden for vedlikehold og oppgradering utover det løpende. Det gjøres tilpasninger av boenheter ved skifte av leietakere.

4710 Grunnskoleanlegget

For 2019 er det foreslått kr 250 000,- til materialer og utskifting av utstyr som er nødvendig for å opprettholde drift og bygningsmasse. Etter at nivå for evt. bygging av ny skole med tidsplan blir vedtatt av kommunestyret, vil det kunne legges inn mer eksakte summer for innsparinger for drift og vedlikehold i planperioden. I inneværende planperiode er det lagt inn en innsparing på kr 500 000,- fra 2021. Denne summen må da korrigeres når endelig vedtak om evt. skolebygging er fattet.

4711/12 Idrettshaller

Det er behov for innkjøp av nytt utstyr og materialer for nødvendig vedlikehold til kr 180 000,-

4732/33 Barnehager

Utover løpende vedlikehold er det behov for innkjøp av materialer til nødvendig vedlikehold til kr 95 000,-

4737 Lokaler for voksenopplæring

Sektor for kommunal utvikling fikk delegert myndighet til å inngå ny leieavtale for lokaler for voksenopplæringen. Det er inngått ny leieavtale for 2019 som har oppsigelse på ett halvt år. I tillegg er det behov for midler til renhold og mindre driftsoppgaver. Ressursbehovet er skissert i revidert budsjett for 2018, og løper seg til en årlig kostnad på ca 320 000,-

4740 Utleieboliger

Det er et stort behov for oppgradering av de kommunale boliger som er til utleie, og som ikke er typiske omsorgsboliger. Det er foreslått avsatt kr 220 000,- i 2019, og deretter til sammen 1 mill kroner for resten av planperioden til nødvendig oppgradering og vedlikehold utover det løpende. Det må hele tiden gjøres vurderinger av behovet for kommunale utleieboliger. Boliger en ikke ser som helt nødvendige å eie, bør selges. I løpet av 2018 er Fredtun og Østigårdsveien 86 solgt, og barnehagen i Kopperå ligger ute for salg.

4741 Trygdeboliger

Trygdeboligene er bygd for ca 40 år siden, og har et stort behov for oppgradering og vedlikehold for å bevare bygningsmassen. Det foreslås kr 100 000,- årlig i hele planperioden til ekstra vedlikeholdstiltak.

Brann- og redningsvesenet**Budsjett for brann- og redningsvesenet for planperioden**

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Brann- og redningsvesenet						
Lønn og sosiale kostnader	1 870	1 684	1 841	1 841	1 841	1 841
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	554	676	737	737	737	737
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	18	120	20	20	20	20
Overføringer	167	180	180	180	180	180
Sum kostnader	2 609	2 660	2 778	2 778	2 778	2 778
Salgsinntekter	-58	-20	-20	-20	-20	-20
Overføringer med krav om motytelse	-8	-5	-5	-5	-5	-5
Sum inntekter	-66	-25	-25	-25	-25	-25
Nettoutgifter	2 543	2 635	2 753	2 753	2 753	2 753

4441 Brann- og redningstjenesten

Brann- og redningstjenesten omfatter drift av brannkorps på beredskapsområdet, feiing og tilsyn i private boliger/fritidsboliger samt § 13-tilsyn på særskilte brannobjekt på forebyggende området. Aktiviteten er hjemlet i Brann- og eksplosjonsvernloven, dimensjoneringsforskriften og forskrift om brannforebygging. I budsjettet for 2018 er det lagt inn total stillingsressurs på 77 % (60 % + 17 %) inkludert deltidsbrannvesenet. I tillegg er det 25 % stilling på forebyggende brannvern som ligger inn under stillingen som byggesaksbehandler.

I budsjettet for 2018 ble to 10 %-stillinger til vedlikehold flyttet over fra ansvar 4441 til hhv vaktmestertjenesten og feier. Ved en inkurie ble ikke vedlikeholdsressursen under ansvar brann- og redningstjenesten økt opp. For å sikre at vedlikeholdsarbeidet blir ivaretatt, foreslår rådmannen at ressursbehovet på 20 % løses ved at vaktmestertjenesten tar 10 % av oppgaven. Denne løsningen bidrar også til tidligere vedtatt reduksjon innenfor vaktmestertjenesten, og en bedre utnyttelse av de totale ressurser. I tillegg foreslås det å øke stilling til brannsjef med 10 % fra 60 % til 70 %. Denne stillingsandelen «ble med» feier inn i selvkostområdet da feier gikk opp fra 90 % til 100 %, og belastes derfor ikke driftsbudsjettet for 2018. Ved en inkurie ble ikke denne stillingsandelen videreført i driftsbudsjettet for 2018 for å ivareta arbeidet med vedlikehold av maskiner og utstyr. Økningen på 10 % legges inn som tiltak finansiert over disposisjonsfondet.

Innenfor brannvern er det forslag om endring av forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen som vil medføre pålegg om flere faste stillinger for å oppfylle lovkravene.

Det pågår et arbeid i Værnesregionen med mål om å få etablert en interkommunal brann- og redningstjeneste, som vil kunne bidra til at Meråker kommune kan oppfylle krav i gjeldende lover og forskrifter uten for store endringer av dagens budsjetttramme. Brann- og redningsvesenet vil fortsatt være stasjonert lokalt, men en kan samarbeide om lederressurser og få tilgang til et større fagmiljø. Arbeid med ny plan for brannordning avventes derfor i påvente av at interkommunalt samarbeid avklares.

Det er behov for opplæring av personellet i brannvesenet. Det settes av kr 200 000,- i 2019 og videre i planperioden for å ivareta lovpålagt opplæringsbehov. Må vurderes på nytt i tilfelle interkommunalt brannvesen.

Veiavdeling

Budsjett for veiavdelingen for planperioden

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Veiavdeling						
Lønn og sosiale kostnader	2 259	2 311	2 328	2 328	2 328	2 328
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	4 618	4 850	5 048	4 948	4 948	4 948
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	456	320	320	320	320	320
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	1	0	0	0	0	0
Sum kostnader	7 333	7 481	7 697	7 597	7 597	7 597
Salgsinntekter	-4 107	-3 821	-3 933	-3 883	-3 883	-3 883
Overføringer med krav om motytelse	-3	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-150	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-4 260	-3 821	-3 933	-3 883	-3 883	-3 883
Nettoutgifter	3 073	3 660	3 764	3 714	3 714	3 714

4432, 4460 og 4762 Veiavdelingen

Veiavdelingen omfatter drift av egen maskinavdeling, kommunale veier og grustaket. Det vil være behov for utskifting av en del utstyr i planperioden for å kunne opprettholde aktiviteten og sikre at vedlikeholdsutgifter ikke blir større enn utgifter til avskrivninger av nyere utstyr. Det er behov for at investeringsprogram for maskinavdelingen, vedtatt av kommunestyret i sak 07/14, revideres i 2019. En stor del av drift og vedlikehold av kommunale veier utføres i egenregi. Det kjøpes inn tjenester til snøbrøyting i Teveldal, Kopperå og i sentrum.

Det er behov for å kjøpe inn et nytt plogskjær i 2019 til en kostnad på kr 50 000,- som foreslått som ekstra driftstiltak.

Det er lagt inn innsparing på vintervedlikeholdet med kr 250 000,- i 2019 og videre utover i planperioden. Sektoren ser at det er et behov for å utarbeide en strategi for drift og vedlikehold av kommunale veier i løpet av 2019. Strategien må inneholde omfang av det kommunale veinettet og kvalitetsmål for drift og vedlikehold. Strategien vil danne et viktig grunnlag for rammer og prioriteringer for drift og vedlikehold av det kommunale veinettet.

Det må også gjøres vurderinger av kostnader med drift i egenregi og innkjøp av tjenester sett i lys av behov for årsverk og utstyr. I den vurderingen bør en også se på den totale organisering av enheter i sektoren. Veiavdelingen bidrar med ressurser i utstyr og timeverk ved oppdrag for de andre enhetene i kommunen. Målet må alltid være å utnytte kompetanse, utstyr og ressurser til det beste for helheten i kommunen.

Fylkesmannen utførte i 2018 tilsyn i grustaket av internkontroll- og avvikssystem samt overvåking av miljøpåvirkning. Kommunen fikk pålegg om å utføre støv- og støymålinger gjennom 2019, som gir oss en ekstra kostnad på ca kr 130 000,-.

Enhet for vann og avløp og feiing

Budsjett for vann og avløp og feiing for planperioden

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Sektor selvkost VA						
Sum kostnader	13 705	10 866	11 985	12 473	14 023	16 479
Sum inntekter	-13 572	-10 866	-11 985	-12 473	-14 023	-16 479
Nettoutgifter	132	0	0	0	0	0

7500 – 7514 Vann og avløp

Vann og avløp er en grunnleggende infrastruktur for kommunens innbyggere, næringsutøvere og mange fritidsbeboere. Stor utbyggingsaktivitet fordrer også behov for større utbygging av infrastruktur for vann og avløp. I tillegg er det behov for utskiftinger av eldre nett og installasjoner for å sikre at ledningsbrudd og driftsstans. Drift- og investeringsaktiviteten finansieres gjennom avgifter og gebyrer fra brukerne. I tillegg inngås det avtaler om anleggsbidrag fra utbygger av hytteområdene. Investeringsiltakene kommenteres nærmere under investeringskapitlet.

Tiltakene vil medføre behov for å øke avgiftene utover i planperioden. For 2019 er det behov for å øke vannavgiften med 5 % og avløpsavgiften med 15 %. For 2018 ble avgiften for begge områder redusert med 10 % for å unngå for store beløp på fond.

Budsjett for planperioden for produksjon og distribusjon av vann.

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Vann selvkost						
Lønn og sosiale kostnader	1 615	1 295	1 301	1 301	1 301	1 301
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	1 347	1 371	1 711	1 711	1 711	1 711
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	51	67	67	67	67	67
Overføringer	0	20	20	20	20	20
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	3 115	1 740	1 888	2 020	2 155	2 155
Sum kostnader	6 127	4 493	4 987	5 119	5 254	5 254
Salgsinntekter	-4 530	-3 876	-4 467	-4 829	-5 169	-5 169
Overføringer med krav om motytelse	-6	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-1 517	-617	-520	-290	-84	-84
Sum inntekter	-6 053	-4 493	-4 987	-5 119	-5 254	-5 254
Nettoutgifter	74	0	0	0	0	0

Budsjett for planperioden for ledningsnett for avløpsvann og renseanlegg.

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Avløp selvkost						
Lønn og sosiale kostnader	1 509	1 957	1 974	1 974	1 974	1 974
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	1 759	1 790	2 298	2 298	2 298	2 298
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	482	755	755	755	755	755
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	3 174	1 207	1 297	1 654	3 069	5 524
Sum kostnader	6 924	5 709	6 324	6 680	8 096	10 551
Salgsinntekter	-6 194	-5 543	-6 600	-7 219	-8 518	-8 445
Overføringer med krav om motytelse	-19	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-628	-166	277	539	423	-2 107
Sum inntekter	-6 841	-5 709	-6 324	-6 680	-8 096	-10 551
Nettoutgifter	83	0	0	0	0	0

7540 Feievesen**Budsjett for feievesenet for planperioden.**

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Feiing selvkost						
Lønn og sosiale kostnader	527	515	525	525	525	525
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	76	96	96	96	96	96
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	0	25	25	25	25	25
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	51	28	28	28	28	28
Sum kostnader	654	664	674	674	674	674
Salgsinntekter	-551	-655	-655	-655	-655	-655
Overføringer med krav om motytelse	-13	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-115	-9	-19	-19	-19	-19
Sum inntekter	-678	-664	-674	-674	-674	-674
Nettoutgifter	-25	0	0	0	0	0

Selvkostområdet feiing omfatter feiing og kontroll av ildsteder i tilknytning til dette. Fra 2018 ble stillingsandelen økt opp til 100%.

Kommunen har gjennom forskriftsendring fått pålegg om at også fritidsboliger skal feies. For en best mulig ressursutnyttelse må det gjennomføres en ROS-analyse som grunnlag for plan for gjennomføring.

Gebyr for feiing økes med 5,4 % til kr 548,- pr pipe for 2019.

Investeringer i sektoren – nye prosjekter

Investeringene er delt opp mellom investeringer på selvkostområdet og øvrige investeringer.

Selvkostområdet – vann og avløp

Det foreslås følgende investeringstiltak på disse områdene i budsjettet for 2019 og økonomiplanperioden for 2019-2022.

Investeringer selvkost			Budsjett	Anleggsbidr. Tilskudd	Lån
7500	Meråker vannverk	Utvidelse område	50 000	-50 000	
7501	Distribusjon vann	Utskifting Mehaugtrøa	1 400 000		-1 400 000
		Høydebasseng Fagerlia	1 500 000		-1 500 000
		Vannledning Teveldalen	250 000		-250 000
7504	Teveldalen vannverk	Nytt vannverk	1 245 000		-1 245 000
7510	Avløp ledningsnett	Nytt avløpsgsnett Krogstadå	500 000		-500 000
		Bil	500 000		-500 000
7511	Renseanlegg	Nytt renseanlegg	1 000 000		-1 000 000
Sum investeringer 2019			6 445 000	-50 000	-6 395 000
7500	Meråker vannverk	Nytt Høydebasseng	4 000 000		-4 000 000
7501	Distribusjon vann	Blæstervolden - Tangen	500 000		-500 000
7510	Avløp ledningsnett	Nytt ledningsnett Tangdalen	1 350 000		-1 350 000
		Pulden – Meraker mellom	1 100 000		-1 100 000
7511	Renseanlegg	Nytt renseanlegg	10 000 000		-10 000 000
	Renseanlegg	Renseanlegg Teveldal	4 000 000		-4 000 000
Sum investeringer 2020			20 950 000	0	-20 950 000
7501	Distribusjon vann	Blæstervolden - Tangen	500 000		-500 000
		Utskifting av kummer	1 000 000		-1 000 000
7510	Avløp ledningsnett	Blæstervolden - Tangen	800 000		-800 000
		Pulden – Meraker mellom	1 100 000		-1 100 000
7511	Renseanlegg	Nytt renseanlegg	40 000 000		-40 000 000
Sum investeringer 2021			43 400 000	0	-43 400 000
	-	-	-	-	-
Sum investeringer 2022			0	0	0

Det er behov for å revidere Hovedplan for vann og avløp i løpet av 2019. Arbeidet vil bli gjort som en del av prosjektering for nye renseanlegg. Hovedplanen vil ta for seg forventet behov og muligheter for utbygging av både vann- og avløpsnett, samt behov for utskifting/oppgradering og vedlikehold. Det vil gi et bedre grunnlag for prioriteringer og beslutninger i senere økonomiplaner. Av den grunn er det ikke tatt med investeringer for siste del av planperioden. Det må påberegnes at det kan komme endringer i økonomiplan for 2020 – 2024 som en følge av ny Hovedplan. Som en følge av utbygging av sentrumsnære boligområder som eksempelvis videre utbygging av Tollmoen, må det forventes investeringer for vann og avløp i planperioden.

7500/7501 Produksjon av vann og ledningsnett

Det er påstartet bygging av nytt høydebasseng i Fagerlia, som ferdigstilles i 2019. Dette med anleggsbidrag fra utbygger. Det planlegges utbygging av nytt høydebasseng i Jemtåsen i 2020.

Det arbeides videre med å etablere ny vannkilde for Teveldal vannverk med grunnvannsbrønner i Tevellia, med ferdigstilling i 2019. Ledningsnettet fra vannbehandlingsanlegget bygges ut i samarbeid med eier av hytteområdet. De nye grunnvannsbrønnene og nytt ledningsnett vil bidra til en bedre og sikrere vannforsyning for eksisterende abonnenter i Teveldalen, samt legger til rette for kommunalt vann- og avløp i nytt og eksisterende hyttefelt.

Nytt vannledningsnett for Tangenområdet er utsatt fra 2018 til 2019, og med videreføring for Blæstervolden – Tangen i 2020 og 2021. Det er lagt inn midler for oppgradering av kummer i 2021. I 2018 planlegges det utskifting og oppgradering av ledningsnett i Mehaugstrøa. Dette for å redusere ledningsbrudd i et sårbart område med tanke på konsekvenser for mange abonnenter.

7510 Avløp ledningsnett

Utbygging av nytt ledningsnett i Turifoss ferdigstilles i 2018. Utbyggingen i Krogstådåa som ble påstartet i 2017, slutføres først i 2019. Nytt nett for Tangdalen med videreføring for Blæstervolden – Tangen er lagt inn i økonomiplanen for årene 2019 – 2021. Det er behov for utskifting og oppgradering av vann- og avløpskummer der investeringen deles mellom ansvar vann og avløp. For 2019 er det lagt inn behov for utskifting av bil for tjenesten med kr 500 000,-.

7511 Renseanlegg

Det er behov for å utvide kapasitet for renseanlegg i kommunen som følge av økt belastning på avløpsnettet. Det foreslås en bevilgning på kr 1 000 000,- i 2019 for oppstart av prosjektering av nytt anlegg. Det er lagt inn et kostnadsestimat for nytt hovedanlegg på kr 40 000 000 og kr 4 000 000 for nytt anlegg i Teveldalen.

Øvrige investeringer

Øvrige investeringer omfatter investeringer på alle andre tjenesteområder enn selvkostområdet, og som vil belaste driftsregnskapet.

Det foreslås følgende investeringstiltak på disse områdene i planperioden 2019 – 2022:

Se neste side.

Øvrige investeringer			Budsjett	Tilskudd/ Dr.m	Lån
4710	Kom. eiendommer	Gatelys/utelys LED	300 000		-300 000
4104	MVS	Renholdsmaskin	160 000		-160 000
4431	Uteseksjonen teknisk	Kjøretøy	150 000		-150 000
4700	Rådhuset	Ombygging kontor NAV	500 000		-500 000
4710	Grunnskole	Nytt skolebygg	500 000		-500 000
4710		Sanering oljefyr	700 000		-700 000
4460	Komm. veier	Opprusting vei Tangdalen	800 000		-800 000
		Bru Ivarsmyra	600 000		-600 000
		Ny vei Egga	500 000		-500 000
		Asfaltering	1 500 000		-1 500 000
		Vei Tollmoen	1 100 000		-1 100 000
4432	Maskinavd.	Ny lastebil	2 200 000	-200 000	-2 000 000
4700/(Rådhus/helsetun	Sanering oljefyr	800 000		-800 000
4706/(Omsorgsboliger	Sanering oljefyr	700 000		-700 000
4728	Leirskolen	Utbedringer	390 000		-390 000
4441	Brannvesen	Røykdykkerutstyr	250 000		-250 000
Sum investeringer 2019			11 150 000	-200 000	-10 950 000
4710	Grunnskolen	Nytt skolebygg	26 500 000		-26 500 000
4460	Komm. veier	Ny vei Egga	11 200 000		-11 200 000
		Asfaltering	1 500 000		-1 500 000
		Bruer Teveldalen	1 200 000		-1 200 000
4762	Grustaket	Sorteringsverk	1 000 000		-1 000 000
4441	Brannvesen	Røykdykkerutstyr	1 100 000		-1 100 000
		Brannbil	4 300 000		-4 300 000
Sum investeringer 2020			46 800 000	0	-46 800 000
4710	Grunnskolen	Nytt skolebygg	26 500 000		-26 500 000
4460	Komm. veier	Ny vei Egga	3 800 000		-3 800 000
		Asfaltering	1 500 000		-1 500 000
4441	Brannvesen	Vaktbil	760 000		-760 000
Sum investeringer 2021			32 560 000	0	-32 560 000
4460	Kommunale veier	Asfaltering kommunale veier	1 500 000		-1 500 000
Sum investeringer 2022			1 500 000	0	-1 500 000

4104 Meråker Videregående skole

Det er behov for innkjøp av ny renholdsmaskin til kr 160 000,-. Dette for å redusere fare for belastningsskader og sykefravær.

4431 Uteseksjonen

Det er behov for å skifte ut bil for vaktmestertjenesten til kr 150 000,-.

4432 Maskinavdelingen

Det er behov for å skifte ut sorteringsanlegget i grustaket da vedlikeholdsbehovet vil bli større enn avskrivninger for nyere utstyr.

Det er også behov for å skifte ut en av lastebilene ved maskinavdelingen. Dette iht. investeringsprogram – maskinavdeling vedtatt av kommunestyret i sak 07/14. Det forutsettes at lastebil i grustaket også kan bidra til å dekke behov for tank-løsning for brannvesenet. Det gir en total besparelse for kommunen som helhet.

4441 Brannvesen

Det er forslått innkjøp av nytt luftpåfyllingsutstyr for røykdykkertjenesten. I planperioden er det behov for ny brannbil og ny vaktbil. Ny fremskutt enhet og tankbil av eldre dato ble innkjøpt i 2018. Tank-løsning forutsettes ivaretatt gjennom innkjøp av «ny» lastebil til maskinavdelingen.

Etter avklaring om en evt. interkommunal brannverntjeneste må det foretas en nærmere vurdering av behov for utstyr for tjenesten som grunnlag for en innkjøps- og vedlikeholdsplan. For Meråker kommune er det ambisjon om avklaringen er foretatt innen økonomiplan for 2020 – 2024 skal legges.

4460 Kommunale veier

Det foreslås å videreføre satsingen på asfaltering av kommunale veier med kr 1 500 000,- i planperioden. Behovet for å asfaltere veier som følge av støvplage og andre utfordringer med grusveier, er stort. Med flere meter asfaltert vei, vil også behovet for drift og vedlikehold av grusvei reduseres. For 2019 er gjenværende strekning i Krogstadmarka av de prioriterte strekninger.

Det er lagt inn forslag på midler til ferdigstilling av veinettet i Tollmoen boligområde. Dette som oppfølging av avtale inngått med Meraker Brug fra tidlig 2001.

Arbeidet med utskifting av gatelys med LED-lamper videreføres i 2019.

Utbedring av bru Ivarsmyra er utsatt fra 2018, og planlegges utført i 2019. Videre i planperioden må det utbedres flere bruer i Teveldalen.

Opprusting av vei i Tangdalen er påstartet i 2018, og slutføres i 2019. Det må gjøres avklaringer med grunneier før tiltaket kan ferdigstilles.

I budsjett og økonomiplan er det lagt inn midler for ny vei til Egga. Det pågår nå arbeid med reguleringsplan for området, som forventes ferdigstilt i løpet av første halvdel i 2019. Etter at reguleringsplan er ferdigstilt vil investeringsbeslutning om evt bygging av veien bli forelagt kommunestyret. Da vil en ha et enda sikrere kostnadsestimat beregnet.

Det er etterspurt forslag til alternative løsninger til å bygge en helt ny vei til Egga. Som ett alternativ kan en skissere følgende løsning: Det er uansett et behov for å legge om veien som i dag går gjennom skoleområdet og inn til Klekkeriet. Veien bør legges om rundt samfunnshuset og videre inn mot Klekkeriet. I tillegg kan en ruste opp eksisterende vei med forlengelse av asfaltdekke og evt andre utbedringer. Trafikksikkerheten kan økes med bedre skilting og evt reduserte fartsgrenser. For de gående kan en lage en gangsti/utbedre eksisterende fra skoleområdet og til Vardetun. Den alternative løsningen må kostnadsberegnes mer eksakt som en del av sak om evt. investeringsbeslutning for ny vei. Som et estimat skisseres denne løsningen til ca kr 2 000 000,-. Løsningen vil kunne medføre erverv av arealer for ny vei, som ikke er lagt inn i estimatet.

4700 Rådhuset

Leieavtalen av kontorlokaler for NAV utløper høsten 2019. I forbindelse med en ny, langsiktig avtale er det fremmet behov for ombygging av lokalene. Mesteparten av bygningsarbeider utføres i egenregi. Investeringbehovet er stipulert til kr 500 000,-.

Oljefyringsanlegget i Rådhuset må skiftes ut som følge av nasjonale pålegg. Det samme gjelder for fyringsanlegget for helsesenter og omsorgsboliger. Alternative løsninger for fyringsanlegg må løses i løpet av 2019.

4710 Grunnskole

Det er i 2018 utført en videre prosjektering av mulighetsstudie for nytt skolebygg for grunnskolen, etter oppfølging av kommunestyret sitt vedtak fra 25.09.17, i sak 86/17. Det må arbeides videre med detaljprosjektering og utarbeidelse av reguleringsplan i 2019, med mål om investeringsbeslutning i løpet av 2019. Midler for evt. bygging er lagt inn for årene 2020 og 2021.

Oljefyr for grunnskoleanlegget må skiftes ut i løpet av 2019 som følge av nasjonale pålegg. Oljefyren fungerer i dag som spisslast til biofyringsanlegget.

4713 Flerbruksløype.

Det er lagt inn behov for reasfaltering av flerbruksløypa i 2020 med kr 1 100 000,-.

4728 Leirskolen

I gjeldende økonomiplan er det lagt inn behov for oppgradering av leirskolen i 2019. Skal skolen kunne leies ut, må det utføres standard heves.

Digital infrastruktur.

Det foreslås en bevilgning på kr 1,2 mill hvert år i planperioden for utbygging av digital infrastruktur. Det forutsettes et godt samarbeid med Trøndelag fylkeskommune som har totalansvar for tilrettelegging av bredbåndsutbygging. Dette innebærer forvaltning av tilskuddsmidler, samt prioritering og gjennomføring av utbyggingsprosjekter. Trøndelag fylkeskommune har en aktiv rolle i utbygging av mobildekning der hvor det ikke skjer noen utbygging i kommersiell regi, og vil følgelig være en viktig samspillspartner for kommunen her også. Tiltaket finansieres av kraftfondet.

5.8 Meråker menighet

Ny kirkelov og gravferdslov trådte i kraft 1. januar 1997.

Kommunen har fortsatt det økonomiske ansvaret for den kirkelige virksomheten i kommunen, og vil være forpliktet til å dekke utgifter til formål i samsvar med kirkelovens § 15. Kommunen skal utrede følgende utgifter:

- a) Utgifter til bygging, drift og vedlikehold av kirker.
- b) Utgifter til anlegg og drift av kirkegårder.
- c) Utgifter til stillinger for kirketjener, klokker og organist/kantor ved hver kirke, og til daglig leder av kirkelig fellesråd.
- d) Driftsutgifter for fellesråd og menighetsråd, herunder utgifter til administrasjon og kontorhold.
- e) Utgifter til lokaler, utstyr og materiell til konfirmasjonsopplæring.
- f) Utgifter til reiser, kontorhold og boligtelefon for prester.

Kommunens økonomiske ansvar for den kirkelige virksomhet er uttømmende gjengitt i kirkelovens §15 bokstav a) - f). Kirkeloven åpner for at menighetsrådet også kan be om midler til tiltak som kommunen ikke har økonomisk ansvar for. Slike tiltak kan være:

- Utgifter til kirkelig undervisning.
- Diakoni- og menighetssekretærstillinger.
- Utgifter til bygging, drift og vedlikehold av andre bygninger enn selve kirkebygningene, f.eks soknestue/kirkestue, bårerom/hus.
- Andre kirkelige tiltak i soknene.

Tabellen viser utviklingen i tilskuddene til menighetsrådet de senere årene og rådets budsjettforslag for 2019. Rådmannens forslag til tilskudd for 2019 står i kolonnen ut til høyre.

Tilskudd til Meråker menighet

Type tilskudd	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019MFB	%	2019RBF	%
Drift										
Kirk adm.	827 000	839 000	911 000	895 000	920 000	915 000	955 000	4,4	955 000	4,4
Konf. oppl.	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	0,0	30 000	0,0
Kirker	914 000	945 000	979 000	979 000	1 003 000	967 000	985 000	1,9	985 000	-1,8
Gravlunder	720 000	774 000	835 000	835 000	883 000	844 000	880 000	4,3	880 000	-0,3
Sum drift	2 491 000	2 588 000	2 755 000	2 739 000	2 836 000	2 756 000	2 850 000	3,4	2 850 000	0,5
Investering										
Kirk adm.	0	0	0	0	0	0	0		0	
Kirker	70 000	0	0	148 000	98 000	0	0		0	
Gravlunder	0	291 000	0	0	0	97 000	200 000		200 000	
Sum invest.	70 000	291 000	0	148 000	98 000	97 000	200 000		200 000	
Sum total	2 561 000	2 879 000	2 755 000	2 887 000	2 934 000	2 853 000	3 050 000		3 050 000	

Tabellen viser de ulike tilskuddstyper til drift av menighetsrådet. Kolonne 2 –7 viser henholdsvis regnskap for perioden 2012 – 2016 og budsjett 2017. Kolonne 8 og 9 viser menighetsrådets budsjettforslag i kr for år 2018 og økning i prosent fra år 2017. Kolonne 10 og 11 viser rådmannens budsjettforslag i kr for år 2019 og endring i prosent fra år 2017.

Driftsbudsjettet

Menighetsrådet fremmer et budsjettforslag med en økning i driftstilskuddet for 2019 på kr 94.000,- eller 3,4 %. Økningen kommer som en følge av bl.a. lavere pensjonsutgifter. Rådmannens forslag for 2019 er en tilsvarende økning i driftstilskuddet på kr 94.000,-.

Siden 2006 har rådet hatt en midlertidig økning på 10 prosentpoeng i saksbehandlerstillingen for å intensivere arbeidet med kirkegårdsregistrene. Merkostnadene utgjør ca. kr 50.000,- pr år. Den økte stillingsandelen videreføres inntil videre også for 2019. Dette har vært et viktig arbeide som har gitt grunnlag for innkreving av festeavgift for eldre gravsteder. Arbeidet har resultert i merkbare merinntekter for menighetsrådet. Når året 2018 er omme har kommunen bevilget budsjettmidler tilsvarende 2.745 timer.

Rådet opplyser at de til sammen har 3,55 årsverk finansiert av kommunen fordelt på følgende stillinger:

<u>Administrasjon:</u>	Kirkeverge 70 % Menighetssekretær 20 %
<u>Kirker:</u>	Organist 50 % Klokker 15 % Renholder 35 % Kirketjener 10 %
<u>Gravlunder:</u>	Kirkegårdsarbeidere 125 % Saksbehandler kirkegårdsdrift 30 %

De foreslåtte bevilgningene til drift for 2019 gir menighetsrådet rammer til å videreføre dagens driftsnivå.

Investeringsbudsjettet

Menighetsrådet ber om bevilgninger til følgende investeringstiltak i planperioden:

<u>Tiltak</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>	<u>2021</u>	<u>2022</u>
Minigraver	kr 200.000,-			
Traktor		kr 400.000,-		
Arbeidsbil			kr 180.000,-	
Vinduer Stordalen kpl.				kr 200.000,-

Det foreslås at det gis bevilgninger til de ovennevnte tiltakene som omsøkt. For nærmere begrunnelse vises det til menighetsrådets budsjett. Finansiering skjer ved bruk av kraftfondet.

Menighetsrådet skrev følgende i sitt forslag til budsjett for 2015 og økonomiplanen for perioden 2015 – 2018 om framtidig vedlikeholdsbehov:

Det har vært gjort mye vedlikehold og oppussingsarbeid utvendig på de kirkelige byggene i de senere årene. Nytt tak og maling av Meråker kirke, nytt tak, nye vindu og ombygging av kjøkken i Soknestua, nytt tak og pussing av murene utvendig på Kopperå kapell, restaurering av Stordalen kapell. Innvendig vedlikehold har det vært mindre av og det bærer alle byggene preg av. Menighetsrådet ønsker derfor å utarbeide en helhetlig plan over vedlikeholdsbehovet.

Meråker kirke bærer preg av at det er 40 år siden restaureringen. Det ikke vært noe oppussing/maling innvendig siden 1974. Malingen flasser under galleriet, på galleriet og i taket over orgelpipene. Hele gulvet må males og veggene trenger også et malingsstrøk. På de kaldeste dagene vinterstid er det nesten umulig å holde kirken varm. En vedlikeholdsplan vil derfor også omfatte enøktiltak.

Stordalen kapell ble pusset opp i 1995. Deler av inventaret trenger nå oppussing. Malingen flasser bl.a. av kirkebenkene. Oppussing av Kopperå kapell har stått på økonomiplanen i flere år. Det er usikkert når det sist ble foretatt noe innvendig oppussingsarbeid i Kopperå. Her trengs bl.a. maling av de gulnede veggene.

Det er positivt at menighetsrådet ønsker å utarbeide en helhetlig plan over vedlikeholdsarbeidet. Det vil gi en mye bedre oversikt over vedlikeholdsbehovet og overslag av kostnadene. Menighetsrådet opplyser den 20.10.17 at de tar sikte på at planen vil være ferdig i løpet av 2018.

De siste årene har det til sammen vært gitt millionbevilgninger for opprusting av kirkebyggene og soknestua. Det er gjennomført omfattende vedlikehold på soknestua og Meråker kirke med nytt tak i 2010 som det største enkeltprosjektet. På budsjettet for 2013 ble det bevilget midler til nytt inngangsparti på soknestua og nytt elektrisk anlegg på Stordalen kapell. På budsjettet for 2017 ble det bevilget midler til asfaltering av gangvei til kirka og parkeringsplassen ved soknestua. Alle disse tiltakene er gjennomført og flere til.

5.9 Kommunal kraftlinje

Den kommunale kraftlinja ble kjøpt i 2007 fra NTE. Linja strekker seg fra Meråker kraftstasjon til Meråker næringspark i Kopperå. Meråker grønt og flere bedrifter i Kopperå kjøper strømmen sin via denne kraftlinja.

Krafta som forbrukes skal i 2019 kjøpes i markedet til spotpris. Dette kan medføre til dels store svingninger i utgiftsnivå. For å korrigere for disse svingningene er det vedtatt at deler av konsesjonskrafta som tilsvarer antatt forbruk på linja skal selges til spotpris. Kjøp og salg av kraft vedrørende linja følger da samme markedssvingninger og det er ventet at det gir et tilnærmet økonomisk nullspill.

Salget av kraft reguleres av lengre avtaler med abonnenter knyttet til linja. Dette skaper forutsigbarhet for de som er tilknyttet linja, noe som også var et av argumentene for å erverve linja i sin tid. Isolert sett vil linja gå med underskudd i hele planperioden. Dette underskuddet dekkes av at den mengde kraft som forbrukes på linja øker vår mengde konsesjonskraft som vi igjen kan selge i markedet. Salg av dette merforbruket som konsesjonskraft gir inntekter til kommunen. Etter det nye vedtaket om konsesjonsmengde som NVE fattet i 2011 kan vi miste deler av denne merinntekten da alminnelig forbruk i kommunen, inklusiv forbruket på den kommunale linja er tilnærmet lik tildelt konsesjonsmengde.

Rådmannen er av den oppfatning at det å være kraftlinjeeier og strømlleverandør er godt utenfor kommunens kjerneoppgaver som fordrer en kompetanse kommunen ikke har. Den største avtalen/forpliktelsen til å levere strøm utløper 31.12.2019. Rådmannen foreslår at denne avtalen ikke fornyes og at kommunen avhender/sanerer linja fra og med 2020.

5.10 Tilskudd til utbygging av bygdefiber

NTE Marked AS har i samarbeid med Meråker kommune sett på muligheten for å utvide dekning av bredbånd/fiberutbygging i kommunen. Det er sett på 3 områder som til sammen dekker om lag 345 husstander. Områdene er ikke kommersielt utbyggingsbare, utbyggingen er derfor forutsatt gjennomført iht. til NTE's Bygdefibermodell. Det er bedt om en kommunal medfinansiering på kr. 850.000,-.

Meråker kommune har ved to tidligere anledninger vært inne og finansiert tilsvarende utbygginger. Utbygging i Kopperå (ca. 80 oppkoblinger) fikk innvilget en støtte på kr. 500.000,- (ca. kr 6.250,- pr. husstand). Senere fikk en utbygging i Meråker sentrum/Stasjonsgrenda (ca. 190 oppkoblinger) innvilget kr. 700.000,- (ca. kr 3.700,- pr. husstand). Dette prosjektet hadde ikke forhøyet egenandel.

De nye prosjektene vil med en antatt deltakelse på ca. 80% (275 kontrakter) få en støtte på ca. kr 3.100,- pr. husstand. Det er forutsatt en forhøyet egenandel i prosjektet på kr. 3.400,- pr. oppkobling samt noe dugnad. Prosjektet er ikke ferdigstilt og kommunens andel er dermed ikke kommet til utbetaling.

I den stadig mer digitaliserte hverdagen vi lever i er en nettforbindelse med god kapasitet viktig. Det er viktig at det digitale klaseskillet mellom by og land utjevnes. God bredbåndsdekning er en av nøklene til bosetting og næringsutvikling, man gir befolkning et reelt valg når bosted skal velges. Det er også en nøkkel i digitalisering av det kommunale tjenestetilbudet, både med selvbetjeningsløsninger og ikke minst velferdsteknologi. Dette sa også kommunestyret under seneste Mål- og prioriteringsdebatt skal være et av satsingsområdene framover. Se også omtale i sektor for kommunal utviklings del på side 91.

Vi er kjent med at det er flere utbygginger som er under planlegging og for å kunne imøtekomme søknader om kommunal medfinansiering er det avsatt 1,2 mill. kr. for å støtte bygdefiberprosjekter. Tiltaket finansieres av kraftfondet.

5.11 Arbeidet med fengsel

Til det videre arbeidet med å få etablert fengsel i Meråker er det avsatt kr 200.000,- i 2019. Beløpet er et anslag på kostnader for videre oppfølging i 2019. For ytterligere informasjon vises det til tidligere politiske behandlinger og senest rapporten fra Avantas.

Finansiering skjer ved bruk av kraftfondet.

5.12 Profilering

Det er avsatt kr 200.000,- hvert av årene i planperioden til profilering av Meråker. Profilering kan skje på ulike måter og steder.

Finansiering skjer ved bruk av kraftfondet.

5.13 Grenseløse Meråkerdager

Meråker kommune deltok på messen Grenseløse Meråkerdager 2017. Til bruk på messen ble det innkjøpt en god del utstyr. Mye av utstyret kan brukes ved senere messedeltakelser. Det er avsatt inntil kr 75.000,- hvert av årene i planperioden til formålet.

Finansiering skjer ved bruk av kraftfondet.

5.14 Oppsummering bruk av kraftfondet

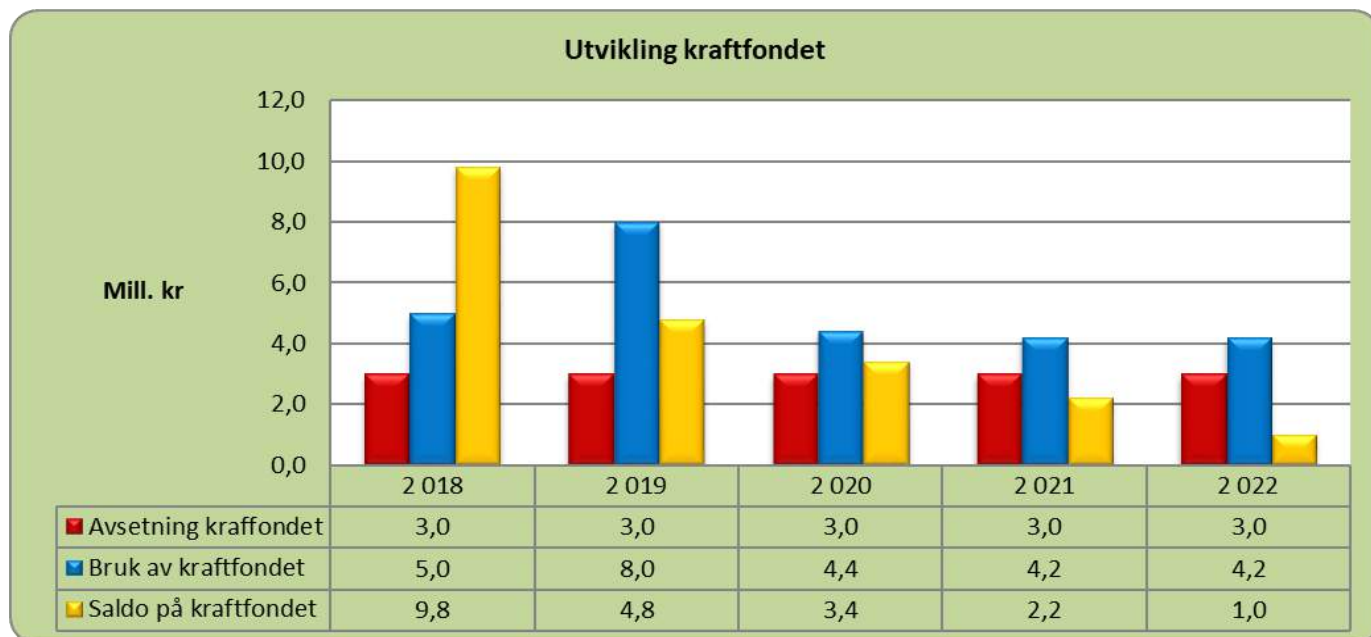
Konsesjonsavgiften som for tiden utgjør knappe 3 mill. kr årlig avsettes til kraftfondet og tas inn i budsjettet til bruk i kommunens næringsarbeid og til finansiering av felleskommunale tiltak og infrastruktur.

Fondsbeholdningen var pr 31.12.17 på 11,8 mill. kr. Vedtatt bruk for 2018 er på ca. 8,1 mill. kr, men forsinkelser i prosjekter gjør at forbruket i 2018 blir på ca. 5 mill. kr. Anslått saldo pr. 31.12.18 blir da ca. 9,8 mill. kr.

For planperioden 2019 – 2022 er det planlagt slik bruk av kraftfondet:

Ansvar	Tekst	Tiltak	Beløp kr			
			2019	2020	2021	2022
4010	Sektorkontoret	Scanning eiendomsarkivet	800 000			
40111	Tiltaksformål	Driftstilskudd Naboer AB	40 000	40 000	40 000	40 000
4011	Tiltaksformål	Finansiering av næringsarb.	1 315 000	1 315 000	1 315 000	1 315 000
4100	Landbruk	Beitetaksering	300 000			
4102	Tiltak innen landbruk	Årlig avsetning	250 000	250 000	250 000	250 000
4230	Grønt sentrum	Plan sentrumsstrategi	200 000			
4301	Kart og oppmåling	Adresseprosjektet/skilting	450 000			
4310	Plansaksbehandling	Kjøp av tjenester	250 000	250 000	250 000	250 000
4310	Plansaksbehandling	1 årsverk samfunnsutvikling	250 000	250 000	250 000	250 000
4310	Plansaksbehandling	Reguleringsplan ny vei Egga	160 000			
4310	Plansaksbehandling	Strategisk næringsplan	80 000			
4312	Stedsutvikling	Skredsikring - Kvernbekken	650 000			
4312	Stedsutvikling	Skredsikring Flåtten Møllebakke	920 000			
4714	Grova Vardetun	Tilskudd snøproduksjon	50 000	50 000	50 000	50 000
5003	Gravlunder	Plentraktor, minigr., traktor	200 000	400 000	180 000	200 000
6100	Kraftfondet	Grenseløse Meråkerdager	75 000	75 000	75 000	75 000
6100	Kraftfondet	Bidrag bygdefiber	1 200 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000
6100	Kraftfondet	Fengsel	200 000			
6100	Kraftfondet	Profilering	200 000	200 000	200 000	200 000
6100	Kraftfondet	Anslått øvrig aktivitet	400 000	400 000	400 000	400 000
Sum bruk av kraftfond			7 990 000	4 430 000	4 210 000	4 230 000
Anslått saldo på kraftfondet pr. 31.12.18			9 800 000			
Avsatte konsesjonsavgifter			2 980 000	2 980 000	2 980 000	2 980 000
Anslått saldo på kraftfondet pr 31.12.20XX			4 790 000	3 340 000	2 110 000	860 000

For nærmere kommentarer om bruken til de enkelte formålene se under kapitlene 5.4 – 5.13.

Ved den bruken som det er lagt opp til i planperioden vil saldoen på kraftfondet gå ned i 2019 med ca. 5,0 mill. kr til ca. 4,8 mill. kr. Videre i planperioden vil saldoen synke ytterligere hvert år ned til ca. 1,0 mill. kr. ved utgangen av 2022.

5.15 Utlån av startlån

Startlån er et boligsosialt virkemiddel som bidrar til at flere kan etablere seg og bli boende i egen eid bolig. Ordningen fungerer slik at Husbanken etter søknad fra kommunene tildeler den enkelte kommune et lån for videre utlån til vanskeligstilte grupper.

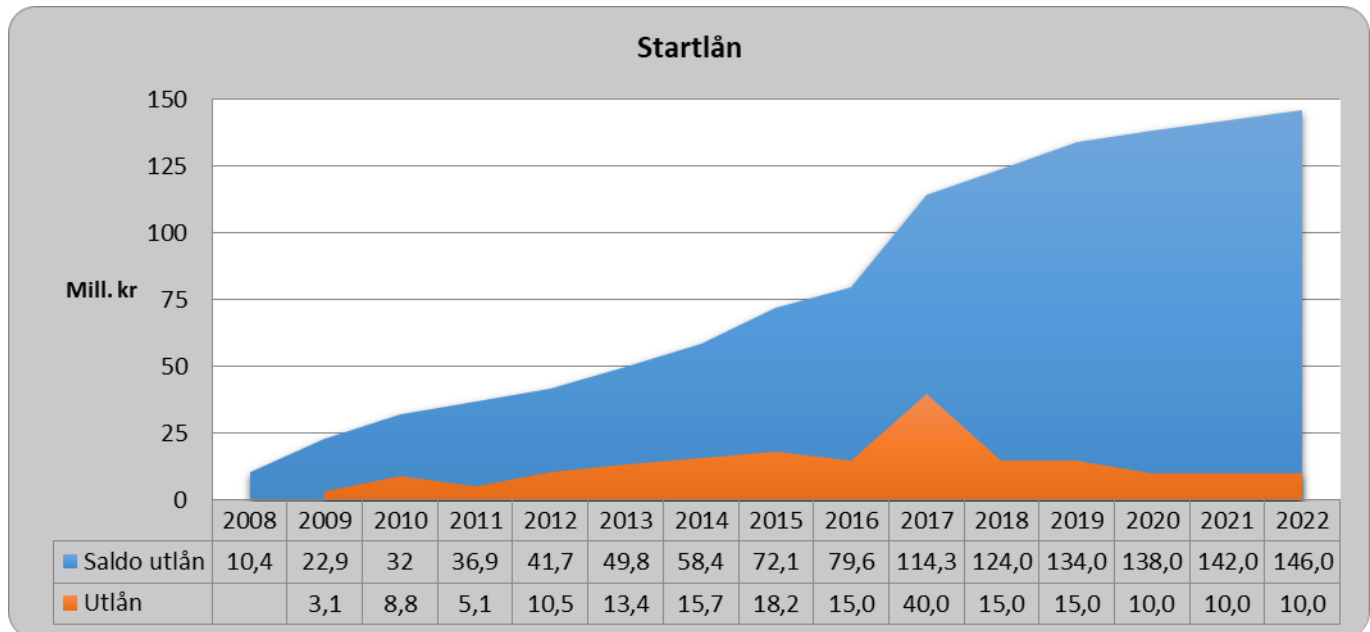
Kommunene skal prioritere vanskeligstilte grupper i sitt arbeid med startlån. Hver enkelt kommune skal tilpasse bruken av startlån til egen sosial boligpolitikk og prioritere startlånmidler til vanskeligstilte i kommunen. Kommunestyret vedtok i sak 111/17 den 27.11.17 boligpolitisk handlingsplan for Meråker. Sammen med kommunes retningslinjer for tildeling av startlån som ble vedtatt av kommunestyret i sak 70/15 den 28.09.15 gir det et godt grunnlag for kommunens vurderinger og prioriteringer på området.

Boliger som finansieres med startlån skal være nøkterne og tilpasset husstandens behov. I tillegg til en forsvarlig kredittvurdering, skal kommunene gjøre boligsosiale vurderinger ved tildeling av startlån. Formålet er å hjelpe de som sannsynligvis verken nå eller senere vil kunne få finansiert et boligkjøp på annen måte enn med bistand fra kommunen. Startlånet er et viktig virkemiddel for å tilby boligfinansiering til lånsøkere som omfattes av tverrfaglig samarbeid og oppfølging i kommunen, og å hjelpe lånsøkere som er i ferd med å miste bolig og søker refinansiering. Viktige målgrupper er eneforsørgere, barnefamilier, funksjonshemmede, flytninger, økonomisk vanskeligstilte, og lånsøkere som bor i kommunal bolig som ønsker å anskaffe egen eid bolig.

For å få startlån må du kunne betale renter og avdrag på lånet og samtidig ha nødvendige midler igjen til livsopphold og andre økonomiske utgifter. Boligen må være egnet for husstanden og rimelig i forhold til prisnivået på stedet der man skal bo. Videre må boligen ligge i den kommunen som gir lån. Det er opp til den enkelte kommune å vurdere om man får lån, og eventuelt hvor stort lån man kan få. Mange kommuner har utarbeidet egne retningslinjer.

Meråker kommune gir vanligvis lån til toppfinansiering etter at ordinær bank har gitt 1. prioritetslån, men kommunen kan også fullfinansiere i særskilte tilfeller.

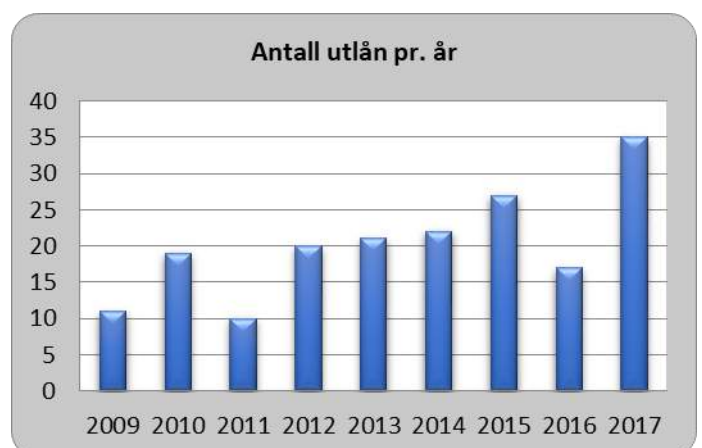
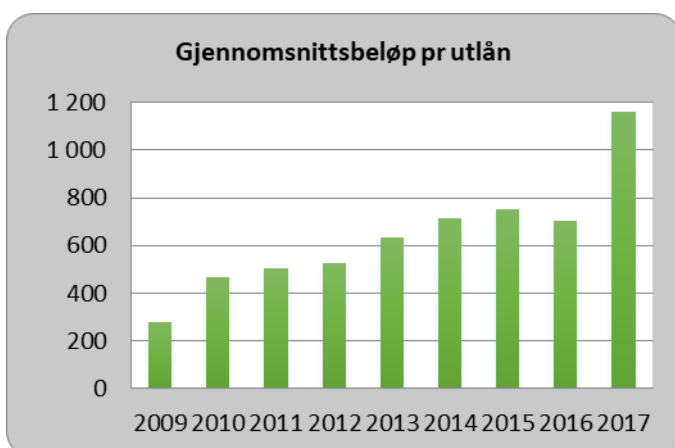
Diagrammet viser netto utlånsvolum og saldo i mill. kr pr 31.12.

Meråker kommune har vært svært aktiv i bruken av startlån og har fått hjulpet mange familier og enslige til et mer egnet botilbud og verdigere liv. Bruken av startlån har også ført til at enkelte har bosatt seg i kommunen eller unnlatt å flytte ut av kommunen. Det er også tilfeller der hvor bruk av startlån har ført til at man ikke lenger er avhengig av støtte fra NAV. Ved utgangen av 2017 hadde kommunen ca. 112 mill. kr i utlån. Det er en netto økning på ca. 32 mill. kr. i forhold til utgangen av 2016. Netto utlånsøkning har siden 2008 vært på nesten 102 mill. kr.

Antallet utlån har også økt mye de siste årene, men kan variere en god del fra år til år. I 2017 var det 35 utlån. I 2018 ser det ut at antallet utlån kan bli ca. 17 og utbetalt utlånsbeløp om lag ca. 13 mill. kr. Netto utlånte midler pr 31.12.18 er beregnet til ca. 124 mill. kr.

Diagrammet viser antall utlån og gjennomsnittlig utlånsbeløp pr. utlån i kr.

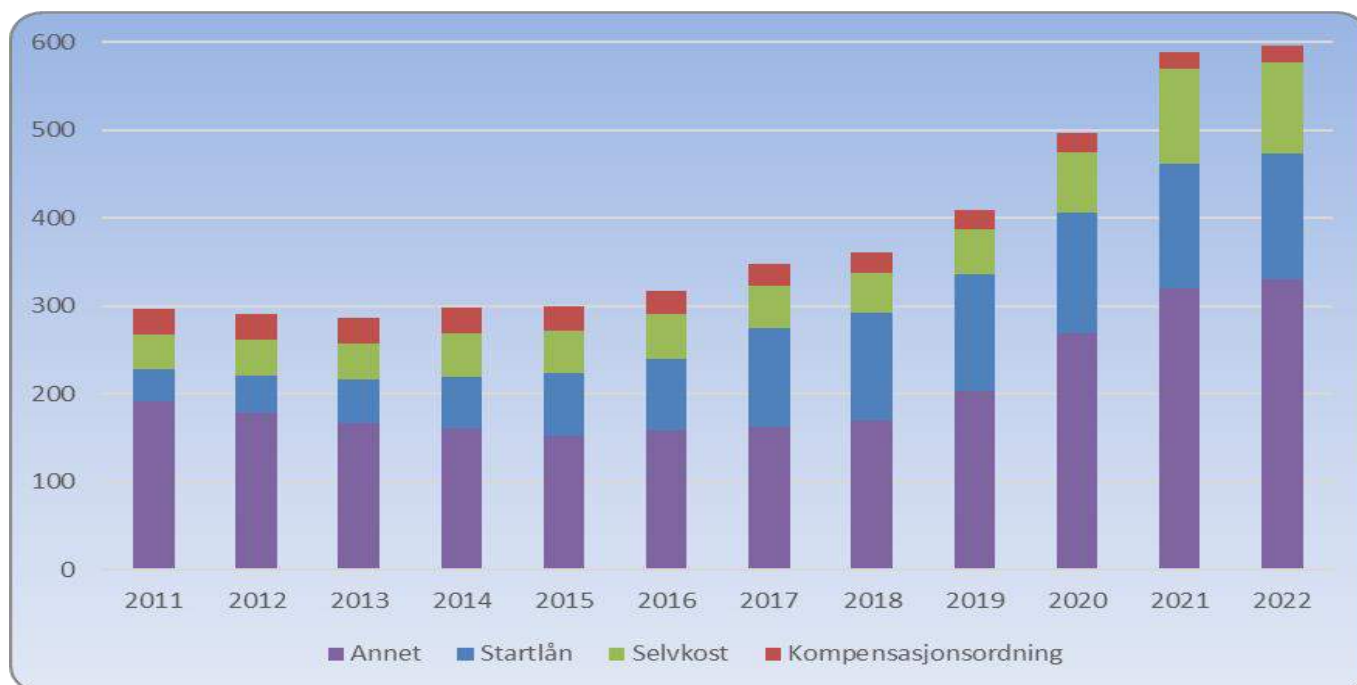
Ved utlån følger renta Husbankens rentevilkår med et lite tillegg på 0,25 prosentpoeng til dekning av administrative kostnader. Husbankens rentesatser er svært gunstige. Flytende rente utgjør for tiden 1,7 % og fastrente 5 år ca. 2,35 %. Avdragsprofil på utlånene fastsettes etter en konkret vurdering av de enkelte sakene. Kommunens egen nedbetaling av sitt låneopptak følger kommunens avdragsplan og kan avvike fra avdragsplanene på utlånene. Det gjør at avdrag innlån og avdrag utlån har ulike størrelser enkeltår. Over tid vil dette jevne seg ut og har liten innvirkning på kommuneøkonomien.

Kommunen har svært gode erfaringer med ordningen og har ikke hatt tap på utlån på mange år. Hvis det oppstår tap på utlån av startlån har kommunen tapsrisikoen for de første 25 prosent av startlånets restgjeld på tapstidspunktet. Staten har tapsrisikoen for de siste 75 prosent.

Kommunen har de senere årene tatt opp 15 mill. kr årlig i startlån med en topp i 2017 med hele 40 mill. kr i låneopptak. Årsaken til den store økningen i 2017 er at kommunen har finansiert leilighetskjøp på både Tollmoen 1 og 2 som kommer til utbetaling samme året.

Etterspørselen etter startlån har vært jevnt stigende med en svært stor økning i 2017. I 2019 og de øvrige årene i planperioden må aktiviteten bli lavere og det foreslås at det opptas 15 mill. kr i 2019 og 10 mill. kr de tre påfølgende årene i planperioden. Samtidig legges det til grunn at det gjøres en innstramning i gjennomsnittlig utlån. For stor aktivitetsvekst vil kunne føre til at de ordinære bankene tar for lite ansvar for boligfinansieringen og det er ikke ønskelig.

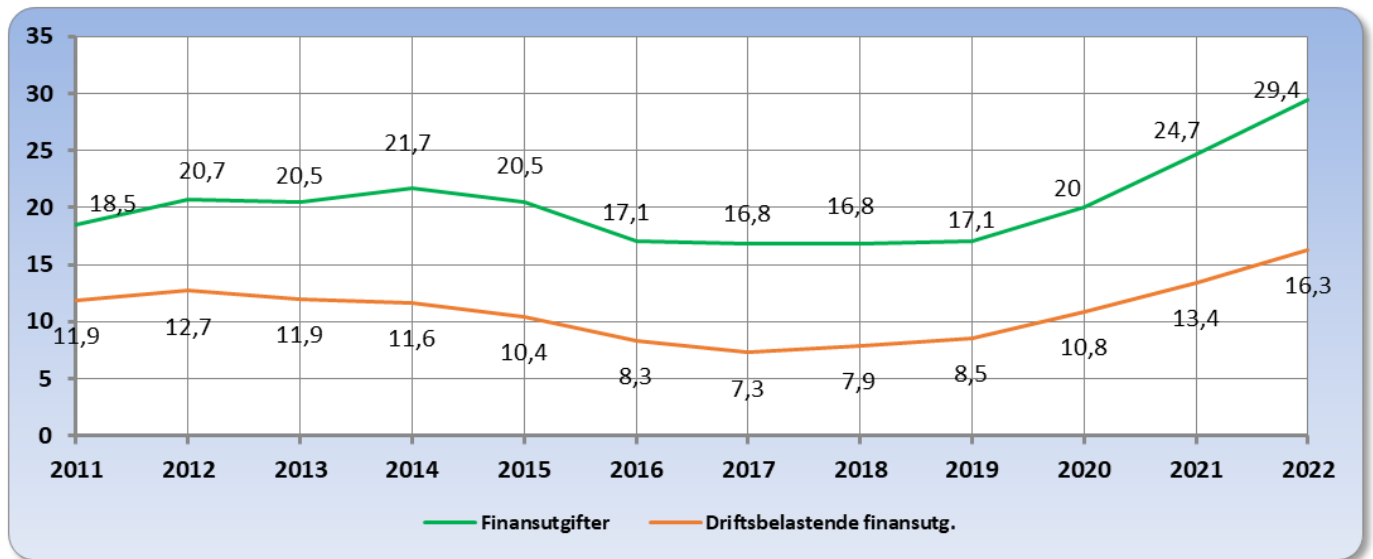
5.16 Langsiktig lånegjeld

Den totale lånegjelda vil stige til ca. 361 mill. kr ved utgangen av 2019. For 2021 og 2022 vil den øke kraftig til hhv 589 mill. kr og 595 mill. kr.

Endringen skyldes hovedsakelig opptak av startlån, lån til investeringer i kommunale veier, maskinavdeling og brannvesen, lån til nytt skolebygg fratrukket årlige avdrag samt investeringer i selvkostområdet herunder spesielt nytt renseanlegg. Ettersom deler av disse midlene lånes ut og tilbakebetales eller finansieres gjennom selvkostområdet, vil ikke netto finansutgifter som påvirker kommuneøkonomien få hele belastningen med den økte gjelden. De langsiktige lånene som påvirker kommuneøkonomien går fra ca. 169 mill. kr ved utgangen av 2019 til ca. 329 mill. kr ved utgangen av planperioden.

5.17 Driftsbelastede finansutgifter

De nye låneopptakene som er foreslått i planperioden gjør at de totale finansutgiftene blir 17,1 mill. kr i 2019 for så å øke jevnt og utgjøre 29,4 mill. kr i 2022. Andelen av finansutgiftene som belaster kommuneøkonomien er beregnet til 8,5 mill. kr i 2019 og øke til 16,3 mill. kr i 2022. Finansutgiftene er beregnet med utgangspunkt i gjeldende avtaler og estimert rentebane i årene 2019 – 2022.

5.18 Oppsummering

Forslaget til budsjett for år 2019 og år 2020 er basert på et aktivitetsnivå likt med år 2018 med mindre korrigeringer. For årene 2021 og 2022 er det lagt inn et kutt i budsjetttrammen for alle sektorene. Rammekuttet er fordelt prosentvis likt på alle sektorene og er i budsjettdokumentet lagt inn under ansvaret for sektoradministrasjonen.

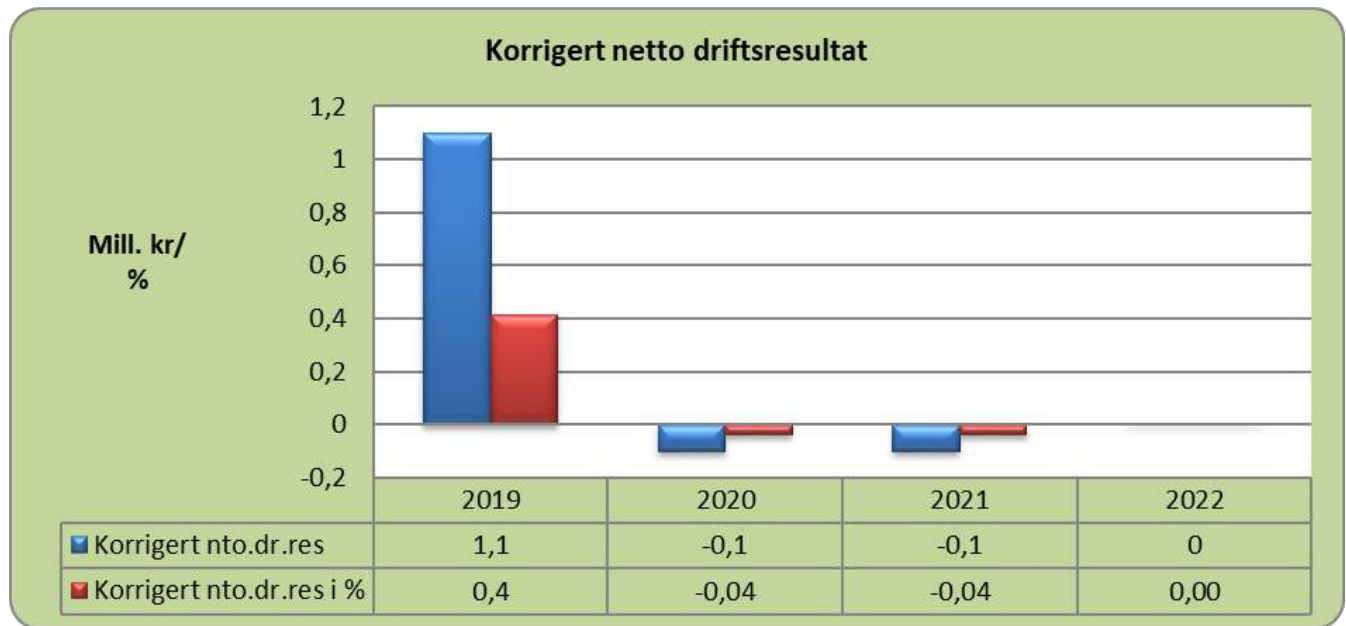
En har valgt å legge inn kuttet i budsjetttrammen, men valgt å ikke foreslå tiltak for å redusere kostnadene ned til ny budsjettramme. Årsaken til dette er at en pr i dag ikke vet eksakt hvor mye budsjetttrammen må kuttes. Behovet for nødvendige tilpasninger avhenger av hvilke valg vi gjør når det gjelder framtidige investeringer. Vi kan derfor si at kommuneøkonomien framover i større grad påvirkes og utfordres av egne beslutninger og mindre av endrede rammevilkår/bevilgninger fra regjering og storting.

Utover i år 2019 og 2020 vil det bli nærmere avklart hvor stort et eventuelt kutt i budsjetttrammen vil bli og en kan da starte prosessene med ledere og ansatte for å utrede aktuelle tiltak innenfor de enkelte sektorene.

De fleste kommunale avgifter er foreslått økt. For avløp er økningen på hele 15 %. Årsaken til dette er at det er behov for større investeringer i renseanlegg o.l.

5.19 Saldering av budsjettet for 2019 og økonomiplanen for perioden 2019 - 2022

Rådmannens forslag til korrigert netto driftsresultat viser følgende størrelser:

Netto driftsresultat er hovedindikatoren for økonomisk balanse i kommunesektoren. Netto driftsresultat viser årets driftsoverskudd etter at renter og avdrag er betalt, og er et uttrykk for hva kommuner og fylkeskommuner har til disposisjon til avsetninger og investeringer. Over tid må kommunens netto driftsresultat være positivt for å sikre en bærekraftig økonomi og en effektiv ressursbruk.

Budsjettet for 2019 er saldert med avsetning til disposisjonsfond. For å oppnå balanse for årene 2021 og 2022 er det lagt inn rammekutt sektorvis for å komme i balanse.

	2021	2022
Sentraladm.	500 000	750 000
SSOK	1 700 000	2 500 000
SHPO	2 100 000	3 150 000
SKU	900 000	1 300 000
SUM	5 200 000	7 700 000

Salderingen ivaretar balansekravet som kommuneloven med forskrifter stiller.

Rammekuttene er satt med prosentvis fordeling pr. sektor sett i forhold til dagens ressursbruk. Det vil si at rammekuttene ikke inneholder noen form for omfordeling mellom sektorene.

Korrigert netto driftsresultat målt mot overordnede mål og rammer for ønsket økonomisk politikk

I kommunestyrets sak 52/17 den 19.06.17 ble det vedtatt følgende overordnede mål og rammer for ønsket økonomisk utvikling:

- Kommunens langsiktige planlegging skal ha mål om en bærekraftig økonomisk utvikling som ivaretar nåtidens behov uten å stå i veien for at fremtidige generasjoner klarer å ivareta sine (generasjonsprinsippet).
- Det er et mål at det over driftsbudsjettet årlig avsettes et beløp til disposisjonsfond/ egenkapital i årets/ fremtidige investeringer. Beløpet skal minimum utgjøre 1,75 % av budsjetterte brutto driftsinntekter for kommunen.

Målet innebærer at det årlig avsettes ca. 4,5 mill. kr med budsjetterte brutto driftsinntekter på 260 mill. kr (2018).

- Det er et mål at kommunen til enhver tid har et disposisjonsfond på minst 10% av budsjetterte brutto driftsinntekter som buffer ved et eventuelt driftsunderskudd.

Målet innebærer at kommunen skal ha 26 mill. kr i disposisjonsfond (2018).

- Kommunen skal ha en driftsbelastende lånegjeld som ikke overstiger gjennomsnittet for norske kommuner og samtidig ivaretar generasjonsprinsippet.
- Kommunens økonomiplan for de fire neste årene skal ses i lys av det investerings- og driftsbehov kommunen vil ha i et perspektiv på inntil 8 år.

Målet om korrigert netto driftsresultat på minimum 1,75 %

Målet innebærer at det årlig må frigjøres ca. 4,6 mill. kr med budsjetterte brutto driftsinntekter på 265 mill. kr (2019).

Korrigert netto driftsresultater for 2019 1,1 mill. kr tilsvarende 0,4 %. For 2020, 2021 og 2022 er det om lag 0 i korrigert netto driftsresultat alle årene. Det er etter at det er lagt inn uspesifiserte rammekutt i årene 2021 og 2022 på hhv. 5,2 mill. kr. og 7,7 mill. kr. Forverringen i 2021 og 2022 skyldes at finanskostnadene på investeringer kommer inn.. Uten rammekuttene vil korrigert netto driftsresultat være hhv. -1,9 % og -2,9 % i 2021 og 2022. I forhold til det mål som kommunestyret har vedtatt for netto driftsresultat er det et godt stykke igjen til måloppnåelse.

Over tid **må** kommunens netto driftsresultat være positivt for å sikre en bærekraftig økonomi og en effektiv ressursbruk. Ved å gjennomføre det vil man sikre at det ikke oppstår ubalanse i økonomien.

Målet om 10 % disposisjonsfond

Målet innebærer at kommunen skal ha minst 26,5 mill. kr i disposisjonsfond med brutto driftsinntekter på 265 mill. kr (2019). Disposisjonsfond er viktig å ha som buffer ved et eventuelt driftsunderskudd, svingninger i økonomien og som egenkapital i investeringer. Avsetninger til disposisjonsfond kan kun skje hvis det er positivt netto driftsresultat. Som vi ser ovenfor er netto driftsresultat så vidt positiv i 2019 med 0,4 % og om lag 0 % i resten av planperioden.

Ved utgangen av 2018 er disposisjonsfondene anslått til ca. 27,9 mill. kr forutsatt at budsjetterte avsetninger kan gjennomføres. Det utgjør ca. 10,5 % av driftsinntektene. Størrelsen på netto driftsresultat i planperioden gjør at fondsbeholdningen vil øke med ca. 1 mill. kr til ca. 29 mill. kr som utgjør ca. 10,9 % ved utgangen av planperioden i 2022. Målet som kommunestyret har vedtatt er oppfylt i heleplanperioden.

Kommuneøkonomien, særlig netto driftsresultat, må bedres ytterligere. Det vil gjøre kommunen mer robust i forhold til valg man har tatt med å bestå som egen kommune. Det gir større muligheter til å møte fremtidens utfordringer gjennom vekst og utvikling. Samtidig gir det muligheter til større grad av vedlikehold av bygg og anlegg samt å realisere nødvendig infrastruktur i det kommunale tjenestetilbudet.

Budsjettet er stramt og har ingen reserver.

Ved å ha økonomisk handlefrihet kan man over tid gi det beste tjenestetilbudet til kommunens innbyggere.

6 Kommunale avgifter og gebyrer

6.1 Oversikt over foreslåtte endringer for 2019

Betalingsattsene for kommunale tjenester foreslås regulert slik for 2019:

Type tjeneste	Endring	Sats
Sektor skole, oppvekst og kultur		
Skolefritidsordning (SFO)	Økning	3,0 %
Kulturskole	Økning	3,0 %
Barnehageopphold	Økning	2,1 %
Barnehage kost	Uforandret	0,0 %
Sektor helse, pleie og omsorg		
Hjemmetjenester, praktisk bistand	Økning	0 – 2,5 %
Hjemmetjenester, trygghetsalarm (Mobil telefon) (ny)	Uforandret	0,0 %
Hjemmetjenester, trygghetsalarm (Fast telefon)	Uforandret	0,0 %
Tørrmat trygdebolig	Uforandret	0,0 %
Treningskort fysioterapilokaler	Uforandret	0,0 %
Sektor kommunal utvikling		
Renovasjon, vanlig abonnement, IR	Økning	4,0 %
Renovasjon, fritidsabonnement, IR	Økning	4,0 %
Vann, abonnement	Økning	5,0 %
Vann, forbruk	Økning	5,0 %
Vann, tilkoblingsavgift	Uforandret	0,0 %
Avløp, abonnement	Økning	15,0 %
Avløp, forbruk	Økning	15,0 %
Avløp, tilkoblingsavgift	Uforandret	0,0 %
Slam (overført IR fra 01.01.16)	Økning	5,0 %
Feiing	Økning	5,4 %
Plan, byggesak, kart og oppmåling (STKI)	Økning	1,4 %
Skolelokaler, idrettshallen m.m. (KPI)	Økning	3,4 %
Husleie utleieboliger, leiligheter, justert etter KPI og nye avtaler	Økning	3,4 - 13,4 %

For nærmere omtale av betalingsattsene vises det til etterfølgende kapitler.

6.2 Betalingssetter for skolefritidsordningen (SFO)

Gjeldende betalingssetter

Satsene for SFO ble sist regulert i forbindelse med budsjettet for 2018, og ble da gjennomsnittlig økt med 3%. Gjeldende satser fra 01.01.18 er:

Timer	Månedsløp
Inntil 5 t/u	Kr 875,-
5 – 10 t/u	Kr 1.705,-
10 – 15 t/u	Kr 2.130,-
Over 15 t/u	Kr 2.910,-

- Det betales ordinært for 10 måneder pr. år. Januar og juli er betalingsfrie måneder.
- Det gis 50% søskenmoderasjon.
- Med barn både i SFO og barnehage gis det søskenmoderasjon, 30 % for barn nr.2 og 50% for barn nr.3. Moderasjonen gis til det yngste barnet dvs. barnehagebarnet.

I tilbudet ligger servering av enkle måltider med drikke, og dette inngår i foreldrebetalinga.

De fleste brukerne er på tilbudet 5 – 10 t/u. Svært få benytter tilbud over 15 t/u.

Nye betalingssetter fra 01.01.19

For å finansiere kostnadsveksten foreslår rådmann at betalingssetterne økes med ca. 3 % i 2019. Merinntekene vil beløpe seg til ca. kr 25.000,-.

Nye satser for bruk av SFO fra 01.01.19:

Timer	Månedsløp
Inntil 5 t/u	Kr 885,-
5 – 10 t/u	Kr 1.755,-
10 – 15 t/u	Kr 2.190,-
Over 15 t/u	Kr 3.000,-

- Det betales ordinært for 10 måneder pr. år. Januar og juli er betalingsfrie måneder.
- Det gis 50% søskenmoderasjon.
- Med barn både i SFO og barnehage gis det søskenmoderasjon, 30 % for barn nr.2 og 50 % for barn nr.3. Moderasjonen gis til det yngste barnet dvs. barnehagebarnet.

For nærmere informasjon om tjenestetilbudet i SFO og endringer i det vises det til kapittel 5.5.

6.3 Betalingssetter for kulturskolen

Gjeldende betalingssetter

Semesteravgifta for kulturskolen ble sist regulert i forbindelse med budsjettet for 2018 og ble da gjennomsnittlig økt med 3 %. Gjeldende setter er:

Tilbud	Semesterbeløp
Instrumentalopplæring, drama og tegning	Kr 1.895,-
Barnekor, lei, dans og rytme	Kr 695,-
Leie av instrument	Kr 150,-

- Det gis 50 % søskenmoderasjon.
- Elever som har korpsinstrument som andrevalg gis 10 % rabatt på korpsinstrumentet.
- Meråker skolekorps skal betale 60 % av kulturskolens utgifter i forbindelse med lønn til korpsdirigenten.

Nye betalingssetter fra 01.01.19

For å finansiere kostnadsveksten foreslår rådmann at betalingssetterne økes med ca. 3 % i 2019, unntatt instrumentleie som holdes uforandret. Merinntektene vil beløpe seg til ca. kr 10.000,-.

Nye setter i kulturskolen blir med virkning fra 01.01.19:

Tilbud	Semesterbeløp
Instrumentalopplæring, drama og tegning	Kr 1.950,-
Barnekor, lei, dans og rytme	Kr 715,-
Leie av instrument	Kr 150,-

- Det gis 50 % søskenmoderasjon.
- Elever som har korpsinstrument som andrevalg gis 10 % rabatt på korpsinstrumentet.
- Meråker skolekorps skal betale 60 % av kulturskolens utgifter i forbindelse med lønn til korpsdirigenten.

For nærmere informasjon om tjenestetilbudet i kulturskolen vises det til kapittel 5.5.

6.4 Betalingssetter for opphold i barnehage

Gjeldende betalingssetter

Betalingssetterne for opphold i barnehage har i flere år vært på statens maksimalpriser. Gjeldende setter for opphold fra 01.01.18 er:

Tilbud	Månedsbetrag opphold	Månedsbetrag kost
2-dagersplass pr uke	Kr 1.630,-	Kr 150,-
3-dagersplass pr uke	Kr 2.285,-	Kr 200,-
4-dagersplass pr uke	Kr 2.630,-	Kr 250,-
5-dagersplass pr uke *	Kr 2.910,-	Kr 300,-

- Det gis 30 % søskenmoderasjon for barn nr. 2 og 50 % søskenmoderasjon for barn nr. 3. Det betales for 11 måneder. Juli måned er normalt betalingsfri mnd.
- Ved kjøp av enkeltdager ut over avtalt barnehagetilbud betales en avgift på kr 300,- pr. dag. Det gis 30% søskenmoderasjon for barn nr. 2 og 50 % søskenmoderasjon for barn nr. 3.
- Det gis ikke søskenmoderasjon på kostpengene.

* Følger statens maksimalpris.

Nye betalingssetter fra 01.01.19

I forslaget til statsbudsjett for 2019 øker regjeringen Solberg maksimalsetter for opphold i barnehagen i to trinn, med kr 80,- fra 01.01.19- til kr 2.990,- pr heldagsplass pr måned. I trinn to med ytterligere kr. 50, fra 01.08.19- til kr 3040,- pr helpplass pr måned.

Økningen utgjør ca. 2,1%. Meråker kommune øker setterne for 2 – 4-dagersplass tilsvarende med samme prosentset.

Nye setter i barnehagene med virkning fra 01.01.19:

Tilbud	Månedsbetrag opphold	Månedsbetrag kost
2-dagersplass pr uke	Kr 1.670,-	Kr 150,-
3-dagersplass pr uke	Kr 2.340,-	Kr 200,-
4-dagersplass pr uke	Kr 2.700,-	Kr 250,-
5-dagersplass pr uke *	Kr 2.990,-	Kr 300,-

- Det gis 30 % søskenmoderasjon for barn nr. 2 og 50 % søskenmoderasjon for barn nr. 3. Det betales for 11 måneder. Juli måned er normalt betalingsfri mnd.
- Ved kjøp av enkeltdager ut over avtalt barnehagetilbud betales en avgift på kr 300,- pr. dag. Det gis 30 % søskenmoderasjon for barn nr. 2 og 50 % søskenmoderasjon for barn nr. 3.
- Det gis ikke søskenmoderasjon på kostpengene.

* Følger statens maksimalpris.

Nye satser i barnehagene med virkning fra 01.08.19:

Tilbud	Månedsbetaling opphold	Månedsbetaling kost
2-dagersplass pr uke	Kr 1.690,-	Kr 150,-
3-dagersplass pr uke	Kr 2.380,-	Kr 200,-
4-dagersplass pr uke	Kr 2.745,-	Kr 250,-
5-dagersplass pr uke *	Kr 3.040,-	Kr 300,-

- Det gis 30 % søskenmoderasjon for barn nr. 2 og 50 % søskenmoderasjon for barn nr. 3. Det betales for 11 måneder. Juli måned er normalt betalingsfri mnd.
- Ved kjøp av enkeltdager ut over avtalt barnehagetilbud betales en avgift på kr 300,- pr. dag. Det gis 30 % søskenmoderasjon for barn nr. 2 og 50 % søskenmoderasjon for barn nr. 3.
- Det gis ikke søskenmoderasjon på kostpengene.

* Følger statens maksimalpris.

Kostpenger

Inntektene fra kostpengene skal dekke barnehagens faktiske utgifter til måltidene (selvkost i barnehagene).

Moderasjonsordninger**Flere barn i barnehagen**

Hvis man har mer enn ett barn i barnehage i samme kommune, skal kommunen sørge for at man får reduksjon i foreldrebetalingen. Det kalles søskenmoderasjon. Man skal få søskenmoderasjon uavhengig av om barna går i forskjellige barnehager, og i barnehager med forskjellige eiere. Reduksjonen for det andre barnet er minimum 30 prosent, og for det tredje barnet og oppover er det 50 prosent reduksjon.

Det er to moderasjonsordninger for familier eller husholdninger med lav inntekt:**1. Nasjonal ordning for reduksjon i foreldrebetalingen**

Denne ordningen ble innført 1.mai 2015, og regjeringen Solberg viderefører det nasjonale kravet til redusert foreldrebetaling. Det vil si at en husholdning ikke skal betale mer en 6 % av inntekten sin for en barnehageplass.

I følge forskriften er det husholdningens samlede skattepliktige kapital- og personinntekt som legges til grunn ved beregning av foreldrebetaling.

2. Gratis kjernetid for 2 – 5-åringer

Fra 1. august 2015 har alle 3 – 5-åringer, og barn med utsatt skolestart, som bor i husholdninger med lav inntekt rett til å få 20 timer gratis oppholdstid i barnehage per uke. Dette gjelder for husholdninger med samlet årsinntekt under kr 533 000,-

Fra 01.08.19 blir denne ordningen *utvidet* til å gjelde for alle 2 - 5 åringer. Dette gjelder for husholdninger som har en samlet årsinntekt under kr 548.500,-.

For nærmere informasjon om tjenestetilbudet i barnehagene og endringer i det vises det til kapittel 5.5.

6.5 Egenandeler for pleie- og omsorgstjenester

Hjemmehjelp er en lovpålagt tjeneste ut i fra Lov om sosiale tjenester. Hvis søker fyller vilkårene i loven er kommunen pliktig til å utføre tjenesten ut i fra søkers hjelpebehov. I forskriften om vederlag for sosiale tjenester gis kommunene adgang til å kreve egenbetaling. Satsen på egenbetalingen regnes ut i fra husstandens inntekt før særfradraget. I de tilfeller der timesatsen blir det billigste alternativet for innbyggerne er kommunen pålagt å regne vederlaget ut i fra denne.

Gjeldende betalingssatser

Betalingsattsene for hjemmehjelp og annen praktisk bistand og opplæring, herunder hjelp til rengjøring, vasking av klær og tilrettelegging for riktig ernæring ble sist regulert i januar 2018. Betalingssattsene er i dag på linje med betalingssattsene i de andre kommunene i nærområdet. En har derfor valgt å justere betalingsattsene marginalt for 2019.

Betalingsatts fra 01.01.19

Inntektsgrunnlag	Månedsbetaling kr	Årsbetaling kr	Endring fra 2019
Inntil 2 G	205,-	2.460,-	Kr 5,-
2 – 3 G	670,-	8.040,-	Kr 11,-
3 – 4 G	1.400,-	16.800,-	Uforandret
4 – 5 G	2.000,-	24.000,-	Uforandret
Over 5 G	3.000,-	36.000,-	Uforandret

Betalingsatts for inntil 2 G fastsettes av departementet i medhold av forskrift til sosialtjenesteloven og Meråker følger denne. Beløpet som er angitt her er gjeldende sats.

I de tilfeller vederlaget etter timepris er lavere enn abonnementet, settes timesatsen til kr. 340,- pr. time. Betalingen skjer etter faktisk medgått tid, avrundet til nærmeste halve time.

Egenandel for trygghetsalarm via fasttelefon kr 200,- pr måned. (uendret)

Egenandel for trygghetsalarm v/mobiltelefon kr 300,-. Pr måned (ny)

Det betales for alle tjenester fra første dag.

1 G (grunnbeløpet i folketrygden) pr 01.05.18 = kr 96.883,-. Betalingssattsene regnes ut fra husstandens inntekt før særfradrag.

Helse- og omsorgsdepartementet fastsetter maksimale egenandeler for korttidsopphold på sykehjem. Kommunen har gjennom mange år fulgt disse sattsene og vil fortsette med det. Det er sannsynlig det blir en liten endring vinteren 2019. Gjeldende egenandeler er slik:

Tilbud	Sats pr døgn kr
Korttidsopphold	160,-
Dagopphold	80,-

For transport av brukere av helse- og sosialtjenester med kommunalt kjøretøy er dagens sats lik statens satts for kjøregodtgjørelse. Det legges til grunn at dette videreføres også i 2019.

Tørrmat til beboerne som bor på trygdebolig

De fleste av beboerne som bor på trygdeboligene kjøper i dag tørrmaten sin av kjøkkenet, og spiser felles måltid. De har igjennom flere år betalt kr. 55,-/dag. Dette innebærer frokost, kveldsmat og to serveringer med kaffe og kaffebrød. En foreslår at dette beholdes uendret.

Treningskort

Meråker kommune har siden fysioterapitjenesten fikk nye lokaler i høsten 2009 gitt treningstilbud uten instruktør som et lavterskeltilbud til kommunens innbyggere.

Det foreslås at prisene for treningskortet beholdes uendret på kr 650,- for halvåret. Månedsprisen blir da kr 108,-. Da kan man trene så mye man ønsker.

For nærmere informasjon om tjenestetilbudet i pleie- og omsorg vises det til kapittel 5.6.

6.6 Renovasjon - avgiftsgrunnlag og gebyrer

I henhold til Lov om vern mot forurensing og avfall (forurensningsloven) § 34 skal kommunen fastsette gebyr til dekking av kostnader forbundet med avfallssektoren. Vanlige husstander og fritidsboliger omfattes av denne bestemmelsen. Vedtakene om størrelsen på gebyrene gjøres i tilknytning til budsjettarbeidet.

Innherred Renovasjon IKS (IR) driver i dag hele renovasjonsordningen i Meråker både praktisk og økonomisk. Dette har selskapet gjort siden 1998. Her i Meråker er renovasjonen organisert med noe kildesortering, ukentlige ruter, gjenbrukstorg, returpunkt for glass og metall og avfallsbuer for hytterrenovasjon.

Det er representantskapet i Innherred Renovasjon IKS som skal fatte det endelige vedtaket om avgiftsgrunnlaget. I selskapsavtalen er det lagt opp til lik pris i alle medlemskommunene. I dette ligger at alle kostnader Innherred Renovasjon har, det vil si prisen som abonnentene skal betale, fordeles likt uavhengig av kommune. Gebyrforslaget er basert på dette. For 2019 er det lagt opp til en økning i prisene på 4% for husholdnings- og hytte/fritidsrenovasjon.

Alle typer abonnement gis adgang til rabatt for samarbeid, med unntak for hytte/fritidsabonnement.

For slam foreslås det en prisøkning med 5%. Rabatt for de som har felles tank/minirensesanlegg videreføres.

Kommunespesifikke kostnader, som f.eks. etterdrift av gamle deponi, må legges til og beregnes særskilt. Meråker kommune har ikke avfallsdeponi som betyr driftskostnader framover.

For alle kommuner er det lagt inn et administrasjonshonorar som skal dekke kommunens egne administrative kostnader innen renovasjon. For Meråker kommune er dette beløpet kr 23.000,-. For 2019.

Vurdering

En ordning der flere kommuner samarbeider fører til en kvalitetsmessig rimelig og god løsning for alle brukerne i området. Ordningen i Meråker fungerer utmerket.

Styret i Innherred Renovasjon IKS foreslår et totalt avgiftsgrunnlag for 2019 på kr 115 292 100,- med følgende gebyrsatser for 2019:

Prisberegning TOTAL 2019				
			Tillegg for	
	Gebyr	Inkl.mva	Tydal kommune	Inkl.mva.
ABONNEMENT pr.boenhet				
70 liter restavfall / Mini rest	1 990,98	2 488,73	60,00	2 563,73
140 liter restavfall / Liten rest	2 763,43	3 454,28	80,00	3 554,28
240 liter restavfall / Medium rest	3 462,58	4 328,22	110,00	4 465,72
360 liter restavfall / Stor rest	4 658,53	5 823,16	140,00	5 998,16
TILLEGG				
Ukentlig tømning restavfall / papir	480	600,00		
14 dager tømning restavfall / papir	240	300,00		
Henting dunk / 10-30 meter	480	600,00		
Kjøring privat veg	600	750,00		
Ikke utført kildesortering	600	750,00		
Bytte / innhenting av dunker / end. AB	420	525,00		
RABATTER				
Framsetting av dunken på tømmedag	180	225,00		
Samarbeid > 31 boenheter	540	675,00		
Samarbeid 10-30 boenheter	360	450,00		
Samarbeid 2 - 9 boenheter	180	225,00		
Alternativ behandling org.	180	225,00		
Varmkompostering	180	225,00		
NEDGRAVDE OG BUNNTØMTE				
Bunntømte Liten	2 614,54	3 268,17		
Bunntømte Medium	3 276,03	4 095,04		
Bunntømte Stor	4 407,54	5 509,43		
Nedgravde løsninger	3 203,15	4 003,94		
HYTTE/FRITIDSRENOVASJON				
Fritidsrenovasjon mini :				
Hytter 2 km luftlinje kjørbær sommerveg (personbil)	468,00	585,00	30,00	622,50
Hytter under 30 m2 bebygd grunnareal	468,00	585,00	30,00	622,50
Mindre selveierenheter under 30 m2.	468,00	585,00	30,00	622,50
Fritidsrenovasjon liten :				
Campingvogner (mer enn 4 mnd pr. år.)	780,00	975,00	30,00	1 012,50
Fritidsrenovasjon medium :				
Større selveierenheter med over 30 m2	1 068,00	1 335,00	30,00	1 372,50
Hytter med 30 - 200 m2 grunnareal	1 068,00	1 335,00	30,00	1 372,50
Fritidsrenovasjon stor :				
Større selveierenheter over 30 m2 til utleie	1 568,00	1 960,00	30,00	1 997,50
Hytter over 30 m2 som benyttes til utleie	1 568,00	1 960,00	30,00	1 997,50
Hytter over 200 m2 bebygd grunnareal	1 568,00	1 960,00	30,00	1 997,50
Fritidsrenovasjon ekstra :				
Hytter som ønsker ordinær husholdningsrenovasjon	2 763,43	3 454,28	80,00	3 554,28

Konklusjon

Satsene innebærer en økning i renovasjonsgebyrene for 2019 på 4 %. Rådmannen tilrår at det avgiftsgrunnlaget som styret i Innherred Renovasjon IKS har foreslått, godkjennes og at gebyrsatsene, herunder rabatter og tilleggsgebyrer som vist ovenfor, blir vedtatt.

6.7 Vann, avløp og slam – avgiftsgrunnlag og gebyrer

Lov og forskrift:

- Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg av 16. mars 2012 nr. 127.
- Forurensningsforskriftens kapittel 16, Kommunale vann- og avløpsgebyrer

Loven slår fast at det skal være et engangsgebyr for tilknytning og et årsgebyr.

Forurensningsforskriftens kap.16 § 1 fastsetter rammene for gebyrene:

Vann- og avløpsgebyrer fastsatt i medhold av lov 31. mai 1974 nr. 17 om kommunale vass- og kloakkavgifter skal ikke overstige kommunens nødvendige kostnader på henholdsvis vann- og avløpssektoren. Ved beregning av selvkost bør de til enhver tid gjeldende retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester legges til grunn.

Kommunen fastsetter i forskrift regler for beregning og innkreving av vann- og avløpsgebyrene, samt gebyrenes størrelse, innenfor rammene av denne forskriften. Før kommunen gjør vedtak om gebyrenes størrelse, skal det foreligge et overslag over kommunens antatte direkte og indirekte kostnader knyttet til drifts-, vedlikeholds- og kapitalkostnader på henholdsvis vann- og avløpssektoren for de nærmeste tre til fem år. Overslaget skal så vidt mulig utarbeides i sammenheng med kommunens rullerende økonomiplan. Det skal også foreligge et overslag over hvilke beløp gebyrene antas å innbringe”.

Kommunestyret har tidligere vedtatt at avregningsperioden skal være på 5 år. Dette er lagt til grunn som avregningsperiode også her.

Vurdering

Nedenfor er selvkostfondene for vann og avløp i avregningsperioden vist, utregnet ihht selvkostveilederen. Beregningene er utarbeidet ihht forslag til avgiftsgrunnlag og gebyrer.

Rentesatsen for kalkulatorisk rente på selvkostområdene skal fra 2015 settes ut i fra en SWAP-rente med et tillegg på 0,5 prosentpoeng. (Rentekurven «swap-renten» viser hvilke faste renter som gjør markedsaktørene indifferente mellom å motta fast rente eller flytende markedsrente i den aktuelle perioden). I budsjettet for selvkostområdene er det gått ut i fra en SWAP-rente på 1,5 % med et tillegg på 0,5 prosentpoeng, dvs. 2,0 % totalt.

Avgiftsgrunnlaget for vann og saldo selvkostfond for vann framkommer som følger:

År	Rente	IB 01.01	bruk/av-setn.	Renter	UB 31.12
2017	2,00 %	2 283 243	86 451	46 064	2 415 758
2018	2,00 %	2 415 758	-477 431	51 161	1 989 488
2019	2,00 %	1 989 488	-758 205	37 844	1 269 127
2020	2,00 %	1 269 127	-631 896	22 400	659 631
2021	2,00 %	659 631	-534 643	9 219	134 207
2022	2,00 %	134 207	-143 788	1 464	-8 117

Vann selvkost omfatter produksjon og distribusjon av vann.

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Vann selvkost						
Lønn og sosiale kostnader	1 615	1 295	1 301	1 301	1 301	1 301
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	1 347	1 371	1 711	1 711	1 711	1 711
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	51	67	67	67	67	67
Overføringer	0	20	20	20	20	20
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	3 115	1 740	1 888	2 020	2 155	2 155
Sum kostnader	6 127	4 493	4 987	5 119	5 254	5 254
Salgsinntekter	-4 530	-3 876	-4 467	-4 829	-5 169	-5 169
Overføringer med krav om motytelse	-6	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-1 517	-617	-520	-290	-84	-84
Sum inntekter	-6 053	-4 493	-4 987	-5 119	-5 254	-5 254
Nettoutgifter	74	0	0	0	0	0

Selvkostfondet for vann er på i underkant av kr 2.000.000,- ved utgangen av 2018. Dette forventes ytterligere redusert utover i planperioden. Rådmannen foreslår derfor å øke abonnementsavgiften og forbruksavgiften på vann med 5 % fra 01.01. 2019. Tilknytningsgebyret beholdes uendret. Tilleggsgebyret for abonnentene i Teveldalen økes med 4,5 % iht. kommunestyret sitt vedtak i sak 8/14.

Avgiftsgrunlaget for vann og saldo selvkostfond for vann framkommer som følger:

Avløp selvkost omfatter ledningsnett og avløpsrensning.

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Avløp selvkost						
Lønn og sosiale kostnader	1 509	1 957	1 974	1 974	1 974	1 974
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	1 759	1 790	2 298	2 298	2 298	2 298
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	482	755	755	755	755	755
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	3 174	1 207	1 297	1 654	3 069	5 524
Sum kostnader	6 924	5 709	6 324	6 680	8 096	10 551
Salgsinntekter	-6 194	-5 543	-6 600	-7 219	-8 518	-8 445
Overføringer med krav om motytelse	-19	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-628	-166	277	539	423	-2 107
Sum inntekter	-6 841	-5 709	-6 324	-6 680	-8 096	-10 551
Nettoutgifter	83	0	0	0	0	0

Selvkostfond avløp

År	Rente	IB 01.01	bruk/av-setn.	Renter	UB 31.12
2017	2,00 %	820 155	975 782	25 899	1 821 836
2018	2,00 %	1 821 836	267 429	45 955	2 135 220
2019	2,00 %	2 135 220	290 117	53 587	2 478 924
2020	2,00 %	2 478 924	397 229	62 922	2 939 075
2021	2,00 %	2 939 075	-497 204	63 266	2 505 137
2022	2,00 %	2 505 137	-2 425 398	30 371	110 110

Kapitalkostnadene for vann og avløp har økt i takt med økte investeringer på områdene. Vann- og avløpsutbyggingen i Teveldalen har vært prioritert de siste par årene, og nytt vannforsyningsssystem ferdigstilles i 2019. I tillegg bygges det ut nytt høydebasseng i Fagerlia.

Det har ellers vært en del rehabilitering av eksisterende anlegg. Et jevnt vedlikehold og fornying er nødvendig for å holde driftssikkerheten. Det legges vekt på tilrettelegging for overvåking av de tekniske anleggene, og det å finne og utbedre lekkasjer på vann, og tilsvarende avdekke og utbedre innlekk på kommunalt avløpsnett.

Det foreslås fullføring av påbegynte tiltak og iverksetting av nye tiltak for sanering av avløp, der det utifra forurensingshensyn anses mest akutt. Ellers legges det opp til utbygging av vann og avløp for å legge til rette for utvikling av ny boligbygging.

Med bakgrunn i avgiftsgrunnlaget forslås følgende gebyrsatser for 2019:

- Tilknytningsgebyrer for vann og avløp – ingen endringer.
- Abonnementsgebyret for vann økes med 5 % til kr 1.197,- eks MVA.
- Abonnementsgebyret for avløp økes med 15 % til kr 2.047,- eks MVA.
- Forbruksgebyret for vann økes med 5 %, dette gjelder pris pr m³ eller stipulert gebyr etter størrelsen på bygg.
- Forbruksgebyret for avløp økes med 15 %, dette gjelder pris pr m³ eller stipulert gebyr etter størrelsen på bygg.

Knyttet til områdeutbyggingen på Teveldalen ble det vedtatt et tilleggsgebyr fra og med 2014 som videreføres uendret i planperioden slik:

- Abonnementsgebyr vann – tillegg Teveldalen: kr 850,-.
- Abonnementsgebyr avløp – tillegg Teveldalen: kr 800,-.

Renteutviklingen framover vil være avgjørende for utvikling av gebyrene. Kapitalkostnader knyttet til bygging av nytt avløpsrenseanlegg vil med stor sannsynlighet bety økte avløpsgebyrer helt i slutten av denne planperioden eller årene like etterpå. Ut ifra at man på nåværende tidspunkt ikke har noe godt estimat for byggekostnadene eller tidspunkt for bygginga, er dette prosjektet ikke lagt inn i planen.

Avgiftsgrunnlaget og beregning av selvkostfond er i samsvar med forslag til budsjett 2019 og økonomiplanen for perioden 2019-2022.

Konklusjon

Rådmannen anbefaler at gebyrsatser for 2019 og avgiftsgrunnlag som vist her vedtas.

Gebyrsatser – vann, avløp og slamtømming - 2019

1. Tilknytningsgebyr

Tilknytningsgebyr betales ved tilknytning til offentlig vann- og/eller avløpsnett i henhold til vedtatt lokal forskrift for Meråker kommune.

1.1 Tilknytningsgebyr for boliger, leiligheter, hytter/fritidshus, driftsbygninger, forretningsbygg og industribygg inn til 500 m²:

Tilknytningsgebyr vann	kr 8.000 eks mva
Tilknytningsgebyr avløp	kr 13.200 eks mva

1.2 For driftsbygninger, forretningsbygg og industribygg over 500 m²:

For bygningsarealer ut over 500 m² betales et tillegg i tilknytningsgebyret på:

Tillegg tilknytning vann	20 kr/m ²
Tillegg tilknytning avløp	35 kr/m ²

Gebyret kan skjønnsvurderes.

1.3 Annet - Dersom avstanden ved tilknytning til offentlig vann- eller avløpsledning er relativt stor, kan tilknytningsgebyret vurderes etter skjønn.

2. Årsgebyr

2.1 Abonnementsgebyr

Abonnementsgebyret er et fast årlig gebyr og betales i henhold til § 5 og § 7 i gjeldende lokal forskrift for Meråker kommune.

Abonnementsgebyr vann	kr 1.197 eks mva
Abonnementsgebyr avløp	kr 2.047 eks mva

For Teveldalen

Abonnementsgebyr vann - tillegg	kr 892,50 eks mva
Abonnementsgebyr avløp - tillegg	kr 920,00 eks mva

2.2 Forbruksgebyr

Forbruksgebyret beregnes på grunnlag av målt eller stipulert forbruk, begge basert på en kubikkmeterpris og betales i henhold til § 5, og § 7 i gjeldende lokal forskrift for Meråker kommune.

2.2.1 Forbruksgebyr – målt forbruk (vannmåler)

Kubikkmeterpris vann	kr 7,56 eks mva
Kubikkmeterpris avløp	kr 12,94 eks mva

2.2.2 Forbruksgebyr vann – stipulert forbruk etter BA

Gruppe A inntil 51 m ² BA	120 m ³	kr 907,20 eks mva
Gruppe B fra 51- 80 m ² BA	180 m ³	kr 1.360,80 eks mva
Gruppe C fra 81 - 110 m ² BA	240 m ³	kr 1.814,40 eks mva
Gruppe D fra 111 m ² og over BA	300 m ³	kr 2.268,00 eks mva

2.2.3 Forbruksgebyr avløp – stipulert forbruk etter BA

Gruppe A inntil 51 m ² BA	120 m ³	kr 1.552,50 eks mva
Gruppe B fra 51- 80 m ² BA	180 m ³	kr 2.329,20 eks mva
Gruppe C fra 81 - 110 m ² BA	240 m ³	kr 3.105,60 eks mva
Gruppe D fra 111 m ² og over BA	300 m ³	kr 3.882,00 eks mva

2.2.4 Fritidsboliger gis i medhold av lokal forskrift 50 % reduksjon av gebyrene i pkt 2.2.2 og 2.2.3

3. Tømmegebyr for slamavskillere m.m.

3.1 Innsamling og behandling av avløpsslam fra spredte utslipp er overført til Innherred renovasjon fra 01.01.16. Satsene følger det som vedtas av representantskapet i Innherred Renovasjon som vist nedenfor:

For slam er det lik avgift pr. boenhet pr. år og at det er kun størrelsen på tanken og antall boenheter tilknyttet tanken som avgjør når den skal tømmes. Se renovasjonsforskriften kapitel 2 § 8.

Følgende kostnader må dekkes inn for 2019:

	Kostnader 2 019	Andel av kostnadene
SLAM		
Varekostnad inkl. behandling	11 100 000	46,78 %
Avskrivninger/beregnete kapitalkostnader	2 302 800	9,70 %
Lønnskostnader	4 371 800	18,42 %
Annen driftskostnad	3 282 000	13,83 %
Felleskostnader (administrasjon-kundesenter-informasjon)	1 723 000	7,26 %
Eiendomsforvaltning	700 000	2,95 %
Serviceavdeling	250 000	1,05 %
	23 729 600	100,00 %
RESULTAT	-1 229 600	

Dette gir følgende gebyrer i 2019.

Avgifter tømming slam 2019	Eks. mva	Inkl. mva
Årlig avgift pr. boenhet tilknyttet slamavskiller	kr 1 328,00	kr 1 660,00
<i>Avgiften dekker årlig tømming av små tanker (under 3 m³) og tømming annethvert år for store tanker (opp til 7 m³)</i>		
Årlig avgift pr. boenhet tilknyttet minirensanlegg	kr 1 328,00	kr 1 660,00
<i>Avgiften dekker årlig tømming av små rensanlegg (under 3 m³) og tømming annethvert år for store rensanlegg (opp til 7 m³)</i>		
Årlig avgift pr. hytte / fritidsbolig tilknyttet slamavskiller	kr 568,00	kr 710,00
<i>Avgiften dekker tømming 3. hvert år</i>		
Tømming store slamavskillere over 7m³ - helårsboliger	kr 516,00	kr 645,00
<i>Avgift etter antall m³ tømt</i>		
Tømming tette tanker (helårsbolig og hytte / fritidsbolig)	kr 340,00	kr 425,00
<i>Avgift etter antall m³ tømt</i>		
Rabatt pr. boenhet pr. år	-kr 230,00	-kr 287,50
<i>Rabatt for samarbeid når flere går sammen om slamavskillere/minirensanlegg under 7 m³. Gjelder både helårsboliger og hytte/fritidsboliger</i>		
Avgifter tømming slam 2019	Eks. mva	Inkl. mva
<i>Timing/Bomtut</i>	kr 1 312,00	kr 1 640,00
<i>M3-pris tømming av brakkedo/mobile toalett. Faktureres minimum 0,5 m3</i>	kr 472,00	kr 590,00
<i>Sandfang</i>	kr 682,40	kr 853,00
<i>Fett: Timing + avtale behandlingskostnader pr. avtale (950,- pr. m3 i 2018)</i>		

6.8 Avgiftsgrunnlag og gebyr for feiing og tilsyn

Ved behandling av budsjettet skal det legges fram grunnlag for beregningene av de gebyrer kommunen krever inn. Et av disse er gebyret for feiing. Feiing og tilsyn med fyringsanlegg er tjenester som kommunen kan kreve gebyr for til dekking av utgiftene forbundet med ordningen. Det vises til:

- LOV 2002-06-14 nr 20: Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker m.v. § 28 og
- FOR 2002-06-26 nr 847: Forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn, § 7-5.

Det vises også til ”Kommunal forskrift om feiing og tilsyn med fyringsanlegg og gebyr for slike tjenester” vedtatt av kommunestyret den 20.12.2004, K-sak 140/04. Denne forskriften fastsetter hvilke eiendommer som omfattes av feierordningen i Meråker og om hvordan gebyret for den enkelte abonnent blir fastlagt. Heri ligger også at det for pipe nr. 2 på samme tak skal betales halvt gebyr.

For bygninger og fyringsanlegg i helårs bruk skal det foretas feiing 1 g. pr. år. Hvert 4. år skal det foretas tilsyn med anleggene. Hytter og fritidseiendommer har hittil ikke vært omfattet kommunens feie- og tilsynsordning, men har hittil fått utført feiing mot betaling etter medgått tid, etter kommunens satser for fagarbeider med tillegg for anvendt utstyr.

Ny forskrift om brannforebygging (FOR-2015-12-17 nr 1710) som trådte i kraft fra 01.01.2016 fastslår at det nå også skal foretas feiing i fritidsboliger. Stillingen som feier er utvidet til 100 % i 2018.

Det må ses på om det skal gjøres endringer i feie- og tilsynsopplegget fra og med 2019. I tillegg må også spørsmålet om et eventuelt samarbeid i Værnesregionen på dette tjenesteområdet avklares.

Pr. i dag er det 1173 bygninger der det feies, og som det føres tilsyn med.

Vurdering

Avgiftsgrunnlaget for feietjenesten og saldo selvkostfond for feiing framkommer som følger:

Tall i hele 1000 kr	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Feiing selvkost						
Lønn og sosiale kostnader	527	515	525	525	525	525
Kjøp som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	76	96	96	96	96	96
Kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	0	25	25	25	25	25
Finansieringsutgifter, finansieringstransaksjoner	51	28	28	28	28	28
Sum kostnader	654	664	674	674	674	674
Salgsinntekter	-551	-655	-655	-655	-655	-655
Overføringer med krav om motytelse	-13	0	0	0	0	0
Finansinntekter, finansieringstransaksjoner	-115	-9	-19	-19	-19	-19
Sum inntekter	-678	-664	-674	-674	-674	-674
Nettoutgifter	-25	0	0	0	0	0

Saldo selvkostfond feiing

År	Rente	IB 01.01	bruk/av- setn.	Renter	UB 31.12
2017	2,00 %	69 443	-78 766	595	-8 728
2018	2,00 %	-8 728	-25 621	-506	-34 855
2019	2,00 %	-34 855	6 936	-738	-28 657
2020	2,00 %	-28 657	7 920	-580	-21 317
2021	2,00 %	-21 317	8 017	-407	-13 707
2022	2,00 %	-13 707	8 109	-227	-5 825

Rådmannen tilrår at avgiftsgrunnlaget for feietjenesten i Meråker økes med 5,4 % for 2019 til kr. 548,- eks mva. pr. pipe for å holde tjenesten i selvkost. For pipe nr. 2 på samme tak betales halv avgift.

Selv med en økning på 5,4 % i 2019 ser det ut til at det må brukes av selvkostfondet i 2019.

6.9 Gebyr for byggesak, plansak og oppmåling

Statsbudsjettet 2019 legger opp til en lønns- og prisvekst for kommunal sektor (deflator) på 2,8 % og dette er også lagt til grunn for rammene Staten tildeler kommunen.

Gebyrsatsene for byggesak, plansak og oppmåling har tidligere vært regulert i samsvar med Statens Kartverks indeks for kart og oppmålingsarbeider pr. september måned. Økningen for disse tjenestene er i henhold til denne indeksen på 1,44 %.

Vurdering

Byggesak, plansak og oppmåling er relativt like tjenestetilbud, og gebyrene bør reguleres derfor etter samme prinsipp.

Gebyrene for behandling av byggesak, plansak og oppmålingssaker tar utgangspunkt i den arbeidsmengde som behandlingen og kontrollen tilknyttet den enkelte saken medfører for kommunen som forvaltningsmyndighet. Gebyrene skal dekke de kostnader som kommunen har med tjenestene, og kan ikke settes så høgt at det genereres et overskudd på tjenesten (selvkostprinsippet).

Konklusjon

Rådmannen tilrår at gebyrsatsene for byggesak, plansak og oppmåling bare justeres opp i samsvar med økningen i Statens Kartverk sin indeks for kart- og oppmålingsarbeider.

Satsene blir som vist i egne tabeller. Gebyrendringene gjøres gjeldende fra og med 01.01.19.

Gebyr etter matrikkeloven - 2019

Gebyrer for arbeider etter Matrikkeloven (Lovens § 32, forskriftene § 16) og Eierseksjonsloven (lovens §15) - vedtatt av Meråker kommunestyret xx.12.17, K.sak xxx/17. Gebyret gjelder fra 01.01.19.

1.1 Oppretting av matrikkelenhet

1.1.1 Oppretting av grunneiendom og festegrunn

Tomt til utbyggingsformål:

areal fra 0 – 2000 m ²	kr	17.500,-
areal fra 2001 m ² – økning pr. påbegynt da.	kr	1.540,-

Tilleggsareal til bestående eiendom:

Areal fra 0 - 500 m ²	kr	8.840,-
Areal fra 501 m ² – økning pr. påbegynt 500 m ²	kr	1.540,-

Ved samtidig oppretting av flere matrikkelenheter på samme eiendom, i samme felt og iht samme stadfestet reguleringsplan, er gebyret 80 % av overstående fra og med tomt nr. 3.

1.1.2 Matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn

areal fra 0 – 500 m ²	kr	8.840,-
areal fra 501 – 2000 m ²	kr	17.500,-
areal fra 2001 m ² – økning pr. påbegynt da.	kr	1.540,-

1.1.3 Oppmåling av uteareal på eierseksjon

Gebyr for oppmåling av uteareal pr. eierseksjon		
areal fra 0 – 50 m ²	kr	5.960,-
areal fra 51 – 250 m ²	kr	8.840,-
areal fra 251 – 2000 m ²	kr	11.830,-
areal fra 2001 m ² – økning pr. påbegynt da.	kr	940,-

1.1.4 Oppretting av anleggseiendom

Gebyr som for oppretting av grunneiendom.		
volum fra 0 – 2000 m ³	kr	17.500,-
volum fra 2001 m ³ – økning pr. påbegynt 1000 m ³	kr	1.540,-

1.1.5 Registrering av jordsameie

Gebyr for registrering av eksisterende jordsameie		
faktureres etter medgått tid - minstegebyr :	kr.	4.320,-.

1.1.6 Oppmålingsforretning over punktbeste

Oppmålingsforretning over punktbeste	kr.	8.840,-
--------------------------------------	-----	---------

For bebygd og kartlagt punktbeste (uten markarbeid) beregnes 65 % gebyr.

1.1.7 Oppmålingsforretning over større sammenhengende arealer

For oppmålingsforretninger som gjelder større sammenhengende arealer til landbruks-, allmenne fritids- og andre allmennyttige formål betales gebyr etter medgått tid. Minstegebyr er 50 % av gebyr etter pkt. 1.1.1. og 1.1.2.

1.1.8 Seksjonering av eiendom

Gebyr betales etter medgått tid – minstegebyr	kr.	4.320,-
---	-----	---------

1.2 Oppretting av matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning

For oppretting av matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning, faktureres	kr.	2.580,-.
---	-----	----------

I tillegg kommer gebyr for oppmålingsforretning, jfr. 1.1.1 - 1.1.6.

1.2.1 Avbrudd i oppmålingsforretning eller matrikulering

Gebyr for utført arbeid når saken blir trukket før den er fullført, må avvises, ikke lar seg matrikkelføre på grunn av endrede hjemmelsforhold eller av andre grunner ikke kan fullføres, settes til 1/3 av gebyrsatsene etter 1.1 og 1.2.

1.3 Grensejustering

1.3.1 Grunneiendom, fest grunn og jordsameie

Ved gebyr for grensejustering kan arealet for involverte eiendommer justeres med inntil 5 % av eiendommens areal. (maksimalgrensen er satt til 500 m²). En eiendom kan imidlertid ikke avgi areal som i sum overstiger 20 % av eiendommens areal før justeringen. For grensejustering til veg- eller jernbaneformål kan andre arealklasser gjelde.

areal fra 0 – 250 m ²	kr	5.450,-
areal fra 251 – 500 m ²	kr	6.780,-

1.3.2 Anleggseiendom

For anleggseiendom kan volumet justeres med inntil 5 % av anleggseiendommens volum, men den maksimale grensen settes til 1000 m³

Gebyr for grensejustering av anleggseiendom, faktureres etter medgått tid - Minstegebyr:

kr 4.320,-.

1.4 Arealoverføring

1.4.1 Grunneiendom, festegrunn og jordsameie

Ved arealoverføring skal oppmålingsforretning og tinglysing gjennomføres. Arealoverføring utløser dokumentavgift. Dette gjelder ikke arealoverføring til veg- og jernbaneformål.

areal fra 0 – 500 m²

kr 8.840,-

arealoverføring pr. nytt påbegynt 500 m² medfører en økning av gebyret på

kr 1.540,-

1.4.2 Anleggseiendom

For anleggseiendom kan volum som skal overføres fra en matrikkelenhet til en annen, - ikke være registrert på en tredje matrikkelenhet. Volum kan kun overføres til en matrikkelenhet dersom vilkårene for sammenføring er til stede. Matrikkelenheten skal utgjøre et sammenhengende volum.

volum fra 0 – 500 m³

kr 8.840,-

volumoverføring pr. nytt påbegynt 500 m³ medfører en økning av gebyret på

kr 1.540,-

1.5 Klarlegging av eksisterende grense der grensen tidligere er koordinatbestemt ved oppmålingsforretning

Faktureres etter medgått tid.

1.6 Klarlegging av eksisterende grense der grensen ikke tidligere er koordinatbestemt / eller klarlegging av rettigheter

Faktureres etter medgått tid.

1.7 Privat grenseavtale

Faktureres etter medgått tid.

1.8 Utstedelse av matrikkelbrev

Matrikkelbrev inntil 10 sider

kr 175,-

Matrikkelbrev over 10 sider

kr 350,-

Gebyret er bestemt i «Forskrift om eiendomsregistrering» (matrikkelforskriften) § 16.

1.9 Timepris

Timepris for arbeider etter matrikkelloven

kr 930,-

1.10 Tinglysing / andre kostnader

I saker som krever tinglysing av dokumenter, kommer tinglygingsgebyr og eventuelt dokumentavgift i tillegg til kommunens gebyrer.

Kostnader som kommunen påføres i forbindelse med innhenting av relevante opplysninger i forbindelse med oppmålingsforretninger, viderefaktureres til rekvirent.

1.11 Urimelig gebyr

Rådmannen, (eller den han/hun har gitt fullmakt) kan fastsette et passende gebyr, hvis gebyret åpenbart er urimelig i forhold til det arbeidet og de kostnader kommunen har hatt.

1.12 Nedsatt gebyr etter Matrikkelloven

Etter matrikkelforskriftens § 18 skal kommunen gjennomføre oppmålingsforretningen og fullføre matrikkelføring innen 16 uker. Oversittes fristen skal gebyret for oppmålingsforretningen og matrikkelføringen avkortes med en tredjedel. Denne bestemmelsen kommer ikke til anvendelse i vintertiden, jfr. forskriftens § 18, 3. ledd. Meråker kommune definerer vintertiden til å vare fra 15. november til 1. mai påfølgende år.

1.13 Betalingstidspunkt

Gebyrene fastsettes etter det regulativ som gjelder på rekvisisjonstidspunktet. Gebyret skal kreves inn etterskuddsvis.

1.14 Forandringer i grunnlaget for matrikkelføring av saken

Gjør rekvirenten under sakens gang forandringer i grunnlaget for matrikkelføring av saken, opprettholdes likevel gebyret.

1.15 Endring av regulativet eller gebyrsatsene

Endringer i gebyrregulativet vedtas av kommunestyret. Prisene i regulativet er pr. januar 2019. Senere reguleres prisene i regulativet med utgangspunkt i Statens kartverks indekstall for kart og oppmålingsarbeider for september måned hvert år i forhold til pr september måned for forrige år.

Gebyr for Plansaksbehandling - 2019

Jfr. Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven)

Regulativet ble vedtatt den xx.12.17 i K-sak xxx/17, og gjelder fra 01.01.19.

Nr:	Innhold:	Gebyr:
1.	GENERELT Den som får utført tjenester etter dette regulativet, skal betale gebyr etter satser og retningslinjer som fremgår av regulativet. Gebyrene avkreves etter endt saksbehandling.	
1.1	Private planer Private planer defineres som alle planer hvor kommunen ikke er oppdragsgiver	
1.2	Krav til den private planen For at en privat planforslag skal bli tatt opp til behandling i det faste utvalget for plansaker skal følgende være oppfylt:	

	<ul style="list-style-type: none"> - Forslagsstiller skal ha hatt en avtalt forhånd konferanse med Meråker kommune. - Forslagsstiller skal ha gjennomført en forhåndshøring hos: <ul style="list-style-type: none"> • Sektormyndighetene (avklares ved forhånd konferansen) • Parter (grunneiere/naboer) • Aktuelle kommunale komiteer • Barnerepresentanten i Meråker kommune - Plan oppstart skal være annonsert i minst to leste aviser i Meråker. - Samtlige nødvendige forundersøkelser (sektormyndighetene, kommunen, etc.) skal være utført og betalt av den private forslagsstilleren. - Innkommende merknader og uttalelser samt en revidert reguleringsplan, som er utarbeidet i henhold til veilederen T-1226 skal leveres Meråker kommune. 	
1.3	<p>Fritak fra gebyr/reduksjon av gebyr</p> <p>Det kan etter søknad gis redusert gebyr eller fritak for gebyr i konkrete saker, dersom gebyret åpenbart er urimelig i forhold til det arbeidet og de kostnadene kommunen har hatt, eller det er samfunnsinteresser av vesentlig betydning.</p>	
1.4	<p>Beregningsgrunnlag</p> <p>Beregningsgrunnlaget er det arealet av planområdet som fremmes for 1. gangs behandling i det faste utvalg for plansaker. Dersom det faste utvalg for plansaker pålegger forslagsstiller å gjøre tillegg eller fradrag i det areal planområdet omfatter gir ikke dette grunnlag for å endre gebyret.</p> <p>Følgende arealer er unntatt gebyrberegning:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Landbruksområder • Trafikkområder • Friområder • Spesialområder for bevaring og vern • Annen arealbruk som ikke er tenkt til utbyggingsformål 	
1.5	<p>Tilbaketrekking av sak</p> <p>Ved skriftlig tilbaketrekking av en sak før den legges ut til offentlig ettersyn, skal det betales 50 % av fullt gebyr.</p>	
Nr:	Innhold:	Gebyr:
1.6	<p>Avvisning av planforslaget</p> <p>Dersom planutvalget avviser planforslaget, vil forslagsstiller etter søknad få redusert gebyret.</p> <p>Ved avvisning ved 1. gangs behandling, betales: 50 %</p> <p>Kreves saken lagt fram for kommunestyret, og den blir avvist der, skal gebyret ikke tilbakebetales.</p>	
2.	GEBYRSATSER	
2.1	<p>Forslag til reguleringsplan / endring av reguleringsplan</p> <p>Behandlingsgebyr etter planrådets areal:</p> <p>Areal inntil 10 dekar</p> <p>Tillegg pr. påbegynt dekar over 10 daa</p> <p><u>Unntak:</u></p> <p>a) Fritidsbebyggelse</p> <p>Inntil 10 enheter</p> <p>Tillegg pr. enhet over 10:</p>	<p>kr 28.800,-</p> <p>kr 870,-</p> <p>kr 28.800,-</p> <p>kr 2.680,-</p>

	b) Spesielle arealkrevende formål Inntil 50 daa Tillegg pr. påbegynt 10 dekar over 50 daa	kr 28.800,- kr 2.680,-
2.2	Mindre og små endringer For behandling av søknad om mindre og små endringer	kr 8.740,-
2.3	Endring av reguleringsbestemmelser For behandling av søknad om endring av reguleringsbestemmelser	kr 8.740,-
2.4	Dispensasjoner Tiltak som krever dispensasjoner. For hver SAK som krever dispensasjon fra plan/lov/forskrift betales et gebyr på:	kr 5.860,-
2.5	Bearbeidingsgebyr planer ikke levert til gjeldende SOSI-standard For analoge planer som ikke er utarbeidet digitalt i henhold til gjeldende SOSI-standard, kreves i tillegg til planbehandlingsgebyret et tillegg på 50 % av samlet behandlingsgebyr.	
2.6	Tilleggsareal Arealer som tas med i planforslaget etter ønske fra kommunen, belastes ikke med gebyr	
2.8	Tilleggskostnader I tillegg til gebyret kommer kostnader til behandling i organer utenfor kommunen, eksempelvis fylkeskonservator dersom denne finner det nødvendig med befaringsutgraving	
Nr:	Innhold:	Gebyr:
3.	KONSEKVENSENTREDING I de tilfeller kommunen er ansvarlig godkjenningsmyndighet for søkers konsekvensutredninger, (jfr. forskrift om konsekvensutredning etter PBL kap. VIIa), skal det for kommunens arbeid betales et gebyr på: Utgifter som kommunen måtte ha til ekstern faglig bistand kommer i tillegg.	kr 28.800,-
4.	TJENESTER For gebyr som skal beregnes etter medgått tid, jf. regulativet, skal en bruke følgende timesats:	kr 930,-

Gebyr for byggesaksbehandling - 2019**Jfr. Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven)**

Regulativet ble vedtatt den xx.12.17 i K-sak xxx/17, og gjelder fra 01.01.19.

GENERELLE BESTEMMELSER:

1. Den som får utført tjenester etter dette regulativet, skal betale gebyr etter satser og retningslinjer som fremgår av regulativet.
2. Behandlingsgebyret skal betales selv om søknaden skulle bli avslått.
3. Gebyrene skal beregnes etter det regulativet som gjelder den dato kommunen mottar en tilfredsstillende søknad.
4. Gebyrene avkreves etter endt saksbehandling.
5. Rådmannen kan etter søknad gi redusert gebyr eller fritak for gebyr i konkrete saker, dersom gebyret åpenbart er urimelig i forhold til det arbeidet og de kostnadene kommunen har hatt, eller det er samfunnsinteresser av vesentlig betydning.
6. Fylkesmannen er klageinstans for enkeltvedtak gjort i medhold av dette gebyrregulativet

Nr:	Innhold:	Gebyr:
1.	GODKJENNING AV ANSVARSRETT (Pbl. §§ 22-3 og 23-3) Utgår	
2.	SØKNAD OM TILLATELSE TIL TILTAK (Pbl. § 20-1 og kap 25)	
2.1	Boliger/fritidsboliger	
a.	Pr. selvstendig boenhet/hytteenhet inntil 5 enheter	kr 12.030,-
b.	Pr. enhet over 5	kr 7.400,-
c.	Enebolig med sokkelleilighet eller hybler med tekjøkken:	kr 12.750,-
2.2	Andre større bygg og tilbygg For alle andre kategorier nybygg, samt tilbygg/påbygg/underbygg og hovedombygging betales gebyr etter tiltakets bruksareal:	
a.	0 – 30 m ²	kr 2.980,-
b.	31 – 200 m ²	kr 86,- /m ²
c.	201 – 400 m ²	kr 75,- /m ²
d.	401 – 600 m ²	kr 64,- /m ²
e.	Alt over 600 m ²	kr 53,- /m ²
f.	For søknadspliktige tiltak som kan foretas av tiltakshaver etter § 20-4: beregnes 1/2 gebyr etter pkt b - e med en minstekst kr. 3.040,-.	
g.	For allminnelige driftsbygninger i landbruket (som kan foretas av tiltakshaver etter § 20-4)	Kr 5.660,-

Nr:	Innhold:	Gebyr:
2.3	Konstruksjoner, anlegg, o.l. Lednings- og kabelanlegg, støyskjermer, fasadeendringer på næringsbygg , riving av større bygg, byggtekniske installasjoner (separat søknad) i næringsbygg (heis, ventilasjonsanlegg, fyringsanlegg m.m.), større terrenginngrep, veger, parkeringsplasser og andre større tiltak som ikke kan måles i areal:	kr 5.660,-
2.4	Andre tiltak Mindre søknadspliktige tiltak enn nevnt i 2.1, 2.2 og 2.3 som ikke kan beregnes etter areal Terrasser	Kr 2.680,- kr 2.680,-
2.5	Godkjenning av tekniske installasjoner For saksbehandling for ildsted, montering av pipe og fyringsanlegg etter Pbl. § 20-2 c	kr 860,-
2.6	Deling av eiendom For behandling av sak om deling av eiendom etter plan- og bygningslov: (Gebyr for evt. jordlovsbehandling, jfr. sentral forskrift, kommer i tillegg med p.t. kr 2.000,- i arbeidskrevende saker)	kr 2.580,-
2.7	Endring av godkjent søknad Basisgebyr For større endringer beregnes gebyr som for nytt tiltak	kr 1.390,-
3.	DISPENSASJONER For hver sak som krever dispensasjon fra plan/lov/forskrift betales et gebyr på: <ul style="list-style-type: none"> - uten høring - med høring 	kr 2.980,- kr 5.960,-
4	GEBYR FOR SAKKYNDIG BISTAND I særlige tilfeller kan bygningsmyndigheten kreve ekstra gebyr for sakkyndig bistand. Gebyret skal dekke kostnadene.	
5	UTSLIPPSSØKNADER For søknader om spredt utslipp etter Forurensningslovens §§ 9, 52a og 81, og forurensningsforskriften kap. 12, er gebyret:	kr 4.720,-
6	FORESPØRSLER/ATTESTASJONER For rene forespørsler betales ikke gebyr	
7	ULOVLIG BYGGEARBEID For behandling av søknader/meldinger som fremmes etter pålegg fra kommunen, eller tiltak som oppstartes før søknad/melding er innsendt/godkjent beregnes etter medgått tid.	
8.	TJENESTER For gebyr som skal beregnes etter medgått tid, jf. regulativet, skal en bruke følgende timesats:	kr 930,-

6.10 Utleiesatser for skole- og idrettsanlegg

Utleiesatsene for skoleanlegg, samfunnshus og idrettsanlegg har nå et 1-prissystem. Dersom det skal gis rabatt til enkelte grupperinger som driver organisert aktivitet for barn og unge, må det fattes eget vedtak om dette, og det må framskaffes den nødvendige finansiering av rabatten.

Fra tidligere år er det vedtatt å justere utleieprisene etter endringene i konsumprisindeksen pr. september måned. Fra september 2017 til september 2018 er denne prisstigningen 3,4 %.

Vurdering

Man foreslår å justere utleieprisene etter endringene i konsumprisindeksen for disse lokalene. Utleiesatsene for 2019 foreslås regulert etter konsumprisindeksen pr. september måned som gir en økning på 3,4 % fra september 2017 til september 2018

Konklusjon

Rådmannen anbefaler at forslag til utleiepriser som vist i saksframlegget vedtas, dvs. slik at utleieprisene justeres opp med endringene i konsumprisindeksen pr. september måned.

Utleiesatser skoleanlegg, samfunnshus og idrettsanlegg 2019

SKOLEANLEGG

Utleie gymsal:

Kr. 235,- pr time, makssats pr. døgn = 5 x timepris.
Kun dusj/garderobe kr. 87,- pr time

Utleie svømmehall:

Kr. 350,- pr time, makssats pr. døgn = 5 x timepris.
Kun dusj/garderobe kr. 87,- pr time

Utleie av spesialrom:

Kr. 130,- pr time, makssats pr. døgn = 5 x timepris.

Utleie av klasserom:

Kr. 70,- pr time, makssats pr. døgn = 5 x timepris.
Overnatting i lokalene: Kr. 55,- pr person pr døgn

Lag og foreninger fra Meråker får leie gratis møterom til styremøter, utvalgsmøter og lignende på hverdager på Meråker skole frem til kl 22.

Utleie av auditorium:

Kr. 147,- pr time, makssats pr. døgn = 5 x timepris.

Leirskolen på Fersdalen:

Kr. 1.470,- i grunnhonorar 1. døgn, deretter kr. 735,- pr døgn. I tillegg betales en døgnpris pr. person på kr. 38,-.

Grunnskolen inklusive SFO og voksenopplæringa og de to barnehagene samt kommunens egne aktiviteter innenfor administrasjon/informasjon og kulturaktiviteter kan benytte leirskolen uten leiekostnader.

IDRETTSANLEGG**Håndballhall:**

Leie av 1/1 hall m/ 1 garderobe	kr. 305,- pr time
Leie av 2/3 hall m/ 1 garderobe	kr. 235,- pr time
Leie av 1/3 hall m/ 1 garderobe	kr. 173,- pr time
Grunntreningsrom m/ 1 garderobe	kr. 229,- pr time
Ekstra dusj/garderobe	kr. 60,- pr time

Fotballhall:

Leie av hall m/ 1 garderobe	kr. 750,- pr time
Ekstra dusj/garderobe	kr. 60,- pr time

Flerbruksløype:

Utleie til organisert aktivitet i løype, pr utøver	kr 12,- pr time
Leie av skyterigg, pr bane/skive	kr 12,- pr time

Felles for idrettsanlegg:

- Utleie til andre formål eller øvrige brukere: Pris og leieforhold avtales med driftsansvarlig.
- Meråker skole belastes en årlig leie på vel kr. 300.000,- for bruk av idrettsanlegg til kroppsøvingsaktiviteter m.v.

Felles for skole og idrettsanlegg:

Innenbygds lag og foreninger som tilbyr organisert aktivitet for barn/ungdom under 19 år gis 30 % rabatt på tildelte timer etter søknad. Søknadsfristene settes til 1. august for høstsesongen og 1. desember for vår-sesongen.

Meråker samfunnshus

Offentlig fest:	kr. 4.200,-
Lukkede fester:	kr. 3.495,-
Helgeleie: (gjelder for stevner, premieutdelinger, festivaler/ messer)	kr. 4.675,-
Kulturkvelder/konserter:	kr. 2.370,-

Annen type leie som faste øvingskvelder:

Leie av sal og scene:	kr. 190,- pr time
Tillegg for kjøkken:	kr. 73,- pr time

Godkjente studieorganisasjoner med aktiviteter etter Opplæringsloven og Voksenopplæringsloven betaler ingen leie ved bruk av Samfunnshuset.

Fastsetting av husleiesats for utleie til ordinær undervisning i regi av Meråker skole og/eller Meråker videregående skole gjøres gjennom egne avtaler basert på bruksfrekvens, behov for renhold/vaktmestertjeneste m.v.

Generelt

Det kan også inngås særskilte avtaler med kulturaktører om bruk av enkeltrom. Meråker skolekorps skal ikke betale leie for gymsal og musikkrom ved Meråker skole.

6.11 Betalingssetter for husleie

Husleiene i kommunale boliger økes med KPI på 3,4 %. For Møllebakken 2 og 4, samt tannlegeboligen økes prisene med 13,4 % grunnet nye leietakere og med det økning av husleie med 10 % i tillegg til KPI. Dette iht. budsjettvedtak fra desember 2015.

Hovedoversikt drift

	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Meråker						
Brukerbetalinger	-11 660 458	-12 791 035	-13 625 035	-13 625 035	-13 625 035	-13 625 035
Andre salgs- og leieinntekter	-37 806 178	-36 409 291	-44 372 467	-39 570 336	-41 209 956	-41 136 046
Overføringer med krav til motytelse	-34 045 180	-20 641 738	-23 337 922	-22 237 922	-22 237 922	-22 237 922
Rammetilskudd	-106 043 884	-104 971 000	-107 251 000	-107 629 000	-107 535 000	-107 086 000
Andre statlige overføringer	-16 935 461	-12 561 000	-10 000 000	-10 015 000	-10 017 000	-10 008 000
Andre overføringer	-2 008 518	-138 520	-138 520	-138 520	-138 520	-138 520
Skatt på inntekt og formue	-47 918 732	-55 129 000	-55 801 000	-55 801 000	-55 801 000	-55 801 000
Eiendomsskatt	-16 979 484	-11 085 000	-11 085 000	-11 085 000	-11 085 000	-11 085 000
Andre direkte og indirekte skatter	-9 477 938	-2 980 000	-2 980 000	-2 980 000	-2 980 000	-2 980 000
SUM DRIFTSINTEKTER (B)	-282 875 833	-256 706 584	-268 590 944	-263 081 813	-264 629 433	-264 097 523
Lønnsutgifter	136 584 699	127 147 986	131 289 854	130 645 500	126 414 755	124 380 744
Sosiale utgifter	32 575 979	22 025 084	22 369 734	20 775 785	22 235 973	22 629 044
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	44 777 967	43 043 053	44 495 403	39 290 404	39 390 404	39 140 404
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	24 028 716	27 944 495	27 712 895	25 062 895	25 068 895	25 074 895
Overføringer	21 584 143	34 773 000	35 184 000	35 562 000	35 248 000	34 819 000
Avskrivninger	17 405 384	15 475 684	15 713 033	16 201 111	17 751 312	20 206 948
Fordelte utgifter	-4 745 146	-4 371 807	-3 943 204	-3 893 204	-3 893 204	-3 893 204
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	272 211 742	266 037 495	272 821 715	263 644 491	262 216 135	262 357 831
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	-10 664 091	9 330 911	4 230 771	562 678	-2 413 298	-1 739 692
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-2 844 506	-2 908 000	-4 408 000	-5 100 000	-5 615 000	-5 962 000
Gevinst på finansielle instrumenter	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	-1 405 526	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
SUM EKSTERNE FINANSINTEKTER (E)	-4 250 032	-3 008 000	-4 508 000	-5 200 000	-5 715 000	-6 062 000
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	6 694 272	7 103 439	7 434 742	9 455 622	11 807 630	13 504 206
Tap på finansielle instrumenter	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	9 330 238	9 700 000	9 700 000	10 574 500	12 954 250	15 936 250
Utlån	730 889	0	2 200 000	0	0	0
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER (F)	16 755 399	16 803 439	19 334 742	20 030 122	24 761 880	29 440 456
RESULTAT EKSTERNE FINANSIERINGS- TRANSASJONER	12 505 367	13 795 439	14 826 742	14 830 122	19 046 880	23 378 456
Motpost avskrivninger	-17 405 384	-15 475 684	-15 713 033	-16 201 111	-17 751 312	-20 206 948
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	-15 564 108	7 650 666	3 344 480	-808 311	-1 117 730	1 431 816
Bruk av tidligere års regnskapsmessig mindre- forbruk	-6 421 344	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-2 990 000	-1 879 098	-1 100 000	0	0	0
Bruk av bundne fond	-4 420 953	-10 455 088	-8 701 000	-4 648 209	-4 338 790	-6 888 336
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	-13 832 297	-12 334 186	-9 801 000	-4 648 209	-4 338 790	-6 888 336
Overført til investeringsregnskapet	2 469 500	850 000	973 000	973 000	973 000	973 000
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	10 721 344	350 000	1 000 000	0	0	0
Avsetninger til bundne fond	6 466 518	3 483 520	4 483 520	4 483 520	4 483 520	4 483 520
SUM AVSETNINGER (K)	19 657 362	4 683 520	6 456 520	5 456 520	5 456 520	5 456 520
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFOR- BRUK (L = I+J-K)	-9 739 043	0	0	0	0	0

Budsjettskjema 1A

	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Meråker						
Skatt på inntekt og formue	-47 918 732	-55 129 000	-55 801 000	-55 801 000	-55 801 000	-55 801 000
Ordinært rammetilskudd	-106 043 884	-104 971 000	-107 251 000	-107 629 000	-107 535 000	-107 086 000
Skatt på eiendom	-16 979 484	-11 085 000	-11 085 000	-11 085 000	-11 085 000	-11 085 000
Andre direkte eller indirekte skatter	-9 477 938	-2 980 000	-2 980 000	-2 980 000	-2 980 000	-2 980 000
Andre generelle statstilskudd	-16 935 461	-12 561 000	-10 000 000	-10 015 000	-10 017 000	-10 008 000
Sum frie disponible inntekter	-197 355 499	-186 726 000	-187 117 000	-187 510 000	-187 418 000	-186 960 000
Renteinntekter og utbytte	-2 844 506	-2 908 000	-4 408 000	-5 100 000	-5 615 000	-5 962 000
Gevinst på finansielle instrumenter	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter provisjoner og andre finansutgifter	6 694 272	7 103 439	7 434 742	9 455 622	11 807 630	13 504 206
Tap på finansielle instrumenter	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	9 330 238	9 700 000	9 700 000	10 574 500	12 954 250	15 936 250
Netto finansinntekter/-utgifter	13 180 004	13 895 439	12 726 742	14 930 122	19 146 880	23 478 456
Dekning av tidl års regnsk m merforbruk	0	0	0	0	0	0
Til bundne avsetninger	10 721 344	350 000	1 000 000	0	0	0
Til ubundne avsetninger	6 466 518	3 483 520	4 483 520	4 483 520	4 483 520	4 483 520
Bruk av tidl års regnsk m mindreforbruk	-6 421 344	0	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	-2 990 000	-1 879 098	-1 100 000	0	0	0
Bruk av bundne avsetninger	-4 420 953	-10 455 088	-8 701 000	-4 648 209	-4 338 790	-6 888 336
Netto avsetninger	3 355 565	-8 500 666	-4 317 480	-164 689	144 730	-2 404 816
Overført til investeringsbudsjettet	2 469 500	850 000	973 000	973 000	973 000	973 000
Til fordeling drift	-178 350 430	-180 481 227	-177 734 738	-171 771 567	-167 153 390	-164 913 360
Sum fordelt til drift fra skjema 1B	168 611 387	180 481 227	177 734 738	171 771 567	167 153 390	164 913 360
Merforbruk/mindreforbruk	-9 739 043	0	0	0	0	0

Noter til driftsbudsjettet – vedlegg til budsjettskjema 1A

- Grunnlaget for skatteanslaget og anslått beløp for inntektsutjevningen.
 - Grunnlag i Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2019 og KS rammetilskuddsmodell.
- Andre forventede fiskale inntekter, for eksempel konsesjonsavgifter.
 - Konsesjonsavgifter er inntektsført på ansvar 6100.
- Forventede generelle statstilskudd.
 - Integreringstilskudd, kompensasjonstilskudd sykehjem, omsorgsboliger, grunnskole m.m. er inntektsført på hhv. Ansvar 8500 og 8406.
- Forventet utbytte fra kommunalt eide selskaper.
 - Det forventes utbytte fra kommunens eierandel i NTE i årene 2019-2022. Inntektsført på ansvar 9000.
- Bundne avsetninger og bruk av slike avsetninger.
 - Dette er ført under sektorenes ansvar samt hovedansvar 9.

Budsjettskjema 1B

	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Meråker						
Til fordeling fra skjema 1A	168 611 388	180 481 227	177 734 738	171 771 567	167 153 390	164 913 360
Virksomhetsområder:						
Sektor 1, Sentraladm.						
Br. utg.	20 520 148	19 355 437	20 659 295	19 789 591	19 295 591	19 051 591
Br. innt.	-3 488 860	-1 483 500	-553 500	-553 500	-553 500	-553 500
Netto innt./utg.	17 031 288	17 871 937	20 105 795	19 236 091	18 742 091	18 498 091
Sektor 2, Skole, oppvekst og kultur						
Br. utg.	76 229 533	67 008 300	68 738 471	68 738 471	67 038 471	66 238 471
Br. innt.	-18 940 049	-9 590 300	-10 972 385	-10 972 385	-10 972 385	-10 972 385
Netto innt./utg.	57 289 484	57 418 000	57 766 086	57 766 086	56 066 086	55 266 086
Sektor 3, Helse, pleie og omsorg						
Br. utg.	93 988 281	88 335 769	88 529 110	88 199 110	86 099 110	85 049 110
Br. innt.	-19 709 599	-17 539 636	-17 475 235	-17 475 235	-17 475 235	-17 475 235
Netto innt./utg.	74 278 682	70 796 133	71 053 875	70 723 875	68 623 875	67 573 875
Sektor 4, Kommunal utvikling						
Br. utg.	42 054 831	43 644 138	48 128 057	41 788 057	40 988 057	40 338 057
Br. innt.	-20 030 615	-21 418 916	-25 016 313	-19 206 313	-19 206 313	-19 206 313
Netto innt./utg.	22 024 216	22 225 222	23 111 744	22 581 744	21 781 744	21 131 744
Sektor 5, Meråker Sokn						
Br. utg.	2 958 429	2 900 000	3 089 000	3 289 000	3 069 000	3 089 000
Br. innt.	-98 000	-97 000	-200 000	-400 000	-180 000	-200 000
Netto innt./utg.	2 860 429	2 803 000	2 889 000	2 889 000	2 889 000	2 889 000
Sektor 6, Fellesområde						
Br. utg.	8 999 496	17 303 051	15 954 791	11 379 193	13 714 636	14 124 696
Br. innt.	-7 830 838	-8 989 000	-7 328 000	-4 855 000	-4 855 000	-4 855 000
Netto innt./utg.	1 168 658	8 314 051	8 626 791	6 524 193	8 859 636	9 269 696
Sektor 7, Selvkost VA						
Br. utg.	13 728 068	10 866 127	11 984 715	12 472 793	14 022 994	16 478 630
Br. innt.	-13 711 371	-10 866 127	-11 984 715	-12 472 793	-14 022 994	-16 478 630
Netto innt./utg.	16 697	0	0	0	0	0
Korr. for avskrivn./kalk.renter mm	-6 058 105	1 052 884	-5 818 553	-7 949 422	-9 809 092	-9 715 132
Nettorammer fordelt til drift	168 611 388	180 481 227	177 734 738	171 771 567	167 153 390	164 913 360

Hovedoversikt investering

	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Meråker						
Salg av driftsmidler og fast eiendom	-500 000	0	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Andre salgsinntekter	0	0	-200 000	0	0	0
Overføringer med krav til motytelse	-150 000	0	0	0	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	-799 137	0	0	0	0	0
Statlige overføringer	0	0	0	0	0	0
Andre overføringer	0	0	0	0	0	0
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	0	0	0	0	0	0
SUM INNTEKTER (L)	-1 449 137	0	-220 000	-20 000	-20 000	-20 000
Lønnsutgifter	0	0	0	0	0	0
Sosiale utgifter	0	0	0	0	0	0
Kjøp av varer og tj som inngår i komm. tj.prod.	6 575 446	14 669 000	17 875 000	68 030 000	76 240 000	1 780 000
Kjøp av varer og tj som erstatter komm. tj.prod	0	0	0	0	0	0
Overføringer	799 137	0	0	0	0	0
Renteutg, provisjoner og andre finansutg	0	0	0	0	0	0
Fordeelte utgifter	0	0	0	0	0	0
SUM UTGIFTER (M)	7 374 583	14 669 000	17 875 000	68 030 000	76 240 000	1 780 000
Avdragsutgifter	3 566 144	5 143 600	5 394 000	5 814 000	6 150 000	6 383 000
Utlån	40 718 000	15 000 000	15 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
Kjøp av aksjer og andeler	789 299	850 000	923 000	923 000	923 000	923 000
Dekning tidligere års udekket	0	0	0	0	0	0
Avsetning til ubundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne fond	6 043 883	0	0	0	0	0
SUM FINANSIERINGSTRANSAKSJONER (N)	51 117 326	20 993 600	21 317 000	16 737 000	17 073 000	17 306 000
FINANSIERINGSBEHOV (O = M+N-L)	57 042 772	35 662 600	38 972 000	84 747 000	93 293 000	19 066 000
Bruk av lån	-44 779 947	-29 669 000	-32 605 000	-78 010 000	-86 220 000	-11 760 000
Salg av aksjer og andeler	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	-8 614 038	-5 143 600	-5 394 000	-5 814 000	-6 150 000	-6 383 000
Overføringer fra driftsregnskapet	-2 469 500	-850 000	-973 000	-923 000	-923 000	-923 000
Bruk av tidligere års overskudd	0	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av ubundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
SUM FINANSIERING (R)	-55 863 485	-35 662 600	-38 972 000	-84 747 000	-93 293 000	-19 066 000
UDEKKET/UDISPONERT (S = O-R)	1 179 287	0	0	0	0	0

Budsjettskjema 2A

	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Meråker						
Investeringer i anleggsmidler	7 374 583	14 669 000	17 875 000	68 030 000	76 240 000	1 780 000
Utlån og forskutteringer	40 718 000	15 000 000	15 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
Kjøp av aksjer og andeler	789 299	850 000	923 000	923 000	923 000	923 000
Avdrag på lån	3 566 144	5 143 600	5 394 000	5 814 000	6 150 000	6 383 000
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	0	0	0
Avsetninger	6 043 883	0	0	0	0	0
Årets finansieringsbehov	58 491 909	35 662 600	39 192 000	84 767 000	93 313 000	19 086 000
Bruk av lånemidler	-44 779 947	-29 669 000	-32 605 000	-78 010 000	-86 220 000	-11 760 000
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-500 000	0	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Tilskudd til investeringer	0	0	0	0	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	-799 137	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-8 764 038	-5 143 600	-5 394 000	-5 814 000	-6 150 000	-6 383 000
Andre inntekter	0	0	-200 000	0	0	0
Sum ekstern finansiering	-54 843 122	-34 812 600	-38 219 000	-83 844 000	-92 390 000	-18 163 000
Overført fra driftsregnskapet	-2 469 500	-850 000	-973 000	-923 000	-923 000	-923 000
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	0	0	0	0	0	0
Sum finansiering	-57 312 622	-35 662 600	-39 192 000	-84 767 000	-93 313 000	-19 086 000
Udekket/udisponert	1 179 287	0	0	0	0	0

Budsjettskjema 2B

	Budsjett brutto utgift	Budsjett tilskudd/ref./ dr.m	Budsjett komp. for m va	Budsjett egenfinans./ fond	Budsjett lån	Netto
1 - Sentraladm.						0
2 - Skole, oppvekst og kultur						
3 - Helse, pleie og omsorg	280 000	-20 000			-260 000	0
4 - Kommunal utvikling	11 150 000	-200 000			-10 950 000	0
5 - Meråker sokn						
6 - Fellesområde	923 000	-923 000				0
7 - Selvkost VAF	6 445 000	-50 000			-6 395 000	0
9 - Startlån	20 394 000	-5 394 000			-15 000 000	0
Sum 2019	39 192 000	-6 587 000	0	0	-32 605 000	0
1 - Sentraladm.						0
2 - Skole, oppvekst og kultur						
3 - Helse, pleie og omsorg	280 000	-20 000			-260 000	0
4 - Kommunal utvikling	46 800 000				-46 800 000	0
5 - Meråker sokn						
6 - Fellesområde	923 000	-923 000				0
7 - Selvkost VAF	20 950 000				-20 950 000	0
9 - Startlån	15 814 000	-5 814 000			-10 000 000	0
Sum 2020	84 767 000	-6 757 000	0	0	-78 010 000	0
1 - Sentraladm.						0
2 - Skole, oppvekst og kultur						0
3 - Helse, pleie og omsorg	280 000	-20 000			-260 000	0
4 - Kommunal utvikling	32 560 000				-32 560 000	0
5 - Meråker sokn						0
6 - Fellesområde	923 000	-923 000				0
7 - Selvkost VAF	43 400 000				-43 400 000	0
9 - Startlån	16 150 000	-6 150 000			-10 000 000	0
Sum 2021	93 313 000	-7 093 000	0	0	-86 220 000	0
1 - Sentraladm.						0
2 - Skole, oppvekst og kultur						
3 - Helse, pleie og omsorg	280 000	-20 000			-260 000	0
4 - Kommunal utvikling	1 500 000				-1 500 000	0
5 - Meråker sokn						
6 - Fellesområde	923 000	-923 000				0
7 - Selvkost VAF						
9 - Startlån	16 383 000	-6 383 000			-10 000 000	0
Sum 2022	19 086 000	-7 326 000	0	0	-11 760 000	0

Meråker menighetsråd

BUDSJETTRAMMER 2019

Forslaget omfatter formålene 1570 Kirkelig administrasjon, 1575 Kirker, 1590 Gravlunder, 1595 Andre kirkelige formål og 1597 Menighetsbladet.

Budsjettforslaget har en ramme på kr. 3 445 000 fordelt med kr. 2 270 000 til lønn og kr. 1 175 000 til drift. Lønnskostnadene har en økning på kr. 67 000 i forhold til 2018. De totale driftsutgiftene har en økning på kr. 110 000.

Forslaget forutsetter et kommunalt tilskudd på kr. 2 850 000. Det forutsetter også andre inntekter på kr. 595 000.

	Lønn		Drift		Komm. driftstilsk.		Andre inntekter	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Formål								
Administrasjon	650 000	597 000	343 000	325 000	955 000	915 000	38 000	7 000
Kirker	684 000	668 000	376 000	332 000	985 000	967 000	75 000	33 000
Gravlunder	894 000	884 000	189 000	187 000	880 000	844 000	203 000	227 000
Andre k. formål	30 000	41 000	197 000	158 000	30 000	30 000	197 000	169 000
Menighetsbladet	12 000	13 000	70 000	63 000	0	0	82 000	76 000
Sum	2 270 000	2 203 000	1 175 000	1 065 000	2 850 000	2 756 000	595 000	512 000

Lønn

Lønnsutgiftene utgjør den største delen av det totale budsjettet. I de totale lønnsutgiftene ligger utgifter til faste stillinger, timelønn, ferievikarer, lønnsøkning, møtegodtgjørelser, pensjon og arbeidsgiveravgift.

Det er tatt høyde for lønnsøkning i inneværende år og tariffoppgjøret pr. 1. mai 2019.

Det er budsjettert med følgende faste stillinger:

Administrasjon:	Kirkeverge 70 % Kontormedarbeider 20 %
Kirker:	Organist 50 % Kirketjener 10 % Klokker 15 % Renhold 35 %
Gravlunder:	Saksbehandler kirkegård 30 % Kirkegårdsarbeidere 125 %

Pensjon

Pensjonsutgifter er en uforutsigbar sak. Utgiftene er avhengig av hvor stor reguleringspremien blir og bruk av premiefond. Dette varierer fra år til år. I 2015 betalte vi kr. 60 000, i 2016 kr. 95 000, i 2017 kr. 80 000 og reguleringspremien for 2018 er på kr. 100 000.

For 2019 er det tatt utgangspunkt i faktiske pensjonskostnader for 2017 med en liten påplussing.

Drift

1570 Kirkelig administrasjon

omfatter drift av kirkekontor og administrasjon, herunder kontorutgifter, merkantile tjenester, regnskap/revisjon og andre driftsutgifter vedrørende kontorhold.

Kontorlokalene leies av Bankgården AS og utgifter til husleie og renhold utgjør ca. 140 000 pr. år.

Følgende faste stillinger omfattes av dette kap.: Kirkeverge og kontormedarbeider.

Driftsutgifter til Menighetsrådet omfatter møtegodtgjørelse, bilgodtgjørelse og andre møteutgifter.

I 2019 er det også Menighetsrådsvalg og alle utgifter knyttet til valget ligger under dette kapittelet. I forbindelse med valget vil det bli økte utgifter til ekstrahjelp og godtgjørelse til valgfunksjonærer. Det er budsjettert med kr. 56 000 i ekstra kostnader i forbindelse med valget, kr. 26 000 til lønn (ekstrahjelp og godtgjørelse til valgfunksjonærer) og kr. 30 000 som utgifter til annonsering, trykking av materiell og innkjøp av utstyr. Det må bl.a. vurderes om det skal kjøpes inn nye valgurner og flere valgavlukker. Tidligere år har vi mottatt statlig tilskudd til valget. Vi vet ikke om dette også vil gjelde i 2019, men det er lagt inn ett tilskudd på kr. 30 000.

Ellers er det små justeringer i forhold til inneværende års budsjett. Totalt er det en økning i utgiftene med kr. 71 000 fordelt med kr. 53 000 til lønn og kr. 18 000 til drift.

1575 Kirker

omfatter utgifter og inntekter for å gjennomføre gudstjenester og kirkelige handlinger. Det innebærer drift og vedlikehold av tre kirker (Meråker, Stordalen og Kopperå) samt Soknestua.

Følgende faste stillinger omfattes av dette kap.: organist, kirketjener, renholder, klokker samt vikarutgifter for de samme stillingene.

De største utgiftspostene utenom lønn er strøm og forsikring. Strømutgiftene vil utgjøre ca. kr. 130 000 og forsikring kr. 67 000.

Andre utgifter som hører inn under dette kap. er kommunale avgifter, renovasjon, snøbrøyting ved kirkene, vedlikehold av bygninger og utstyr (eks. stemming av orgel), innkjøp av utstyr til kirkene, annonsering av gudstjenester.

Det er vedtatt at det skal kjøpes inn nye stolaer i kirkene og teppe til lesepulten i Meråker kirke. Utgiftene utgjør til sammen kr. 42 000. Dette foreslås dekket av fond.

Inntekter fra utleie av kirkebyggene og Soknestua forventes å ligge på ca. kr. 32 000. Ellers er det også her små justeringer i forhold til inneværende års budsjett.

1590 Gravlunder

omfatter drift av tre kirkegårder (Meråker, Stordalen og Gudå).

Følgende faste stillinger omfattes av dette kap.: kirkegårdsarbeidere samt ferievikarer for disse.

Andre utgifter som hører inn under dette kap. er innkjøp og service på maskiner/utstyr på gravplassen, forsikring, årsavgift, og drivstoff til bil og maskiner, vedlikehold av bygninger, utgifter til tømning av avfall fra gravplassen, leie av tjenester/maskiner, innkjøp av jord og redskaper.

Vi har også ansvar for planting og stell på ca. 80 gravsteder. Utgiftene til dette dekkes inn ved innbetaling av årlig avgift/bruk av fond. Dette gir en årlig inntekt på kr. 38 000. Inntekter av festeavgiften kan variere fra år til år. I 2017 kom det inn kr. 106 000 mens i inneværende år er det inntektsført kr. 66 000. For 2019 er det forventet kr. 85 000.

Salg av tjenester til kommunen er redusert med kr. 30 000 til kr. 60 000 noe som samsvarer med inntektene i 2017. Samarbeidet med kommunens tekniske etat forutsatte i utgangspunktet at 50 % av den ene kirkegårdsarbeiderstillingen skulle dekkes ved utleie av arbeidskraft til kommunen. Dette viste seg å være urealistisk. I 2016 ble det foretatt en reduksjon i bemanningen og omorganisering av renholdsstillingen. 25 % av denne stillingen ble lagt inn i kirkegårdsarbeiderstillingen. De resterende 25 % kunne leies ut til kommunen. Samarbeidet fungerer bra og våre folk stiller opp når det etterspørres og de har mulighet. De utfører bl.a. gravearbeid, høvling av veier og snøbrøyting, bl.a. har de fast brøyting ved pumpestasjonene. Det har imidlertid vist seg vanskelig å oppnå utleie tilsvarende 25 % stilling. I 2017 tilsvarte utleie ca. 15 % stilling.

Ellers er det små endringer i forhold til inneværende års budsjett.

1595 Andre kirkelige formål

Omfatter utgifter og inntekter til dåpsopplæring, konfirmantundervisning, trosopplæring, diakoni og andre liknende tiltak.

Lønnsutgiftene dekker utgifter til ekstra konfirmantlærer og ekstrahjelp i forbindelse med de ulike trosopplæringstiltak.

Utgiftene til konfirmantundervisning vil øke noe pga. mange konfirmanter dette skoleåret. Tilsvarende vil også inntektene øke noe. Tilskudd fra kommunen til konfirmantundervisning ligger på samme nivå som tidligere, kr. 30 000.

Det budsjetteres med inntekter av trosopplæringsmidler på kr. 60 000. Andre inntekter er egenandel konfirmanter og femtiårskonfirmanter, loddsalg, refusjoner og ofringer.

Trosopplæringstiltaket «Kirkerottene» vil ha en ekstra kostnad på ca. kr. 25 000. Dette foreslås finansiert ved tilskudd på kr. 15 000, bruk av fond på kr. 4 000 og resten av det ordinære tilskuddet til trosopplæring.

Andre utgifter som går inn under dette kap. er leid transport til konfirmantturer, utgifter i forbindelse med 50-årskonfirmantjubileum og diverse utstyr.

Inntekter av ofringer og fasteaksjonen utgjør kr. 61 000 hvorav kr. 16 000 går til eget arbeid.

1590 Menighetsbladet

omfatter lagging, trykking og distribusjon av 4 nr.

Utgifter til trykking og porto vil øke noe i 2019. Totale utgifter er på kr. 82 000. Forventede gaveinntekter på kr. 81 000.

Meråker menighetsråd

ØKONOMIPLAN 2019 – 2022

Investeringer maskiner og utstyr

Menighetsrådet vedtok for perioden 2017 – 2020 å prioritere vedlikehold av utearealer og maskiner til kirkegården. Maskiner og utstyr må etter hvert fornyes pga. vanlig slitasje. I inneværende år har det blitt kjøpt inn ny plenetraktor. Gravemaskinen som ble kjøpt i 2003 foreslås skiftet ut i 2019. Traktoren som ble kjøpt i 2001 foreslås skiftet ut i 2020.

Arbeidsbilen på kirkegården er 2008-modell og ble kjøpt inn i 2014. Det kan vurderes om den bør skiftes ut i 2021.

I år har det vært mye reparasjoner på gravemaskinen, noe som tyder på at den er moden for utskifting. En ny minigraver vil ha en prislapp på ca. kr. 230 000. Ved innbytte av den gamle vil vi få en kostnad på kr. 200 000 til ny minigraver.

Vedlikehold kirker

Når det gjelder behovet for innvendig vedlikehold av kirkene ble det i 2017 foretatt en foreløpig befarings. Der kom det fram at vinduene i Stordalen kapell er preget av tidens tann og bør gjøres noe med disse, om nødvendig skiftes ut. Som det ble nevnt i forrige økonomiplan kan sparkel og maling være en enkel løsning på kort sikt, men skal vinduene skiftes er det en mer omfattende affære. Kapellet er såkalt listeført hos Riksantikvaren og sist det ble foretatt vedlikehold av vinduene (1993) var Fylkeskonservatoren inne i bildet med sine pålegg, bl.a. måtte den utvendige vindusinnrammingen tas vare på og settes på igjen. Her må vi få fagfolk til å vurdere hva som bør og kan gjøres med vinduene og Riksantikvaren må konsulteres. Utfra deres vurderinger må Menighetsrådet bestemme hva som må gjøres og når det kan gjøres.

Foreslår at det settes opp kr. 200 000 på økonomiplanen i 2022 til dette formålet. Innen den tid må vi få en vurdering fra fagfolk og et kostnadsoverslag på plass. Dersom det viser seg at det er for lenge å vente til 2022, må det foretas en omprioritering på økonomiplanen.

Forslag til vedtak:

Tiltak	2019	2020	2021	2022
Minigraver	200 000			
Traktor		400 000		
Arbeidsbil			180 000	
Vinduer Stordalen kap.				200 000

Kontrollutvalgets budsjett for 2019

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Meråker kommune

Møtedato

10.09.2018

Saknr

25/18

Saksbehandler Paul Ivar Stenstuen**Arkivkode** FE - 033**Arkivsaknr** 18/110 - 5

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

1. Kontrollutvalget slutter seg til det framlagte forslag til driftsbudsjett for 2019 for kontrollutvalget - med en total ramme på kr. 785 000.

Budsjettforslaget tar ikke høyde for et eventuelt ekstraordinært ressursbehov i kontrollsammenheng.

2. Forslaget oversendes rådmannen for videre behandling i samsvar med § 18 i forskrift om kontrollutvalg.

Behandling:

Sekretær ga en kort orientering og svarte på spørsmål.

Vedtak:

1. Kontrollutvalget slutter seg til det framlagte forslag til driftsbudsjett for 2019 for kontrollutvalget - med en total ramme på kr. 785 000.

Budsjettforslaget tar ikke høyde for et eventuelt ekstraordinært ressursbehov i kontrollsammenheng.

2. Forslaget oversendes rådmannen for videre behandling i samsvar med § 18 i forskrift om kontrollutvalg.

Ikke trykte vedlegg

1. Budsjettvedtak for 2019 i representantskapet for KonSek Trøndelag IKS
2. Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner
3. Forskrift om årsbudsjett for kommuner og fylkeskommuner
4. Veileder for rapportering om ressursbruk og tjenesteproduksjon i kommuner og fylkeskommuner.

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal årlig utarbeide forslag til budsjett på bakgrunn av ressursbehovet knyttet til kontroll- og tilsynsarbeidet overfor kommunestyret. En viser her til forskriftens § 18 som regulerer saksbehandling og saksgang for budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet:

"Kontrollutvalget utarbeider forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. Kontrollutvalgets forslag til budsjettamme for kontroll og tilsynsarbeidet skal følge formannskapetets/kommunerådets eller fylkesutvalgets/fylkesrådets innstilling til kommunestyret eller fylkestinget."

Utvalgets ansvar i første rekke et påseeransvar, og utvalgets oppgaver er i det alt vesentlige lovregulert. Utvalgets ansvarsområde kan deles inn i tre områder, kjøp av revisjonstjenester, kjøp av sekretariatstjenester samt kontrollutvalgets egne aktiviteter. De vesentligste budsjettpostene er således kjøp av henholdsvis revisjons- og sekretariatstjenester.

Budsjett for 2019 og økonomiplan for KonSek Trøndelag IKS, herunder honorarer, ble vedtatt på selskapets representantskapsmøte i 2018. Selskapets styrende organer skal imidlertid behandle forslag til ny modell for kostnadsfordeling. Ny kostnadsfordelingsmodell vil således kunne bli gjort gjeldende fra og med fra 2020.

Revisjon Midt-Norge SA vil behandle revisjonshonorarer på sitt representantskapsmøte i oktober. En legger derfor til grunn tidligere års revisjonshonorar i budsjettet for 2019. Ut fra de signaler en så langt har fått forventes det ikke store avvik fra dette.

De øvrige kostnader er godtgjørelser mv. for kontrollutvalgets medlemmer og andre kostnader i forbindelse med møteavvikling. I tillegg er det tatt høyde for at kontrollutvalgets medlemmer skal kunne holde seg faglig oppdatert. Satsene for godtgjøring til folkevalgte mv. fastsettes av kommunestyret. Ved budsjettering av kostnader i forbindelse med møteavvikling og kurs/opplæring mv. har en søkt å ta høyde for at den nye kommuneloven fastsetter at kontrollutvalget skal ha 5 medlemmer.

På bakgrunn av dette har en satt opp følgende forslag til budsjetttramme og økonomiplan for perioden 2019-2022 (alle tall i 2019 kr.):

Budsjett og økonomiplan	Forslag	Anslag	Anslag	Anslag
2019-2022	2019	2020	2021	2022
Kontrollutvalget: Utgifter ifm møteavvikling, faglig oppdatering mv.	102 000	102 000	102 000	102 000
Medlemskontigent FKT	4 000	4 000	4 000	4 000
Kjøp av sekretariatstjenester	186 000	191 000	197 000	203 000
Kjøp av revisjonstjenester	493 000	493 000	493 000	493 000
Total ramme kontrollutvalget	785 000	790 000	796 000	802 000

Det legges opp til at kontrollutvalget selv fordeler tildelt ramme - etter at total ramme for kontroll og tilsynsarbeidet er blitt fastsatt av kommunestyret. I forslaget til total ramme er det ikke lagt opp til endringer i det samlede aktivitetsnivå. Alle kostnader mht. kontroll og tilsyn skal for øvrig føres på funksjon 110.

Vurdering

Kontrollutvalget har et vidt arbeidsfelt og er kun underordnet kommunestyret.

Kontrollutvalgets tilsyn er ikke avgrenset til økonomiske forhold. Kontrollutvalget skal også påse at saksforberedelse og beslutningsprosess, både i administrasjonen og i de øvrige politiske organer, fungerer på en måte som garanterer oppfyllelse av alle faglige krav og ivaretar grunnleggende rettsikkerhetshensyn overfor kommunens innbyggere og andre som måtte bli berørt av vedtakene.

Kontrollutvalgets ansvar er i første rekke et påseeransvar, og utvalgets rolle vil først og fremst være bestiller rollen. En viktig del av dette ansvaret vil være å påse at bestillingene til revisor tilfredsstillende kommunens behov til enhver tid.

Kontrollutvalget har over tid hatt en spesiell oppmerksomhet rettet mot kommunens internkontroll. I forslaget til budsjett og økonomiplan blir det forutsatt at fortsatt fokus på kommunens internkontroll kan løses innenfor den foreslåtte ramme.

Saken legges med dette frem for kontrollutvalget til en diskusjon knyttet til kontrollutvalgets anbefaling til kommunestyret for kommende års ramme for kontroll og tilsyn.

14/237

Meråker kommune
Rådmannen
Her,

20.08.2018

MERÅKER FRIVILLIGSENTRAL- ANMODNING OM ØKT STILLINGSANDEL

Det vises til vedlagte budsjettforslag samt en oversikt over oppgaver for Meråker Frivilligsentral.

Meråker Frivilligsentral ble etablert 01.11. 2014.
Virksomheten er organisert med et eget styre og med Daglig leder i 50 % stilling.
Eierformen er kommunal.

I dag har 80% av Norges 422 Frivilligsentraler en stillingsandel på 100 %.
10 % har stillingsandel på mellom 50 og 100%.
10 % har lavere enn 50 % stillingsandel.

Frivillig innsats er og vil i årene framover ha stor betydning for vårt samfunn.
Verdiskapningen i frivillig arbeide er av stor betydning og er beregnet til å utgjøre store verdier.

Kommuner kan søke om tilskudd fra staten som er med å dekke opp kostnader for drift av Frivilligsentraler. Rammetilskuddet fra staten for 100 % stilling var kr 403.000.
Etter planen skal kommuner med frivilligsentraler motta særskilt tildelte rammetilskuddsmidler også for 2019 og 2020.

Frivilligsentralen i Meråker har en økt arbeidsmengde siden starten. Med å øke ressursene vil det være mulig å utvikle og organisere Frivillig arbeide på et bredere plan. Mange områder av frivillig innsats rettet mot alle aldersgrupper. Likevel ser en at innsatsen av frivillig arbeide mot barn og ungdommer samt eldre spesielt kan styrkes.
Videre ser en et stort behov at opplæring av innbyggerne innen digitalisering.

Ved å øke ressursene vil en også har muligheten til å arbeide i større grad med tilskuddsordninger som vil komme kommens innbyggere til gode.

Med bakgrunn i ovenfor nevnte ber vi om at stillingen til Daglig leder ved Meråker Frivilligsentral økes til 100%, med virkning fra 01.01.2019.

H. Øverkil
Åsmund Øverkil
Daglig leder

Egil Haugbjørg
Egil Haugbjørg
Styrets leder

OPPGAVER FOR MERÅKER FRIVILLIGSENTRAL

- Informere om frivillig arbeid
- Rekruttere frivillige i bygda
- Formidle frivillige til eldre som har behov for ledsagelse til sykehus
- Skaffe frivillige til laging og servering av skolefrokost
- Kontakt med og forvalte praksisfelt for humanetisk konfirmanter
- Arrangere Bingo ved omsorgsboliger ved Søgardsjalet bofellesskap
- Skaffe Frivillige til dugnadsarbeider i samarbeide med Nord- Trøndelag Turistforening, Skarven Tur lag
- Bidra med frivillige ved behov for tur venn
- Bidra med frivillige ved behov for leseombud for eldre
- Bidra med frivillige til trim for eldre
- Arrangere opplevelses tur for pensjonister og andre innbyggere i bygda til alle årstider
- Delta på og rekruttere frivillige til turer med EL Taxi sykkel for eldre og uføre i bygda
- Bidra med søknad til støtte og til tilskudd til idretten i bygda
- Bidra til å skaffe frivillige til merking av turløyper i bygda.
- Bidra til å skaffe frivillige til å hjelpe eldre med innkjøp.
- Skaffe frivillige til MERÅKERVENN til innvandrere som får bosetting i bygda
- Være med på å rekruttere frivillige til å starte bruktbuikk i bygda
- Bidra til å arrangere aktiviteter for bedre helse for – barn og voksne

- Være bindeledd for besøksordning mellom barn fra barnehagene og eldre ved helse institusjoner i bygda
- Organisere konserter og andre kulturelle tilbud i bygda
- Jobbe for å få i gang frivillig innsats som mulig gjør et tilbud til befolkningen om åpen basseng minimum en kveld pr uke
- Organisere opplæring og kurs innen digitalisering for befolkningen i bygda
- Hjelpe til med råd og veiledning digitalt til publikum som trenger hjelp på Biblioteket
- Søke inn tilskudd til lag og foreninger gjennom tilskudds portalen, Extra midler og Gjensidigestiftelsen.

Å. Overkil

Åsmund Øverkil

Daglig leder

Egil Haugbjørg

Styrets leder

Budsjett Meråker Frivilligsentral 2019 - 2022

	2019	2020	2021	2022
1010 Fast lønn	590000	600000	610000	620000
1090 Pensjonskostnader	85000	90000	92000	93000
1099 Arbeidsgiveravgift	71600	73200	74400	75600
1100 Kontorutstyr	2000	2000	2000	2000
1116 Bevertning	3000	3000	3000	3000
1130 Telefon	10000	10000	10000	10000
1150 Opplæringstiltak	5000	5000	5000	5000
1160 Bilgodtgjørelse	7000	8000	9000	10000
1178 Andre reiseutgifter	5000	5000	5000	5000
1190 Husleie	50000	50000	50000	50000
1196 Kontingenter	2500	2500	2500	2500
1200 Utstyr	5000	5000	5000	5000
	836100	855720	869921	883122
1701 Tilskudd	-410000	-420000	-430000	-4400000
Sum kostnader	426100	435720	439922	443123

Kommentarer

- 1010 Lønnsfastsettelse ihht til arbeidsavtale. Plassering som avdelingsledere.
- 1090 Pensjonsordning beregnet i forhold til estimerte kostnader ca 15%.
- 1099 Det er beregnet 10,60% arbeidsgiveravgift
- 1100 Forbruk av kontorutstyr
- 1116 Bevertning til møter med frivillige
- 1130 Telefon ordning i samsvar med kommunens retningslinjer
- 1150 Kurs og opplæring
- 1160 Reiseutgifter til deltagelse på samlinger og kurs
- 1178 Reiseutgifter til deltagelse på samlinger og kurs
- 1190 Estimerte husleiekostnader
- 1196 Medlemskontingent til Norges Frivilligsentral og andre kontingenter
- 1200 Diverse utstyr til Frivillig arbeide
- 1701 Statstilskudd med estimert økning

Meråker Frivilligsentral

IL VARDEN
7530 Meråker

Til

Komite skole, oppvekst og kultur

Meråker kommune

25 okt 2018

Søknad om dekning av 30% av halleie i Meråkerhallen

IL Varden Meråker fotballavdeling driver organisert fotballtilbud til barn under 19 år i fotballhallen og noen økter i handballhallen. Vi søker med dette om 30 % rabatt på halleie for vårsesongen 2019. Det er på nåværende tidspunkt ingen sikker oversikt over hvor mange timer det blir brukt til hvert enkelt lag. Anslagsvis vil vi leie hallen slik (basert på fjoråret):

Mini-lag 2 timer pr uke etter vinterferien. Aldersbestemt fra 11-16 år 3 stk jentelag deler hall 1,5 t pr uke og aldersbestemt 11-16 år gutter 4 lag til sammen 4,5 t i uka, fra etter jul. Mulig 11 år begynner etter vinterferien. En felles åpen økt for alle 1t i handballhallen til futsal etter jul. En felles åpen fotballøkt 1,5 t i fotballhallen etter jul (vinterferien). Hall leies fram til Vardetun er spillbar.

Det var i sesongen 2018 ca 150 aktive unger i fotballavdelingen.

Med Vennlig hilsen

Elisabeth Aavik

Sportslig utvalg

Jan Arve Almåsbygg

Leder IL Varden fotball